

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД
САМОСТОЯТЕЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2018 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

	<i>Страница</i>
Доклад на независимите одитори	
Самостоятелен Годишен доклад за дейността	1-22
Декларация за корпоративно управление	23-35
Нефинансова декларация	36-42
Самостоятелен Финансов отчет:	43-48
<i>Самостоятелен отчет за доходите</i>	43
<i>Самостоятелен отчет за всеобхватния доход</i>	44
<i>Самостоятелен отчет за финансовото състояние</i>	45
<i>Самостоятелен отчет за собствения капитал</i>	46
<i>Самостоятелен отчет за паричните потоци</i>	47-48
Приложения към самостоятелния финансов отчет	49-187

КПМГ Одит ООД
бул. „България“ № 45/А
София 1404, България
+359 (2) 9697 300
bg-office@kpmg.com
kpmg.com/bg

Бейкър Тили Клиту и
ПАРТНЬОРИ ООД
Ул. „Стара Планина“ № 5,
ет. 5
София 1000, България
+359 (2) 9580980
info@bakertilly.bg
www.bakertilly.bg

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционерите на
„Юробанк България“ АД

Доклад относно одита на самостоятелния финансов отчет

Мнение

Ние извършихме одит на приложения от стр. 43 до стр. 187 самостоятелен финансов отчет на „Юробанк България“ АД („Банката“), съдържащ самостоятелен счетоводен баланс към 31 декември 2018 г. и самостоятелен отчет за доходите, самостоятелен отчет за другия всеобхватен доход, самостоятелен отчет за промените в собствения капитал и самостоятелен отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към самостоятелния финансов отчет, представляващи обобщение на по-важните счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният самостоятелен финансов отчет дава вярна и честна представа за неконсолидираното финансово състояние на Банката към 31 декември 2018 г. и за нейните неконсолидирани финансови резултати от дейността и неконсолидирани и парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на самостоятелния финансов отчет“. Ние сме независими от Банката в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на самостоятелния финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на самостоятелния финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на

самостоятелния финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Очаквани кредитни загуби („ОКЗ“) по отношение на заеми и аванси към клиенти

Към 31 декември 2018 г. самостоятелният финансов отчет включва:

- Брутна стойност на кредити и аванси на клиенти в размер на 5,608,184 хил. лева (31 декември 2017 г.: 5,198,132 хил. лева) и загуба от обезценка за ОКЗ в размер на 336,995 хил. лева (31 декември 2017 г.: загуба от обезценка: 369,500 хил. лева), както са представени в бележка 18 в самостоятелния финансов отчет;
- Нетен размер на разходи за обезценка за кредитни загуби, признат в отчета за доходите в размер на 63,799 хил. лева (2017: 69,663 хил. лева), както е представен в бележка 12 в самостоятелния финансов отчет;

Виж също следните бележки в самостоятелния финансов отчет:

- 2.2.15 Обезценка на финансови активи
- 2.3 МСФО 9 „Финансови инструменти“ – ефект от първоначално прилагане
- 3.1 Обезценка на кредити и вземания
- 5.2.1 Кредитен риск
- 5.2 Фактори на финансовия риск, Оперативни цели за управление на необслужвани експозиции („НОЕ“)

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
<p>Както е описано в бележките към самостоятелния финансов отчет, очакваните кредитни загуби са били определени в съответствие със счетоводните политики на Банката, които следват изискванията на МСФО 9: <i>Финансови инструменти</i> („МСФО 9“). Съгласно изискванията на МСФО 9, Банката изготвя приблизителна оценка на очакваните кредитни загуби, като отчита класификацията по нива на заемните експозиции.</p> <p>Ние считаме, че очакваните кредитни загуби по отношение на предоставени кредити и аванси на клиенти е ключов одиторски въпрос за нас поради размера на свързаните с това суми, както и поради сложните счетоводни изисквания на МСФО 9, включително допускания, които се правят, за да се направи оценка и да се определят ОКЗ (в т.ч. макроикономически входящи данни, рисково моделиране на ОКЗ), които изискват значителни преценки</p>	<p>Нашите процедури, изпълнени, където е приложимо с помощта на наши специалисти по управление на финансовия риск, включиха без да се ограничават до:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Оценка доколко са подходящи счетоводните политики и методологията за обезценка на база на изискванията на съответния счетоводен стандарт, нашето разбиране за бизнеса и практиките в индустрията. По-конкретно ние подложихме на критична оценка преценката на Управителния съвет, за това дали нивото на сложност на методологията е подходящо на база на оценката на фактори на ниво дружество и на ниво портфейл; — Отправихме съответните запитвания към служители в отделите за управление на риска на Банката, вътрешен одит и информационни технологии с цел да придобием разбиране за процеса на изчисляване на ОКЗ, използваните в него приложения на информационните технологии, основните източници на данни и допусканията, използвани в модела на ОКЗ. Също така, с помощта на нашите

при определяне на очакваните кредитни загуби.

От Управителния съвет се изисква да направи преценки, за това дали има значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване или има обективни доказателства за обезценка, на база на оценката за обслужването на заема от длъжника и вероятността от неизпълнение, както и за очакваните парични потоци, които да бъдат получени от длъжника (по отношение експозициите, определени като ниво 3, в много случаи и относно направената приблизителна оценка на справедливата стойност на съответното обезпечение).

За ниво 1 и ниво 2 очакваните кредитни загуби се определят на база на статистически модели, в които са заложили данни, на база на историческа информация на Банката, както и прогнозни макроикономически фактори (напр. темп на нарастване на brutния вътрешен продукт), като се отчита сходния кредитен риск. Основните допускания на Управителния съвет в тази област са свързани с вероятността длъжника да не изпълни задължението си и оценката на задължението, което няма да бъде възстановено от длъжника в случай на неизпълнение („загуба при неизпълнение“).

В допълнение, както е оповестено в бележка 5.2 в самостоятелния финансов отчет, Управителният съвет възнамерява да постигне оперативни цели за намаляване на обема на необслужваните експозиции до 344 млн. лева до 2021 г. На база на приблизителната оценка на Управителния съвет прилагането на програмата за намаляване на НОЕ е довело до увеличение на ОКЗ към 1 януари 2018 г. и 31 декември 2018 г. и е свързано основно с допълнителни загуби, които се очаква да бъдат реализирани при продажбата на тези НОЕ. Поради ограничения брой

вътрешни специалисти по информационни технологии, направихме оценка и тестване на контролната среда на информационните технологии на Банката за сигурност и достъп до данните и промени в програмите;

- Оценка и тестове на проектирането и внедряването, както и оперативната ефективност на избрани основни контроли по отношение на одобрение, отчитане и наблюдение на заеми, включително, но не само, контроли свързани с идентифициране на неизпълнение, доколко подходяща е класификацията на експозициите на такива, по които има изпълнение и такива, по които няма изпълнение, изчисление на дните просрочие и изчисление на ОКЗ;
- За избраната извадка от кредити и аванси към клиенти, избрана по специфични критерии, критична оценка, която се базира на наличната документация (актуализирани финансови индикатори, специфика на изплащането, събития на неизпълнение, реструктурирана експозиция) и на дискусия с кредитните инспектори и служители в отдела за управление на риска, за наличие на обстоятелства, които да наложат класификация в Ниво 2 или Ниво 3 към 31 декември 2018 г.;
- За тези заеми, за които са идентифицирани обстоятелства, които да изискат класификация в Ниво 3, критичен анализ на основните допускания, използвани от Управителния съвет при изготвяне на приблизителната оценка на бъдещите парични потоци, използвани при изчисление на обезценките и оценките на обезпеченията;
- За експозиции, за които се очаква възстановяване чрез продажба, преценка доколко са разумни допусканията на Управителния съвет на база на цените, използвани от Банката при сходни пазарни трансакции;
- Преценка доколко е разумен ефекта от първоначалното прилагане на МСФО 9 чрез сравнение на допусканията, използвани от Управителния съвет при

наблюдаеми сделки по продажби на необслужвани кредити в България в предходни периоди приблизителната оценка на тези загуби изисква съществена степен на преценка от страна на ръководството.

Първоначалното прилагане на МСФО 9 включва разработването на нови, сложни модели на ОКЗ, както и събиране на прецизна информация, която служи за входящи данни в тези модели. Тъй като както разработването на моделите, така и събирането на подходяща информация е стартирало доста преди 1 януари 2018 г., то разграничаването между информация, която е приложима само за моделите на ОКЗ, съгласно МСФО 9 и информация, която е следвало да бъде вече взета предвид в предходни периоди изисква съществена степен на преценка.

приблизителната оценка на ОКЗ, съгласно МСФО 9, с допусканията, използвани съгласно МСС 39 и отчитане дали различията са подходящо подкрепени като използваме нашето разбиране за Банката;

- Получаване на съответните макроикономически прогнози на Банката и критичен анализ на оценката на Банката за прогнозната информация, използвана при изчислението на ОКЗ. Независима оценка на информацията с помощта на проучващи запитвания към Управителния съвет и сравнение на факторите, използвани от Банката с публично налична информация;
- За извадка от големи експозиции от всички нива критичен анализ на основите допускания, използвани от Банката при изготвяне на приблизителната оценка на бъдещите парични потоци, използвани при изчисление на обезценките: период за възстановяване и стойност на обезпечението, на база на историческия опит на Банката и практиките в индустрията, там където е необходимо и с помощта на нашите специалисти оценители;
- Преизчисляване на вероятността от неизпълнение и загуба при неизпълнение за избрани портфейли на Банката, включително тестове за пълнота и точност на историческите данни, заложи в процеса на изчисление на горните параметри;
- Преизчисляване на очакваните кредитни загуби към 31 декември 2018 г. и към датата на преминаване (1 януари 2018 г.) за избрани портфейли на Банката на база на модела на Банката за ОКЗ;
- Оценка на адекватността на свързаните оповестявания в самостоятелния финансов отчет по отношение на ОКЗ в съответствие с изискванията на отчетната рамка.

Други въпроси

Финансовият отчет на Банката за годината, завършваща на 31 декември 2017 г., е одитиран съвместно от други съвместни одитори, които са издали одиторски доклад с немодифицирано мнение относно този финансов отчет с дата 3 април 2018 г.

Друга информация, различна от самостоятелния финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от самостоятелен доклад за дейността, декларация за корпоративно управление и нефинансова декларация, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва самостоятелния финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно самостоятелния финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на самостоятелния финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие със самостоятелния финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на самостоятелния доклад за дейността, декларацията за корпоративно управление и нефинансовата декларация, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в приложимите в България Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в самостоятелния доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен самостоятелния финансов отчет, съответства на самостоятелния финансов отчет.
- б) Самостоятелният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- в) В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен самостоятелният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, информация.

- г) Нефинансовата декларация за финансовата година, за която е изготвен самостоятелния финансов отчет, е предоставена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за самостоятелния финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този самостоятелен финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на самостоятелни финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на самостоятелния финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Банката или да преустанови дейността и, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Банката.

Отговорности на одиторите за одита на самостоятелния финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали самостоятелният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този самостоятелен финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в самостоятелния финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Банката.

- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в самостоятелния финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Банката да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на самостоятелния финансов отчет, включително оповестяванията, и дали самостоятелния финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на самостоятелния финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други закони и регулаторни изисквания

Допълнително докладване във връзка с Наредба №38/2007 г. и №58/2018 г. на Комисията за финансов надзор

Изявление във връзка с чл. 33 от Наредба №38/2007 г. на Комисията за финансов надзор (КФН) за изискванията за дейността на инвестиционните посредници и чл. 11 от Наредба №58/2018 г. на КФН за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични и непарични облиги

На база на извършените одиторски процедури и на придобитото познаване и разбиране за дейността на Банката в хода и контекста на нашия одит на самостоятелния ѝ финансов отчет като цяло, създадената и прилагана организация във връзка със съхраняването на клиентски активи съответства на изискванията на чл. 28-31 от Наредба №38 и на чл. 3-10 от Наредба №58 на КФН по отношение на дейността на Банката в ролята ѝ на инвестиционен посредник.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- „КПМГ Одит“ ООД и „Бейкър Тили Клиту и Партньори“ ООД са назначени за задължителни одитори на самостоятелния финансов отчет на „Юробанк България“ АД за годината, завършваща на 31 декември 2018 г. от извънредното общо събрание на акционерите на Банката, проведено на 5 декември 2018 г., за период от една година. Одиторският ангажимент е поет с Писмо за поемане на съвместен одиторски ангажимент от 18 декември 2018 г.
- Одитът на самостоятелния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2018 г. на Банката представлява първи ангажимент за задължителен одит на Банката, извършен от „КПМГ Одит“ ООД и първи ангажимент за задължителен одит на Банката, извършен от „Бейкър Тили Клиту и Партньори“ ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Банката, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Банката.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, освен одита, „КПМГ Одит“ ООД е предоставило следните услуги на Банката, които не са посочени в самостоятелния доклад за дейността или самостоятелния финансов отчет на Банката:
  - одит на финансова информация със специално предназначение на „Юробанк България“ АД, изготвена към и за годината, завършваща на 31 декември 2018 г., в съответствие със счетоводните инструкции на Групата Юробанк Ергасиас СА към компонентите, обект на консолидация;

- преглед на междинна финансова информация със специално предназначение на „Юробанк България“ АД, изготвена към и за шестмесечния период, завършващ на 30 юни 2018 г., в съответствие със счетоводните инструкции на Групата Юробанк Ергасиас СА към компонентите, обект на консолидация;
  - договорени процедури по отношение на изпълнение на изискванията на чл. 76, ал. 7, т. 1 от Закона за кредитните институции и чл. 5 на Наредба № 14 от 4 февруари 2010 г. за съдържанието на одиторския доклад за надзорни цели на Българската народна банка, по отношение на вътрешните контролни системи на „Юробанк България“ АД.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, освен одита, „Бейкър Тили Клиту и Партньори“ ООД е предоставило следните услуги на Банката, които не са посочени в самостоятелния доклад за дейността или самостоятелния финансов отчет на Банката:
- договорени процедури по отношение на изпълнение на изискванията на чл. 76, ал. 7, т. 1 от Закона за кредитните институции и чл. 5 на Наредба № 14 от 4 февруари 2010 г. за съдържанието на одиторския доклад за надзорни цели на Българската народна банка, по отношение на вътрешните контролни системи на „Юробанк България“ АД.

София, 8 август 2019 г.

За КПМГ Одит ООД:

Иван Андонов
Управител

Тудор Греку

Партньор по ангажимента

Севдалина Димова

Регистриран одитор, отговорен за одита

бул. „България“ № 45/А
София 1404, България

За Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД:

Спирidon Груиц
Управител

Красимира Радева

Регистриран одитор, отговорен за одита

ул. „Стара Планина“ № 5, ет. 5
София 1000, България

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

САМОСТОЯТЕЛЕН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Ръководството на Банката представя самостоятелен годишен отчет за дейността към 31 декември 2018 г.

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

Юробанк България АД (Банката или Пощенска банка) е лицензирана кредитна институция и инвестиционен посредник, предлагащ обслужване на физически лица, корпоративно и инвестиционно банкиране в България. Централният офис на Банката се намира в град София. Адресът на управление е п.к. 1766 гр. София, ул. „Околовръстен път” 260.

Дейността на Банката се регулира от приложимото законодателство за кредитните институции и инвестиционните посредници. Основните надзорни органи са Българска народна банка (БНБ) и Комисията за финансов надзор (КФН).

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА

Макроикономическа среда

През 2018 г. световната икономика продължи своето положително развитие, с малко по-бавен темп от 3,7%, в сравнение с 3,8% за предходната година. Отчетеният през втората половина на 2018 г. значителен спад в промишленото производство, търговията и индексите на доверието на бизнеса допринесе за забавянето на растежа на икономиката през последните две тримесечия. Основна причина за това са перспективите за нова търговска война – САЩ, Китай и други страни повишиха митата и въпреки че най-лошите прогнози не се реализираха, все още има възможност за подновяване на конфликта. Нестабилността на цените на петрола през втората половина на годината, макар и да са сравнително стабилни от началото на 2019 г., също създаде известно напрежение. По-скъпият долар породил известна волатилност на пазарите, а увеличаващите се рискови премии доведоха до отлив на капитали от развиващите се страни. Всички тези фактори неизбежно рефлектират върху прогнозите за икономическия ръст през следващите две години, които към момента са съответно 3,5% и 3,6%.

Рисквете, които биха довели до по-песимистична прогноза зависят от политическата несигурност около търговските преговори и все още съществуващата опасност от широкомащабна търговска война, очакванията на финансовите пазари и неяснотата около Брекзит.

Наблюдава се забавяне и в икономическия ръст в ЕС - от 2,4% през 2017 г. до 1,9% през 2018 г. Това беше очаквано, тъй като ръстът на икономиките в някои страни членки надвишаваше потенциалния, но размерът и продължителността на забавянето надвишиха очакванията. Забавянето на ръста на международната търговия оказва значително влияние върху държавите от еврозоната, които имат силни търговски връзки със засегнатите страни. Въпреки това икономиката на ЕС не е загубила потенциала си и ще продължи да се разраства през следващите години, макар и с по-бавни темпове. Прогнозата за 27-те страни членки, които ще останат в ЕС, е 1,5% и 1,7% съответно за 2019 г. и 2020 г., докато за еврозоната тя е малко по-ниска - съответно 1,3% и 1,6%.

Основните икономики се насочват към по-строга парична политика. В САЩ Федералният резерв повиши основния лихвен процент (Fed Funds Rate) до 2,25-2,50%, докато в Европа ЕЦБ приключи нетните покупки на активи през декември 2018 г., както беше планирано. В резултат на понижената перспектива за растеж в еврозоната и неяснотата относно ефекта от Брекзит върху икономиката на ЕС, ЕЦБ се очаква да запази меката парична политика през по-голямата част на годината и да не увеличава лихвите поне до есента. Също така, ЕЦБ ще продължи да реинвестира в пълен размер падежиращите ценни книжа, с цел поддържане на ликвидността в системата.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Макроикономическа среда (продължение)

Ръстът на българската икономика остава стабилно над 3,0% за последните четири години, като прогнозите са тази тенденция да се запази и през следващите няколко. Въпреки това, забавянето на световната търговия, и по-съществено – на икономиките на страните от ЕС, оказва негативен ефект и върху българската икономика. През 2018 г. е отбелязан ръст на годишна база от 3,1%, по-нисък от този през 2017г. (3,6%), но остава един от най-високите сред страните от ЕС.

Положителната макроикономическа рамка промени нагласите на българските потребители и те започнаха да потребяват повече. Потреблението нараства с рекордни темпове, достигайки до 6% през 2018 г. Ръстът на инвестициите също е изключително висок в сравнение с предходната година и достига 6,5%. Очакванията са инвестициите да продължават да растат стабилно и през 2019 г., поради предвидения старт на някои големи инфраструктурни проекти.

Поради това, по-ниският растеж на БВП се дължи единствено на външния сектор. Приносът на износа е отрицателен за пръв път от началото на кризата. В същото време вносът продължава да расте (с 3,7% на годишна база), макар и по-бавно отколкото през 2017г.

Износът (по цени FOB) нарасна умерено с 1,2% през 2018 г. до 55,3 млрд. лева. Скромният ръст прикрива две много различни тенденции. Износът към страните от ЕС, основният търговски партньор на България, нараства стабилно с 9,2% до 37,7 млрд. лева. От друга страна, търговията с трети страни намалява с 12,5% до 17,6 млрд. лева. Повече от половината от спада в обема се дължи на двата основни търговски партньора на България извън страните от ЕС - Турция и Русия и е причинен от кризата в Турция и нестабилните цени на петрола. В същото време, търговията с другите страни от топ 5, а именно Китай, Сърбия и САЩ, нараства с двуцифрени стойности. Вносът отбелязва ръст от 6,3% до 62,9 млрд. лева, като по-голямата част от увеличението се дължи на суровини и машини. Търговският дефицит продължава да се разширява, достигайки 7,7 млрд. лева през 2018 г. спрямо 4,6 млрд. лева през 2017 година.

Преките чуждестранни инвестиции се увеличиха с 10% през 2018 г. до 1,533 млн. евро. Около половината от инвестициите са под формата на дългови инструменти - тяхното ниво през 2018 г. е било 703 млн. евро (с една трета по-малко спрямо предходната година). Капиталовите инвестиции са в размер на 566 млн. евро, като тук се включва и увеличението с 600 млн. евро на акционерния капитал на Банка ДСК за придобиването на SG Експресбанк, които ще бъдат отчетени като изходящ поток в началото на 2019 г. От друга страна, реинвестираната печалба през 2018 г. се удвоява в сравнение с 2017 г. до 264 млн. евро, въпреки значителните изходящи потоци през първата половина на годината под формата на дивиденди, изплатени от местните дъщерни дружества на чуждестранни мултинационални компании. Най-голям дял от инвестициите идват от Холандия, следвана от Германия и Белгия.

С ниво от 2,7% в края на 2018 г. индексът на потребителските цени отбелязва лек спад спрямо предходната година. Инфлацията се дължи на цените на енергийните ресурси и услуги. Цените на жилищата и комуналните услуги нарастват с 4,6% основно в резултат на ръст от почти 15% в цената на отоплението, което от своя страна е предизвикано от увеличение в цената на природния газ с 12,1%. С подобни темпове се повишават цените на ресторантите и хотелските услуги - с 4,6%, и на развлеченията - с 4,5%. Цените на хранителните продукти са с 2,6% по-високи, като цените на хляба и зърнените храни поскъпнаха за една година с над 11%. Единствено цените на дрехите и обувките отбелязват спад с 1,8%. Очаква се инфлацията да остане над 2% през следващата година, тъй като ръстът на заплатите продължава да оказва натиск върху цените на услугите.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Макроикономическа среда (продължение)

Според данните на Националния статистически институт в края на 2018 г. коефициентът на безработица достигна нов минимум от 4,7%, което е най-ниското последните години. Само за последната година процентът намалява с 0,9 процентни пункта, а броят на безработните с 35 хиляди до 154 хиляди. Данните показват няколко положителни тенденции. Броят на безработните във всяка възрастова група е намалял, включително в групата 15 - 25 г., където коефициентът пада под 10%. В допълнение, броят на дългосрочно безработните (2 или повече години) също намалява и достига до нов минимум. Дори броят на безработните с основно или без образование намалява с 10 хил., въпреки че делът им в общия брой на безработните остава стабилен. Коефициентът на заетост във възрастовата група 15-64 години е 67,7%, малко по-висок спрямо 2017 г. като не се очаква да нарасне. Броят на заетите обаче намалява с около 20 хиляди през последната година, вследствие на влошаващите се демографски тенденции. Северозападната част на страната все още отчита най-висок процент на безработица - 11,4%, докато в югозападната част (включваща гр. София) и южните региони равнището на безработица е едва 2,5% и 3,8%.

Средната работна заплата нараства със 7,3% през 2018 г. до 1,205 лева. Наблюдава се остър недостиг на квалифицирана работна ръка, като високообразованите специалисти са получили двущифрено увеличение през последната година. Заплатите във финансовия сектор растат с 10,4% до 2,047 лева, а ръстът в сектора ИТ и комуникации е още по-висок – с 16% до 2,926 лева. За трета поредна година се отчита излишък в бюджета. За разлика от предходните две години, излишъкът през 2018 г. е само 137 млн. лева (0,1% от БВП), което се дължи на излишък от 252 млн. лева по националния бюджет и 115 млн. лева - дефицит от европейските средства. Както и през предходните години, бюджетът остава на голям излишък, достигайки 2,9 млрд. лв. (2,7% от БВП) през ноември 2018 г., но през месец декември правителството одобри допълнителни разходи, включително средства за някои министерства и общини, както и 250 млн. лева за армията. Най-големият одобрен допълнителен разход е в размер на 1,3 млрд. лева, предназначени за изграждането на автомагистрала Хемус.

Бюджетните приходи надвишават прогнозата с 1,5% (300 млн. лв.) и възлизат на 23,8 млрд. лева. Данъчните приходи отчитат ръст със 7,4% (1,5 млрд. лева), като две трети от него идват от ДДС и още 330 млн. лева (10% ръст на годишна база) от данъка върху доходите на физическите лица, а останалите 170 млн. лева идват от корпоративните данъци (6,8% ръст на годишна база). Разходите за годината възлизат на 23,8 млрд. лева или около 98,7% от предвидените в бюджета. През 2018 г. капиталовите разходи са 2,5 млрд. лева - с 10% по-високи от бюджетирани. Като се вземе предвид, че над половината от тази сума са отделените средства за строителството на магистрала Хемус, които не са били предвидени първоначално, изводът е, че правителството все още не е в състояние да изпълни първоначалните си инвестиционни планове.

Правителството не е издавало нов дълг през 2018 г., поради отчетения излишък в бюджета. Държавният дълг намалява с 800 млн. евро до 12,2 млрд. евро (22,1% от БВП), главно заради падежиращите държавни облигации в началото на годината. Българското правителство планира балансирано финансово салдо през 2019 г. и не се очакват нови международни облигационни емисии.

През 2018 г. кредитният рейтинг на страната беше потвърден и от трите основни агенции за кредитен рейтинг. Рейтингът на България според Fitch е BBB (дългосрочен рейтинг в чуждестранна и местна валута, със стабилна перспектива), според Moody's - Baa2 (в местна и в чуждестранна валута, със стабилна перспектива) и според S&P - BBB- (отново в местна и чуждестранна валута). S&P промени перспективата в средата на годината от стабилна на положителна.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Банкова система

През 2018 г. българската банкова система отчита една от най-добрите си, ако не и най-добрата си година. Нетната печалба на банките скочи с 43% до 1,68 млрд. лева, макар че половината от нетното увеличение идва от еднократни фактори като изплатени дивиденди и други извънредни приходи, а не от основен бизнес.

Кредитирането отчита възход благодарение на положителната макроикономическа рамка и увеличеното търсене на кредити както от предприятията, така и от домакинствата. Брутните кредити нарастват с 8,6%, което е най-високото ниво от финансовата криза насам, до 60,9 млрд. лева. Част от увеличението се дължи на клона на БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А., който беше включен в данните за банковата система през второто тримесечие на 2018 г., добавяйки кредити в размер на около 650 млн. лева, но този ефект е незначителен в сравнение с общия ръст от 4,8 млрд. лева. Новото кредитиране е почти равномерно разпределено между предприятия и домакинства. Кредитите за фирми се увеличават със 7% до 38,8 млрд. лева, докато ипотечните и потребителски кредити нарастват съответно с 15% до 10,9 млрд. лева и с 13% до 10,3 млрд. лева. Една от причините за по-голямото търсене на кредити са постоянно намаляващите лихвени нива. Само в сегмента на потребителското кредитиране лихвите се повишават от средата на годината, но това по-скоро се дължи на променящия се профил на клиентите и новия участник на пазара (БНП Париба ПФ), отколкото началото на дългосрочна тенденция. Друга причина, която подпомага кредитирането и запазва ниските нива на лихвите, е, че българските банки продължават да привличат значителна ликвидност. 2018 г. е рекордна по отношение на нови депозити в системата. В номинално изражение депозитите се увеличават с 6,2 млрд. лева (7,9% на годишна база) до 84,6 млрд. лева, с 1,3 млрд. лева над номиналния ръст на кредитите, като по този начин увеличават още нетната ликвидност на банковата система. Съотношението кредити към депозити се увеличава с 1 п.п. до 76%.

Депозитите от нефинансови предприятия нарастват със 7,7% (2,2 млрд. лева) до 31,2 млрд. лева, а депозитите от домакинства нараства със 7,9% (3,9 млрд. лева) до 53,4 млрд. лева. Темповете на спестяване не намаляват и дори са се увеличили в сравнение с предходните години, въпреки че лихвените проценти са близки до нула. Българските банки са платили средно 0,14% лихва върху привлечените депозити в края на 2018 г., което е спад с 6 б. т. за последната година, като трендът вече е почти водоравен.

Спадащите лихви по депозитите позволиха на банките да постигнат известно намаление на лихвените си разходи, които са с 20% по-ниски (71 млн. лева) в сравнение с 2017 г. Едновременно с това, нарастващите кредитни обеми успяха да компенсират част от загубените приходи от по-ниските лихви по кредитите, като приходите от лихви останаха практически непроменени – 3,04 млрд. лева. Нетните приходи от такси и комисиони са се увеличили със 7% (70 млн. лева) до 1,07 млрд. лева. Общите приходи също се увеличават - с 8,7% (336 млн. лева) до 4,22 млрд. лева, но част от увеличението се дължи на еднократни фактори в някои банки като изплатени дивиденди, печалба от изгодна покупка и продажби на инвестиционни недвижими имоти. Общите разходи нараснаха с 6,1% (109 млн. лева) до 1,9 млрд. лева. Около 40% от нетното увеличение се дължи на БНП Париба ПФ, а голяма част от остатъка представлява провизии за реструктуриране, начислени от една от най-големите български банки.

Разходите за обезценка са намалели с над една трета (267 млн. лева) до 478 млн. лева. Този ефект беше очакван, тъй като през 2017 г. ОББ начисли значителни провизии за годината - 218 млн. лева, с което завиши базата, докато през 2018 г., след сливането със СИБанк, това перо беше с отрицателен знак (-21 млн. лева). Коефициентите за ефективност и рентабилност в системата се подобряват - съотношението между разходи и приходи е намаляло с 1 процентен пункт до 45,4%, докато възвръщаемостта на собствения капитал е на ниво 12,7%, което е с 3,2 процентни пункта над нивото отпреди година.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Банкова система (продължение)

Качеството на кредитния портфейл също се подобрява постоянно. Коефициентът на необслужваните експозиции (НОЕ) е бил 14,8% през 2017 г. и 11,1% през 2018 г. Общите НОЕ са намалели с 1,5 млрд. лева до 6,8 млрд. лева, в резултат на отписване и продажба на портфейли. Въпреки това в системата има още 4,2 млрд. лева НОЕ, които са с просрочие от над 180 дни. Коефициентът на капиталова адекватност намалява от 22,1% през декември 2017 г. до 20,4% през декември 2018 г., тъй като ръстът на рисково претеглените активи превъзхожда способността на банките да генерират капитал, а в същото време някои от най-големите чуждестранни банки изплатиха значителни дивидентите на своите акционери. Коефициентът на капиталова адекватност за системата беше подпомогнат в края на 2018 г. от увеличението с 600 млн. евро на акционерния капитал на Банка ДСК за придобиването на SG Експресбанк. Независимо от това, коефициентът на капиталова адекватност все още е доста над изискуемите минимални нива от БНБ (13,5-14% в зависимост от банката), което осигурява солиден буфер за бъдещо разрастване.

Основни промени в регулаторната среда

На 1 юли 2018 г. БНБ преустанови изчисляването и публикуването на референтните лихвени проценти СОФИБИД и СОФИБОР. БНБ продължава да изчислява и публикува ЛЕОНИЯ Плюс - референтен процент на сключени и извършени овърнайт депозити в български левове на междубанковия пазар в България и Основен лихвен процент, базиран на ЛЕОНИЯ Плюс. Това наложи промени в Закона за кредитните институции, регламентиращи действията на банките в случай на преустановяване на изчисляването на референтен лихвен процент. На банките беше позволено да заменят преустановения бенчмарк с друг приемлив референтен лихвен процент без изричното одобрение на клиентите, при условие че новият лихвен процент не може да бъде по-висок от предишния.

През септември 2018 г. БНБ обяви, че ще повиши нивото на антицикличния капиталов буфер, приложим за експозициите към кредитни рискови експозиции в България до 0,5%, в сила от 1 октомври 2019 г. БНБ отбеляза, че съотношението кредити към БВП съответства на нулева стойност на референтния индикатор за антицикличния капиталов буфер, но въпреки това счита за необходимо въвеждането на мерки за намаляване на системните рискове и дисбаланси в банковия сектор.

Развитие и основни индикатори от дейността на Юробанк България

Юробанк България АД постигна нови висоти по отношение на финансовите си резултати. Кредитите и депозитите отчитат стабилен ръст, приходите се подобряват, а разходите за обезценка намаляват. Нетната печалба за годината постави нов рекорд, достигайки 157 млн. лева, с 16% по-висока от предходната. Възвръщаемостта на собствения капитал остава в двуцифрения диапазон, достигайки 12,7%, в сравнение с 11,4% през 2017 г., докато възвръщаемостта на активите е над нивото от 2% (2,0% през 2018 г. спрямо 1,9% през 2017 г.).

През 2018 г. пазарната среда беше благоприятна, което позволи на Банката да продължи с органичния си растеж и да подобри позициите си, особено по отношение на събирането на депозити. Клиентските депозити нараснаха с 12% на годишна база до 6,8 млрд. лева, значително изпреварвайки пазара. Банката се фокусира върху привличането на повече корпоративни депозити, с цел да привлече бързо обеми, да подобри структурата на депозитите си и да запази ликвидните си буфери. Депозитите от корпоративни клиенти се увеличиха с 24% през 2018 г. до 1,77 млрд. лева, а като дял от общите депозити нарастват с 2.5 п.п. до 26%. Депозитите на домакинствата (вкл. депозитите на малки предприятия) се движат заедно с пазара – ръст от 8,5% до 5 млрд. лева. Увеличението на активите се дължи на депозитите и неразпределената печалба и отчитат ръст от 776 млн. лева (10,5%) до 8,2 млрд. лева.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Развитие и основни индикатори от дейността на Юробанк България (продължение)

Ликвидните буфери запазват нива си - в края на 2018 г. ликвидните средства на Юробанк България покриват почти 40% от клиентската депозитна база. Банката изцяло се финансира с депозити от клиенти, които съставляват над 99% от привлечените средства. Разходите за привлечени средства продължават да намаляват и през 2018 г. Юробанк България плаща средно 0,12% лихва върху депозитите си, в сравнение с 0,17% през 2017 г.

Брутните кредити нараснаха с 8% (410 млн. лева) до 5,6 млрд. лева. Съживеното търсене на кредити от страна на домакинствата доведе до това, че ръстът за годината е равномерно балансиран между кредитирането на дребно и корпоративното кредитиране, за разлика от предходната година, когато 80% от нетния ръст се дължеше на корпоративния сегмент. Корпоративните кредити нараснаха с 10% (212 млн. лева) до 2,36 млрд. лева, а ипотечните кредити се увеличиха с 5,7% (95 млн. лева) до 1,75 млрд. лева. Потребителските кредити и кредитните карти ускориха ръста си от 4,6% през 2017 г. (30 млн. лева) до 16,8% (114 млн. лева), достигайки обем от 792 млн. лева през 2018 г. Само сегментът кредитиране на малък бизнес е с отрицателна делта - минус 11 млн. лева (-1,6%) до 700 млн. лева.

Нетните кредити растат по-бързо от брутните (443 млн. лева или 9,2% на годишна база), като Банката продължава да изпълнява стратегията си за намаляване на необслужваните си експозиции чрез събиране, отписване и продажби на портфейли, което се подкрепя и от положителните пазарни тенденции. Съотношението НОЕ към брутни кредити се понижи с 470 б. т. до 11,5%, докато покритието на НОЕ се подобри с 650 б. т. до 50,4%. Ръстът на кредитния портфейл съставлява над 70% от увеличението на рисково претеглените активи, като други съществени причини са дълготрайните активи (придобиване на дружеството, което притежава сградата на централното управление на Банката) и рисково претеглените активи за операционен риск (което е вследствие от нарастването на приходите на Банката през последните години). Съотношенията на базов собствен капитал от първи ред и обща капиталова адекватност са 20,06%, което значително надхвърля регулаторните изисквания.

Приходите от лихви по кредитите нарастват с темпа на растеж на нетните кредити - с 9,6% (25 млн. лева) до 283 млн. лева. Общите приходи от лихви отчитат ръст със същия размер (25 млн. лева до 323 млн. лева), като по-високите приходи от предоставени средства на други банки и деривативни инструменти се компенсират от по-ниските лихвени приходи от хеджиране и ценни книжа. През 2018 г. разходите за лихви отчитат спад от още 18% (2,6 млн. лева) до едва 11,5 млн. лева, което вероятно се случва за последен път, тъй като лихвените проценти по депозитите няма накъде повече да намаляват, за да компенсират нарастващите депозитни обеми.

Нетните приходи от лихви за годината отчитат ръст от близо 10% (27 млн. лева) до 312 млн. лева. Нетните приходи от такси и комисиони също нарастват, макар и по-скромно - с 3,2% (2,6 млн. лева) до 83 млн. лева. Целта Юробанк България да бъде предпочитаната от клиентите основна транзакционна банка, води до положителни резултати и стабилен ръст на приходите от парични преводи, поддържане на сметки и продажба на услуги. Същевременно, промените в законодателството и увеличеното кредитиране в местна валута влияят негативно върху приходите от такси и комисиони свързани с кредитиране и валутни операции, които в предходни години са представлявали значителен източник на приходи.

Оперативните разходи нарастват с 12,5 млн. лева (9,5%) до 144 млн. лева. През 2018 г. броят на служителите остава почти непроменен, но разходите за персонал отчитат ръст от 21% (12,8 млн. лева). Съотношението разходи към приходи е 36%, приблизително същото като през 2017 г. и все още едно от най-ниските в банковата система.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Събития след датата на баланса

Значително събитие след датата на баланса е придобиването на Банка Пиреос България АД, което се очаква да приключи през второто тримесечие на 2019 година.

Придобиването на Банка Пиреос България АД представлява стъпка към по-нататъшното укрепване на позициите на Юробанк България в банковия сектор в България както в банкирането на дребно, така и в корпоративния сегмент. Очаква се сделката да допринесе за значителни синергии и да помогне на Пощенска банка да поддържа силните си капиталови съотношения и значителни ликвидни буфери.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Рискът е съставна част от дейността на Банката за постигане на нейните стратегически и бизнес цели. Поемането на риск е присъщо на финансовия бизнес, а оперативните рискове са неизбежна последица от осъществяването на дейността. Затова навременното и ефективно управление на риска е важен приоритет за ръководството на Банката.

Дейността на Банката е изложена на различни финансови рискове и тя включва анализ, оценка, приемане и управление на риска или комбинацията от рискове. Политиките за управление на риска отразяват целите на Банката. Банката не възнамерява да поддържа големи рискови позиции с цел да се увеличи доходността в краткосрочен план. Целта на Банката е да постигне баланс между риск и възвръщаемост и да минимизира потенциалните негативни последици за дейността си.

Последователната и ефективна рамка за идентификация, оценка, мониторинг и контрол на риска е изцяло документирана от звеното за управление на риска в Банката. Тази рамка формира единна основа за дефиниране на стратегиите, политиките и процедурите на всички звена в Банката, които поемат риск.

Банковите политики за управление на риска са предназначени да идентифицират и анализират рисковете, да определят лимити и контроли, да следят нивото на различните видове риск и придържането към определените лимити с помощта на надеждна и съвременна информационна система.

Надзорният съвет на Банката (НС) е делегирал на Риск Комитета функциите по одобряване на всички стратегически решения за управление на риска. Риск Комитетът е отговорен за контрола на количествените и качествени аспекти на всички кредитни, пазарни, ликвидни и оперативни рискове. Към момента това се допълва от функциите на риска. В допълнение Вътрешен одит извършва независим преглед на управлението на риска и контролната среда.

Управлението на риска в Банката обхваща съществените източници на риск във всички портфейли и операции. Ръководството е отговорно за създаването и развитието на процеси и системи за ефективно и ефикасно извършване на банковите операции, адекватен контрол на риска, разумно управление на дейността, коректни оповестявания към външни и вътрешни потребители и спазване на вътрешните и външни правила и регулации.

Звената, чиято отговорност е измерването, отчитането и контролирането на риска, имат ясно определени отговорности, които са независими от звената, откриващи позиции и поемащи риск. Създадените в Банката системи за вътрешен контрол осигуряват адекватно разделение на задълженията, с цел да се предотврати конфликт на интереси между дейностите по поемане, одобряване, мониторинг и контрол на риска.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Звеното „Управление на риск“ в Банката участва активно в създаването и ценообразуването на новите продукти, в изготвянето на нови процедури, във вземането на бизнес решения, както и във въвеждането на ефективни механизми за управление и контрол на риска. Вътрешните процедури подsigуряват за Банката, че рисковете, присъщи на новите продукти и инициативи, се идентифицират своевременно и са обект на адекватен анализ и контрол, преди да бъдат въведени или предприети.

Основните четири вида риск, управлявани и контролирани от страна на Банката, са кредитен риск, пазарен риск, ликвиден риск и оперативен риск.

Кредитен риск

Банката е изложена на кредитен риск - рискът, свързан с невъзможността или нежеланието на клиенти или контрагенти да изпълнят задълженията си към Банката, свързани с кредитиране, търговия (с финансови инструменти, валута и т.н.), сетълмент, хеджинг или други транзакции в съответствие с договорния период или погасителен план.

Експозиции към кредитен риск възникват основно от дейности, свързани с предоставяне на заеми на клиенти и от инвестиционни дейности, свързани с придобиване на дългови и други ценни книжа в портфейла на Банката. Кредитен риск има и по задбалансовите финансови инструменти като поети кредитни ангажименти и риск на контрагента в извънборсови дериватни операции.

Банката използва рейтингови системи и подходяща методология на йерархията при оценка на кредитоспособността на корпоративните си клиенти. Рейтинговите системи включват както количествена, така и качествена информация за всеки един отделен кредитополучател с цел оценяване на неговата кредитоспособност и определяне на кредитния му рейтинг. Банката определя кредитното качество на кредитите, отпуснати на корпоративни клиенти, на индивидуална основа като използва съответния рейтинг на клиента, както и на база задълбочени анализи на определен брой качествени и количествени критерии. Класификацията на кредитите на малки предприятия и граждани е базирана на анализи на просрочия по групи. Групирането е на база общи характеристики на съответните продукти, на база на сходните рискове, които носят и на база на вида на обезпечението.

Експозициите към кредитен риск се управляват редовно чрез анализ на способността на настоящите и потенциални кредитополучатели да извършват плащанията за главници и лихви съгласно договора за кредит и чрез промяна на кредитните лимити, където е уместно. Експозицията на всеки кредитополучател е ограничена от съответните лимити, покриващи балансовата и задбалансовата част на експозицията. Задбалансовите ангажименти към клиентите включват валутни и лихвени деривати, банкови гаранции, акредитиви и други финансови инструменти.

В съответствие със своята стратегия за управление на риска, Банката поддържа ниско ниво на концентрация на риска по индустрии и клиенти.

Банката оценява на месечна база рисковите експозиции, свързани с кредитния портфейл чрез класифициране и провизиране на кредитите в съответствие с МСФО и Политиката за провизиране. Провизиите за обезценка отразяват вероятността Банката да не съумее да упражни своите права и върху предоставените в нейна полза обезпечения по просрочените кредити.

Пазарен риск

Банката е изложена на пазарен риск, представляващ риска от потенциални финансови загуби в резултат на неблагоприятни промени в пазарни променливи като лихвени проценти, валутни курсове или цени на капиталови инструменти. Справедливата стойност или бъдещите парични потоци на даден финансов инструмент може да варира в следствие на изменения в пазарните променливи и по този начин да окаже влияние върху печалбата на Банката.

Корпоративните ръководни принципи по отношение на контрола и наблюдението на пазарните рискове са дефинирани в „Политиката за пазарен и контрагентски риск“ на Банката.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Пазарен риск (продължение)

“Политиката за пазарен и контрагентски риск” се допълва от процедури за пазарния риск, които излагат в детайли стандартите и изискванията, необходими за прилагането на Политиката. Политиката и процедурите се отнасят до контрола на пазарните рискове, произтичащи от всички активи, пасиви и задбалансови позиции на Банката, като по този начин покриват както дейностите на управление „Капиталови пазари”, така и всички останали, които носят експозиция към пазарен риск.

Установената от Банката рамка за контрол и управление на пазарните рискове цели да защити Банката от непредвидени пазарни загуби и да допринесе за стабилността на доходите посредством независимо идентифициране, оценка и разбиране на пазарните рискове, присъщи на бизнеса, както и да изгради прозрачна, обективна и последователна информация относно пазарните рискове като база за вземането на разумни решения. Отдел „Пазарен Риск“ на Банката цели да спомогне за привеждането на банковата организационна структура и управленски процес в съответствие с най-добрите международни практики, за прилагането на стандарти за контрол на пазарните рискове и за осъществяването на връзката между бизнес стратегията и операциите - от една страна, и целите на контрола и наблюдението на риска - от друга.

Апетитът на Банката към пазарен риск е изразен с помощта на номинални лимити за експозициите към пазарни рискове, както и чрез определени характеристики, като различни типове разрешени пазари, продукти, държави, контрагенти и валути. Измерването на пазарния риск се осъществява текущо чрез използването на данни за номиналните експозиции и лимити върху тях, което се допълва от изготвянето на регулярни стрес тестове. Банката не използва VaR-базиран лимити. При решение на Ръководството на Банката, в бъдеще е възможно да бъде въведен допълнителен value-at-risk анализ.

Системата за оценка на пазарния риск на Банката измерва рисковете, свързани със следните специфични пазарни фактори:

а) Лихвен риск

Дейността на Банката е свързана с поддържане на експозиции, чувствителни към колебанието на пазарните нива на лихвените проценти, което оказва въздействие върху финансовата позиция и паричните потоци на Банката. Лихвеният риск е вероятността за промяна в нетния лихвен марж, който може да се увеличи, но също така би могъл и да се намали или да доведе до загуби при поява на неочаквани движения на пазарните лихвени проценти. Лихвеният риск може да включва риск от промяна на цените, риск от промяна в кривите на доходността, базисен риск, спред риск и риск от волатилност. Ръководството наблюдава на месечна база нивата на лихвените дисбаланси и оценява необходимостта от предприемане на промени в лихвената политика на Банката.

б) Валутен риск

Промените във валутните курсове оказват съответното въздействие върху финансовото състояние и паричните потоци на Банката. Основната част от откритата валутна позиция на Банката е срещу евро, като обменният курс на лева спрямо еврото е фиксиран на 1.95583 като част от параметрите на Валутния борд в България. Ръководството определя лимити за откритите позиции по отделни валути и за нетната обща откритата позиция както за овърнайт, така и за дневните позиции, като тези лимити се следят на ежедневна база.

в) Риск, свързан с цените на капиталовите инструменти

Рискът от промяна на цените на капиталови инструменти е риск от потенциални загуби поради неблагоприятна промяна в цените им. Той включва директен риск, риск от волатилност, спред риск и дивидентен риск.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът, свързан с това Банката да не може да посрещне плащания, свързани с финансовите си пасиви, тогава когато станат дължими или да набере достатъчно средства, компенсирани за изтеглени такива. Последствията могат да бъдат невъзможност за изпълнение на задължения за изплащане на депозити или поети ангажменти, свързани с усвояване на одобрени кредити.

Банката има ограничен апетит по отношение на ликвидния риск и приема потенциално увеличените разходи, свързани с поддържането на ликвидни буфери с цел подsigуряване на адекватна ликвидна позиция.

Банката поддържа политики за ликвидността, които подsigуряват наличието на адекватни практики в областта на управление на ликвидността. Като част от своята рамка за управление на ликвидния риск Банката съблюдава различни ликвидни съотношения и индикатори. Основните аспекти, вземани под внимание при контрола на ликвидността, са ликвидните съотношения, наличието на достатъчно и качествени ликвидни активи и буфери, профилът на падежните несъответствия, разнообразието и стабилността на депозитната база, съотношението на кредити към депозити, резултатите от провежданите стрес тестове и др.

Банката анализира ликвидната си позиция също така и при стресови сценарии, разработени да проверят адекватността на ликвидната позиция за устояване на кризисни ситуации (например значителен отлив на депозити, редуциране на кредитни линии и др.).

Отдел „Пазарен риск“ е отговорен за регулярното изготвяне и докладване на вътрешния отчет за ликвидните несъответствия и заложените в него ликвидни съотношения. Отделът упражнява независим контрол на ликвидния риск и ескалира нарушенията на лимитите до съответните ръководни органи.

Управителният съвет (УС) на Банката възлага на Комитета за управление на активите и пасивите (АЛКО) първостепенна отговорност да съветва УС относно стратегическото управление на активите и пасивите на Банката с цел да управлява лихвения и ликвиден риск на Банката. На стратегическо ниво АЛКО управлява активите и пасивите на Банката с оглед осигуряване на редовно и навременно посрещане на текущите и бъдещи задължения. В неговите правомощия е да взема всички необходими решения по отношение на лихвената политика, управлението на ликвидността и активите и пасивите на Банката и да определя целевите параметри по потенциалното външно финансиране. Оперативното управление на ликвидността на Банката и изпълнението на решенията на АЛКО относно управлението на ликвидността се възлагат на Началника на управление „Капиталови пазари“.

ВАЖНИ СЪБИТИЯ, СЛУЧИЛИ СЕ ПРЕЗ ФИНАНСОВАТА ГОДИНА

Пощенска банка, с юридическо име „Юробанк България“ АД, е петата по активи банка в България, с широка клонова мрежа в цялата страна и значителна клиентска база от граждани, фирми и институции.

Банката има 27-годишно присъствие сред лидерите на банковия пазар в България. Тя е водещ фактор в нововъведенията и формирането на тенденциите в банковия сектор в страната през последните години и е многократно награждавана за своите иновации. Финансовата институция заема стратегическо място в банкирането на дребно и корпоративното банкиране в България.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ВАЖНИ СЪБИТИЯ, СЛУЧИЛИ СЕ ПРЕЗ ФИНАНСОВАТА ГОДИНА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Банката е един от лидерите на пазара на кредитни и дебитни карти, жилищното и потребителско кредитиране, спестовните продукти, както и по отношение на продуктите за корпоративни клиенти – от малки фирми до големи международни компании с присъствие в страната. Финансовата институция е с една от най-добре развитите клонови мрежи и модерни алтернативни канали за банкиране.

Пощенска банка получи в началото на февруари 2019 г. престижната награда „Работодател на годината“ от годишните награди за Employer branding на b2b Media. Отличието е за цялостната стратегия на финансовата институция за изграждане на работодателска марка с перспектива за успешно привличане, управление и задържане на таланти. Тя включва различни дейности за управление, подобряване на работната среда, възможности за професионално развитие и ангажиране на служителите в проекти и кампании в подкрепа на обществото и за подобряване състоянието на околната среда.

През юни 2018 г. Българската агенция за кредитен рейтинг (БАКР) потвърди дългосрочен кредитен рейтинг ВВВ-, стабилна перспектива.

И през 2018 г. Пощенска банка продължи да създава модерни банкови продукти и услуги, които са без аналог на пазара, даващи реална добавена стойност на клиентите. За да отговори на очакванията на модерните потребители, Банката продължи да инвестира в бранда за иновативно потребителско кредитиране „Моменто“, инициатива, за която получи сребърно Effie през 2018 г. Центровете за потребителско кредитиране MOMENTO, които с удобните си локации и удължено работно време само за 1 година се доказаха като модерен и удобен начин за бързо и лесно финансиране.

Пощенска банка бе отличена за най-добрата банка в банкирането на дребно в България за 2018 г. от престижния конкурс World Finance Banking Awards 2018 на World Finance Magazine. Това е единствената финансова институция от България, която получава отличие в тази категория от старта на наградите през 2010 г. Признанието е за постигнатите високи резултати от банката, благодарение на иновативния ѝ и устойчив модел на банкиране на дребно, разработените модерни продукти и услуги, широката клонова мрежа от удобни офиси в цялата страна и дългосрочната стратегия за развитие. Банката получи и престижната награда в категория „Динамика на развитие“ от годишните награди на „Асоциация Банка на годината“.

През март световният лидер в сферата на разплащателните услуги Western Union отличи Пощенска банка със специална награда за услугата за получаване на парични преводи на Western Union на всеки един банкомат на банката в България. Наградата се присъжда за иновации, като признание за ефективността и гъвкавостта на решенията, които банката разработва за своите клиенти.

За седма поредна година Пощенска банка е определена за топ попечител в България от сп. Global Custodian – най-престижното световно списание в областта на попечителските услуги, известно със своите годишни проучвания, които се приемат като бенчмарк за сектора. Банката отново е с най-високите числови оценки при всички категории.

Финансовата институция спечели приз за „Най-добра банка в България в търговското финансиране“ от годишната класация на Global Banking & Finance Review.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ВАЖНИ СЪБИТИЯ, СЛУЧИЛИ СЕ ПРЕЗ ФИНАНСОВАТА ГОДИНА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Пощенска банка разшири възможностите за изгодно финансиране на бизнеса, като съвместно с Черноморска банка за търговия и развитие (ЧБТР) ще предоставят 58,3 млн. евро (32 млн. евро и 26,3 млн. евро, респективно всяка една от тях), за да подкрепят финансирането за изграждането на хотел Marriott в София, първият хотел на реномираната международна веригата в България. Проектът има за цел да посрещне нарастващото търсене на висококачествени бизнес, туристически и конферентни пространства в столицата. Строителството на внушителния хотел Marriott с 232 стаи се очаква да бъде завършено през 2020 г.

За четвърта поредна година през 2018 г. банката подкрепи Националния конкурс на вестник „24 часа“ – „Големите малки“, защото отдава голямо значение на развитието на малкия бизнес.

През годината Пощенска банка продължи организацията на поредица от специализирани конференции в подкрепа на бизнеса в страната под надслов „Пощенска банка среща бизнеса“. През 2018 г. екипът на Банката посети София, Благоевград, Пловдив, Добрич и Монтана. На тези срещи специалистите на Банката представят пред местния бизнес стратегически решения за подпомагане на бизнеса в съответните региони.

Чрез партньорството си с Eurobank Private Bank Luxembourg и нейните 100% специализирани и строго персонализирани услуги за частно банкиране, Пощенска банка продължава да развива модерния си център „Частно банкиране“. Клиентите на банката могат да се възползват от набор от инвестиционни услуги по доверително управление, управление на активите и бизнес консултиране.

За поредна година Пощенска банка подкрепи иновациите в сектора на финансовите услуги и покани свои партньори да се включат в третото регионално състезание за разработване на финансови технологии – Beyond Hackathon, което е част от инициативите на Центъра за иновации на Юробанк. Банката кани за участие стартап компании и хора от България, работещи в сферата на финансовите технологии – софтуерни разработчици, графични дизайнери, анализатори на данни и специалисти по бизнес развитие и маркетинг.

НОВИ ПРОДУКТИ

Пощенска банка въведе през 2018 г. още иновативни продукти и услуги, съсредоточавайки се в предлагането на удобства и допълнителни ползи за клиентите.

EVA (Electronic Virtual Assistant) – първият банков кредитен чатбот у нас, е най-новото финансово решение на Пощенска банка. Той ще е на линия 24/7, за да предоставя полезна и структурирана информация за различни банкови продукти като потребителски кредити, кредитни карти и програми за обединение на задълженията. Със стартирането на собствен чатбот Пощенска банка прави поредна крачка в прилагането на иновативни финансови решения и услуги, които да улесняват максимално потребителите. Чатботът представлява софтуерно решение, което позволява да се отговаря автоматично на най-често задаваните въпроси чрез текст, снимки, линкове и други елементи. Той е електронен виртуален асистент, който консултира потребителите дистанционно по-бързо и чрез предпочитаните от тях устройства. Чатботът е модерен и все по-предпочитан начин за комуникация, защото подобрява процеса на обслужване, предлага на потребителите персонализирани услуги и подобрява изживяването им в контакта с компанията.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

НОВИ ПРОДУКТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

През 2018 г. Пощенска банка пусна на пазара иновативна услуга за потребителите, които не искат да чакат с дни, а искат да получат дебитна карта веднага, на момента на подаване на искането в клона. Отпечатването на пластиката вече ще става за максимум 15 минути. Услугата ще е достъпна в избрани офиси на банката. Моментното издаване на дебитни карти пести ценно време и комбинира високо ниво на сигурност с бърз достъп до всички функционалности и удобства, които картата предоставя. Новата услуга е част от стратегията на Пощенска банка да предлага на клиентите модерни финансови решения, изцяло съобразени с техните изисквания.

След задълбочено проучване на нагласите на потребителите, през месец март Банката предложи на своите клиенти още една нова услуга – получаване на парични преводи на Western Union на банкомат. Новата услуга дава възможност на клиентите да получават парични преводи от всички 200 държави, в които Western Union оперира, директно на всеки един банкомат на Пощенска банка. Услугата е удобна, лесна и достъпна 24 часа, 7 дни в седмицата. Получателят на Western Union превод трябва да има дебитна карта към разплащателна сметка в лева или друга валута, издадена от Банката.

През 2018 г. Пощенска банка продължава предлагането на своята модерна и удобна услуга „Банкери Насреща“. Услугата представлява безплатна професионална консултация, като експертите предоставят решения, съобразени с конкретните нужди на клиента, и съдействат за попълването на необходимите документи и входирането им в банков клон. В удобно и предварително заявено време и на място, предпочитано от клиента, мобилните банкери отговорят на всички въпроси, свързани с потребителски и жилищни кредити, овъдрафти и кредитни карти.

Пощенска банка продължи партньорството си с Booking.com, световният лидер в осигуряването на места за настаняване, като всички притежатели на кредитните карти Mastercard и Visa от Пощенска банка получават допълнителни 3% отстъпка за всяка резервация през сайта на банката с Booking.com в България или чужбина.

Банката продължи да предлага на своите клиенти и Кредитна програма „Повече днес“. С нея клиентите могат да увеличат разполагаемия си доход с до 50%, а в определени случаи дори и повече. Тя включва широка гама от кредитни продукти, като с нея клиентите имат възможност бързо и лесно да обединят задълженията си по кредитни карти, потребителски или ипотечни кредити до 100 000 лв. Освен по-доброто управление на личните финанси, програмата позволява на потребителите да пестят време, като плащат по-висока вноска в една банка на определена дата. Банката получи наградата от BAPRA Bright Awards за комуникационната кампания на кредитна програма „Повече днес“, категория „Дебют на годината – кампания за нов продукт или услуга“.

Пощенска банка отчете нарастващ интерес към жилищното кредитиране. Увеличението на покупките на имоти допринесе за увеличение на заявленията за жилищни кредити в сравнение със същия период на миналата година. Портфолиото на банката показва, че ипотечното кредитиране продължава да бъде най-търсено в големите градове на България - София, Пловдив, Варна, Бургас и Стара Загора.

През месец февруари 2018 г. Пощенска банка затвърди имиджа си на модерна и дигитална банка, като обогати присъствието си в социалните мрежи с още един канал – профил на банката в Instagram. Банката получи и награда в категория „Банки“ от десетото издание на единствената по рода си потребителска класация „Любимите марки“.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

Освен върху основната си бизнес дейност Пощенска банка продължава да се фокусира и върху нуждите на местната общност, като подкрепя програми и инициативи съвместно с утвърдени институции и организации. Банката се стреми да възпитава както своите служители, така и потребителите и обществеността в отговорно отношение към всичко, което ни заобикаля. Тя цели не само създаване на конкурентни предимства чрез включване на все по-голяма добавена стойност в продуктите, които предлага, но и да намали своето негативно въздействие върху околната среда, като използва всяка възможност, с която да допринесе за опазването на природата.

През 2018 г. Банката осъществява редица социално значими проекти в областта на образованието, опазването на околната среда, спорта и корпоративното дарителство. Пощенска банка е активен член и работи в подкрепа на инициативи на КРИБ, AmCham, НВСВ, Асоциация на банките в България, „Борика“ АД, сдружение „Ендевър България“, Българския форум на бизнес лидерите, сдружение „Български дарителски форум“, фондация „Атанас Буров“, Българската мрежа на Глобалния договор на ООН, Българската асоциация на рекламодателите и Българска Финтек Асоциация.

Образованието на децата и младите хора на България винаги е било част от разработваните и подкрепяни проекти за корпоративна социална отговорност на Пощенска банка. Затова Банката стартира в навечерието на новата учебна година съвместен проект със СофтУни (SoftUni) в подкрепа на българското образование. Той включва различни активности за подготовка на младите хора за професиите на бъдещето и реализация в България. Със стратегическото партньорство двете организации имат за цел да насърчат студентите да развият потенциала си като IT и дигитални лидери, подготвени за динамично променящата се среда и новите тенденции в банкирането. Проектът е част от стратегията на банката за дигитализация и цялостната ѝ политика за корпоративна социална отговорност. В рамките на партньорството курсистите от най-големия образователен център за IT и дигитални технологии в България ще имат уникалната възможност да работят по реални проекти и казуси на Пощенска банка. Те ще могат да обсъждат своите идеи и планове за собствен бизнес с експертите, да предлагат и разработват различни дигитални решения за реализация в банката, като някои от тях лично ще участват в тяхното интегриране. Банката получи награда за стратегическия проект със СофтУни в категория „Образование, обучение и развитие“ на Годишните награди за благотворителност и корпоративна социална отговорност „Златно сърце“ на сп. Business Lady.

Пощенска банка активно подкрепи събития, организирани от българския офис на глобалната предприемаческа организация Endeavor. Банката беше партньор на годишните награди за влиятелни ментори и членове на организацията, които работят активно с компаниите в организацията. Банката беше домакин и на бизнес закуска, на която предприемачите имаха възможност да обсъдят с г-жа Петя Димитрова и екип на Пощенска банка добрите практики в работата с финансовите институции, в частност иновациите и финансовите решения, които Пощенска банка може да предложи за развитието на развиващите се компании в България. Следващата стъпка в партньорството с глобалната предприемаческа мрежа Endeavor за България е Пощенска банка да започне реализацията на програма за цялостна подкрепа – с ноу-хау, експертиза и финансиране, на разрастващи се (scale up) компании с потенциал, с цел подкрепа и развитие на бизнес средата и хората в България.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

През юни Пощенска банка за поредна година бе основен партньор на благотворителното щафетно бягане Postbank Business Run, организирано ежегодно от клуб „Бегач“. В него се включиха рекорден брой участници – 300 отбора от 107 компании от различни сектори, които се състезаваха в подкрепа на три кауза. Благодарение на инициативата събраните средства от над 10 000 лева са дарени по проекти на фондация „Сийдър“ за организиране на трудотерапия за деца и младежи с увреждания, на фондация „Воден път“ за осигуряване на водна рехабилитация на деца с увреждания и на фондация „За нашите деца“, за да могат повече деца да живеят и растат в сигурна и развиваща семейна среда. За втори път през 2018 г. се проведе и най-голямото регионално фирмено състезание - Business Run Пловдив 2018, в което отново сред партньорите е Пощенска банка.

Пощенска банка се включи и тази година в социално отговорната инициатива на Българската мрежа на Глобалния договор на ООН „Гордея се с труда на моите родители“. Кампанията си поставя за цел да помогне на децата в бъдещото кариерно ориентиране, като им показва, че трудът и образованието са водещи ценности, а качествата и уменията са в основната на успешната лична реализация. Повече от 100 ученици, от 2, 4 и 5 клас, посетиха в рамките на инициативата централата на банката и научиха много – за работата на различните специалисти, за силата на екипната работа и за това колко важно е доброто образование за професионалното развитие.

През 2018 г. финансовата институция за поредна година подкрепи Националната търговско-банкова гимназия в София, като се ангажира да стане ментор на една от учебните банки.

В рамките на традиционната си лятна стажантска програма за поредна година Пощенска банка дава възможност на талантиливи студенти и млади хора с мотивация да докажат своите качества и да започнат професионалната си кариера в една от най-големите и водеща по отношение на иновациите банка на пазара. Стажантската програма е част от политиката за корпоративна социална отговорност на Пощенска банка в подкрепа на младите хора вече повече от 11 години.

За четвърта поредна година Пощенска банка подкрепи конференцията на Bulgaria ON AIR и Bloomberg TV Bulgaria – „Образование и бизнес“. Международният форум събира на едно място представители на водещи компании, които всеки ден работят за развитието на младите хора.

Пощенска банка е единствената банка в България, която има свой „Зелен борд“ и звено Environmental Office в организационната си структура, които работят за опазването на околната среда както по отношение на ограничаване на използваните от Банката ресурси, така и по отношение на финансиращата ѝ дейност. Освен това членовете на борда организират различни инициативи на открито, в които увеличат и останалите служители. Банката инвестира в собствена вътрешна програма, озаглавена „Зелени заедно“, която развива изцяло със собствени средства и реализира чрез доброволен труд на служителите си.

През 2018 г. Банката продължава да развива своята вътрешна инициатива „Герои в зелено“, която ще бъде продължена и през 2019 година. Тя има за цел да насърчава екологично отговорно поведение у служителите. Чрез кампанията те имат възможност да кандидатстват за финансиране от банката за реализация на различни местни проекти, които сами са избрали, показващи как с малки действия могат да бъдат постигнати устойчиви промени. През 2018 г. екипът на Пощенска банка успешно реализира още два свои проекта за подобряване състоянието на околната среда.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

През септември 2018 г. Пощенска банка се включи за пета поредна година в Глобалната екоинициатива PARK(ing) Day като част от цялостната си активна политика за корпоративна социална отговорност с фокус върху опазването на околната среда и устойчивото развитие. Финансовата институция превърна в дигитален зелен кът паркоместото си на бул. “Ал. Дондуков” и предложи на посетителите иновативното преживяване “Е-ИДЕИ за скрити места около София” – виртуална разходка из 14 красиви локации. Събитието „Е-ИДЕИ за скрити места около София“ провокира по дигитален и модерен начин интереса на хората към природата и културните места, които сме забравили или малко познаваме.

За втора поредна година мениджъри от Пощенска банка взеха участие в „Европейската седмица на парите. Съвместната инициатива е на Европейската банкова федерация, част от която е Асоциацията на банките в България и други национални банкови сдружения, и цели да подобри нивото на финансово образование на учениците в основните и средните училища в Европа. В рамките на „Европейската седмица на парите 2018“ експерти от екипа на Пощенска банка проведоха открити уроци и обучения за ученици от различни градове в страната. Те разказаха на децата за целите на инициативата, за дейността и основните продукти на банките, произхода на парите, начините за спестяване, инвестиции и управление на личния бюджет.

За трета поредна година Пощенска банка, като член на Асоциацията на банките в България (АББ), се включва в европейската кампания, посветена на борбата срещу финансовите “мулета”.

Пощенска банка инвестира и в подкрепа на спортни отбори – от 2015 г. Банката подкрепя волейболния отбор на гр. Добрич „Добруджа 07“. Отборите на Пощенска банка по футбол, баскетбол и тенис на маса се представиха достойно и през 2018 г. в Международен спортен работнически фестивал и в 15-та Олимпиада на бизнес лидерите.

Служителите на Пощенска банка са и редовни дарители на Националния център по трансфузионна хематология и участват в акции за кръводаряване, които се организират и провеждат в Централния офис.

През годината Банката продължи и своята дългогодишна подкрепа и работа с групите в неравностойно социално положение и стимулирането на тяхната активна роля в обществото. Подкрепа бе оказана на деца в неравностойно положение в гр. Казанлък, възрастни хора в гр. Русе, националната кампания „Великден за всеки“ – „Дари празник на баба и дядо“, както и много други по-малки инициативи през цялата година.

НАГРАДИ:

- Награда за „Най-добра банка в България в търговското финансиране“ от годишната класация за 2017-а на Global Banking & Finance Review.
- Престижното отличие „Работодател на годината“ от първите годишни награди за Employer branding на b2b Media.
- Петя Димитрова, главен изпълнителен директор и председател на УС на Пощенска банка – носител най-значимата банкова награда на българския пазар – отличието „Буров“ за 2017 г.
- Специална награда за иновации от Western Union за услугата – получаване на парични преводи на Western Union на всеки един банкомат на банката в България.
- Награда за седма поредна година за най-добра банка в предоставянето на попечителски услуги от сп. Global Custodian – престижното световно издание за капиталови пазари, управление на активи и инвестиционна дейност.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

НАГРАДИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

- Наградата от BAPRA Bright Awards за комуникационната кампания на кредитна програма „Повече днес“, категория „Дебют на годината – кампания за нов продукт или услуга“.
- Награда в категория „Вътрешен комуникационен отдел на годината“ от PR Приз 2018, трето място.
- Отличие в категория „Комуникационна кампания за работодателска марка/Employee Branding“ от PR Приз 2018 за проект „Заедно на върха“ – годишна стратегия за засилване на работодателската марка”, второ място.
- Награда в категория „Зелени комуникации и градска среда“ в PR Приз 2018 за вътрешната инициатива „Герои в зелено”, второ място.
- Бизнес награда за „Динамика на развитие” от годишните награди на Асоциация Банка на годината.
- Отличие „Най-добра банка в банкирането на дребно в България за 2018 г.“ от престижния конкурс World Finance Banking Awards 2018 на World Finance Magazine.
- Награда в категория „Банки“ от десетото издание на единствената по рода си потребителска класация „ЛЮБИМИТЕ МАРКИ“.
- Първо място в категория „Нова услуга“ в петото издание на конкурса BAAwards за кампанията Жилищен кредит „Безлихвен край“.
- Сребърно Effie за една от най-иновативните услуги на банката – центровете за потребителско кредитиране MOMENTO.
- Награда за стратегическия проект със СофтУни в категория „Образование, обучение и развитие“ на Годишните награди за благотворителност и корпоративна социална отговорност „Златно сърце“ на сп. Business Lady.
- Петя Димитрова, главен изпълнителен директор и председател на УС на Пощенска банка получи престижното отличие „Мисис Икономика“ от конкурса „Мистър и Мисис Икономика 2018“, организиран от сп. „Икономика“ и КРИБ.

СТРУКТУРА НА ОСНОВНИЯ КАПИТАЛ

Към 31 декември 2018 г. общият брой на акциите на „Юробанк България” АД е 560,323,302 с номинална стойност 1 лев на акция. Юробанк Ергасиас С.А. притежава пряко 56.14% от „Юробанк България“ АД, 43.85% от капитала са притежание на И Ар Би Ню Юръп Холдинг Б.В. и 0.01% се притежават от миноритарни акционери.

Банката няма придобити или прехвърлени собствени акции през годината.

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ

Към 31 декември 2018 година Управителният съвет се състои от следните членове:

- Петя Димитрова – Главен изпълнителен директор, председател и член на Управителния съвет;
- Димитър Шумаров – Изпълнителен директор, Главен финансов директор и член на Управителния съвет;
- Йоанис Серафимидис – Изпълнителен директор и член на Управителния съвет (в сила от 05.07.2018 г.);
- Асен Ягодин – Изпълнителен директор и член на Управителния съвет;
- Йордан Суванджиев – Началник Управление Правомерност и член на Управителния съвет.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

1. Акции и облигации на дружеството, които са придобити, притежавани и прехвърлени от членовете на Управителния съвет през годината

Членовете на Управителния съвет не са притежавали или прехвърляли акции и облигации на Банката.

2. Права на членовете на Управителния съвет да придобиват акции и облигации на дружеството.

Членовете на Управителния съвет не притежават специални права за придобиване на акции или облигации на Банката.

3. Участие на членовете на Управителния съвет в други търговски дружества като:

3.1. Съдружници с неограничена отговорност

Членове на Управителния съвет не са били съдружници с неограничена отговорност в други търговски дружества.

3.2. Съдружници /акционери притежаващи повече от 25 на сто от капитала на друго дружество

Членове на Управителния съвет не са били съдружници или акционери притежаващи повече от 25 % от капитала на друго дружество.

3.3. Участващи в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвета на директорите

○ Петя Димитрова

Сдружение „Асоциация на банките в България“, България – член на Управителния съвет;

Международен Банков Институт ООД, България – член на Управителния съвет;

Сдружение „Ендевър България“, България - член на Управителния съвет;

„Борика“ АД, България – член на Съвета на директорите;

Фондация „Атанас Буров“, България – член на Управителния съвет.

○ Димитър Шумаров

Сдружение „Клуб на финансовите директори“, България – член на Управителния съвет.

○ Асен Ягодин

„Българска фондова борса – София“ АД, България – член на Съвета на директорите;

ЗАД „Булстрад Живот Виена Иншурънс Груп“, България – независим член на Надзорния съвет;

„И АР БИ Пропърти Сървисиз София“ ЕАД, България – член на Съвета на директорите (в сила от 31.12.2018 г.);

Сдружение Спортен клуб „ДФС-ЛОКОМОТИВ“ София, България – председател и член на Съвета на директорите.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

○ **Йоанис Серафимидис**

„И АР БИ Пропърти Сървисиз София“ ЕАД, България – член на Съвета на директорите (в сила от 31.12.2018 г.).

○ **Йордан Суванджиев**

„ИМО Пропърти Инвестмънтс София“ ЕАД, България – заместник-председател и член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;

„ИМО Централен Офис“ ЕАД, България – заместник-председател и член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор (до 18.12.2018 г.);

„И АР БИ Пропърти Сървисиз София“ АД, България – член на Съвета на директорите (до 31.12.2018 г.).

4. Договори, сключени през годината съгласно чл. 240 б от Търговския закон

През 2018 година Банката не е сключвала договори по смисъла на чл. 240 б ал. 1 от Търговския закон.

НАДЗОРЕН СЪВЕТ

Към 31 декември 2018 година Надзорният съвет се състои от следните членове:

- Георгиос Провопулос – председател и член на Надзорния съвет;
- Теодорос Каракасис – заместник-председател и член на Надзорния съвет;
- Ставрос Йоану – член на Надзорния съвет;
- Михалакис Луис – член на Надзорния съвет;
- Анастасиос Николау – член на Надзорния съвет;
- Христина Теофилиди – член на Надзорния съвет (подадена оставка на 06.12.2018);
- Джон Дейвид Бътс - член на Надзорния съвет (в сила от 15.09.2018).

1. Акции и облигации на дружеството, които са придобити, притежавани и прехвърлени от членовете на Надзорния съвет през годината

Членовете на Надзорния съвет не са притежавали или прехвърляли акции и облигации на Банката.

2. Права на членовете на Надзорния съвет да придобиват акции и облигации на дружеството.

Членовете на Надзорния съвет не притежават специални права за придобиване на акции или облигации на Банката.

3. Участие на членовете на Управителния съвет в други търговски дружества като:

3.1. Съдружници с неограничена отговорност

Членове на Надзорния съвет не са били съдружници с неограничена отговорност в други търговски дружества.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

НАДЗОРЕН СЪВЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2 Съдружници /акционери притежаващи повече от 25 на сто от капитала на друго дружество

Г-н Джон Дейвид Бътс е съдружник, притежаващ повече от 25 на сто от капитала на друго дружество. Нито един друг от настоящите членове на Надзорния съвет не е съдружник или акционер, притежаващ повече от 25 на сто от капитала на друго дружество.

○ **Джон Дейвид Бътс**

- „Джей Дейвид Бътс“ ЕООД, България – Едноличен собственик на капитала;
- Лекс Ар Екс България" ЕООД, България – Едноличен собственик на капитала;
- „ЮБАД – ТОРО“ ООД, България – съдружник;
- „Лексарекс Кепитъл“ ООД – съдружник.

3.3 Участващи в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвета на директорите

○ **Георгиос Провопулос**

- Eurobank Private Bank Luxembourg S.A., Люксембург – заместник-председател и член на Съвета на директорите;
- Ellaktor S.A. – председател на Съвета на директорите.

○ **Теодорос Каракасис**

- ERB Property Services d.o.o. Белград, Сърбия – председател и член на Надзорния съвет;
- Eurobank A.D. Белград, Сърбия – заместник-председател и член на Управителния съвет;
- „И АР БИ Пропърти Сървисиз София“ АД, България – председател и член на Съвета на директорите (до 31.12.2018 г.);
- „Бългериън Ритейл Сървисиз“ АД, България – председател и член на Съвета на директорите;
- Greek-Serbian Chamber of Commerce – заместник-председател и член на Съвета на директорите.

○ **Ставрос Йоану**

- Eurobank Ergasias S.A., Гърция – заместник-главен изпълнителен директор, Главен директор Групови операции и международни дейности, член на Изпълнителния съвет, член на Комитета за стратегическо планиране.
- Be – Business Exchanges S.A., Гърция – председател и член на Съвета на директорите;
- Eurobank Property Services S.A., Гърция – член на Съвета на директорите;
- Eurobank A.D., Beograd, Сърбия – член на Управителния съвет;
- Eurobank Cyprus Ltd, Кипър – член на Съвета на директорите;
- Grivalia Properties R.E.I.C, Гърция – член на Съвета на директорите.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

НАДЗОРЕН СЪВЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

○ **Михалакис Луис**

Eurobank Ergasias S.A., Гърция – Ръководител на Главно управление Международни дейности, член на Изпълнителния комитет;

Eurobank Private Bank Luxembourg S.A., Люксембург – член на Съвета на директорите;

Eurobank a.d. Beograd, Сърбия – председател и член на Управителния съвет (до 23.10.2018 г.);

Eurobank Cyprus Ltd, Кипър – Главен изпълнителен директор и член на Съвета на директорите;

NEU Property Holdings Limited, Кипър – председател и член на Съвета на директорите (до 01.09.2018 г.);

NEU 03 Property Holdings Limited, Кипър – председател и член на Съвета на директорите (до 06.12.2018 г.);

ERB New Europe Funding III Limited, Кипър – председател и член на Съвета на директорите.

○ **Анастасиос Николау**

Eurobank A.D. Beograd, Сърбия – член на Управителния съвет.

○ **Джон Дейвид Бътс**

„Лексарекс Кепитъл“ ООД – управител;

Си Ем Ес Камерън Маккена ЛЛП, България – управляващият съдружник.

4. Договори, сключени през годината съгласно чл. 240 б от Търговския закон

През 2018 година Банката не е сключвала договори по смисъла на чл. 240 б ал. 1 от Търговския закон.

През 2018 г. членовете на Управителния и Надзорния съвет са получили възнаграждения в размер на 1,901 хил. лева.

СТРУКТУРА НА БАНКАТА

Към 31 декември 2018 г. Юробанк България АД има едно дъщерно дружество – И АР БИ Пропърти Сървисиз София ЕАД. Банката има 2,643 служители (2017: 2,600).

ЦЕЛИ НА БАНКАТА ЗА 2019 г.

През 2019 г. основните финансови цели на Банката ще бъдат да подобри рентабилността си, да разшири кредитния си портфейл, като същевременно запази ликвидните си буфери, да намали обема на необслужваните експозиции и да разнообрази източниците на приходи. Това ще бъде направено паралелно с основната стратегическа цел – успешното придобиване на „Банка Пиреос България“ АД (Банка Пиреос България). През ноември 2018 г. Юробанк България подписа предварителен договор с Пиреос Банк С.А. за придобиване на местното му дъщерно дружество Банка Пиреос България. Очаква се сделката да бъде финализирана през второто тримесечие на 2019 г. Придобиването на Банка Пиреос България предлага уникална възможност на Юробанк България да подобри пазарните си позиции и да стане четвъртата по големина банка на българския пазар по размер на активите. Приключването на сделката ще подобри финансовите резултати на Групата в България и се очаква да осигури по-висока възвръщаемост за акционерите.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ЦЕЛИ НА БАНКАТА ЗА 2019 Г. (продължение)

Макроекономическите перспективи за следващата година са положителни, което ще позволи на Банката да продължи да разширява кредитния си портфейл, като същевременно поддържа разумен рисков апетит. Ръстът на кредитния портфейл ще бъде съчетан с балансирано увеличение на депозитната база, съхранявайки ликвидните буфери. Банката ще се опита да запази нетния си лихвен марж, което ще представлява предизвикателство в продължаващата среда на ниски лихви. Коефициентът на капиталова адекватност ще остане на ниво много над изискванията на БНБ, въпреки че последните ще се увеличат през 2019 година, поради въвеждането на антицикличен буфер от 1 октомври 2019 г.

Банката ще продължи да прилага стратегията си за намаляване на необслужваните експозиции основно чрез продажба на портфейли и по-добра събираемост на вземанията, като същевременно поддържа адекватно покритие с провизии. Поради продължаващия натиск върху нетния лихвен марж, значимостта на нелихвените приходи нараства. Поради това, Юробанк България ще се фокусира върху увеличаване на кръстосаните си продажби, които са ефикасен и ценово ефективен начин за увеличаване на продажбите. Чрез строг контрол на разходите, съотношението на разходи и приходи ще бъде запазено като едно от най-добрите в системата.

Юробанк България ще продължи да изобретява и инвестира в предоставянето на по-добри продукти и отлично обслужване на своите клиенти чрез клоновата си мрежа и дигиталните си канали. Дългосрочната стратегия на Банката остава непроменена – Пощенска банка да бъде основната, предпочитана банка за своите клиенти, отговаряща на постоянно нарастващите очаквания на клиентите, като по този начин създава стойност за тях и за своите акционерите.

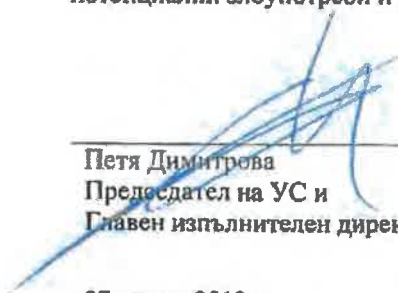
ОТГОВОРНОСТИ НА РЪКОВОДСТВОТО

Според българското законодателство Ръководството на Банката следва да изготвя финансови отчети за всяка финансова година, които да дават вярна и честна информация за състоянието на Дружеството към края на годината и неговите финансови резултати. Ръководството е изготвило приложените тук финансови отчети в съответствие с МСФО.

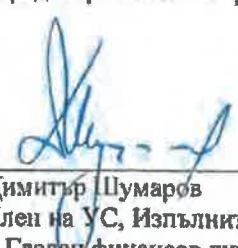
Ръководството потвърждава, че се прилага адекватна счетоводна политика.

Ръководството също така потвърждава, че се спазва законодателството, приложимо за банките в България и че финансовите отчети са изготвени на базата на принципа „действащо предприятие“.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за опазването на активите и за предприемане на необходимите мерки за предотвратяване и разкриване на потенциални злоупотреби и други нередности.

Петя Димитрова
Председател на УС и
Главен изпълнителен директор

Димитър Шумаров
Член на УС, Изпълнителен директор
и Главен финансов директор

07 август 2019 г.
София, България

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ ЗА 2018 г.

1. Кодекс за корпоративно управление и практики

В съответствие с българското законодателство и въз основа на най-добрите международни практики за корпоративно управление, „Юробанк България“ АД („Банката“) спазва Националния кодекс за корпоративно управление („Кодекса“), който описва основните принципи и практики на корпоративно управление.

2. Спазване на Националния кодекс за корпоративно управление

Банката съблюдава и спазва изцяло Кодекса. Учредителният акт на Банката („Устава“) и всички приети вътрешни правила и ръководства са в пълно съответствие с изискванията на Кодекса и приложимото законодателство. До настоящия момент не е имало никакви установени случаи на неспазване на Кодекса.

2.1. Вътрешно ръководство за корпоративно управление

Банката е разработила и приела свое Вътрешно ръководство за корпоративно управление (Internal Governance Control Manual) и стриктно прилага указанията му. Ръководството припокрива съдържанието и е в пълно съответствие с установената от Кодекса рамка.

2.2. Етичен кодекс

В областта на етиката Банката е приела и прилага вътрешен акт, наречен Кодекс за професионално поведение, съдържащ правила, които се прилагат в допълнение към изискванията на правната рамка, които имат за цел създаването на минимални общи вътрешни правила и принципи на професионално и етично поведение, които да бъдат следвани от служителите на Банката по време на изпълнение на служебните им задължения.

2.3. Конфликт на интереси

Процедурите за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси в Банката са включени във вътрешни Правила за управление на конфликт на интереси. В съответствие с тези правила, Изпълнителните директори и другите членове на Ръководството имат задължение да информират съответно Надзорния съвет/ Управителния съвет за каквито и да било лични интереси, които биха могли да произтекат от сделки в Банката, които попадат в полето на тяхната отговорност или всякакъв друг конфликт между техните интереси и интересите на Банката, които могат да възникнат при изпълнение на служебните им задължения.

2.4. Възнаграждение

Приетата Политика за възнагражденията на Банката е неразделна част от практиката ѝ на корпоративно управление. Разработена е в съответствие с оперативния модел, бизнес стратегията, краткосрочните и дългосрочни цели на Банката и включва мерки за избягване на конфликт на интереси. Също така, политиката за възнагражденията съответства и насърчава разумното и ефективно управление на риска и не поощрява прекомерното поемане на риск за Банката. Следователно, оперативните стандарти и механизми, които са приети гарантират, че нивата на възнаграждение са пряко свързани с резултатите и необходимото поведение.

Оповестяванията относно възнаграждението на членовете на съветите и на ключовия управленски персонал за 2018 г. са включени в Годишните оповестявания, съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 575/2013 (чл. 431-455).

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

3. Състав и работа на Общото събрание на акционерите, Надзорния съвет, Управителния съвет и техните комитети

3.1. Общо събрание на акционерите

Общото събрание на акционерите („ОСА“) се състои от всички акционери с право на глас, представени лично или чрез пълномощник, овластен чрез писмено пълномощно. Акционерите или техните пълномощници имат в Общото събрание толкова гласа, колкото акции имат в капитала на Банката. Членовете на Надзорния съвет и на Управителния съвет вземат участие в работата на Общото събрание без право на глас, освен ако са акционери. Представители на Управление Вътрешен одит и на специализираното одиторско предприятие, избрано да провери и завери годишния счетоводен отчет, могат да участват в работата на Общото Събрание без право на глас.

3.2. Надзорен съвет и Комитети на Надзорния съвет

Надзорният съвет (НС) е постоянно действащ колективен орган, който извършва цялостен контрол върху бизнеса и финансите на Банката. НС контролира и съответствието на дейността на Банката с приложимото законодателство, Устава и решенията на Общото събрание в най-добър интерес на акционерите на Банката, клиентите и служителите. НС може да се състои от 3 (три) до 7 (седем) члена, които се избират от Общото събрание на акционерите за срок от 3 (три) години. Съставът на НС към 31.12.2018 г. от 6 (шест) члена, след като един от членовете (Христина Теофилиди) подаде оставка на 06.12.2018 г. НС приема свои правила и назначава председател и заместник-председател измежду своите членове.

Членовете на НС са длъжни да изпълняват функциите си с дължимата грижа и в интерес на Банката и нейните акционери и да поставят интереса на Банката и нейните клиенти над собствения интерес при изпълнение на служебните си задължения.

Към 31.12.2018 г. членовете на Надзорния съвет са:

- Георгиос Провопулос - Председател на Надзорния съвет;
- Теодорос Каракасис - Заместник-председател на Надзорния съвет;
- Ставрос Йоану - Член на Надзорния съвет;
- Михалакис Луис - Член на Надзорния съвет;
- Анастасиос Николау - Член на Надзорния съвет;
- Христина Теофилиди - Член на Надзорния съвет (подадена оставка на 06.12.2018);
- Джон Дейвид Бътс- Член на Надзорния съвет.

Председателят, заместник-председателят и един от членовете на НС са независими членове.

Следните комитети са създадени с цел да подпомагат членовете на Надзорния съвет, споделяйки тяхната отговорност:

3.2.1. Риск комитет

Надзорният съвет на Банката е делегирал на Риск комитета функциите по одобряване на всички стратегически решения за управление на риска, (в това число одобрение на рисковия апетит, разпределението на капитала, рисковата структура на баланса и управлението ѝ). Риск комитетът е отговорен за контрола на количествените и качествени аспекти по управление на пазарен, кредитен, ликвиден и операционен риск.

Членовете на Риск комитета се избират от Надзорния съвет. Текущо Риск комитетът се състои от 4 (четири) члена.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

3. Състав и работа на Общото събрание на акционерите, Надзорния съвет, Управителния съвет и техните комитети (продължение)

3.2. Надзорен съвет и Комитети на Надзорния съвет (продължение)

3.2.1. Риск комитет (продължение)

Риск комитетът заседава поне веднъж тримесечно. Заседанието може да се проведе, когато присъстват 2/3 от членовете. Един от присъстващите трябва да бъде Председателят. При отсъствието му, той трябва да упълномощи друг член на Риск комитета.

3.2.2. Одит комитет

Одит комитетът се назначава от Общото събрание на акционерите по предложение на НС и неговата цел е да помогне изпълнението на надзорните отговорности на НС, които са предимно свързани с:

- Преглед на адекватността на вътрешния контрол и системите за управление на риска и съответствието с процеса по мониторинг на правила и регламенти;
- Преглед на процеса на финансова отчетност и удовлетворение по отношение на целостта на финансовите отчети на Банката;
- Избор, представяне и независимост на Външните одитори;
- Ефективност и осъществяване на функцията по вътрешен одит;
- Ефективност и изпълнение на функцията за съвместимост.

По този начин, отговорността за осигуряване на отворени канали за комуникация между НС, ръководството, вътрешния и външен одит се поема от Одит комитета.

Одит комитетът се състои от трима независими чланове, които са назначени за срок от три години с възможност за подновяване на назначението още пет (5) пъти.

Като цяло членовете на Одитния комитет притежават необходимите умения и опит, за да изпълняват своите задължения.

Одит комитетът заседава поне четири пъти годишно или по-често при необходимост и докладва за своята дейност и изпраща протоколи от своите заседания до Надзорния Съвет всяко тримесечие.

През 2018 г. Одитният комитет проведе четири (4) редовни и четири (4) допълнителни заседания.

3.2.3. Комитет по възнагражденията

Комитетът по възнагражденията е Комитет за НС, който предоставя специализирани и независими съвети по въпроси, свързани с:

- политиката за възнагражденията и нейното изпълнение и за стимулите, създадени при управлението на рисковете, капитала и ликвидността;
- ефективно привеждане в съответствие на възнагражденията на персонала с оглед рисковете, които Банката поема, и координиране на постигането на посоченото съответствие между Юробанк Ергасиас С.А. и Банката;
- одобрява или предлага за одобрение всички възнаграждения на ключовия ръководен персонал.

Комитетът се състои от три до пет члена. Членовете се назначават от НС за срок от две години. Всички членове на комитета са неизпълнителни директори и мнозинството от членовете са независими директори. През 2018 г. Комитетът по възнагражденията се състои от четирима членове. Срещите се провеждат според изискванията, но не по-малко от два пъти годишно.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

3. Състав и работа на Общото събрание на акционерите, Надзорния съвет, Управителния съвет и техните комитети (продължение)

3.2. Надзорен съвет и Комитети на Надзорния съвет (продължение)

3.2.4. Комитет по назначенията

Комитетът по назначенията („NomCo“) поема отговорността по извършването на преценка и отправянето на препоръки към НС по въпросите, свързани с адекватността, ефикасността и ефективността на Управителния съвет, както и във връзка с назначаването на ключовия ръководен персонал, съгласно разпоредбите на чл. 73в, ал.1 от Закона за кредитните институции и чл. 12 от Наредба № 20 от 28.04.2009 г. за издаване на одобрения за членове на Управителния съвет (Съвета на директорите) и Надзорния съвет на кредитна институция и изисквания във връзка с изпълнение на техните функции (издадена от Българска народна банка). Комитетът заседава не по-малко от веднъж годишно по време, което комисията смята за подходящо и по-често, ако е необходимо.

Комитетът се състои от двама (2) членове.

3.3. Управителен съвет и комитети на Управителния съвет

Банката се управлява от Управителен съвет („УС“) в съответствие със закона, Устава ѝ, Правилата за работа на УС („Правилата“) и всички други вътрешни правила. УС е постоянно действащ колективен орган за управление и представителство на Банката, упражняващ своите правомощия под контрола на НС и Общото събрание на акционерите. УС може да се състои от 3 (три) до 9 (девет) члена, които се избират от НС, за срок от три (3) години. Съставът на УС през 2018 г. е от 5 (пет) члена, трима от които са назначени за изпълнителни директори. УС възлага, с одобрението на НС, отговорността за управлението и представителството на Банката на изпълнителни директори, избрани измежду членовете на съвета. Упълномощаването на изпълнителните директори да представляват Банката може да бъде оттеглено във всеки един момент от УС с одобрението на НС.

Към 31 декември 2018 година Управителният съвет се състои от следните членове:

- Главен изпълнителен директор и председател на Управителния съвет - Петя Димитрова;
- Изпълнителен директор, Главен финансов директор и член на Управителния съвет - Димитър Шумаров;
- Изпълнителен директор и член на Управителния съвет - Асен Ягодин;
- Изпълнителен директор и член на Управителния съвет - Йоанис Серафимидис;
- Началник Управление Правомерност и член на Управителния съвет - Йордан Суванджиев.

Комитетите на УС са създадени да подпомагат органа. Такива комитети са:

3.3.1. Комитет по управление на активите и пасивите

Комитетът по активите и пасивите (КУАП) носи основната отговорност да консултира УС в стратегическото управление на активите и пасивите на Банката с цел ефективно управление на лихвения и ликвидния риск.

Комитетът се състои от ключов ръководен персонал както от Юробанк България АД, така и от Юробанк Ергасиас, в т.ч. изпълнителни директори и мениджъри, изпълняващи функции във всички бизнес звена – банкиране на дребно и корпоративно банкиране.

КУАП има следните правомощия:

- Да съветва УС относно стратегическото управление на активите и пасивите;
- Да взема всички необходими решения по отношение на разликата в лихвените проценти и управлението на ликвидността;
- Да поставя целевите параметри за потенциално външно финансиране;
- Да преглежда/наблюдава/установява бизнес инициативи и/или инвестиции, които влияят на пазарния и ликвиден рисков профил на Банката.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

3. Състав и работа на Общото събрание на акционерите, Надзорния съвет, Управителния съвет и техните комитети (продължение)

3.3. Управителен съвет и комитети на Управителния съвет (продължение)

3.3.2. Регионален кредитен комитет

УС е делегирал на Регионалния кредитен комитет функциите да отговаря за решения, свързани с процеса по одобрение на клиенти с вътрешен кредитен рейтинг под определено ниво в зависимост от нивата на компетенции съгласно Политиката за корпоративно кредитиране на Юробанк България АД.

Комитетът е съставен от висш ръководен персонал от Юробанк Ергасиас и независим член.

3.3.3. Кредитен комитет за страната

УС е делегирал на Кредитния комитет за страната функциите да отговаря за решения, свързани с процеса по одобрение на клиенти с вътрешен кредитен рейтинг под определено ниво в зависимост от нивата на компетенции съгласно Политиката за корпоративно кредитиране на Юробанк България АД.

Комитетът е съставен от висш ръководен персонал от Юробанк България АД (в т.ч. Главен изпълнителен директор) и висш мениджмънт от Кредитен Сектор на Юробанк Ергасиас С.А.

3.3.4. Комитет за управление на проблемни експозиции I

УС е делегирал на Комитета за управление на проблемни експозиции I функциите да отговаря за решения, свързани с процеса по управление на клиенти с вътрешен кредитен рейтинг над определено ниво в зависимост от нивата на компетенции съгласно Политиката за корпоративно кредитиране на Банката.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал от Юробанк Ергасиас, включително и независим член.

3.3.5. Комитет за управление на проблемни експозиции II

УС е делегирал на Комитета за управление на проблемни експозиции II функциите да отговаря за решения, свързани с процеса по управление на клиенти с вътрешен кредитен рейтинг над определено ниво в зависимост от нивата на компетенции съгласно Политиката за корпоративно кредитиране на Банката.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал от Юробанк България АД (в т.ч. Главния изпълнителен директор) и висш мениджмънт от кредитен сектор на Юробанк Ергасиас.

3.3.6. Комитет по проблемните активи

УС е делегирал на Комитета по проблемните активи надзора и контрола на управлението на проблемните активи.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал от Юробанк България АД, в т.ч. Главен финансов директор и Изпълнителен директор, друг ръководен персонал от областта на Управление на проблемни активи, Риск и Стратегическо планиране.

Основните задължения и отговорности на Комитета по проблемите активи са:

- Да осъществява мониторинг на управлението на кредити с просрочие и необслужвани експозиции;
- Да определи и внедри стратегия за управление на проблемни активи и да осъществява мониторинг за ефективното ѝ прилагане.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

3. Състав и работа на Общото събрание на акционерите, Надзорния съвет, Управителния съвет и техните комитети (продължение)

3.3. Управителен съвет и комитети на Управителния съвет (продължение)

3.3.7. Комитет по кредитите и продуктите

Комитетът по кредити и продукти отговаря за одобрението на всички кредитни продукти, както в банкирането на дребно, така и в корпоративното банкиране.

Комитетът по кредити и продукти е съставен от висш ръководен персонал, в т.ч. Главния изпълнителен директор на Банката.

3.3.8. Комитет по оперативен риск

Комитетът по оперативен риск отговаря за контрола на действителната експозиция, изложена на оперативен риск и нейното управление, както и за процеса по оценка, мониторинг и намаляване на оперативния риск.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал в областта на Риск, Операции, ИТ, Финанси, Управление на проблемни активи, Банкиране на дребно и Корпоративно банкиране. В състава е включен и член без право на глас от Управление Вътрешен одит.

3.3.9. Комитет по доставките в страната

Комитетът по доставките в страната е комитет на подчинение на УС. Основните отговорности на комитета са свързани с оценка на разходите, необходимост и бизнес обосновка на поръчки по оперативни и капиталови разходи.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал, в т.ч. Главен изпълнителен директор, Главен финансов директор и Изпълнителен директор и Главен оперативен директор.

3.3.10. Комитет за свързаност на служителите

Комитетът за свързаност на служителите е отговорен за мониторинга и правилното прилагане на Политиката за назначаване на роднини в Банката и за вземане на решение по случаи, които се отклоняват от политиката.

Комитетът за свързаност на служителите е съставен от висш ръководен персонал, в т.ч. Главен изпълнителен директор и представители на други ключови управленски функции от областта на Човешки ресурси, Правно и други.

3.3.11. Комитет по екологичните и социалните въпроси

Комитетът по екологичните и социалните въпроси е комитет на УС, който осигурява всички стратегически решения в рамките на обхвата на Политиката за околната среда на Банката.

Комитетът е съставен от висш ръководен персонал в областта на Операции, Правно, Риск, Корпоративни комуникации и маркетинг, Банкиране на дребно и Корпоративно банкиране

3.4. Комитети към Главния изпълнителен директор

Главният изпълнителен директор е упълномощен да създава комитети, които да го/я подпомагат, като им възлага отговорности и назначава техните членове, председател и секретар.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

3. Състав и работа на Общото събрание на акционерите, Надзорния съвет, Управителния съвет и техните комитети (продължение)

3.4. Комитети към Главния изпълнителен директор (продължение)

3.4.1. Изпълнителен комитет

Изпълнителният комитет (“ЕхСо”) има отговорността за ежедневното управление на Банката като разглежда всички въпроси, свързани с текущата дейност на Банката и приема решения по тях, като следи за изпълнението на стратегията на Банката; планира, ръководи и контролира дейността на Банката като осигурява високо ниво на производителност и удовлетвореност на клиентите; установява подходящи системи за вътрешен контрол и гарантира, че те се поддържат правилно, преглежда месечните финансови отчети преди представянето им на УС.

Комитетът е съставен от висш ръководен персонал, в т.ч. Главен изпълнителен директор и други изпълнителни директори и всички други ключови ръководни функции, покриващи всички области на дейността на Банката.

3.4.2. Етичен комитет

Етичният комитет се занимава главно със случаи на измама и/или груба небрежност от страна на служителите и заседава, когато има въпроси, които да бъдат разгледани.

Етичният комитет е ставен от висш ръководен персонал, в т.ч. Главния изпълнителен директор и Ръководителя на Човешки ресурси.

3.5. Основни въпроси разгледани от Надзорен съвет през 2018 г.:

В изпълнение задълженията си през 2018 г. НС е разгледал следните основни въпроси:

а) Управление:

- Подготовка и свикване на ОСА;
- Одобрение на някои от Правилата за работа на комитетите и кредитни политики;
- Одобрение на някои промени в съставите на комитетите;
- Редовна актуализация относно заседанията на комитетите към УС и НС;
- Регистрация на „ИМО Централен Офис“ ЕАД като финансова институция;
- Преобразуване чрез вливане на „ИМО Централен Офис“ ЕАД в Банката;
- Подписване на предварителен договор за придобиване на 99.99% от акциите на „Пиреос Банка България“ АД.

б) Корпоративни и други действия:

- Разпределяне на дивидент в размер на 30,000,000 евро (тридесет милиона), представляващи общо равностойността на 58,674,900 (петдесет и осем милиона шестстотин седемдесет и четири хиляди и деветстотин) лева по официалния фиксиран обменен курс.

в) Капиталова адекватност:

- Информирание относно процеса по Вътрешен анализ на адекватността на капитала и Вътрешен анализ на ликвидността за 2017 (ICAAP & ILAAP) – Доклад за Стълб 2. Отчетът за капиталова адекватност е прегледан всяко тримесечие.

г) Бизнес мониторинг:

- Одобрение на годишния финансов отчет за 2017 г.;
- Преглед на развитието на бизнеса и ликвидността.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

3. Състав и работа на Общото събрание на акционерите, Надзорния съвет, Управителния съвет и техните комитети (продължение)

3.5. Основни въпроси разгледани от Надзорен съвет през 2018 г. (продължение):

д) Управление на риска и вътрешен контрол:

- Информирание относно годишните доклади по оценка на системите за вътрешен контрол и политиката на съответствие;
- Преглед и одобрение на Доклада по Стълб 3 за 2018 г.;
- Информирание относно Стратегията за риска и капитала и Рамката за риск апетита;
- Преглед на протоколите от заседанията на Одит Комитет и ключови въпроси на одита

4. Политика за разнообразие в Съветите

Политиката за разнообразие („Политиката“) очертава подхода към многообразието в УС и НС на Банката и е в съответствие с най-добрите международни практики и ЕС и разпоредбите на българското банково право.

Банката приема разнообразието в Съветите като важен елемент за поддържане на конкурентно предимство. Разнообразието в Съветите води до използване на предимствата от разликите в уменията, опита, националността, пола, възрастта и други качества на членовете. Тези разлики се отчитат при определянето на оптималния състав на Съветите и когато е възможно, следва да са балансирани по подходящ начин. Всички назначения в Съветите на Банката са направени според заслугите, уменията и опита на членовете с цел ефективното им функциониране.

Комитетът по назначенията е отговорен за прегледа и оценката на годишна база на структурата, размера, състава и представянето на членовете на Съветите и препоръчва назначаването на нови членове. При прегледа на състава на Съветите комитетът отчита ползите от всички аспекти на многообразието включително, но не само тези, описани по-горе, за да се осигури подходящ обхват и баланс на умения, опит и квалификация.

5. Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска

Банката се стреми да възприеме най-добрите практики във връзка с корпоративното управление вземайки предвид всички приложими указания и регулаторни изисквания на Базелския комитет по банков надзор, Европейския банков орган, Българската народна банка, както и други решения на компетентните надзорни органи.

Банката е създавала няколко специализирани контролни функции, част от цялостната система за вътрешен контрол, които да действат като независими контролни механизми и по този начин да затвърдят контролната структура на Банката.

5.1. Принципи на системата за вътрешен контрол

Банката е създавала система за вътрешен контрол, която е основана на международни добри практики и Интегрираната рамка за контрол COSO и е проектирана да гарантира постигане на целите в следните категории:

- ефикасни и ефективни операции;
- надеждност и пълнота на финансовата и управленска информация;
- съответствие с приложимите закони и регулации.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

5. Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска (продължение)

5.1. Принципи на системата за вътрешен контрол (продължение)

Основните принципи, върху които е изградена системата за вътрешен контрол, са описани по-долу:

- **Контролна среда:** Контролната среда е основата на всички компоненти от системата за вътрешен контрол, която осигурява дисциплина, създава и влияе на разбирането за контрол на служителите. Почтеността и високите етични ценности произтичат от философията и работния стил на мениджмънта и се подкрепят от подходящите политики за подбор и обучение, които подсикуряват компетентността на хората.
- **Управление на риска:** Банката осъзнава, че поемането на рискове е неделима част от нейния бизнес. Поради това тя определя механизми да идентифицира тези рискове и да оцени тяхното потенциално въздействие върху постигането на нейните цели. Тъй като условията, в които оперира, както и тези от икономически, секторен и регулаторен характер ще продължават да се променят, механизмите за управление на риска, които се прилагат, трябва да са определени (и да еволюират) по начин, който дава възможност да се идентифицират и управляват специалните и нови рискове, свързани с промяната.
- **Контролни дейности:** Дейностите по вътрешен контрол са разписани в политики и подробни процедури, които са създадени с цел да подсикурят, че операциите се извършват сигурно и всички транзакции са записани точно и прецизно в съответствие с указанията на мениджмънта и регулациите. Те възникват по време на организационните и бизнес процеси на всички нива и във всички функции. Една от основните организационни мерки за осигуряване на ефективността на контрола в Банката е разделянето на дейностите. Функциите, които трябва да бъдат отделени, включват тези за одобрение (лимита, надвишаване на лимита, специфични транзакции), дилинг, администрация (въвеждане на данни, сетълмент, потвърждаващи проверки, одобрение на транзакции, проверки на документация, поддръжка на досиетата, попечителски услуги) и контролинг (равняване, мониторинг на лимитите, проверка на одобрение при надхвърляне, управление на риска, проверки за правомерност, физическо броене).
- **Информация и комуникации:** Информацията трябва да бъде идентифицирана, запазена и комуникирана във форма и времеви рамки, които дават възможност на хората да продължат да изпълняват отговорностите си. Банката е установила ефективни канали за комуникация, които да осигуряват, че информацията е комуникирана във всички посоки (по вертикала, хоризонтала) в рамките на организацията. Налице са механизми, които да обхванат подходяща външна информация, както и да комуникират ефективно с външни страни, в т.ч. регулатори, акционери и клиенти.
- **Мониторинг:** Банката е установила механизми за постоянен мониторинг на дейностите като част от нормалния оперативен процес. Тук се включват регулярни мениджмънт и надзорни дейности и други действия, които персоналът предприема при изпълнението на своите задължения, които оценяват представянето на системите за вътрешен контрол. Извършват се и независими оценки на системите за вътрешен контрол от функцията по Вътрешен одит, обхвата и честотата на които зависят основно от оценката на рисковете и ефективността на непрекъснатите мониторинг процедури. Недостатъците на вътрешния контрол се докладват на ръководството, като значимите се докладват на Управителен съвет, Одит комитет и Надзорен съвет.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

5. Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска (продължение)

5.2. Вътрешен одит

Функцията Вътрешен одит в Юробанк България АД е независима и обективна оценъчна дейност, предназначена да добавя стойност и да подобрява операциите на Банката. Управление Вътрешен одит (УВО) подпомага постигането на целите на организацията чрез прилагането на систематичен и последователен подход за оценяване и подобряване ефективността на методите за управление на риска, контрола и процесите на управление в Банката.

Ръководството на Банката носи отговорност за внедряването на система за вътрешен контрол, подходяща за размера и сложността на организацията. УВО отговаря за докладването на адекватността и ефективността на тази система.

За да бъде гарантирана независимостта му, УВО отчита дейността си пред Одит комитета на Банката, а за административни цели - пред Главния изпълнителен директор. УВО е самостоятелно звено, което не зависи от дейността на звената в Банката с оперативни отговорности. Надзорният съвет е делегирал отговорността за мониторинг на дейността на УВО на Одит комитета.

УВО прилага рисковобазирани методологии, която следи за наличието и адекватността на контроли и оценява специфичните контролни цели.

Задълженията на УВО включват, но не се ограничават до следните:

- Да предоставя увереност под формата на независимо мнение относно адекватността и ефективността на системите за вътрешен контрол. За да формира мнение УВО провежда одити, базирани на одит план, одобрен от Одит комитета. Честотата на одитните проверки зависи от степента на риск във всяко бизнес звено;
- Да предоставя активна подкрепа на Ръководството на Банката в установяването на най-добрите практики за вътрешен контрол и управление на риска;
- Да съдейства на Ръководството на Банката в предотвратяването на измами и злоупотреби;
- Да извършва последващи проверки с цел да установи дали са предприети подходящи действия във връзка с докладваните констатации в определените срокове.

5.3. Правомерност

Юробанк България АД следи внимателно за съответствието на нейната структура и процеси с външните и вътрешни изисквания за дейността ѝ. Тази отговорност е делегирана на управление Правомерност. Управлението е създадено с одобрението на Надзорния съвет и на Одит комитета на Банката и е постоянно действащо звено, осъществяващо своята дейност независимо от бизнес дейността на Банката.

С оглед на опазване на тази независимост, началникът на управление Правомерност докладва пред Одит комитета, началника на управление Правомерност на Eurobank Group, а за административни цели - пред Главния Изпълнителен Директор. Началникът на управление Правомерност присъства на всички срещи на Одит комитета и представя доклад за всяко тримесечие, обобщавайки дейностите през разглеждания период и акцентирайки на основните въпроси в съответната област. Докладът включва всички въпроси, които са в сферата на дейност на управление Правомерност и които началникът на управлението е преценил, че трябва да бъдат докладвани, както и такива, изрично изискани от Одит комитета.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

5. Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска (продължение)

5.3. Правомерност (продължение)

Задълженията и отговорностите на Управление Правомерност включват:

- да разглежда въпросите, свързани с мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма в съответствие с действащото законодателство и както и със съществуващите санкции. Управлението е отговорно за разработване и въвеждане на необходимите политики и процедури, както и за мониторинга по тяхното спазване. Освен това, то е отговорно за осигуряване на подходящо обучение на служителите, както и за взаимодействие с компетентните органи;
- да изготвя своевременни и точни отговори на запитвания от регулаторни и други органи и да им съдейства при осъществяване на тяхната дейност;
- да разработва и въвежда вътрешни кодекси за поведение и да осъществява мониторинг на спазването им от служителите;
- да осъществява мониторинг на съответствието със законите и регулаторните изисквания свързани с финансовите пазари;
- да разглежда съвместно с други управления на Банката въпроси свързани с банковата тайна;
- да информира мениджмънта и да изготвя становища относно въздействието на нови закони и регулации попадащи в обхвата на отговорностите на управлението.

5.4. Управление на риска

Рамката за управление на риска в Банката се състои от няколко различни съставни части. Поспециално, Надзорният съвет е създал Риск комитет, който да наблюдава и следи всички функции за управление на риска. Неговата дейност текущо се допълва с функцията, изпълнявана от Управление на риска.

Надзорният съвет е делегирал на Риск комитета функцията да одобрява всички стратегически решения в сферата на управление на риска (локален риск апетит, разпределение на капитала, структура на баланса, структура на управление на риска). Отговорност на Риск комитета е да съблюдава количествените и качествените измерители свързани с кредитен, пазарен, ликвиден и оперативен риск.

Риск комитетът има следните правомощия:

- Преглед и анализ на рисковия профил на Банката, както и идентифициране и оценка на съществените за Банката рискове;
- Създаване на адекватни политики и процедури с цел идентифициране, оценка, мониторинг и контрол на съществените рискове;
- Информирание на Надзорния съвет за съществени проблеми и събития, които могат да имат значително въздействие върху рисковия профил на Банката;
- Мониторинг на влезлите в сила политики, свързани с управлението на значителните рискове;
- Одобрение на методологии и модели за оценка на риска.

Риск комитетът информира периодично Надзорния съвет за адекватността на структурата на Управление Риск, както и отчита ключови риск индикатори. Ако има съмнение за съществени проблеми, то те се ескалират или до Надзорен съвет на Юробанк България АД или до Груповия Риск комитет.

Предвид факта, че Банката е изложена на различни видове риск във всички свои ежедневни дейности, организационната структура за управление на риска обхваща всички управленски структури – от Надзорен съвет, през Риск комитет, Управителен съвет и висшия мениджмънт. Солидната рамка за управление на риска осигурява основата за въвеждане на Риск стратегията на Банката, както и постигането на бизнес целите ѝ.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

5. Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска (продължение)

5.4. Управление на риска (продължение)

Подходът на Банката е да дава следните насоки: разбиране на материалните рискове с цел постигане стратегията на Банката, определяне на рисков апетит, както и комуникиране на рамката за управление на риска. Процесът по идентифициране и управление на риска се разделя на 5 основни стъпки с цел осигуряване на цялостното управление и изграждане на съответната инфраструктура.

Стъпка	Дейност
Идентификация	<ul style="list-style-type: none"> Създаване на правила и процедури за идентифициране на бизнес рисковете
Оценка	<ul style="list-style-type: none"> Създаване и въвеждане на показатели за измерване на риска, както и методологии и стандарти за отчетност
Контрол	<ul style="list-style-type: none"> Установяване на процеси и практики за контрол, включително структура на лимити, критерии за обезценка и изисквания за отчетност Мониторинг на операциите, свързани с контрола и придържане към насоките за управление на риска и лимитите Ранни предупредителни сигнали относно отклонения от определения рисков апетит на Банката
Отчетност	<ul style="list-style-type: none"> Отчитане на рисковите експозиции, концентрации и резултатите от поемането на риск Комуникация с външни страни
Управление	<ul style="list-style-type: none"> Преглед на всички аспекти на рисковия профил на Банката Оценка на възвращаемостта на новите рискове Мнение относно оптимизиране на рисковия профил на Банката Преглед на практиките за управление на риска

Горепосочените процеси са неразделна част от управлението на всеки един вид риск, подкрепени от съответната инфраструктура и персонал и са описани детайлно в параграфите по-долу.

Принцип 1: Управителният съвет и Надзорният съвет отговарят за одобрението и периодичния преглед на Риск стратегията на Банката, както и на правилата и процедурите, свързани с управлението на риска.

Принцип 2: Висшият мениджмънт отговаря за въвеждането на риск стратегията, одобрена от Надзорен съвет и за разработването на политики и процедури за идентификацията, измерването, мониторинга и контрола на рисковете, на които е изложена Банката. Тези политики и процедури обхващат рисковете във всички дейности на банката, както на индивидуално, така и на портфейлно ниво.

Принцип 3: Банката разполага с адекватни процеси и процедури за одобрение на нови кредити и трансакции, както и за промяна, подновяване и рефинансиране на съществуващи кредити.

Принцип 4: Всички експозиции подлежат на мониторинг и се предприемат необходимите мерки за контрол и намаляване на риска.

Принцип 5: Банката разполага със системи, процеси и процедури за мониторинг на представянето на отделните експозиции, включително изчислението и адекватността на провизиите и резервите.

Принцип 6: Информационните системи и аналитични техники се използват, за да подпомагат мениджмънта при оценката и мониторинга на съществените за Банката рискове, както и за структурата на портфейла. Банката използва вътрешни модели за оценка на кредитния риск.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

5. Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска (продължение)

5.4. Управление на риска (продължение)

Принцип 6 (продължение):

За портфейл Банкиране на дребно – апликационни и поведенчески скоркарти служат за оценка на кредитния риск на клиента. За корпоративни клиенти Банката използва рейтингови системи, в зависимост от икономическата дейност на клиента. Моделите за оценка на риска и рейтинговите системи са съвместими с естеството, размера и сложността на дейностите на Банката.

Принцип 7: Банката взема предвид потенциалните бъдещи промени в макроикономическата среда при оценка както на индивидуални експозиции, така и при оценка на портфейли. Банката оценява кредитните си експозиции и портфейли, при утежнени макроикономически условия.

Принцип 8: Банката е разработила процес за постоянен независим преглед на риска и съответно отчита рисковите показатели на висшия мениджмънт, Управителния съвет, Надзорния съвет и Риск комитет.

Принцип 9: Банката подкрепя отворена риск култура, за да изгражда откритост и доверие.

Принцип 10: Мениджмънтът и всички служители на Банката са професионално ангажирани с принципите за управление на риска на Банката и взимат решенията в ежедневната си работа, следвайки стриктно тези принципи.

Принцип 11: Управлението на риска в Банката е организирано по начин, по който се избягват конфликт на интереси сред служителите и организационните структури.

6. Информация съгласно член 10, параграф 1, букви "в", "г", "д", "е" и "ж" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане

6.1.в) Банката не е участвала в значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО.

6.2.г) Банката не е регистрирала никакви притежатели на ценни книжа със специални права на контрол.

6.3.д) Няма въведени или упражнени ограничения по отношение на правата на глас, като ограничения върху правата на глас на притежателите на определен процент или брой гласове, срокове за упражняване на правата на глас или системи, чрез сътрудничеството с дружеството. Финансовите права, свързани с ценните книжа, са отделени от притежаването на ценните книжа. Всички акции от капитала¹ на Банката са обикновени, с номинална стойност от 1.00 (един) лев всяка, с право на глас, дивидент и на ликвидационен дял, пропорционален на номиналната стойност на акциите.

6.4.е) Основният учредителен документ, а именно Устава на Банката регулира назначаването и смяната на членовете на Съветите. Той инкорпорира основните разпоредби и принципи на действащото търговско право. Документът е публично достъпен по партидата на Банката в Търговския регистър към Агенцията по вписванията при Министерството на правосъдието. В него се съдържат и разпоредбите, регулиращи основните правомощия и начин на взаимодействие между Съветите в процеса по вземането на решения.

6.5.ж) Разпоредбата, уреждаща правото на обратно изкупуване на акции, е предвидена в чл. 11 от Устава на Банката.

6.6 Банката няма информация за предложения за поглъщане към датата на изготвяне на самостоятелния финансов отчет.

---

¹ Информация за структурата на капитала на Банката е оповестена към съответния раздел в самостоятелния годишен отчет за дейността.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА 2018

БИЗНЕС МОДЕЛ

Подробна информация относно бизнес модела, целите, структурата и продуктите на Пощенска банка са представени в Декларацията за корпоративно управление и самостоятелния годишния доклад за дейността.

ЕКОЛОГИЧНА ПОЛИТИКА

Устойчивото бизнес развитие е ключова ценност за Пощенска банка, която поставя принципите на доброто корпоративно гражданство в центъра на своята дейност с приоритет пред краткосрочната доходност и други търговски ползи. Вярваме искрено, че нашият дълг към природата е важен елемент от грижата ни за благополучието на всички заинтересовани страни и на цялото ни общество. Затова се стремим да намалим негативното въздействие от дейността си върху околната среда и да използваме всяка възможност да допринесем за опазването на природата.

Като една от най-големите български банки и член на силна международна финансова група, ние осъзнаваме, че имаме разнообразни възможности да фокусираме общественото внимание към важни за цялото общество въпроси. Това засилва огромната ни отговорност към обществото и необходимостта да служим за пример на нашите колеги, партньори, клиенти и съграждани.

Нашата група Юробанк, с целенасочената си политика, постига значителни постижения в областта на опазването на околната среда и ние сме твърдо решени да пренесем и да обогатим добрите й практики в България. В тази връзка се ангажираме да си поставяме съответстващи цели и задачи, непрекъснато да следим, оценяваме и подобряваме екологичното си представяне и да спазваме стриктно всички изисквания на местното, националното и международното законодателство в съответната област.

Като социално отговорна компания с дългосрочна визия за подобряване на споделяната ни среда за живот, ние сме решени да използваме влиянието си и да работим активно за опазване на нашата планета. За целта не само ще се придържаме към висок стандарт в политика на екологична отговорност в ежедневната си работа посредством определени за служителите цели, но и ще се стремим да я разпростираме към своите доставчици, клиенти и цялото ни общество, за да спомагаме за налагането на природосъобразни бизнес практики и постигането на устойчив икономически растеж.

1. Общ преглед на управлението на околната среда в Пощенска банка

Съвременният свят е изправен пред феномена на замърсяването и климатичните промени. Едва ли има човек или организация, които биха се усъмнили във важността на управлението на последствията от замърсяването и климатичните промени, както и от спешната необходимост от внедряване на подходящите средства за ограничаването им.

Съществуват два основни типа екологични въздействия вследствие от дейността на една организация - преки и косвени. Прякото въздействие върху околната среда произтича от функционирането на дадено предприятие (оперативен отпечатък), а непрякото от продуктите и услугите, предлагани от компанията.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ЕКОЛОГИЧНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Банките до голяма степен не оказват пряко въздействие върху околната среда, тъй като тяхното потребление на енергия и други ресурси е незначително в сравнение с други отрасли. Те обаче могат да допринесат значително за усилията за опазване на околната среда чрез ясни екологични критерии в оценката за отпускане на заеми, както и чрез управление на екологичния риск в техните кредитни портфейли. Освен това банките могат да служат като добър пример за обществото, като потребяват отговорно вътрешните си ресурси.

Пощенска банка се ангажира активно да управлява както прякото, така и непрякото въздействие върху околната среда от дейността си. Тя е единствената банка в България, която има свой собствен „Зелен борд“ и „Екологичен офис“ в организационната си структура, които работят за опазване на природата както чрез ограничаване на ресурсите, консумирани от банката, така и чрез кредитиращата си дейност. Освен това членовете на Зеления борд организират различни инициативи опазване на околната среда, в които привличат за участие и останалите служители.

Банката инвестира в своята вътрешна програма, наречена „Зелени заедно“, която се изпълнява със собствени средства и чрез доброволна работа на своите служители.

2. Екологични аспекти и управление на въздействието в Пощенска банка

В съответствие с политиката и решителността за действия, Пощенска банка определи следния **пряк аспект** на своите операции, свързани с вътрешното потребление на енергия и съответните емисии на CO₂, вода и хартия.

През годините бяха проведени редица инициативи, насочени към оптимизиране на използването на ресурсите, като те продължиха и през 2018 г. Резултатът от тях е представен в таблица 1 по-долу чрез три **екологични показателя**.

Таблица 1. Използване на енергия, вода и хартия в Пощенска банка, 2013-2018

Индикатор	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Δ 2018-2017
Емисии на CO ₂ от потреблението на електроенергия, тон	6,069	5,558	5,391	5,289	4,071	4,031	(1%)
Вода, м ³	81,740	52,646	46,767	46,899	45,638	49,745	9%
Листа хартия	34,315,000	32,325,000	30,073,000	31,122,005	30,902,332	30,407,895	(2%)

През 2018 година бяха продължени дейностите по стартирания през 2017 г. иновативен проект, насочен към постепенното въвеждане на услугата „Подписване с дигитален подпис“ на всички трансакции, извършени от клиенти в клоновата мрежа на Банката. През 2018 година поетапно бяха поставени дигитални устройства във всички локации на Банката, чрез които да се извършва дигиталното подписване на документи. Цялостният ефект от осъществяването на този проект ще може да бъде оценен към края на 2019 година, когато ще има данни за една пълна година, през която е функционирал новият начин на работа, но и към момента може да се отчете, че изпълняваната мярка води до сериозно спестяване в употребата на хартия.

Усилията за обучение на персонала продължиха и през 2018 година. Бяха подготвени електронни учебни материали за целите на изграждането на вътрешна експертиза в областта на управлението на екологичния риск в кредитирането. Обучения на персонала бяха планирани за началото на 2019 година.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ЕКОЛОГИЧНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

През 2018 г. продължи започнатата през 2017 година инициатива „Зелени герои“ като част от цялостната политика за устойчиво развитие и природосъобразно поведение на една социално отговорна институция. Целта ѝ е да насърчи отговорното поведение на служителите. Успехът на инициативата е свързан с факта, че служителите имат възможност сами да изберат екологична кауза, за която да получат финансиране и да реализират с доброволчески труд.

Освен директните аспекти от въздействието си върху околната среда, Пощенска банка непрекъснато следи за **непреките екологично аспекти от дейността си**, свързани предимно с портфолиото на управления „Малък и среден бизнес“ и „Корпоративно банкиране“. В тази област се прилага строга процедура за управление на екологичния и социалния риск, за да се гарантира, че предоставянето на заеми отчита рисковете за околната среда. Банката насърчава екологичния бизнес чрез прилагането на тази процедура. Тя определя специалната методология, която се следва, за да се гарантира, че екологичните и социалните рискове се оценяват и контролират в процеса на отпускане на заеми, както и ролята и отговорностите на всички страни, участващи в процеса.

Резултатът от анализа на портфолиото, представен в таблица 2 по-долу, разкрива разпределението на екологичния риск в сегментите „Малък и среден бизнес“ и „Корпоративно банкиране“ за експозициите, които са оценени:

Таблица 2. Разпределение на риска за околната среда в сегментите „Малък и среден бизнес“ и „Корпоративно банкиране“

Ниво на риск	Нисък	Среден	Висок
% на кредитни сделки	52.34%	47.38%	0.28%

Пощенска банка е определила следните **цели за 2019 г.** в областта на управлението на околната среда:

- Осъществяване на обучения на служителите от сегментите „Малък и среден бизнес“ и „Корпоративно банкиране“ за особеностите на прилагането на Процедурата за управлението на екологичния и социалния риск в кредитирането
- Продължаване и надграждане на усилията за постигане на оптимизации при изразходването на ресурси (енергия, хартия и отпадъци);
- Повишаване на прецизността и ефективността на автоматизацията на проследяването на екологичния и социалния риск в кредитирането;
- Обогащане на обучителните материали за различните аспекти на прилагането на екологичната политика на банката.

За да се улесни постигането на **целите в областта на околната среда, се определят конкретни задачи** за годината. Целите и задачите за 2019 г. са представени в таблица 3 по-долу.

Таблица 3. Цели на Пощенска банка в областта на околната среда за 2019 г.

Цели	Задачи	Екологична програма (и)
Спестяване на природни ресурси	Непрекъснато оценяване на потреблението на всички клонове на банката	Програма за икономия на енергия
Минимизиране на отпадъците	Оценка на усилията за рециклиране на хартия и преглед на показателите на ниво служител; внедряване на дигитални решения, които водят до намаляване на използването на хартия и тонер	Програма за рециклиране на хартия/ проект за дигитализация

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

ЕКОЛОГИЧНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Таблица 3. Цели на Пощенска банка в областта на околната среда за 2019 г. (Продължение)

Цели	Задачи	Екологична програма (и)
Минимизиране на отпадъците	Увеличаване на рециклирането на електрическо и електронно оборудване	Програма за рециклиране на електрическо и електронно оборудване
Повишаване на осведомеността по въпросите за опазване на околната среда	Повишаване на информираността на персонала и обществеността по различни екологични въпроси	Организиране, сътрудничество и участие в екологични дейности
Подобряване на системата за отчитане на риска за околната среда	Подобряване на автоматизираното отчитане на риска за околната среда	Програма за управление на риска за околната среда

СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ И ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ СЪС СЛУЖИТЕЛИТЕ

1. Разпределение по пол по области на заетост

Устойчива политика на Пощенска банка е да се отнася еднакво към всички служители, независимо от пол, националност, възраст или други признаци. Банката се стреми да гради и развива взаимоотношения на доверие и уважение.

Разпределението на служителите по пол и възраст е представено в таблица 4 по-долу:

Таблица 4. Разпределение на служителите по пол и възрастова група за 2018 г.

< 25 години		25-34 години		35-44 години		45-54 години		> 55 години	
Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже
78%	22%	80%	20%	76%	24%	80%	20%	78%	22%

Пощенска банка дава равни възможности на служителите си и цени таланта и иновативните им идеи. Всеки получава възнаграждение в зависимост от приноса и степента на отговорност, които се определят от заеманата позиция и от трудовия пазар.

Разпределението на служителите по длъжност и пол е представено в таблица 5 по-долу:

Таблица 5. Разпределение по тип длъжност и пол за 2018

	Специалисти	Експертни позиции	Мениджърски позиции
Жени	87%	74%	58%
Мъже	13%	26%	42%

2. Развитие на Човешкия капитал

Човешкият капитал е ключов за успеха на всяка една организация. Мениджмънтът на Пощенска банка споделя разбирането, че грижата за служителите, тяхното развитие и мотивация са от изключително значение за организацията и за постигането както на краткосрочните, така и на стратегическите ѝ цели.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ И ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ СЪС СЛУЖИТЕЛИТЕ (продължение)

Динамичното развитие и интензивната конкуренция на банковия пазар поставят високи и многопосочни изисквания пред управлението на човешки ресурси, свързани от една страна с подбора на правилните хора на подходящи за тях позиции, осигуряване на ефективно обучение за бързо овладяване на всички необходимите професионални умения, а от друга - с развитието и мотивирането на талантните вътре в организацията.

През 2018 г., като част от дългосрочната мисия Дигитализация на Пощенска банка, са стартирани различни инициативи за развитие на нейни дигитални посланици – служители с изявен интерес и мотивация в областта на иновациите, които работят за насърчаване на развитието и креативността в работната среда.

Въведени са нови дигитални услуги – включително електронна форма за самоподготовка, в подкрепа на развитието на човешките ресурси. Чрез тях които се постига оптимизация на процесите за надграждане на знанията и уменията на служителите и увеличаването на възможностите за развитието им.

Управление „Човешки ресурси“ допринася за успехите на Банката чрез създаването и поддържането на среда, насърчаваща постиженията на служителите и насочена към постоянно повишаване на тяхната квалификация.

Чрез вътрешния е-бюлетин "Our Bank", разпространяван ежеседмично по електронна поща, се съобщава важната информация за служителите на Банката. Той включва важни корпоративни новини, информация за предлагането на нови продукти и услуги, специални моменти от вътрешни събития и снимки от различни дейности, в които членовете на екипа на Пощенска банка участват извън офиса.

Пощенска банка има специална гореща линия „CEO Hotline“- емейл адрес, който е достъпен за всички служители, за да споделят или да предложат идеите си директно на главния изпълнителен директор на Банката.

Пощенска банка силно насърчава инициативата, творчеството и готовността на всеки служител да бъде част от развитието и успеха на Банката. Доказателство за това е конкурсът „Идейно“, в който всички служители могат да представят директно на ръководството идеите си за оптимизиране на работат. Най-добрите предложения се реализират на практика в банката и се награждат.

Традиционно се провежда Годишна среща, която през 2018 г. беше под мотото “Заедно в дигиталната епоха”. Цялостната ѝ концепция беше подчинена на посланието за постигане на екипни резултати и стратегически цели за развитието на Пощенска банка. Серия от различни мотивационни събития за сплотяване на екипите, които имат различен фокус и целят да надграждат уменията на служителите, се организират от Пощенска банка. Провеждат се периодично и събития „Meet&Greet the CEO“, на които се обменят идеи между изпълнителния директор и представители на различните отдели.

3. Профсъюзни организации, компенсации, социални придобивки

Пощенска банка съзнава социалната значимост на ролята си на голям работодател и затова предоставя на служителите си най-разнообразни придобивки. В тази връзка Банката се придържа към последователната си политика за предоставяне на допълнителни социални придобивки на своите служители и се стреми да ги обогатява. Прилагат се и стриктни стандарти за безопасност на работното място. Банката осигурява подкрепа за своите служители и техните семейства в непредвидени и извънредни ситуации. Всички служители на Банката имат допълнително здравно осигуряване в частен фонд, чиято цена се покрива изцяло от работодателя. Допълнителното

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ И ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ СЪС СЛУЖИТЕЛИТЕ (продължение)

3. Профсъюзни организации, компенсации, социални придобивки (продължение)

осигуряване покрива стойността на лечението в случай на необходимост. Служителите могат да сключат договор и за допълнително осигуряване на членове от семейството си при преференциални условия. Банката осигурява служителите си и със застраховка „Живот” за покриване на разходи при настъпване на застрахователно събитие. Наред с това сериозна придобивка за служителите на Пощенска банка е възможността да се възползват от продуктите и услугите на институцията при преференциални условия. Това включва жилищни и потребителски кредити, кредитни карти, овърдрафт и интернет банкиране. Служителите не заплащат такси при извършването на повечето банкови операции като парични преводи, теглене на пари и други.

Пощенска банка стартира през 2018 г. вътрешна дарителска платформа за подпомагане на колеги със здравословни проблеми, наречена „ЗАЕДНО”. Благотворителна програма е планирана като един от основните дългосрочни проекти на Банката, целящи да надграждат непрекъснатите усилия за развитие на лоялност и грижа за служителите. Идеята на платформата е да създаде солидарност между колегите и да бъде работещ механизъм за финансово помагане на служители със сериозни здравословни проблеми.

В Пощенска банка няма синдикати.

4. Политика и Процедура за Управление на представянето

Грижата за личностното и професионално развитие на служителите е сред основните ценности на Банката. В тази връзка всеки служител ежегодно е оценяван за професионалното си представяне чрез програмата „Оценка на представянето“, която допринася за по-нататъшното целенасочено развитие на неговите умения. Процедурата за годишна оценка гарантира прозрачност и обективност. Тя позволява оценка на служители на база на тяхната йерархична позиция в организацията и взема под внимание техните отговорности и задачи. Нещо повече, системата не само оценява изпълнението на поставените цели, но също така набляга и на начина, по който тези цели са били постигнати и подобрява комуникацията между оценявания и оценяващия, насърчавайки професионалното и лично развитие на служителите.

Системата помага на служителите да се ориентират към сфери на бизнеса, които са най-удачни за развитието на техния потенциал, като в същото време ги мотивира да постигнат професионалните си цели.

5. Здравословна и безопасна среда

Успехът и производителността на един бизнес зависят от ефективността на служителите. По тази причина гарантирането на здравословно и безопасно работно място за всеки служител е в основата на управлението на здравословните и безопасни условия на труд в Банката. Пощенска банка не само се придържа стриктно към всички стандарти за безопасност на работното място, предвидени в трудовото законодателство, но и предприема допълнителни мерки, за да защити здравето на своите служители. Тези инициативи са резултат от убеждението на ръководството на Банката, че създаването на безопасна и здравословна работна среда е предпоставка за по-добра мотивация и кондиция на служителите, и по-висока конкурентоспособност. Пощенска банка работи в тясно сътрудничество със служба по трудова медицина, за да гарантира безопасността и здравето на своите служители по време на работа. Съвместно със Службата по трудова медицина Банката извършва оценка на риска за здравето и безопасността на служителите, включително при промяна на условията на труд и при въвеждане на нови технологии. Всички служители на Пощенска банка са представени в Комитета по условия на труд – централизиран комитет, обхващащ всичките структурни звена на Банката. Комитетът е базиран в София и отговаря за Централно управление и клоновете на Банката.

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ И ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ СЪС СЛУЖИТЕЛИТЕ (продължение)

6. Въпроси, свързани с човешките права

Пощенска банка насърчава бизнес етиката и високите постижения, прозрачността, правата на човека и отчетността. Взаимното уважение и достойнство са основни приоритети и съществени елементи в Кодекса за поведение на Банката. При избора си на доставчици Банката цели да гарантира пълно зачитане на правата на човека в тези компании.

През 2018 г. банката осъществява редица социално значими проекти в областта на образованието, опазването на околната среда, спорта и корпоративното даряване. Пощенска банка е активен член и подкрепя инициативи на КРИБ AmCham, НВСВ, Асоциация на банките в България, Борика АД, Асоциация Ендевър България, Форум на българските бизнес лидери, Български форум на донорите, Фондация Атанас Буров, Глобалната мрежа на ООН България и Българската асоциация на рекламоделите.

През годината Банката продължи дългогодишната си подкрепа и работа със социално слаби групи, стимулираща активната им роля в обществото. Тя оказва подкрепа на деца в неравностойно социално положение в град Казанлък, възрастни хора в Русе и др. уязвими групи.

БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЯТА

„Юробанк България“ АД е възприела политика на нулева толерантност спрямо каквито и да е корупционни прояви. Приетите вътрешнобанкови актове целят да създадат стабилна вътрешна система и контролна среда, които да минимизират корупционния риск, и да установят ясен подход за действие в конкретни рискови ситуации.

Действащата в Банката антикорупционна инструкция изрично забранява директното или индиректно участие в каквито и да е корупционни прояви. Забраната се отнася за всички служители и лица, които действат от името и за сметка на Банката. Задължение на всички служители е да бъдат бдителни и да докладват всички случаи или опити за подобни прояви, както и съмнения за такива

БЪЛГАРСКА МРЕЖА НА ГЛОБАЛНИЯ ДОГОВОР НА ООН

Пощенска банка е активен член на Българската мрежа на Глобалния договор на ООН, като част от целенасочената си подкрепа на инициативи в полза на обществото и опазването на околната среда. Участието ѝ в дейността на организацията е поредно доказателство за готовността на компанията да следва устойчива корпоративна политика, която спазва десетте универсални принципа за социална отговорност и опазване на околната среда на Глобалния договор, именно:

Права на човека:

Принцип 1: Зачитане и подкрепа за опазването правата на човека.;

Принцип 2: Гаранция за необвързване с действия, нарушаващи правата на човека.

Трудови норми:

Принцип 3: Приемане свободата на сдружаване и ефективно признаване на правото на колективно договаряне.

Принцип 4: Премахване на всякакви форми на насилствен и принудителен труд.

Принцип 5: Ефективно премахване на детския труд.

Принцип 6: Изкореняване на дискриминацията по отношение на правото на труд и на професия.

Околна среда:

Принцип 7: Подкрепа за превантивните подходи в опазването на околната среда.

Принцип 8: Подемание на инициативи, стимулиращи поемането на по-голяма отговорност към околната среда.

Принцип 9: Насърчаване развитието и разпространението на технологии, щадящи околната среда.

Антикорупция:

Принцип 10: Подкрепа на антикорупционни инициативи и политика на прозрачност.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Самостоятелен отчет за доходите

	Приложение	Годината, завършваща на 31 декември	
		2018 г.	2017 г.
Приходи от лихви и подобен приход		323,053	298,316
Разходи за лихви и подобен разход		(11,540)	(14,114)
Нетен доход от лихви	6	311,513	284,202
Приходи от такси и комисиони		99,219	94,071
Разходи за такси и комисиони		(16,321)	(13,751)
Нетен доход от такси и комисиони	7	82,898	80,320
Други оперативни приходи, нетно	8	1,032	8
Приходи от дивиденди		31	1,715
Нетна печалба/ (загуба) от търгуване	9	118	(1,440)
(Загуба)/ печалба от ценни книжа в оборотен портфейл, нетно	17	(264)	374
Печалба от ценни книжа в инвестиционен портфейл, нетно	196	4,742	6,511
Обезценка на активи за препродажба		(497)	(518)
Други разходи за дейността	10	(144,207)	(131,635)
Разходи за Фонд за гарантиране на влоговете		(16,358)	(18,774)
Разходи от обезценка за кредитни загуби	12	(63,799)	(69,663)
Печалба преди данъци		175,209	151,100
Разходи за данъци	13	(17,782)	(14,835)
Печалба за годината		157,427	136,265

Самостоятелният финансов отчет е одобрен от Ръководството на 07 август 2019 г.

Петя Димитрова
Председател на УС и
Главен изпълнителен директор

Димитър Шумаров
Член на УС, Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

Завършили съгласно одиторски доклад:
КПМГ Одит ООД:

Бейкър Тили К्लиту и Партньори ООД:

Севдалина Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Красимира Радева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Иван Андонов
Управител
КПМГ Одит ООД

Спирidon Груни
Управител
Бейкър Тили К्लиту и Партньори ООД

Тудор Греку
Партньор по ангажимента
КПМГ Одит ООД

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Самостоятелен отчет за всеобхватния доход

	Приложение	Годишната, завършваща на 31 декември	
		2018 г.	2017 г.
Печалба за годината		<u>157,427</u>	<u>136,265</u>
<i>Позиции, които са или могат да бъдат прекласифицирани в печалба или загуба в следващи периоди:</i>			
Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход/ ценни книжа на разположение за продажба:		(8,649)	11,768
- изменение в справедливата стойност, нетно от данък	14	(5,824)	12,407
- прекласифициране в печалба или загуба, нетно от данък	14	(2,825)	(639)
<i>Позиции, които няма да бъдат прекласифицирани в печалба или загуба в следващи периоди:</i>		73	(757)
Промяна в справедливата стойност на имоти и оборудване, нетно от данък		(36)	.
Преоценки на задължения по планове с дефинирани доходи, нетно от данък		109	(757)
Друг всеобхватен доход за годината	14	<u>(8,576)</u>	<u>11,011</u>
Общо всеобхватен доход за годината		<u>148,851</u>	<u>147,276</u>

Самостоятелният финансов отчет е одобрен от Ръководството на 07 август 2019 г.

Петя Димитрова
Председател на УС и
Главен изпълнителен директор

Димитър Шумаров
Член на УС, Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

Заверили съгласно одиторски доклад:
КПМГ Одит ООД:

Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД:

Севдалина Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Красимира Радева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Иван Андонов
Управител
КПМГ Одит ООД

Спирidon Груиц
Управител
Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД

Тудор Греку
Партньор по ангажмента
КПМГ Одит ООД

ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД

**САМОСТОЯТЕЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2018 г.**

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Самостоятелен отчет за финансовото състояние	Приложение	Към 31 декември	
		2018 г.	2017 г.
Активи			
Пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка	15	871,393	742,389
Предоставени средства на банки	16	1,417,922	1,264,068
Ценни книжа в оборотен портфейл	17	8,071	14,226
Деривативни финансови инструменти	25	2,400	241
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	5,271,189	4,828,632
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	19a	409,407	459,409
Акции в дъщерни дружества	37	4,868	-
Текущ данък за възстановяване		374	-
Имоти и оборудване	21	125,088	40,602
Инвестиционни имоти	20	406	406
Нематериални активи	22	58,536	46,254
Други активи	23	27,545	24,755
Общо активи		8,197,199	7,420,982
Пасиви			
Привлечени средства от банки	24	28,079	9,025
Деривативни финансови инструменти	25	5,938	7,793
Привлечени средства от клиенти	26	6,814,255	6,080,217
Други привлечени средства	27	22,973	30,420
Текущи данъчни задължения		-	1,526
Отсрочени данъци	28	2,001	1,776
Провизии по други пасиви	29	6,817	7,410
Задължения по планове с дефинирани доходи	30	5,429	5,059
Други пасиви	31	61,047	41,169
Общо пасиви		6,946,539	6,184,395
Собствен капитал			
Основен капитал	32	560,323	560,323
Законови резерви		282,521	282,521
Неразпределена печалба и други резерви		407,816	393,743
Общо собствен капитал		1,250,660	1,236,587
Общо пасиви и капитал		8,197,199	7,420,982

Самостоятелният финансов отчет е одобрен от Съвета на директорите на 07 август 2019 г.

Петя Димитрова
Председател на УС и
Главен изпълнителен директор

Димитър Шумаров
Член на УС, Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

Заверили съгласно одиторски доклад:
КПМГ Одит ООД:

Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД:

Седалища Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Крестямира Радева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Иван Александров
Управител
КПМГ Одит ООД

Спирidon Груни
Управител
Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД

Тулор Греку
Партньор по ангажицията
КПМГ Одит ООД

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Самостоятелен отчет за промените в собствения капитал	Основен капитал	Преоц. резерв на имоти	Преоц. резерв	Законови резерви	Неразпр. печалба и други резерви	Общо
Салдо към 1 януари 2017 г.	560,323	1,712	19,284	282,521	284,145	1,147,985
Печалба за годината	-	-	-	-	136,265	136,265
Друг всеобхватен доход	-	-	-	-	-	-
Промяна в преоценъчния резерв на финансови активи, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	-	-	11,768	-	-	11,768
Презчисление на задължения при пенсиониране, нетно от данък	-	-	-	-	(757)	(757)
Общо всеобхватен доход за 2017 г.	-	-	11,768	-	135,508	147,276
Сделки със собствениците на Банката	-	-	-	-	-	-
Вноски от и разпределения към собствениците	-	-	-	-	(58,674)	(58,674)
Изплатен дивидент	-	-	-	-	(58,674)	(58,674)
Общо сделки със собствениците на Банката	-	-	-	-	(58,674)	(58,674)
Прехвърляне към неразпределена печалба	-	(653)	-	-	653	-
Салдо към 31 декември 2017 г.	560,323	1,059	31,052	282,521	361,632	1,236,587
Салдо към 1 януари 2018 г.	560,323	1,059	31,052	282,521	361,632	1,236,587
Ефект от преминаване към МСФО 9 на 1 януари 2018, нетно от данък (Приложение 2.3.2)	-	-	-	-	(77,021)	(77,021)
Рекласификация, нетно от данък	-	-	(131)	-	131	-
Салдо към 1 януари 2018 г.	560,323	1,059	30,921	282,521	284,742	1,159,566
Печалба за годината	-	-	-	-	157,427	157,427
Друг всеобхватен доход	-	-	-	-	-	-
Промяна в преоценъчния резерв на финансови активи, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	-	-	(8,649)	-	-	(8,649)
Преценка на имоти и оборудване	-	(36)	-	-	-	(36)
Презчисление на задължения при пенсиониране, нетно от данък	-	-	-	-	109	109
Общо всеобхватен доход за 2018 г.	-	(36)	(8,649)	-	157,536	148,851
Придобиване на дъщерно дружество	-	-	-	-	917	917
Сделки със собствениците на Банката	-	-	-	-	-	-
Вноски от и разпределения към собствениците	-	-	-	-	(58,674)	(58,674)
Изплатен дивидент	-	-	-	-	(58,674)	(58,674)
Общо сделки със собствениците на Банката	-	-	-	-	(58,674)	(58,674)
Салдо към 31 декември 2018 г.	560,323	723	22,272	282,521	384,521	1,250,660

Самостоятелният финансов отчет е одобрен от Ръководството на 07 август 2019 г.

Петя Димитрова
Председател на УС и
Главен изпълнителен директор
Заверили съгласно одиторски доклад:
КПМГ Одит ООД:

Димитър Шумаров
Член на УС, Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

Седалиня Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Бейкър Тили Клитю и Партньори ООД:
Красимира Радева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Иван Андонов
Управител
КПМГ Одит ООД

Спирidon Груни
Управител
Бейкър Тили Клитю и Партньори ООД

Тудор Греку
Партньор по ангажмента
КПМГ Одит ООД

(Всяки суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Самостоятелен отчет за паричните потоци

	Годината, завършваща на 31 декември	
	2018 г.	2017 г.
Паричен поток от основна дейност		
Получени лихви	319,271	310,652
Платени лихви	(10,899)	(16,318)
Получени дивиденди	31	1,715
Получени такси и комисиони	99,514	94,500
Платени такси и комисиони	(14,605)	(12,770)
Суми платени на и от името на служители	(74,343)	(64,459)
Нетен приход от търговия с деривативни инструменти и други приходи	3,130	7,372
Платени други разходи за дейността	(74,626)	(77,417)
Платени данъци	(9,925)	(15,000)
Паричен поток от основна дейност преди промени в оперативни активи и пасиви	237,548	228,275
Промена в оперативните активи и пасиви:		
Нетно (увеличение) на задължителните резерви в Централната банка	(33,919)	(21,607)
Нетно намаление/ (увеличение) на ценни книжа в оборотен портфейл	6,117	(11,771)
Нетно (увеличение) на предоставени кредити и аванси на клиенти	(630,696)	(696,117)
Нетно (увеличение)/ намаление на други активи	(3,052)	4,468
Нетно (намаление)/ увеличение на деривативни инструменти	(2,301)	2,865
Нетно увеличение/ (намаление) на депозитите от банки	19,054	(12,146)
Нетно увеличение на задълженията към клиенти	733,368	557,399
Нетно увеличение на други пасиви	1,185	10,929
Нетен паричен поток от основна дейност	327,304	62,295

(Продължава на следващата страница)

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Самостоятелен отчет за паричните потоци (продължение)

	Годишната, завършваща на 31 декември	
	2018 г.	2017 г.
Паричен поток от инвестиционна дейност		
Плащания за придобиване на дъщерно дружество, нетно от парични средства (Приложение 37)	(15,505)	-
Покупка на имоти и оборудване и нематериални активи (приложения 21, 22)	(35,641)	(18,090)
Покупка на ценни книжа в инвестиционен портфейл	-	(68,348)
Постъпления от продажба на имоти и оборудване	581	21
Постъпления от продажба на ценни книжа в инвестиционен портфейл	39,728	228,100
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	(10,837)	141,683
Паричен поток от финансова дейност		
Изплатен дивидент	(58,674)	(58,674)
Платени суми по дългосрочни заеми	(7,441)	(48,514)
Нетен паричен поток използвав във финансова дейност	(66,115)	(107,188)
Ефект от промяната на валутния курс върху паричните средства и паричните еквиваленти	(1,181)	1,328
Нетна промяна на паричните средства и еквиваленти	249,171	98,118
Парични средства и еквиваленти в началото на годината	1,735,887	1,637,769
Парични средства и еквиваленти в края на годината (Приложение 33)	1,985,058	1,735,887

Самостоятелният финансов отчет е одобрен от Пъководството на 07 август 2019 г.

Петя Димитрова
Председател на УС и
Главен изпълнителен директор

Димитър Шумаров
Член на УС, Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

Заверили публично одиторски доклад:
КПМГ Одит ООД:

Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД:

Севдалина Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Красмира Радева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Иван Андонов
Управител
КПМГ Одит ООД

Спирidon Груни
Управител
Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД

Тудор Греку
Партньор по ангажиранта
КПМГ Одит ООД

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет

1. Обща информация

Юробанк България АД (Банката), ЕИК 000694749, е учредена със седалище в Република България. Банката е акционерно дружество, регистрирано съгласно българското законодателство. Банката притежава пълен лиценз, издаден от Българска народна банка, за извършване на банкови операции.

Юробанк България АД (Банката) извършва банкиране на дребно, корпоративно и инвестиционно банкиране на територията на Република България. Централният офис на Банката се намира в град София. Банката има клонова мрежа от 178 клона и офиси и 10 бизнес центъра (2017 г.: 177 клона и 10 бизнес центъра). Адресът на управление е: гр. София 1766, ул. „Околовръстен път” 260. Банката има 2,643 служители (2017 г.: 2,600).

Юробанк България АД е дъщерно дружество на Групата Юробанк, Гърция. Компанията-майка е учредена и извършва своята дейност в Гърция.

Позиция на Групата Юробанк, Гърция

Реалният БВП на Гърция се е увеличил с 1,9% през 2018 г. от 1,5% през 2017 г., съгласно първоначалната оценка на Hellenic Statistical Authority (ELSTAT), докато прогнозата за растеж на реалния БВП за 2019 г. е 1,9 % (в сравнение с официалната цел от 2,5%). Коефициентът на безработица през декември 2018 г. е бил 18%, въз основа на данните на ELSTAT (31 декември 2017 г.: 20.8%). От фискална гледна точка първоначално излишъкът на Гърция за 2018 г. се очакваше да достигне 4,0% от БВП, съгласно данните за бюджета за 2019 г. (2017 г.: 3,9% от БВП според ELSTAT), докато прогнозата за 2019 г. е за 3,6% от БВП.

През август 2018 г. Гърция завърши успешно Третата икономическа програма за корекции (ТИПК) и влезе в Засилено наблюдение след приключване на програмата (ЗНПП) съгласно Регламент (ЕС) 472/2013, който предвижда тримесечни прегледи от компетентните комитети на институциите (ЕК/ЕЦБ/ЕНМ/МВФ). Основната цел на наблюдението след приключването на програмата е да гарантира финансовата стабилност и да продължи процеса на изгълнение на структурните реформи, целящи наред с другото, насърчаване на вътрешния растеж, създаването на работни места и модернизиране на публичния сектор. Първият и вторият тримесечен преглед в рамките на ЗНПП бяха завършени съответно в края на ноември 2018 г. и в началото на март 2019 г. Бяха отчетени закъснения при изпълнението на структурните реформи, първоначално планирани за края на 2018 г., в т.ч. правната рамка за инструментите за намаляване на необслужваните експозиции, и по-специално законодателството относно несъстоятелността на домакинствата. В резултат на това, Европейската комисия отложи отпускането на първия набор от условните мерки по отношение на дългове от 970 млн. евро за началото на април 2019 г. в зависимост от напредъка по останалите елементи на реформата. Гръцкото правителство е натрупало паричен буфер от 26,5 млрд. евро към края на септември 2018 г. от усвояванията по заеми на Европейския механизъм за стабилност, емисии на ДЦК и други източници, за да се улесни достъпът на страната до международните пазари.

Този буфер е достатъчен за покриване на brutните финансови нужди в продължение на две години след края на четиригодишната програма, ако се предположи, че текущият размер на ДЦК ще бъде преиздаден. В тази среда, гръцкият държавен дълг демонстрира достъп до пазара, доказан от успешното емитиране на 5-годишна книжа в размер на 2.5 млрд. евро с доходност от 3,6% на 29 януари 2019 г. и 10-годишна книжа в размер на 2.5 млрд. евро с доходност 3,9% на 6 март 2019 г. Изпълнението на реформите, договорени в контекста както на ТИПК, така и на ЗНПП, прилагането на средносрочни мерки за облекчаване на дълга в съответствие с взетите на 21 юни 2018 г. решения на Еврогрупата, мобилизирането на финансиране от Европейския съюз в подкрепа на вътрешните инвестиции и създаването на работни места, привличането на чуждестранен и вътрешен капитал и приемането на екстровеертен модел на икономическо развитие ще подобрят доверието в перспективите на гръцката икономика и по-нататъшното стабилизиране на вътрешната икономическа среда.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

1. Обща информация (продължение)

Позиция на Групата Юробанк, Гърция (продължение)

Основните рискове и несигурности, произтичащи от макроикономическата среда, включват: а) придържането към плана с установените реформи и евентуалните забавяния в изпълнението на програмата за реформи, за да се изпълнят целите и етапите на ЗНПП; б) въздействието върху равнището на икономическата дейност и привличането на преки инвестиции от фискалните мерки и тези, свързани със социалната сигурност, договорени в рамките на прегледа на ТИПК; в) способността за привличане на нови инвестиции в страната; г) времето за пълно вдигане на ограниченията за свободното движение на капитали в чужбина и съответното въздействие върху равнището на стопанската дейност; д) възможния бавен темп на входящия поток на депозитите и/или евентуалните закъснения при ефективното управление на необслужваните експозиции в резултат на макроикономическите условия в Гърция и е) геополитическите условия в близкия или в по-широкия регион и външните сътресения от забавянето в регионалната и/или глобалната икономика. Групата следи отблизо развитието в гръцката макроикономическа среда, като взема предвид пряката и непряка експозиция към държавен риск.

През 2018 г. очакванията за по-нататъшно подобряване на макроикономическата среда в Гърция подобриха кредитоспособността на държавата по отношение на международните пазари, подобриха вътрешното икономическо доверие и улесниха връщането на депозитите. Освен това, ограниченията в свободното движение на капитали в страната бяха отменени, а тези, които се прилагат при трансфера на средства в чужбина, са допълнително облекчени. Бързото изпълнение на схемата за реформи след програмния период ще спомогне за допълнително възстановяване на доверието на вложителите, ще ускори достъпа до пазарите за емитиране на дългове и ще повлияе положително върху финансирането на икономиката.

На 5 май 2018 г. ЕЦБ обяви резултатите от стрес теста за четирите гръцки системни банки, включително и Юробанк. Въз основа на обратната информация, получена от Единния надзорен механизъм (ЕНМ), резултатите от стрес теста показват, че няма капиталов недостиг и съответно необходимост от капиталов план за банката в резултат на упражнението.

Коефициентът на базовия собствен капитал от първи ред на Групата е 14.2% към 31 декември 2018 г., а нетната печалба на разположение на акционерите, възлиза на 91 млн. евро (200 млн. евро нетна печалба от продължаващи операции преди 44 млн. евро разходи за реструктуриране, след данъци) за годината, приключила на 31 декември 2018 г.

Основната следваща цел е успешното изпълнение на плана за трансформация на банката, състоящ се от: а) приключването на сливането с Grivalia до май 2019 г., което ще укрепи капиталовата позиция и капацитета за доходност на Юробанк; б) ускоряването на плана за намаляване на необслужваните експозиции чрез мащабна секюритизация от приблизително 7 млрд. евро, навлизането на стратегически инвеститор в капитала на Financial Planning Services S.A. ("FPS"), лицензирано дружество за обслужване на кредити, 100% собственост на Юробанк, и други инициативи, водещи до съотношение на необслужваните експозиции на Групата от 16% през 2019 г. и до едноцифров процент до 2021 г. и в) постигането на значително по-ниска цена на риска до 2020 г., което се очаква да допринесе за силни устойчиви доходи на 1 акция (EPS).

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

1. Обща информация (продължение)

Сделки със свързани лица – структура на акционерния капитал на Eurobank Ergasias S.A.

В резултат на успешното приключване на увеличението на основния капитал, изцяло покрито от частни, институционални и други инвеститори през ноември 2015 г., процентът на обикновените акции с право на глас от капитала на Юробанк Ергасиас, притежавани от Гръцкия фонд за финансова стабилност намаля от 35.41% до 2.38%.

Независимо от отбелязаното по-горе значително намаление на процента на акциите, все още се счита, че Гръцкият фонд за финансова стабилност (ГФФС) има значително влияние върху Юробанк Ергасиас. В контекста на закон 3864/2010, който е в сила, ГФФС упражнява своето право на глас в общото събрание на гръцката банка включително за решения, отнасящи се до изменение на Устава на банката, включително увеличение или намаление на капитала или съответното упълномощаване на Съвета на директорите на банката, решения по сливания, разделения, преустройство, възстановяване, удължаване на съществуването или прекратяване на дейността на банката, трансфер на активи, или някакъв друг въпрос, изискващ одобрение от квалифицирано мнозинство, както е записано в Закона за предприятията 2190/1920.

В допълнение на 4 декември 2015 г. Юробанк Ергасиас сключи ново Рамково споразумение с ГФФС, заменяйки предишното, подписано на 26 август 2014 година, което регулира по-конкретно, (а) корпоративното управление на банката, (б) плана за реструктуриране и неговото съблюдаване, (в) мониторинг върху прилаганата рамката за управление на необслужвани кредити и изпълнението на решението за необслужвани кредити от страна на банката, (г) значими задължения и прехвърляне на правата на глас, (д) мониторинг на фактическия рисков профил на банката, съгласно одобрените рискова и капиталова стратегии, (е) предварително писмено съгласуване за рисковата и капиталова стратегии на банката и за стратегията, политиката и управлението на Групата с ГФФС по отношение на просрочените и необслужваните кредити и всяко подобрене, удължаване на срока, преразглеждане и отклонение от договореностите и (ж) задачите, правата и задълженията на представителя на ГФФС в Съвета на директорите на Юробанк Ергасиас.

2. База за изготвяне на финансовите отчети и счетоводна политика

Основните счетоводни принципи, залегнали при изготвянето на самостоятелните финансови отчети са представени както следва:

2.1 База за изготвяне на финансовите отчети

Юробанк България АД изготвя самостоятелни финансови отчети. Банката има едно дъщерно дружество към 31 декември 2018 г. – И АР БИ Пропърти Сървисис София ЕАД. Банката използва посочената в чл. 38 (10) от Закона за счетоводството и съгласно МСФО 10, ал. 4 възможност за освобождаване от изготвянето на консолидирани финансови отчети.

Самостоятелните финансови отчети на Банката са изготвени в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския Съюз (ЕС) и онези разяснения, издадени от Комитета за разяснения (КРМСФО), приети и действащи или приети и приложени по-рано към датата на изготвяне на тези отчети.

Самостоятелните финансови отчети са изготвени при спазване на принципа на историческата цена, изменена от:

- преоценката на финансовите активи на разположение за продажба/ финансови активи оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и на финансови активи и финансови пасиви (включително деривативни инструменти), отчитани по справедлива стойност в печалба или загуба;
- собствени земя и имоти – отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход;
- инвестиционни имоти - отчитани по справедлива стойност в печалба или загуба;
- придобити имоти– оценявани по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност;
- задължения по планове с дефинирани доходи – отчитани по настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.1 База за изготвяне на финансовите отчети (продължение)

Използване на оценки и допускания

Изготвянето на самостоятелните финансови отчети в съответствие с МСФО изисква използването на оценки и допускания, които оказват влияние върху отчетните стойности на активите и пасивите и оповестяванията на условни пасиви към датата на финансовите отчети и отчетните стойности за приходи и разходи през отчетния период. Въпреки че тези оценки са базирани на най-доброто знание за текущи събития и действия на управителите на Банката, действителните резултати могат да се различават от тези оценки.

2.1.1 Изменения на стандарти и нови разяснения, приети от Банката

Следните изменения на стандарти и нови разяснения, публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и Комитета за разяснения (КРМСФО), приети от Европейския Съюз (ЕС), се прилагат от 1 януари 2018 г.:

КРМСФО 22, Сделки в чуждестранна валута и авансово плащане

КРМСФО 22 е изготвил изисквания за това кой обменен курс да се използва при отчитане на сделки в чуждестранна валута, които включват авансово плащане или получаване. Тълкуванието пояснява, че в този случай датата на сделката за целите на определяне на валутния курс при първоначалното признаване на свързан актив, разход или приход, е датата на авансовото плащане, т.е. когато предприятието първоначално признава немонетарния актив (предварително платен актив) или немонетарно задължение (отсрочен пасив), възникнало от авансово плащане. Ако има множество авансови плащания или получавания, предприятието трябва да определи дата на сделката за всяко плащане или получаване.

Приемането на тълкуването не се очаква да има ефект върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

МСФО 4, Изменение - Прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 4 Застрахователни договори (в сила от 1 януари 2018 г.)

Изменението разяснява счетоводните последствия от различните дати, на които влиза в сила МСФО 9 Финансови инструменти и очаквания нов стандарт за застрахователни договори. Изменението въвежда две опции за предприятията, които издават застрахователни договори: временно освобождаване от прилагане на МСФО 9 или подход на наслагване.

Възможността за временно освобождаване от МСФО 9 се прилага за предприятия, чиято дейност е основно свързана със застраховане и разрешава те да продължат да прилагат МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване за периода на отлагане на прилагането на МСФО 9, не по-късно от 1 януари 2021.

Подходът на наслагването е възможност за дружествата да прилагат МСФО 9 и да издават застрахователни договори, да коригират печалбата и загубата за приемливите финансови активи, което ефективно води до прилагане на МСС 39 за тези финансови активи. Този подход може да бъде използван при условие, че дружеството прилага МСФО 9 в съответствие с МСФО 4 и класифицира финансовите активи като оценявани по справедлива стойност през печалбата и загубата по МСФО 9, когато тези активи са били класифицирани по амортизирана стойност или на разположение за продажба по МСС 39 преди това.

Изменението не е свързано с дейността на Банката, тъй като Банката не издава застрахователни договори.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.1.1 Изменения на стандарти и нови разяснения, приети от Банката (продължение)

МСФО 2, Изменение – „Класификация и оценяване на сделки за плащане на базата на акции”

Изменението разяснява (а) оценката на плащанията на базата на акции, платими в брой, (б) отчитането на промените в плащанията на базата на акции от уредени с парични средства към уредени чрез издаване на инструменти на собствения капитал, и (в) класифицирането на плащанията на базата на акции, нетно от данъци.

По-конкретно, изменението пояснява, че плащане на базата на акции, основано на парични средства, се измерва, като се използва същият подход, както при плащанията на базата на акции с издаване на инструменти на собствения капитал. Също така се пояснява, че задължението за плащане на базата на акции с плащане в брой, модифицирано на плащане на базата на акции с издаване на инструменти на собствения капитал се отписва и плащането на базата на акции и се признава на датата на промяна по справедливата стойност на предоставения капиталов инструмент като всяка разлика се признава в печалба или загуба.

Освен това плащането на базата на акции, нетно от удържания данък при източника от името на служителя (характеристика на нетния сетълмент), се класифицира като собствен капитал, уреден в неговата цялост, при условие че той би бил класифициран като капитал, ако не включваше функцията за нетен сетълмент.

Приемането на измененията няма ефект върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

МСС 40, Изменение – Прехвърляния на инвестиционни имоти

Изменението разяснява, че прехвърлянето на имот, включително имот в строеж или изграждане към или извън категория инвестиционни имоти, може да бъде направено само когато има промяна в предназначението на имота. Такава промяна в начина на използване е налице, кога имотът отговоря или престава да отговаря на дефиницията за инвестиционен имот и трябва да бъде подкрепена с доказателства.

Прилагането на изменението няма ефект върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

Годишни подобрения на МСФО, цикъл 2014-2016

Съветът по международни счетоводни стандарти, по време на цикъла на годишните подобрения за периода 2014—2016 г., предостави разяснение за МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия“: Пояснено е, че организациите за рисков капитал, взаимните фондове, дяловите тръстове и подобни дружества имат право да избират да измерват своите инвестиции в асоциирани предприятия или съвместни предприятия по справедлива стойност в печалбата или загубата. Такъв избор може да бъде извършени на инвестиционна основа в асоциирани или съвместни предприятия

Приемането на измененията няма ефект върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

МСФО 15, Приходи от договори с клиенти и МСФО 15, Изменения

МСФО 15 въвежда единствен, всеобхватен модел за признаване на приходи за определяне кога и на каква стойност трябва да се признае приход и заменя съществуващите насоки за признаване на приход, включително МСС 18 Приходи, МСС 11 Договори за строителство и КРМСФО 13 Програми за лоялност на клиента.

МСФО 15 се прилага за всички договори с клиенти, освен онези в обхвата на други стандарти като:

- Финансови инструменти и други договорни права и задължения в обхвата на МСФО 9 Финансови инструменти или МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване, МСФО 10 Консолидирани финансови отчети, МСФО 11 Съвместни предприятия, МСС 27 Индивидуални финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и смесени предприятия;
- Лизингови договори в обхвата на МСС 17 Лизинг (или МСФО 16 Лизинг);
- Застрахователни договори в обхвата на МСФО 4 Застрахователни договори.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.1.1 Изменения на стандарти и нови разяснения, приети от Банката (продължение)

МСФО 15, Приходи от договори с клиенти и МСФО 15, Изменения (продължение)

Поради тази причина приходите от лихви и такси, които са неделима част от финансови инструменти, ще продължат да не попадат в обхвата на МСФО 15.

МСФО 15 установява, че приходите трябва да се признават по стойност, която отразява цената, която предприятието очаква получи в замяна на прехвърляне на стоки и услуги. Той въвежда понятието за признаване на приход от задължения за изпълнение, когато са удовлетворени и когато контролът върху стока или услуга (възможността да се определя употребата и да се получат ползите от тях) е получен от клиента. За услуги предоставени във времето, такива като такси за управление, спечелени от оказана услуга по управление на актив и различни видове такси за изпълнение на услуга, които се основават на възвръщаемостта на свързания с тях актив към определена дата, възнаграждението се признава когато услугата е предоставена на клиента и при условие, че е вероятно да не възникне обстоятелство за връщане на значителна част от него. Обширни оповестявания ще бъдат необходими във връзка с прихода, който е признат и очакван от съществуващите договори.

През април 2016 г. в МСФО 15 бяха внесени поправки, които предоставят някои пояснения, включително установяването на задълженията за изпълнение в рамките на договор.

Приемането на стандарта няма ефект върху самостоятелния финансов отчет на Банката, тъй като нетният лихвен приход, който е основният източник на доход за Банката, не се влияе от приемането на МСФО 15. По отношение на приходите на Банката от договори с клиенти, включително такси и комисионни, получени за предоставяне на услуги във времето, или за трансакции, извършени в момента, няма промяна в счетоводното им третиране, тъй като са в съответствие с действащата счетоводна политика на Банката.

Разпределение на приходите от такси и комисионни по договори с клиенти по основни приходни пера съгласно МСФО 15 в Банката е представено в Приложение 7.

МСФО 9, Финансови инструменти

На 1 януари 2018 г. Банката прие МСФО 9 „Финансови инструменти“, който замени МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“. Приемането на МСФО 9 през 2018 г. доведе до промени в счетоводната политика в две основни области - класификация и оценка на финансовите активи и пасиви и обезценка на финансови активи. Банката избра, като допустим от МСФО 9 избор на политика да продължи да прилага счетоводното отчитане на хеджирането в съответствие с МСС 39.

Разликите, възникнали от приемането на МСФО 9, са признати директно като резерви и неразпределена печалба към 1 януари 2018 г. и са оповестени в Приложение 2.3. Банката не е преизчислявала сравнителна информация за 2017 г. за финансови инструменти в обхвата на МСФО 9.

Промени в класификацията и оценката

МСФО 9 прилага нов подход за класификация и оценяване за всички видове финансови активи, който отразява бизнес модела на предприятието за управление на активите и характеристиките на договорните им парични потоци.

За да се определи тяхната категория за класификация и оценка, МСФО 9 изисква всички финансови активи, с изключение на капиталови инструменти и деривати, да се оценяват въз основа на комбинация от бизнес модела на предприятието за управление на активите и характеристиките на договорните парични потоци на инструментите. Прекласификациите между категориите се правят само в редки случаи.

За целите на прехода към МСФО 9, Банката извърши оценка на бизнес модела в различни портфейли за своите дългови инструменти, за да определи евентуални промени в класификацията и оценката. Оценката е извършена въз основа на фактите и обстоятелствата, които съществуват към датата на първоначалното прилагане, т.е. 1 януари 2018 г. (Приложение 2.3.2).

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.1.1 Изменения на стандарти и нови разяснения, приети от Банката (продължение)

МСФО 9, Финансови инструменти (продължение)

Промени в класификацията и оценката (продължение)

Категориите на финансовите активи съгласно МСС 39 (по справедлива стойност чрез печалба или загуба (FVTPL), на разположение за продажба (AFS), държани до падеж (HTM) и кредити и вземания) са заменени с:

- Дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност;
- Дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (FVOCI), с печалби или загуби, рециклирани до печалбата или загубата при отписване;
- Капиталови инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, без рециклиране на печалби или загуби в печалбата или загубата при отписване;
- Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

При първоначално признаване, Банката може да отчете финансов актив по справедлива стойност през печалбата или загубата, за да елиминира или значително да намали счетоводното несъответствие.

Освен това, при първоначалното признаване на капиталов инструмент, който не е държан за търгуване, предприятието може да избере неотменимо да представи последващи промени в справедливата стойност в друг всеобхватен доход (OCI). Този избор се прави поотделно за всяка инвестиция.

Изискванията за приемливост на МСФО 9 за прилагане на опцията за справедлива стойност за оценяване на финансови пасиви по справедлива стойност в печалбата или загубата са съвместими с тези на МСС 39. Въпреки това, за финансовите пасиви, определени по справедлива стойност през печалбата или загубата, печалбите или загубите, свързани с промени в собствения кредитен риск, се представят в друг всеобхватен доход и впоследствие не се прехвърлят в печалбата или загубата, освен ако такова представяне не създаде или не увеличи счетоводното несъответствие.

Последно, съгласно МСФО 9 внедрените деривати вече не са отделени от финансовия актив. Вместо това, финансовите активи се класифицират въз основа на бизнес модела и договорните им условия. Отчитането на деривати, внедрени във финансови пасиви и в нефинансови договори, не се е променило.

Класификацията на финансовите активи и пасиви на Банката е представена в Приложение 2.2. Количественото въздействие на прилагането на МСФО 9 към 1 януари 2018 г. е оповестено в Приложение 2.3.2.

Промени в изчислението на обезценката

Приемането на МСФО 9 промени значително отчитането от Банката на обезценката на финансовите активи, като замени подхода на МСС 39 за възникнали загуби с ориентиран към бъдещето подход на очакваната кредитна загуба (ОКЗ), който изисква използването на сложни модели и значително преценка за бъдещите икономически условия и кредитно поведение. Кредитните загуби са признати по-рано по МСФО 9 в сравнение с МСС 39.

МСФО 9 изисква от Банката да записва обезценка за кредитна загуба за всички финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, заедно с кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция, които са задбалансови позиции. Обезценката се основава на изчисляването на ОКЗ на свързаната вероятност за неизпълнение на длъжника през следващите дванадесет месеца, освен ако не е налице значително увеличение на кредитния риск считано от момента на възникването на експозицията, когато се измерва ОКЗ за целия живот на кредита. Ако финансовият актив отговаря на дефиницията за закупен или възникнал кредитно обезценен (РОСИ), обезценката се основава на промяната в ОКЗ за целия живот на актива.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.1.1 Изменения на стандарти и нови разяснения, приети от Банката (продължение)

МСФО 9, Финансови инструменти (продължение)

Промени в изчислението на обезценката (продължение)

Подробности за политиката на Банката за обезценка са оповестени в Приложение 2.2. Количественото въздействие от прилагането на МСФО 9 към 1 януари 2018 г. е оповестено в Приложение 2.3.2.

Счетоводно отчитане на хеджирането съгласно МСФО 9

МСФО 9 включва нов общ счетоводен модел на хеджиране, който хармонизира по-тясно отчитането на хеджирането с управлението на риска. Съгласно новия модел, повече стратегии за хеджиране могат да отговарят на изискванията за отчитане на хеджирането, да се прилагат нови изисквания за ефективност на хеджирането и да се разреши прекратяване на отчитането на хеджирането само при определени обстоятелства. Понастоящем СМСС има отделен проект за отчитане на макро-хеджиращи дейности. Докато горният проект бъде завършен, предприятията имат възможност за избор на счетоводна политика да продължат да прилагат изискванията за отчитане на хеджирането на МСС 39.

Банката е избрала да продължи да прилага МСС 39.

Последващи промени в оповестяванията (МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестявания“)

В сила от 1 януари 2018 г., поради преминаването към МСФО 9, тези финансови отчети включват преходни оповестявания, които осигуряват качествена и количествена информация за въздействието от ревизираната класификация и оценка и принципите на ОКЗ. В допълнение, тези финансови отчети включват, разширеното класифициране и оценяване, оповестяванията за обезценка и счетоводното отчитане на хеджирането, както се изисква от съответните изменения на МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестявания“.

Нови стандарти, изменения на стандарти и тълкувания, които все още не са приети от Банката

Редица нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и тълкувания са в сила след 2018 г., тъй като те все още не са одобрени от Европейския съюз или не са били прилагани по-рано от Банката. Тези, които могат да имат отношение към Банката, са изложени по-долу:

МСФО 9, Изменение – Характеристики за предплащане с отрицателна компенсация (в сила от 1 януари 2019 г.)

Изменението променя изискванията на МСФО 9, за да позволи оценяването на финансов актив по амортизируема стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, в зависимост от бизнес модела, дори в случаите на опции за предплащане, които биха могли да доведат до получаване на обезщетение от страна на страната, която е инициирала предсрочното прекратяване от другата страна (отрицателна компенсация). Следователно оценката на тези финансови активи ще бъде независима от събитието или обстоятелството, което е причинило предсрочното прекратяване на договора и независимо от това коя страна плаща или получава разумно обезщетение за предсрочното прекратяване. Прилагането на МСФО 9 преди изменението, вероятно би довело до оценката на тези финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Изменението също така потвърждава модификацията на финансовите пасиви съгласно МСФО 9. В частност, когато финансов пасив, отчитан по амортизирана стойност, се модифицира, без това да води до отписване, печалба или загуба, изчислена като разлика между първоначалните договорни парични потоци и променените парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент, следва да се признават в печалба или загуба.

Приемането на изменението не се очаква да окаже влияние върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.1.1 Изменения на стандарти и нови разяснения, приети от Банката (продължение)

КРМСФО 23, Несигурност при третирането на данъци върху дохода (в сила от 1 януари 2019 г.)

Това разяснение дава насоки по прилагането на изискванията за признаване и оценяване в МСС 12 Данъци върху дохода, когато има несигурност по отношение на третирането на данъка върху дохода. При такива обстоятелства признаването и оценката на текущ или отсрочен данъчен актив или пасив съгласно МСС 12 се основава на облагаема печалба (данъчна загуба), данъчни основи, неизползвани данъчни загуби и данъчни кредити и данъчни ставки, определени при прилагане на КРМСФО 23.

Според тълкуването всяко несигурно данъчно третиране се разглежда отделно или заедно като група, в зависимост от това кой подход по-добре прогнозира разрешаването на несигурността и предприятието следва да приеме, че даден данъчен орган с право да разгледа данъчното третиране ще ги разгледа и ще да имат пълна информация за цялата съответна информация.

Ако предприятието заключи, че е вероятно данъчната администрация да приеме несигурно данъчно третиране, тя трябва да определи отчитането на данъка върху дохода в съответствие с това данъчно третиране. Ако се стигне до заключението, че не е вероятно това третиране да бъде прието, ефектът от несигурността при отчитане на данъците върху дохода следва да бъде отразен в периода, в който е направено това определяне, като се използва методът, който най-добре прогнозира решаването на несигурността т.е. най-вероятната сума или метода на очакваната стойност.

Решенията и оценките, направени за признаването и оценяването на ефекта от несигурното данъчно третиране, следва да бъдат преоценени, когато се променят обстоятелствата или възникне нова информация, която засяга тези решения (например действия на данъчната администрация, доказателство, че е заело определена позиция във връзка с подобна позиция или изтичането на нейното право да разглежда конкретно данъчно третиране).

Приемането на тълкуването не се очаква да има ефект върху финансовите отчети на Банката.

МСФО 16 Лизинг (в сила от 1 януари 2019 г.)

МСФО 16, който заменя МСС 17 „Лизинг” и свързаните с него тълкувания, въвежда единен балансов счетоводен модел на лизинг за лизингополучателите, при който се елиминира класификацията от гледна точка на лизингополучателя на лизинговите договори за като оперативен или финансов лизинг и всички лизингови договори се третират по начин, подобен на финансовия лизинг съгласно МСС 17.

Дефиницията за лизинг съгласно МСФО 16 се отнася главно до понятието за контрол. Новият стандарт въвежда разграничение между лизинговите договори и договорите за услуги въз основа на това дали използването на идентифициран актив се контролира от клиента. Счита се, че съществува контрол, ако клиентът има:

- Правото да получава почти всички икономически ползи от използването на идентифициран актив;
- и
- Правото да насочва използването на този актив.

МСФО 16 предвижда признаването на „право на ползване на актива“ и „лизингово задължение“ в началото на срока на лизинга, в случай че има договор или част от договор, който предава на лизингополучателя правото да използва актив за определен период от време срещу възнаграждение. Правото на ползване на актива първоначално се оценява по цена на придобиване, състояща се от сумата на лизинговото задължение, плюс всички лизингови плащания към лизингодателя на или преди датата на започване, намалени с всички получени лизингови стимули, първоначалната оценка на разходите за възстановяване и всякакви първоначални преки разходи, направени от лизингополучателя и впоследствие по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и обезценка. Лизинговото задължение първоначално се признава в размер, равен на настоящата стойност на лизинговите плащания за срока на лизинга, които все още не са платени.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.1.1 Изменения на стандарти и нови разяснения, приети от Банката (продължение)

МСФО 16 Лизинг (продължение)

Съответно, характерният линеен разход за оперативния лизинг по МСС 17, се заменя от амортизационния разход за „правото на използване на актива“ и разходите за лихви по „лизинговите задължения“. Признаването на активи и пасиви от лизингополучателите, както е описано по-горе, не се изисква за някои краткосрочни лизингови договори и лизинг на активи с ниска стойност. Освен това, счетоводното третиране на лизингодателите не се влияе съществено от изискванията на МСФО 16.

Преход към МСФО 16

Датата на първоначално прилагане на МСФО 16 за Банката е 1 януари 2019 г. Банката е избрала модифицираното ретроспективно прилагане на МСФО 16 и следователно сравнителната информация няма да бъде преизчислявана.

Банката ще се възползва от практическата целесъобразност при прехода към МСФО 16 да не оценява отново дали даден договор е или съдържа лизинг. Съответно, съществуващите договори, класифицирани преди като договори за услуги, като банкомати и печатни услуги, няма да бъдат класифицирани като лизинг съгласно МСФО 16, докато определението, определено в МСФО 16 започне да се прилага за всички договори за наем, сключени или променени на или след 1 януари 2019.

Счетоводство на лизингополучателя

В съответствие с МСФО 16, към датата на започване на лизинговия договор, Банката като лизингополучател ще признае активите, за които има право на ползване и лизинговите задължения в отчета за финансовото състояние, първоначално оценени по настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания. Банката възнамерява да приложи този принцип на първоначално измерване за всички лизингови договори, с изключение на тези със срок на лизинг от 12 месеца или по-малко, като се възползва от изключенията за краткосрочните лизингови договори и лизингови договори на активи с ниска стойност.

Съответно, очакваният ефект от приемането на МСФО 16 е признаване на активи с право на ползване в размер на 44,684 хил. лв. и съответни лизингови задължения в размер на 44,684 хил. лв., произтичащи от лизинг на имоти и превозни средства, като не се очаква влияние върху собствения капитал.

По отношение на последващото оценяване, Банката, действайки като лизингополучател, ще прилага модела по цена на придобиване за оценка на актива с право на ползване. Съответно, активът с правото на ползване ще се оценява по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и натрупаните загуби от обезценка и ще бъде коригирана с преоценка на лизинговото задължение.

От друга страна, ще бъдат признати разходи за лихви по лизинговите задължения, а тяхната балансова стойност ще бъде намалена, за да отразят направените лизингови плащания. В случай на повторни оценки или модификации в лизинговия договор, балансовата стойност на лизинговите задължения ще бъде преоценена, за да отрази преразгледаните лизингови плащания.

Счетоводство на лизингодателя

На датата на започване на лизинговия договор, Банката, като действащ лизингодател, ще класифицира всеки от своите лизинги като оперативен лизинг или финансов лизинг въз основа на определени критерии. Тези критерии са непроменени в сравнение с текущото счетоводство, както е описано по-долу.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.1.1 Изменения на стандарти и нови разяснения, приети от Банката (продължение)

МСФО 16 Лизинг (продължение)

Финансов лизинг

На началната дата Банката отписва балансовата стойност на базовите активи, държани под финансов лизинг, признава вземане в размер, равен на нетната инвестиция в лизинга и признава в печалбата или загубата всяка печалба или загуба от отписването на актива и признаването на нетната инвестиция. Нетната инвестиция в лизинговия договор се изчислява като настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания по същия начин, както за лизингополучателя.

След началната дата Банката признава финансови приходи през срока на лизинговия договор въз основа на модел, отразяващ постоянна периодична норма на възвръщаемост на нетната инвестиция на лизингодателя в лизинговия договор. Банката признава също и приходи от променливи плащания, които не са включени в нетната инвестиция в лизинговия договор. След започване на лизинг нетната инвестиция в лизинг няма да бъде преоценявана, освен ако лизинговият договор не бъде модифициран или срокът на лизинга е променен.

Банката няма договори за финансов лизинг към 31.12.2018г.

Оперативен лизинг

Банката ще продължи да признава базовия актив и няма да признае нетна инвестиция в лизинговия договор в баланса или първоначалната печалба (ако има такава) в отчета за доходите.

Банката ще признава лизинговите плащания като приход по линейния метод. Също така ще признава разходи, включително амортизация, възникнали при получаването на приходите от лизинг като разход. Банката добавя първоначалните преки разходи, възникнали при получаване на оперативен лизинг, към балансовата стойност на базовия актив и признава тези разходи като разход за срока на лизинга на същата база като лизинговите приходи.

Сублизинг

Банката, действайки като лизингополучател, може да сключи договори за преотдаване на лизинг на трето лице, докато е в сила оригиналният договор за лизинг. Банката ще действа както като лизингополучател, така и като лизингодател на един и същ базов актив. Сублизингът ще бъде отделен договор за лизинг, в който междинният лизингодател ще класифицира сублизинга като финансов лизинг или оперативен лизинг, както следва:

- ако основният лизингов договор е краткосрочен лизинг, сублизингът ще бъде класифициран като оперативен лизинг; или
- в противен случай, сублизингът ще бъде класифициран по отношение на актива с право на ползване, произтичащо от лизинговия договор, а не по отношение на базовия актив.

Банката няма сублизингови договори към 31.12.2018 година.

Ангажиментите за оперативен лизинг към 31 декември 2018 г., представени в съответствие с изискванията за оповестяване на МСС 17 за минималните лизингови плащания по неотменими оперативни лизинги, са посочени в Приложение 36.

Сумите, оповестени в горепосочената нота отразяват лизинговите плащания само през неотменимия период, както е определено в съответствие с лизинговите договорни условия и приложимите правни разпоредби по отношение на минималния срок на лизинга.

Към 31 декември 2018 г. за лизингови кдоговори, където Банката е лизингополучател и има определен срок, задълженията за плащане по неотменяем оперативен лизинг са 7,087 хил. лева (Приложение 36), докато общите бъдещи договорени лизингови плащания са 50,190 хил. лева.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.1.1 Изменения на стандарти и нови разяснения, приети от Банката (продължение)

МСС 28, Изменение - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила от 1 януари 2019 г.)

Изменението пояснява, че МСФО 9 „Финансови инструменти“, включително неговите изисквания за обезценка, се прилага за дългосрочни участия в асоциирани или съвместни предприятия, които са част от нетната инвестиция на предприятието в асоциираното или съвместното предприятие, но не се отчитат по метода на собствения капитал.

Съгласно изменението, предприятието не следва да взема предвид каквито и да било корекции на балансовата стойност на дългосрочните лихви (нетна инвестиция в асоциираното или съвместното предприятие), произтичащи от прилагането на МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия“ при прилагането МСФО 9.

Приемането на изменението не се очаква да има ефект върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

МСС 19, Изменение - Изменение на плана, съкращаване или уреждане (в сила от 1 януари 2019 г., все още неприето от ЕС)

Изменението пояснява, че когато се налага промяна на план с дефинирани доходи, т.е. ако е налице изменение, съкращаване или уреждане и се изисква повторно оценяване на нетния пасив или актив, актуализираните актюерски допускания от повторната оценка следва да се използват за определяне на текущите разходи за услугата и нетната лихва за остатъка от отчетния период след промяната на плана. Освен това, изменението включва пояснения относно ефекта от изменението на плана, съкращаването или уреждането на изискванията по отношение на тавана на активите.

Приемането на изменението не се очаква да има ефект върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

Годишни подобрения на МСФО цикъл 2015-2017 г. (в сила от 1 януари 2019 г., все още неприети от ЕС)

Подобренията въвеждат ключови промени в няколко стандарта, както е посочено по-долу:

Измененията на МСФО 3 „Бизнес комбинации“ и МСФО 11 „Съвместни предприятия“ изясняват как предприятието отчита увеличението на участието си в съвместна операция, която отговаря на определението за бизнес. По-конкретно, когато предприятието придобие контрол върху бизнес, който е съвместно предприятие, тогава сделката представлява бизнес комбинация, постигната на етапи и придобиващата страна преизчислява целия предишен дял в активите и пасивите на съвместната дейност по справедлива стойност. Обратно, ако дадена страна получи съвместен контрол върху бизнес, който е съвместно предприятие, тогава притежаваното преди това участие не се преизчислява.

Подобрението на МСС 12 „Данъци върху дохода“ пояснява, че всички данъчни последици от дивиденди, свързани с данъка върху доходите, включително плащания по финансови инструменти, класифицирани като собствен капитал, следва да бъдат признати в печалбата или загубата, друг всеобхватен доход или собствен капитал, в зависимост от това, къде са признати първоначалната транзакция или събитието, които са генерирали печалба, която може да се разпредели като дивидент. Изменението на МСС 23 „Разходи по заеми“ пояснява, че всяко заемане на средства първоначално извършено за разработване на отговарящ на условията актив трябва да се третира като част от средствата, които предприятието е взело назаем като цяло, когато всички дейности, необходими за подготовката на актива за използване по предназначение или продажбата му, са изпълнени.

Приемането на измененията не се очаква да има ефект върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

Изменения към препратките на концептуалната рамка в МСФО стандартите (в сила от 1 януари 2020 г., все още неприет от ЕС)

През март 2018 г. СМСС публикува преработената си концептуална рамка. Тя заменя предишната версия на концептуалната рамка, издадена през 2010 г. Ревизиите, извършени от СМСС, въведоха нова глава за измерване и оценка, актуализирани дефиниции и критерии за признаване на актив/пасив, както и разяснения по важни области.

Приемането на измененията не се очаква да има ефект върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.1.1 Изменения на стандарти и нови разяснения, приети от Банката (продължение)

Изменения на МСФО 3 Бизнес комбинации (в сила от 1 януари 2020 г., все още неприет от ЕС)
СМСС публикува изменения в дефиницията на бизнес в МСФО 3 „Бизнес комбинации“, за да помогне на предприятията да определят дали придобит набор от дейности и активи е бизнес или не. Те поясняват минималните изисквания за бизнес, премахват оценката дали участниците на пазара са в състояние да заменят липсващи елементи и добавят насоки, за да помогнат на предприятията да преценят дали даден придобит процес е съществен, стеснява дефинициите за бизнес и резултат и въвежда опционен тест за концентрация по справедлива стойност.

Приемането на измененията не се очаква да има ефект върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

Изменения на МСС 1 и МСС 8: Дефиниция на същественост (в сила от 1 януари 2020 г., все още неприет от ЕС)

Измененията в МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ и МСС 8 „Счетоводни политики, промени в счетоводните оценки и грешки“ имат за цел да приведат дефиницията за „същественост“ в стандартите и да изяснят някои аспекти на определението. Според новата дефиниция информацията е съществена, ако пропускането, погрешното или неясно представяне може да се очаква да повлияе на решенията, които основните потребители на финансовите отчети за общо предназначение правят на базата на тези финансови отчети, които предоставят финансова информация за конкретно отчитащо се предприятие. Измененията уточняват, че съществеността ще зависи от естеството или значението на информацията, или и от двете.

Приемането на измененията не се очаква да има ефект върху самостоятелните финансови отчети на Банката.

МСФО 17, Застрахователни договори (в сила от 1 януари 2021 г., все още неприет от ЕС)

МСФО 17, който заменя МСФО 4 „Застрахователни договори“, предоставя изчерпателен и последователен счетоводен модел за застрахователни договори. Той се прилага за издадени застрахователни договори, за всички презастрахователни договори и за инвестиционни договори с дискреционни характеристики за участие, които предприятието издава, при условие че също така издава застрахователни договори. Договори за финансова гаранция могат да бъдат включени в обхвата на МСФО 17, ако предприятието е твърдяло, че ги счита за застрахователни договори.

Съгласно общия модел на МСФО 17, групите от застрахователни договори, които се управляват заедно и са обект на сходни рискове, се оценяват на базата на градивни елементи от дисконтирани, вероятно претеглени бъдещи парични потоци, корекция на риска и договорения марж за услуги („CSM“) представляващи нереализираната печалба от договорите. Според модела оценките се преоценяват за всеки отчетен период. Може да се използва опростен подход за измерване, ако се очаква, че това ще доведе до разумно приближаване на общия модел или ако договорите са краткосрочни.

Приходите се разпределят по периоди пропорционално на стойността на очакваното покритие и други услуги, които застрахователят предоставя през периода, претенциите се представят при възникване и всички инвестиционни компоненти, т.е. сумите, възстановени на притежателите на полици, дори ако застрахователното събитие не настъпи, не се включват в приходите и изходите. Резултатите от застрахователните услуги се представят отделно от финансовите приходи или разходи за застраховки.

МСФО 17 не е от значение за дейността на Банката.

Политиките, описани по-долу, са надлежно приложени за 2018 година и 2017 година, освен както е описано по-долу, както и в Приложения 2.2.4 (i) Приходи от лихви (Изчисление на приходи и разходи за лихви), 2.2.10 Финансови активи и 2.2.11 Прекласификация на финансови активи и пасиви в резултат на преминаването към МСФО 9. Където е необходимо сравнителните данни са променени в съответствие с представянето за текущата година.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики

2.2.1 Акции в дъщерни предприятия

Инвестициите в дъщерни предприятия, включително инвестициите, направени чрез сделки с общ контрол, се отчитат по цена на придобиване, намалена със загубите от обезценка. Цената представлява справедливата стойност на платената сума или емитираните акции, или ако това не може да бъде надлежно определено, заплатеното възнаграждение заедно с всички пряко свързани разходи.

Юридическите сливания между Банката с едно или повече свързани с нея дружества, се отчитат в съответствие с МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки” и позовавайки се на последните решения на други органи, определящи стандартите, които използват сходна концептуална рамка, следвайки общите принципи на МСФО.

При такива сделки Банката отчита придобитите активи и пасиви на влялото дъщерно дружество по техните балансови стойности към датата на юридическото сливане без корекции на справедливата стойност. Разлика между стойността на инвестицията в дружество преди юридическото сливане и балансовата стойност на придобитите нетни активи, се признава в собствения капитал на Банката.

2.2.2 Функционална и отчетна валута

Данните във финансовите отчети са представени във валутата на основната икономическа среда, в която Банката извършва своята дейност (функционална валута). Финансовите отчети са представени в български лева (BGN) в хиляди лева, освен ако не е посочено друго.

Операции и салда

Операции с чуждестранна валута се осчетоводяват по официалния курс на Централната банка в деня на операцията. Печалбите и загубите в резултат на валутни операции и от преценка на активи и пасиви в чуждестранна валута се признават в отчета за доходите. Салдата на тези активи и пасиви се преоценяват по официалния курс на Централната банка в края на отчетната година.

Паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута и отчетени по историческа стойност, се преоценяват във функционалната валута по валутни курсове за всяка отделна валута в деня на операцията и курсовите разлики се признават в отчета за доходите.

Непаричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута и отчетени по историческа стойност, се отчитат по официалния валутен курс в деня на операцията, с изключение на непарични позиции, деноминирани в чуждестранна валута, които са оценени по справедлива стойност, които се преоценяват по валутния курс за деня, в който е определена справедливата му стойност. Курсовите разлики, свързани с тези непарични позиции, се третираат като част от промяната на справедливата им стойност и се признават в отчета за доходите или директно в собствения капитал в зависимост от класификацията на непаричната позиция.

Към 31 декември 2018 г. паричните активи и пасиви са преоценени по фиксинга на Централната банка: 1 лев = 0.5113 евро (2017 г.: 1 лев = 0.5113 евро) и 1 лев = 0.585429 щ.д. (2017 г.: 1 лев = 0.6115 щ.д.).

2.2.3 Деривативни финансови инструменти и отчитане на хеджиране

Дериватите са финансови инструменти:

- (а) чиято стойност се променя в отговор на промени в специфичен лихвен процент, цена на финансов инструмент, валутен курс, индекс на цени или лихвени проценти, кредитен рейтинг или кредитен индекс, или друга променлива;

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.3 Деривативни финансови инструменти и отчитане на хеджиране (продължение)

(б) които не изискват първоначална нетна инвестиция или изискват малка първоначална нетна инвестиция в сравнение с други видове сделки, при които се очаква да реагират по подобен начин на промени в пазарните условия;

(в) които са платими на бъдеща дата.

Деривативните финансови инструменти, включващи валутни и лихвени суапи, валутни и лихвени форуърдни договори, опции и фючърси, се признават първоначално в баланса по справедлива стойност на датата, на която е сключен договърът за деривативен инструмент и последващо се преоценяват по справедлива стойност. Всички деривати се отчитат като актив, когато справедливата им стойност е положителна величина и като задължение – когато справедливата им стойност е отрицателна величина. Обичайно нетната инвестиция е равна на нула (т.е. първоначалната нетна справедлива стойност на вземането и задължението е нула). Справедливата стойност на дериватите се определя на база на котираните пазарни цени, включващи най-скорошни пазарни транзакции, или чрез използване на други оценителски техники, ако са приложими. Промените в справедливата стойност на дериватите се включва в отчета за доходите. Принципите за оценка на справедливата стойност на финансови инструменти, включително деривативни финансови инструменти, са описани в Приложение 2.2.14 Справедлива стойност на финансовите активи.

По отношение на третирането на валутните суапи, те впоследствие не се преоценяват - договорните задължения за размяна при падежа се отчитат съответно като задбалансови активи и пасиви, а имплицитният лихвен диференциал се начислява (амортизира) в отчета за доходите като лихвен приход/ разход.

Политика, приложима след 1 януари 2018

Финансовите активи, които включват в себе си деривативен инструмент, се признават в баланса като едно цяло, в съответната категория, на база направената оценката на инструмента по отношение на неговите договорни парични потоци и бизнес модела, описани в Приложение 2.2.10. Някои деривати, съдържащи се във финансови пасиви, се третират като отделни деривати, когато техните рискове и характеристики не са тясно свързани с тези на основния договор, а основният договор не се отчита по справедлива стойност в печалбата или загубата. Тези деривати се оценяват по справедлива стойност, като промените в справедливата стойност се признават в отчета за доходите.

Политика, приложима преди 1 януари 2018

Деривати, които са включени в други финансови инструменти, се третират като отделни деривати, когато рисковете и характеристиките им не са тясно свързани с тези на основния договор, а основният договор не се отчита по справедлива стойност чрез печалба или загуба. Тези деривати се оценяват по справедлива стойност, като промените в справедливата стойност се признават в отчета за доходите.

Използването на деривативни финансови инструменти е присъщо за дейността на Банката и има за цел главно да управлява ефективно риска.

Съответно, Банката, като част от своята стратегия за управление на риска, може да сключва сделки с външни контрагенти, за да хеджира частично или напълно лихвени нива, чуждестранна валута, собствен капитал и други експозиции, произлизащи от дейността ѝ.

Целите на хеджирането с деривативни финансови инструменти включват:

- Намаляване на експозицията на лихвени проценти, които надвишават лимитите на Банката по отношение на лихвените нива;
- Ефективно управление на лихвения риск и експозицията по справедлива стойност;

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.3 Деривативни финансови инструменти и отчитане на хеджиране (продължение)

- Управление на бъдещите променливи парични потоци;
- Намаляване на валутния риск или инфлационния риск

Счетоводно отчитане на хеджирането

За целите на счетоводното отчитане на хеджирането, Банката образува хеджираща връзка между хеджиращия инструмент и хеджираната позиция или групата от инструменти, които се хеджират. Хеджиращият инструмент е дериват или недеривативен финансов актив или финансов пасив, чиято справедлива стойност или парични потоци се очаква да компенсират промените в справедливата стойност или паричните потоци на съответната хеджирана позиция.

По-конкретно, Банката определя дериватите като: хеджиращи експозицията към промени в справедливата стойност на признати активи или пасиви или непризнати ангажименти (хеджиране на справедливата стойност).

За да се прилага счетоводното отчитане на хеджирането, трябва да бъдат изпълнени определени критерии. При възникване на сделката Банката документира връзката между хеджираните позиции и хеджиращите инструменти, както и целите си по отношение управлението на риска и хеджиращата си стратегия, както и метода, който ще се използва за оценка на ефективността на хеджиращата връзка. Банката документира своите оценки както при първоначалното извършване на сделката, така и текущо, дали и доколко дериватите, използвани в хеджингови операции, са високоефективни при компенсиране на промените в справедливите стойности или паричните потоци на хеджираните позиции и дали действителните резултати от всеки хедж са в диапазона от 80-125%. Ако дадено взаимоотношение не отговаря на гореспоменатите критерии за ефективност на хеджирането, Банката преустановява счетоводно отчитане на хеджирането за бъдещите периоди. По същия начин, ако хеджиращият дериват приключва или бъде продаден, прекратен или упражнен, или хеджирането е отменено, тогава отчитането на хеджирането се преустановява проспективно. В допълнение, Банката използва и други деривати, които не са в квалифицирани хеджиращи отношения, за да управлява експозицията си главно към лихвени и валутни рискове. Необозначените хеджове са деривати, които се сключват като икономически хеджове на активи и пасиви, за които не се прилагат правилата на счетоводен хедж. Тези деривативни инструменти биват класифицирани заедно с онези, които се използват с цел търгуване.

Методиката за признаване на печалба или загуба в резултат на промяна на справедливата стойност зависи от това дали дериватите са предназначени и квалифицирани като хеджиращи инструменти, и ако те са такива, се взема предвид и същността на позицията, която се хеджира с тях.

Освен това, Банката може да определи групи от позиции като хеджирани позиции, чрез агрегиране на признати активи или пасиви или непризнати, но много вероятни сделки с подобни рискови характеристики, които определят експозицията, за която са хеджирани. Въпреки че общите рискови експозиции могат да бъдат различни за отделните позиции в групата, специфичният риск, който се хеджира, ще бъде присъщ на всеки от елементите в групата.

(i) Хеджиране на справедлива стойност

Банката прилага хеджиране на справедливата стойност за хеджиране на експозициите по отношение предимно на промени в справедливата стойност, дължаща се на лихвения риск и валутния риск.

Лихвеният и валутен риск по отношение на приложимата референтна ставка могат да бъдат хеджирани чрез лихвени суапове и кръстосани валутни суапове.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.3 Деривативни финансови инструменти и отчитане на хеджиране (продължение)

(i) Хеджиране на справедлива стойност (продължение)

Банката използва метода долар-офсет, за да оцени ефективността на хеджирането по справедлива стойност. Това е количествен метод, който включва сравнение на промяната в справедливата стойност на хеджиращия инструмент с промяната в справедливата стойност на хеджираната позиция, свързана с хеджиращия риск. Дори ако не се очаква хеджирането да бъде високоефективно в даден период, отчитането на хеджирането не се изключва, ако се очаква ефективността да остане достатъчно висока през целия живот на хеджирането.

(ii) Деривати, които не са предназначени за хеджиращи инструменти

Промените в справедливата стойност на деривативни финансови инструменти, които не са предназначени за хеджиращи инструменти или не са определени за счетоводно отчитане на хеджиране, се признават в отчета за доходите.

Справедливата стойност на деривативните инструменти, държани за търгуване и хеджиране, са оповестени в Приложение 25.

2.2.4 Отчет за доходите

(i) Приходи от лихви и разходи за лихви

Политика, приложима след 1 януари 2018

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в отчета за доходите за всички лихвоносни финансови инструменти на база текущо начисляване, като се използва методът на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Ефективният лихвен процент е процентът, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления през очакваната продължителност на живота на финансовия инструмент или, когато е подходящо, по-кратък период, до брутната балансова стойност на финансовия актив или нетната отчетна стойност на финансовия пасив. При изчисляване на ЕЛП за финансови инструменти, различни от закупени или първоначално възникнали активи с кредитна обезценка (РОСИ), Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид очакваните кредитни загуби. За финансовите активи, които са закупени или първоначално възникнали активи с кредитна обезценка се използва се кредитно-коригиран ЕЛП, представляващ лихвеният процент, който при първоначалното признаване на финансовия актив дисконтира очакваните бъдещи парични потоци (включително очакваните кредитни загуби) до справедливата стойност на РОСИ актива.

Амортизираната стойност на финансовия актив или пасив е сумата, по която се оценява при първоначално признаване минус погашенията на главницата, плюс или минус кумулативната амортизация, използвайки ЕЛП (както е описано по-горе), а за финансовите активи, коригирана само за очакваната компенсация за кредитна загуба („Обезценка” преди 01.01.2018 г.), а брутната балансова стойност на финансовия актив е неговата амортизирана стойност преди коригиране за очаквани кредитни загуби.

Изчислението на ЕЛП включва всички транзакционни разходи и такси, платени или получени, които са неразделна част от ефективния лихвен процент и всички други премии или отстъпки.

Банката изчислява приходите и разходите от лихви, като прилага ЕЛП към брутната балансова стойност на необезценените финансови активи (експозиции класифицирани във Фаза 1 и 2) или към амортизираната стойност на финансовите пасиви.

За финансови активи, които са станали обезценени след първоначално признаване (експозиции във Фаза 3), Банката изчислява приходите от лихви, като прилага ефективния лихвен процент (изчислен, както е описано по-горе) към амортизираната стойност на финансовия актив. Ако активът стане необезценен, тогава ЕЛП се прилага отново към брутната балансова стойност.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.4 Отчет за доходите (продължение)

(i) Приходи от лихви и разходи за лихви (продължение)

Политика, приложима след 1 януари 2018 (продължение)

За финансови активи, които са били кредитно обезценени при първоначално признаване (РОСІ), лихвеният доход се изчислява чрез прилагане на кредитно-коригиран ЕЛП (изчислена както е описано по-горе) към амортизираната стойност на РОСІ финансовия актив. За такива активи, дори ако кредитният риск се подобри, приходите от лихви не се изчисляват върху брутната стойност на актива.

Приходите от лихви по всички дългови инструменти се признават в отчета за доходите и се представят в нетния лихвен доход.

Политика, приложима преди 1 януари 2018

Изчисляване на приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите и разходите за лихви се признават в отчета за доходите за всички лихвоносни финансови инструменти на база текущо начисляване, като се използва метода на ефективния лихвен процент. Ефективният лихвен процент е процентът, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления през очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е уместно, по-кратък период до балансовата стойност на финансовия актив или финансов пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид бъдещите кредитни загуби. Изчислението включва всички такси, платени или получени, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, транзакционните разходи и всички други премии или отстъпки.

(ii) Приходи и разходи от такси и комисиони

Таксите и комисионите, които формират част от ефективния лихвен процент на инструмента, са включени в ефективния лихвен процент.

Други приходи от такси и комисиони, като обслужване на сметки и такси за управление на активи (включително такси, базирани на представянето), се признават, когато свързаните с тях услуги се предоставят на клиента, доколкото е много вероятно да не се налага възстановяване на значителна сума, призната вече като приход.

Комисионите и таксите, отнасящи се до валутни операции, внос и износ, преводи, банкови такси и посредническа дейност, се признават при извършване на съответните трансакции. Разходи за такси и комисиони се отнасят главно до такси за трансакции и услуги, които се признават като разход при получаване на услугите.

Политика, приложима след 1 януари 2018

В случай на договор с клиент, който води до признаването на финансов инструмент във финансовите отчети на Банката, който може да бъде частично в обхвата на МСФО 9 и частично в обхвата на МСФО 15, Банката първо прилага МСФО 9 като определи и измери частта от договора, която е в обхвата на МСФО 9 и впоследствие прилага МСФО 15 към остатъчната част.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.5 Нетна печалба/ (загуба) от търгуване

Нетният доход от търгуване включва печалби и загуби, свързани с деривативни финансови инструменти (хеджиращи и нехеджиращи). Всички промени в справедливата стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се признават като част от нетния доход от търговия в отчета за доходите.

2.2.6 Печалба/ (загуба) от ценни книжа в инвестиционен портфейл, нетно

Печалбите/ (загубите) от инвестиционни ценни книжа се отнасят до резултати, получени от реализирани печалби и загуби от ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през печалби и загуби, резултатите от ранната ликвидация на деривативни финансови инструменти с хеджиране на справедлива стойност (такси за прекратяване и отменяне на начисления от последната купонна дата) свързани с облигации, реализирани печалби и загуби от продажба на ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

2.2.7 Имоти и оборудване

Банката признава първоначално дълготрайните активи по цена на придобиване. Стойността включва покупната цена, включително мита и други невъзстановими данъци, както и разходите, които директно са свързани с доставката и привеждането на актива в действие, съгласно изискванията на Ръководството на Банката. Цената на придобиване на актива представлява паричния еквивалент, платен за придобиване на актива.

Банката включва последващите разходи към балансовата стойност на актива или ги признава като отделен актив, само когато е сигурно, че бъдещите парични потоци от ползването на актива ще бъдат получени и стойността на актива може да бъде измерена надеждно. Всички ремонти, поддръжката и обновяването на дълготрайния актив се отчитат в отчета за доходите през периода, през който възникват.

След първоначално признаване Банката прилага метода на справедлива стойност по отношение на земя и сгради. Всички останали класове дълготрайни активи се признават по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Справедливата стойност на земя и сгради се определя на база на оценки на професионални оценители и доказателства, основаващи се пазара на недвижими имоти. Основните методи за оценка включват:

- цени на пазарните аналози (оценяваните активи са сравнени с подобни, предлагани на пазара)
- настоящата стойност на бъдещите парични потоци от активи, генериращи наем (ДПП)
- метод на намаляване на разхода (взема се предвид цената, по която актива би могъл да бъде придобит или построен в момента и се намалява със стойността на икономическата и физическата амортизация на актива).

Преоценка на недвижимите имоти се извършва най-малко веднъж на пет години. Периодично се извършва преглед за обезценка (оценка на всички недвижими имоти). Последната оценка на недвижимите имоти на Банката беше извършена в края на 2018 година.

На датата на преоценка, балансовата стойност на актива се променя до неговата преоценена стойност като се коригира натрупаната амортизация, като в случаите, в които сумата на натрупаната амортизация е по-малка от ефектът на преоценката нагоре, стойността на придобиване на актива се коригира с разликата между натрупаната амортизация и сумата на преоценката

Ако в резултат на преоценката стойността на актива е увеличена, увеличението се признава в друг всеобхватен доход и се натрупва като Преоценъчен резерв. Увеличението от преоценка се признава в отчета за доходите до степента, до която тя възстановява намалението на преоценката на същия актив, което преди това е признато в отчета за доходите.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.7 Имоти и оборудване (продължение)

Когато балансовата стойност на един актив се намалява в резултат на преоценка, намалението се признава първо в друг всеобхватен доход до степента, до която преди това е признат положителен преоценъчен резерв от преоценката на същия дълготраен актив и остатъка в отчета за доходите, ако кредитното салдо на преоценъчния резерв не е достатъчно.

С изключение на земята, Банката начислява амортизация на всички имоти, машини и оборудване. Разходите за амортизация се изчисляват чрез прилагане на линейния метод при разпределяне на стойността им до неговата остатъчна стойност за срока на практическото му използване както следва:

- Сгради - до 50 години;
- Подобрения на наети активи - полезния живот на наети актив;
- Хардуер - 4-10 години;
- Оборудване и мебелировка - 3-20 години;
- Превозни средства - 5 години.

Банката отписва балансовата стойност на дълготраен актив:

(а) при продажба;

(б) когато не се очаква да бъдат получени повече икономически ползи от актива.

Печалбата или загубата от отписването на дълготрайния актив се включва в отчета за доходите, когато активът е бил продаден. Печалбата или загубата от отписването на имоти и оборудване се определя като разлика между приходите от продажба и нетната балансова стойност на актива.

Остатъчната стойност на активите и техният полезен живот се преразглеждат и при необходимост се променят към всяка отчетна дата. Дълготрайните активи, които са обект на амортизация, се преразглеждат периодично за обезценка, когато събития или промени в обстоятелствата показват, че балансовата им стойност би могла да не бъде възстановена. Балансовата стойност на актива се отписва до неговата възстановима стойност, ако балансовата стойност на актива е по-висока от оценената възстановима сума. Възстановимата стойност на дълготрайните активи е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба и стойността им в употреба.

2.2.8 Нематериални дълготрайни активи

Разходи, които са директно свързани с непарични активи без физическа субстанция, които се контролират от Банката и се очаква да генерират икономически изгоди, надхвърлящи разходите за тях в период по-дълъг от една година, се отчитат като нематериални дълготрайни активи. Разходи, които подобряват или разширяват възможностите на нематериалните активи в допълнение на техните първоначални спецификации и параметри, се капитализират. Разходите, свързани с поддръжката на нематериални активи, се признават като разход в момента на тяхното възникване.

Направените разходи при вътрешното разработване/ подобряване функционалността на нематериални дълготрайни активи се признават като нематериални дълготрайни активи, когато отговарят на критериите за признаване. Разходите за разработването се капитализират, когато е вероятно Банката да получи икономически ползи от използването на актива и разходите могат да бъдат надеждно измерени.

Отчетените разходи (Приложение 22) включват разходи за персонал на служителите, участвали пряко в развитието на актива и могат да включват и други разходи (за материали и услуги, използвани за създаването на актива, правни такси, регистрационни такси и т.н.).

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.8 Нематериални дълготрайни активи (продължение)

Нематериалните активи се амортизират по линейния метод в рамките на полезния им живот, както следва:

- Софтуер – 5-15 години;
- Лицензи – 5-15 години;
- Други нематериални дълготрайни активи - 5-15 години.

Нематериалните дълготрайни активи включват софтуер, лицензи, вътрешно разработени и други нематериални активи, които могат да се разделят или произтичат от договорни или други законови права.

Нематериалните дълготрайни активи се преразглеждат периодично за обезценка, когато събития или промени в обстоятелствата показват, че балансовата стойност е възможно да не бъде възстановена. Балансовата стойност на актива се отписва до неговата възстановима стойност, ако е по-висока от оценената възстановима сума.

2.2.9 Инвестиционен имот

Инвестиционен имот се определя като имущество (земя или сграда – или част от сграда – или и двете), държано (от собственика или от наемателя при условията на финансов лизинг) повече с цел печалба от наем или покачване на неговата пазарна цена, или и двете; отколкото за (а) използване в производството на стоки или услуги или за административни цели; или за (б) продажба в рамките на обичайната икономическа дейност.

Инвестиционен имот се отчита по справедлива стойност, представляваща пазарна цена, определяна ежегодно от външни оценители. Справедливата стойност се основава на действащи пазарни цени, коригирани при необходимост за различия в предназначението, разположението или състоянието на конкретен актив. Ако няма налична информация, Банката използва алтернативни методи за оценяване, такива като настоящите цени на неактивни пазари или прогнозни дисконтирани парични потоци. Промените в справедливата стойност се признават в отчета за доходите в други приходи/разходи.

2.2.10 Финансови активи

Политика, приложима след 1 януари 2018 г.

Финансови активи – Класификация и оценка

Банката класифицира финансовите активи въз основа на бизнес модела за управление на тези активи и техните договорни характеристики на паричните потоци. Съответно, финансовите активи се класифицират в едно от следните категории на оценяване: амортизирана стойност, справедлива стойност в друг всеобхватен доход или справедлива стойност в печалбата или загубата.

Покупките и продажбите на финансови активи се признават на датата на уреждане, която е датата, на която Банката се ангажира да закупи или продаде активите. Кредитите, отпуснати от Банката, се признават, когато паричните средства се отпускат на кредитополучателите. Вземанията от клиенти първоначално се оценяват по цена на сделката.

Финансови активи по амортизирана стойност (АС)

Банката класифицира и оценява финансов актив по амортизирана стойност, ако следните два критерия са изпълнени:

- (а) Неговият бизнес модел е “държан за събиране”;
- (б) Неговите парични потоци представляват единствено плащане на главница и лихви (SPPI).

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.10 Финансови активи (продължение)

Финансови активи по амортизирана стойност (АС) (продължение)

При първоначално признаване, тези активи се оценяват по справедлива стойност, която обикновено е равна на платеното възнаграждение плюс трансакционните разходи и разходите директно съотносими към инструмента. След първоначалното признаване, активите се оценяват по амортизирана стойност, което изисква признаването на лихви чрез използване на метода на ефективния лихвен процент. Приходите от лихви, реализираните печалби и загуби от отписване и промените в загубите от обезценка на кредити, отчитани по амортизирана стойност, се признават в отчета за доходите.

Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (FVOCI)

Банката класифицира финансов актив по FVOCI, ако са изпълнени едновременно следните две условия:

- (а) Неговият бизнес модел е държан, както за събиране, така и за продажба и
- (б) Неговите парични потоци представляват единствено плащане на главница и лихви (SPPI)

Финансовите активи, които отговарят на тези два критерия са дългови инструменти първоначално признавани по справедлива стойност, която обикновено е равна на платеното възнаграждение плюс трансакционните разходи и разходите директно съотносими към инструмента.

След първоначално признаване, тези инструменти се отчитат по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, освен лихвения приход от тях, печалбите и загубите от валутни преоценки, както и загубите от обезценка, които се отчитат в отчета за доходите. В случай на продажба, натрупаните печалби или загуби, които са признати в друг всеобхватен доход се отчитат в отчета за доходите.

Капиталови инструменти с опция за признаване по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (FVOCI)

Банката може да избере да приложи опцията, допусната от стандарта за оценяване на капиталовите инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Ако бъде избрана тази опция, тя се прилага при първоначалното признаване на всеки инструмент по отделно. Печалбите и загубите от тези инструменти, включително когато са отписани, се отчитат през друг всеобхватен доход и не се прекласифицират в отчета за доходите. Получените дивиденди се отчитат в отчета за доходите. Банката няма такива капиталови инструменти.

Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Банката класифицира и оценява всички други финансови активи, които не са класифицирани по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, по справедлива стойност в печалбата или загубата. Тази категория включва дългови инструменти, като заеми и дългови ценни книжа, чиито бизнес модел е държан, както за събиране, така и за продажба, но не успяват да покрият условието техните парични потоци да са единствено плащане на главница и лихви, акции, които не се отчитат в друг всеобхватен доход, финансови активи, държани за търгуване и деривативни финансови инструменти.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.10 Финансови активи (продължение)

Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата (продължение)

Финансов актив, който отговаря на горните условия, за да бъде класифициран в АС или FVOCI, може да бъде определен от Банката по FVTPL при първоначално признаване, ако това елиминира или значително намалява счетоводно несъответствие, което иначе би възникнало.

Финансовите активи, отчитани по ОТП, първоначално се отчитат по справедлива стойност, а всички нереализирани печалби или загуби, възникващи от промени в справедливата стойност, се включват в отчета за доходите.

Оценка на бизнес модела и характеристиките на договорените парични потоци

Оценката на бизнес модела определя как Банката управлява група активи за генериране на парични потоци. Тоест дали целта на Банката е единствено да събира договорни парични потоци от актива, да реализира парични потоци от продажбата на активи, или и двете. В допълнение, бизнес моделът се определя след агрегиране на финансовите активи в групи (бизнес линии), които се управляват по подобен начин, а не на ниво отделен инструмент.

Бизнес моделът се определя от ключовия управленски персонал на Банката в съответствие с оперативния модел, като се разглежда как се управляват финансовите активи с цел генериране на парични потоци, целите и начина на отчитане на всеки портфейл, както и всяка налична информация за минали продажби и стратегия за бъдещи продажби, където е приложимо.

При извършване на горепосочената оценка, Банката разглежда редица фактори, включително рисковете, свързани с изпълнението на бизнес модела и как тези рискове се оценяват и управляват, свързаната с тях компенсация на персонала, както и честотата, обема и причините за предходни продажби, както и очаквания за бъдещи продажби.

Видове бизнес модели

Бизнес моделите на Банката се разделят на три категории, които са показателни за ключовите стратегии, използвани за генериране на възвръщаемост.

Бизнес моделът „държани за събиране“ (НТС) има за цел да държи финансовите активи с цел събиране на договорните парични потоци. Продажбите в този модел се наблюдават и могат да се извършват по причини, които не са в противоречие с този бизнес модел. По-конкретно, продажбите на финансови активи, дължащи се на влошаване на кредита, както и продажбите, близки до падежа на инструмента, се считат за съвместими с целта да се събират договорни парични потоци, независимо от тяхната стойност и честота. Продажбите по други причини може да са в съответствие с модела на НТС, като например нуждите от ликвидност при определен сценарий или продажбите, направени за управление на висока концентрация на кредитен риск. Тези продажби се наблюдават и оценяват в зависимост от честотата и стойността, за да се заключи дали те съответстват на модела НТС.

Финансовите активи, класифицирани в този бизнес модел, включват пари и парични еквиваленти, облигации, предоставени средства на банки и кредити и аванси на клиенти, които се оценяват по амортизирана стойност, при спазване на критериите за оценка на SPPI.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.10 Финансови активи (продължение)

Видове бизнес модели (продължение)

Бизнес моделът за задържане за събиране и продажба (HTC&S) има за цел да събере договорни парични потоци и продажба на активите. Дейности като управление на ликвидността, лихвен доход и продължителност на събирането са в съответствие с този бизнес модел, докато продажбите на активи са неразделна част от постигането на целите на този бизнес модел. Дълговите инструменти, класифицирани в този бизнес модел, включват инвестиционни ценни книжа, които се оценяват по FVOCI, при спазване на критериите за оценка на SPPI.

Другите бизнес модели включват финансови активи, които се управляват и оценяват на база справедлива стойност, както и портфейли, държани за търгуване. Това е категория за финансови активи, които не отговарят на критериите на бизнес моделите на HTC или HTC&S, докато събирането на договорните парични потоци може да е случайно за постигане на целите на бизнес моделите.

Бизнес моделите на Банката се преглеждат поне веднъж годишно или по-често, ако има промяна в оценката на продажбите или ако има някакви промени в стратегията и основните дейности на Банката, което може да се види от бизнес плана, бюджета и стратегията за управление на необслужвани експозиции на Банката.

Оценка на характеристиките на паричните потоци

За да бъде класифициран един финансов инструмент по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, неговите договорни условия трябва да пораздат парични потоци, които са единствено плащания на главница и лихви (SPPI) върху непогасената главница.

При оценката на това дали договорните парични потоци са SPPI, Банката ще прецени дали договорните условия на инструмента отговарят на това условие, т.е. лихвата да включва само компенсация за стойността на парите във времето, кредитния риск, други основни рискове по кредитиране и марж на печалбата. При първоначалното признаване на финансов актив се извършва оценка на това дали активът съдържа договорна клауза, която би могла да промени размера или времето на договорните парични потоци, така че да не съответства на горното условие. Когато договорните условия въвеждат експозиция на риск или променливост, които са несъвместими с основно кредитно споразумение, свързаният финансов актив се счита за неуспешно преминал оценката на SPPI и ще се оценява на база FVTPL.

За целите на оценката на SPPI, Банката разглежда съществуването на различни характеристики, включително, наред с другото, договорно свързани условия, срокове за предсрочно плащане, отсрочени безлихвени плащания, опции за удължаване и конвертиране на акции и условия, които въвеждат ливъридж, включително индексирани плащания.

В случай на специални споразумения за отпускане на заеми, като например безвъзмездни заеми, Банката в своята оценка на критерия за SPPI взема предвид различни фактори, като например естеството на кредитополучателя и неговата дейност, ценообразуването на заемите, дали участва в икономическите резултати на базовия актив и степента, в която обезпечението представлява цялата или значителна част от активите на кредитополучателя.

В някои случаи, когато стойността на парите във времето се променя с това, че лихвеният процент на финансовия актив периодично се променя, но честотата на промяна не съответства на стойността на лихвения процент или когато лихвеният процент на финансов актив периодично се връща на средна стойност от краткосрочни и дългосрочни лихвени проценти, се извършва количествена оценка („Benchmark Test“), за да се определи дали договорните парични потоци са SPPI.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.10 Финансови активи (продължение)

Оценка на характеристиките на паричните потоци (продължение)

По-специално, Банката оценява договорните парични потоци на “Реалния инструмент” (РИ), чийто лихвен процент се променя с честота, която не съответства на срока на лихвения процент, и този на “Бенчмарк Инструмент” (БИ), които са идентични във всички отношения, с изключение на това, че срокът на лихвения процент съответства точно на лихвения период. Ако недисконтираните парични потоци на първите се различават значително от референтните парични потоци, дължащи се на модифицираната времева стойност на паричния елемент, финансовият актив не отговаря на критерия SPPI и следователно не може да бъде оценен по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. В своята оценка Банката разглежда както ефекта на модифицираната стойност на паричния елемент във времето за всеки отчетен период, така и кумулативно за срока на действие на инструмента. Това се прави за живота на инструмента, чрез сравняване на кумулативните прогнозираны недисконтирани парични потоци на РИ и БИ.

За целите на оценката на SPPI, ако договорна характеристика може да има ефект, минимален или незначителен, това не засяга класификацията на финансовия актив. Договорна характеристика не засяга класификацията на финансовите активи, ако тя може да има само незначителен ефект върху договорните парични потоци на финансовия актив. Освен това, договорната характеристика се счита за незначителна за Банката, ако тя засяга договорните парични потоци на инструмента само при възникване на събитие, което е изключително рядко, силно аномално и много малко вероятно.

Банката извършва SPPI оценка за своите кредитни експозиции на продуктова база за кредитите на дребно и част от корпоративния портфейл, където договорите са стандартизирани, докато за останалия корпоративен портфейл оценката се извършва индивидуално.

Оценката на SPPI за дългови ценни книжа се извършва централно от Групата, като се използва автоматизирано решение, съответно по дати на възникване и придобиване, като се вземат под внимание характеристики, които въвеждат променливост в договорните парични потоци на финансов инструмент, които могат да доведат не само до плащания единствено на главница и лихва.

Отписване на финансови активи

Банката отписва финансов актив, когато изтичат неговите договорни парични потоци, или правата за получаване на тези парични потоци се прехвърлят при окончателна продажба, при която са прехвърлени по същество всички рискове и ползи от собствеността. В допълнение, финансов актив се отписва, дори ако се запазят права за получаване на парични потоци, но в същото време Банката поема задължението да изплати получените парични потоци без съществено забавяне (преминаване през споразумение) или когато по същество всички рискове и изгоди не се прехвърлят или задържат, но Банката е прехвърлила контрол върху актива. Контролът се счита за прехвърлен, ако и само ако приобретателят има практическата възможност да продаде актива в неговата цялост на несвързано трето лице.

Банката може да променя договорните условия на финансов актив или като отстъпка, предоставена на клиент, който е изправен пред финансови затруднения или поради други търговски причини, като промени в пазарните условия, конкуренцията или запазването на клиентите.

В случаите, когато договорните парични потоци на даден финансов актив са били променени и промяната се счита за достатъчно съществена, първоначалният финансов актив се отписва. Банката отчита модифицирания актив като „нов“ финансов актив по справедлива стойност, а разликата с нетната балансова стойност на съществуващия се записва в отчета за доходите като печалба или загуба от отписване.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.10 Финансови активи (продължение)

Отписване на финансови активи (продължение)

Модификации, които могат да доведат до отписване, включват:

- промяна на кредитополучателя;
- промяна във валутата, в която е отпусната кредитната експозиция;
- консолидация на дълга, при която два или повече необезпечени потребителски кредити са консолидирани в един нов обезпечен кредит;
- премахване или добавяне на клауза за преобразуване и / или механизми за разпределяне на печалбата и;
- всякакви други промени, които водят до съществено различаване на условията по променения договор от тези по първоначалния договор (например нова клауза, поради която заемът не може да се счита, че е съгласно основното кредитно споразумение).

Политика, приложима преди 1 януари 2018 г.

Банката класифицира финансовите си активи в следните категории: финансови активи за търгуване, кредити и вземания, инвестиции, държани до падеж и финансови активи на разположение за продажба. Ръководството на Банката класифицира инвестициите при първоначалното им закупуване.

(i) Финансови активи за търгуване

Даден финансов актив може да се класифицира като държан за търгуване, ако е придобит с цел продажба или обратна покупка в кратък срок, или е част от портфейл от сходни финансови инструменти, които се управляват заедно и за които има основание да се смята, че ще доведат до печалба в краткосрочен план. Дериватите също се категоризират като държани за търгуване до момента, в който се определят и действат като хеджиращи инструменти.

(ii) Кредити и вземания

Кредитите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определени плащания, които не се търгуват на активен пазар, различни от: (а) тези, които Банката възнамерява да продаде незабавно или в кратък срок, и които са класифицирани като активи за търгуване; или (б) тези, които при първоначалното им признаване са класифицирани като активи на разположение за продажба. Дългови инструменти, класифицирани в тази категория се представят във финансовите отчети на ред в баланса „Ценни книжа в инвестиционен портфейл“ в отделна подгрупата „Предоставен портфейл от дългови ценни книжа“.

(iii) Държани до падеж

Инвестиции, държани до падеж, са недеривативни финансови активи с фиксирани или определени плащания и фиксиран падеж, които Ръководството на Банката има положително намерение и възможност да задържи до падежа им. Ако Банката продаде друга освен незначителна сума от финансови активи, държани до падеж, всички финансови активи от тази категория се прекласифицират като държани за продажба.

(iv) На разположение за продажба

Финансовите активи на разположение за продажба са тези, за които е налице намерение да бъдат държани за неопределен период от време и които могат да бъдат продадени в зависимост от ликвидните нужди или промените в лихвените проценти, обменните курсове или цени на акции.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.10 Финансови активи (продължение)

Счетоводно третиране и оценяване

Покупката и продажбата на финансови активи се признават на датата на уреждане (сетълмент) – това е датата, на която активът е доставен на или от Банката. Кредитите и вземанията възникнали в Банката, се признават при предоставяне на паричните средства на длъжника.

Всички финансови активи, които не са класифицирани в групата на активи за търгуване, се признават първоначално по справедлива стойност заедно с всички разходи по сделката.

Кредити и вземания и инвестиции държани до падеж се отчитат последващо по амортизирана стойност с използване на метода на ефективен лихвен процент, намалена с коректива за обезценка.

Финансовите активи на разположение за продажба и финансовите активи за търгуване се отчитат последващо по справедлива стойност. Печалбите и загубите, дължащи се на промяна в справедливата стойност на финансови активи за търгуване, се признават в отчета за доходите като нетен доход от търгуване в периода, в който са възникнали. Печалбите и загубите, дължащи се на промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба се признават директно в друг всеобхватен доход, докато финансовият актив бъде отписан или обезценен, когато натрупаните печалби или загуби, признати дотогава в друг всеобхватен доход се прехвърлят като печалба или загуба в отчета за доходите.

Дивидентите, свързани с капиталови инструменти, се признават в отчета за доходите, когато е установено правото на Банката за получаване на такива плащания.

Отписване на финансови активи

Финансови активи се отписват, когато правата за получаване на парични потоци от тях са прекратени или когато Банката е прехвърлила значителна част от рисковете и ползите от собствеността върху тях. Контролът се счита за прехвърлен, ако и само ако приобретателят има практическата възможност да продаде актива в неговата цялост на несвързано трето лице.

В допълнение, отписването на финансов актив възниква, когато неговите договорни парични потоци се променят и промяната се счита за достатъчно съществена, така че първоначалният актив да се отписва и се признава нов. Събитията, които биха представлявали съществена промяна на актив, са описани в Приложение 2.2.15 Обезценка на финансови активи по-долу.

2.2.11 Рекласификация на финансови активи

Политика, приложима след 1 януари 2018 г.

Банката рекласифицира финансов актив само когато променя своя бизнес модел за управление на финансови активи. Обикновено промяната в бизнес модела се очаква да бъде рядка и се случва, когато Банката започне или престане да извършва дейност, която е съществена за нея; например, когато се придобива, продава или прекратява бизнес линия. В редките случаи, когато има промяна в съществуващите бизнес модели, актуализираната оценка се одобрява от компетентните комитети на Банката и изменението се отразява по подходящ начин в бюджета и бизнес плана на Банката.

Промени в намеренията, свързани с конкретни финансови активи (дори и при значителни промени в пазарните условия), временно изчезване на определен пазар за финансови активи или прехвърляне на финансови активи между части на Банката с различни бизнес модели, не се разглеждат като промени в бизнес модела.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.11 Рекласификация на финансови активи (продължение)

Политика, приложима след 1 януари 2018 г. (продължение)

Прекласификацията се прилага проспективно от датата на която е извършена, следователно признатите преди това печалби, загуби (включително загуби от обезценка) или лихви не се преизчисляват.

Политика, приложима преди 1 януари 2018 г.

Банката може да избере да прекласифицира недеривативен финансов актив, държан за търгуване, от категорията „държани за търгуване“, ако финансовият актив вече не се държи за целите на продажбата му в краткосрочен план. Финансовите активи, различни от тези, които отговарят на определението за кредити и вземания, могат да бъдат прекласифицирани от категорията държани за търгуване само в редки случаи, произтичащи от събитие, което е необичайно и е малко вероятно да се повтори в близко бъдеще. В допълнение, Банката може да избере да прекласифицира финансови активи, които отговарят на определението за кредити и вземания, от категориите, държани за търгуване или на разположение за продажба, ако Банката има намерението и възможността да държи тези финансови активи за определен период или до падежа и.

Прекласификациите се правят по справедлива стойност към датата на рекласификацията. Справедливата стойност се превръща в новата себестойност или амортизирана стойност, когато е приложимо, и не се извършва последващо връщане на печалби или загуби, генерирани преди датата на прекласифициране. Ефективният лихвен процент за финансови активи, прекласифицирани в заеми и вземания и категории държани до падеж, се определят към датата на рекласификацията. Понататъшното увеличение на оценките на паричните потоци коригира ефективните лихвени проценти в бъдеще.

2.2.12 Финансови пасиви

Класификация и измерване

Политика, приложима след 1 януари 2018 г.

Банката може да класифицира финансовите си пасиви в следните категории: финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, и финансови пасиви по справедлива стойност през печалба или загуба.

Финансовите пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалба или загуба, се състоят от две подкатегории: финансови пасиви, държани за търгуване, и финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалба или загуба при първоначално признаване.

Финансовите пасиви, държани за търгуване, са тези, които Банката поема основно с цел обратно изкупуване в краткосрочен план за краткосрочна печалба.

При първоначално признаване Банката може да определи неотменимо финансовите пасиви по справедлива стойност през печалба или загуба, когато е изпълнен един от следните критерии:

- това елиминира или значително намалява счетоводното несъответствие, което иначе би възникнало от оценяването на активи или пасиви или признаването на печалбите и загубите по тях на различни основи; или
- група от финансови пасиви или финансови активи и финансови пасиви се оценява на база справедлива стойност; или
- финансовият пасив съдържа един или повече внедрени деривати, които значително променят паричните потоци, които в противен случай биха се изисквали от договора.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.12 Финансови пасиви (продължение)

Класификация и измерване (продължение)

Политика, приложима след 1 януари 2018 г. (продължение)

Финансовите пасиви, оценявани по FVTPL, първоначално се признават по справедлива стойност. Промените в справедливата стойност се признават в отчета за доходите, с изключение на промените в справедливата стойност, дължащи се на промени в собствения кредитен риск на Банката, които са признати в друг всеобхватен доход и не се прекласифицират в отчета за доходите при отписване на пасивите. Въпреки това, ако такова третиране създава или увеличава счетоводно несъответствие в отчета за доходите, всички печалби или загуби от този финансов пасив, включително ефектите от промените в кредитния риск, се признават в отчета за доходите.

Към края на 2018 г. Банката класифицира всички свои финансови пасиви по амортизирана стойност.

Политика, приложима преди 1 януари 2018 г.

Банката класифицира финансовите си пасиви в следните категории: финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност и финансови пасиви по справедлива стойност чрез печалба или загуба. Финансовите пасиви, отчитани по справедлива стойност чрез печалба или загуба, се състоят от две подкатегории: финансови пасиви, държани за търгуване, и финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност чрез печалба или загуба при първоначално признаване.

Банката определя финансовите пасиви по справедлива стойност през печалба или загуба, когато е приложимо едно от следните условия:

- а) премахва или значително намалява несъответствията между отчитането и признаването; или
- б) финансовите пасиви имат едни и същи рискове с финансовите активи и тези рискове се управляват и оценяват на база справедлива стойност; или
- в) структурирани продукти, съдържащи внедрени деривати, които биха могли значително да променят паричните потоци на приемащия договор.

Отписване на финансови пасиви

Финансов пасив се отписва, когато задължението по пасива бъде погасено, анулирано или изтече. Когато съществуващ финансов пасив на Банката се замени с друг от същия контрагент при съществено различни условия, или условията на съществуващо задължение са съществено променени, такава промяна се третира като погасяване на първоначалния пасив и признаване на ново задължение и всяка възникнала разлика се признават в отчета за доходите.

Банката счита, че условията са съществено различни, ако дисконтираната настояща стойност на паричните потоци съгласно новите условия, включително всички такси, платени след приспадане на получените такси и дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент, е най-малко 10% различна от дисконтираната сегашна стойност на останалите парични потоци от първоначалния финансов пасив.

Ако размяната на дългови инструменти или промяната на условия се осчетоводяват като погасяване, всички направени разходи или такси се признават като част от печалбата или загубата от погасяването. Ако промяната не се отчита като погасяване, всички направени разходи или такси коригират балансовата стойност на пасива и се амортизират през оставащия срок на модифицирания пасив.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.13 Прихващане на финансови активи и пасиви

Финансовите активи и пасиви се прихващат и в баланса се представят по тяхната нетна стойност, единствено и само, когато е налице законно основание за такова нетиране на признатите стойности и е налице намерение същите да бъдат уредени при настъпване на падежа им на нетна основа, или реализирането на активите и покриването на пасивите да бъде извършено едновременно.

2.2.14 Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

Справедливата стойност е цената, която може да бъде получена за продажбата на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката при текущите пазарни условия или ако няма такива най-изгодният пазар, до който Банката има достъп на тази дата. Справедливата стойност на пасив отразява риска от неизпълнение.

Банката измерва справедливата стойност на един инструмент, използвайки котираната цена на активен пазар за този инструмент, ако такава е налична. Пазарът се счита за активен, ако сделките за актива или пасива се извършват с достатъчна честота и обем, за да предоставят постоянно ценова информация. Когато няма котирана цена за идентичен актив или пасив, справедливата стойност се измерва посредством техники за оценка, които са уместни според обстоятелствата и максимизират използването на подходящи наблюдавани входящи данни и свеждат до минимум използването на ненаблюдавани входящи данни. Избраната техника на оценяване включва всички фактори, които участниците на пазара биха взели предвид при ценообразуването на една сделка

Банката е избрала да използва ценообразуването на среден пазар като практическо средство за измерване на справедливата стойност в рамките на спред купува-продава.

Най-доброто доказателство за справедливата стойност на финансов инструмент при първоначално признаване обикновено е цената на сделката, т.е. справедливата стойност на предоставеното или полученото възнаграждение, освен ако Банката не определи, че справедливата стойност при първоначалното признаване се различава от цената на сделката. В този случай, ако справедливата стойност се доказва от котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив (т.е. вход от ниво 1) или въз основа на техника за оценка, която използва само данни от наблюдавани пазари, в този ден печалбата или загубата се признава в отчета за доходите. От друга страна, ако справедливата стойност се докаже чрез техника на оценяване, която използва ненаблюдаеми входящи данни, финансовият инструмент първоначално се оценява по справедлива стойност, коригирана с цел отлагане на разликата между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката (печалба или загубата в ден 1). Впоследствие отсрочената печалба или загуба се амортизира на подходяща база през целия срок на действие на инструмента или се освобождава по-рано, ако дадена цена на активен пазар или налична пазарна информация стане налична или финансовият инструмент е закрит.

Всички активи и пасиви, за които справедливата стойност се оценява или оповестява във финансовите отчети, се категоризират в йерархията на справедливата стойност на базата на най-ниското ниво на въвеждане, което е важно за оценката на справедливата стойност като цяло (Приложение 5.3).

За активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност на повтаряща се база, Банката признава прехвърляния в и от нивата на йерархията на справедливата стойност годишно за годината, през която е извършен трансферът на финансов инструмент.

2.2.15 Обезценка на финансови активи

Политика, приложима след 1 януари 2018

Обезценка на финансови активи

Банката признава очакваните кредитни загуби (ОКЗ), които отразяват промените в кредитното качество след първоначалното им признаване за финансовите активи, които се оценяват по АС и FVOCI, включително кредити, вземания по лизинг, дългови ценни книжа, договори за финансови гаранции и кредитни ангажименти. Не се признават ОКЗ за капиталови инвестиции.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

Политика, приложима след 1 януари 2018 (продължение)

ОКЗ са среднопретеглена оценка на вероятните кредитни загуби, която отразява стойността на парите във времето. При първоначално признаване на финансовите инструменти в обхвата на политиката за обезценка, Банката отчита загуба, равна на 12-месечен ОКЗ, което е ОКЗ в резултат на събития, които са възможни през следващите дванадесет месеца. Впоследствие, за онези финансови инструменти, които са претърпели значително увеличение в кредитния риск (SICR) от първоначалното признаване се признава провизия за загуба, равна на жизнения цикъл на ОКЗ, произтичаща от събития, които са възможни през очаквания живот на инструмента. Ако при първоначалното признаване финансовият актив отговаря на дефиницията за закупен или възникнал обезценен кредит (РОСИ), провизията за загуба се основава на промяната в ОКЗ за срока на актива.

Съответно ОКЗ се признават, като се използва тристепенен подход, основан на степента на влошаване на кредита след възникването му:

- Фаза 1 - съгласно МСФО 9, ако кредитният риск по кредитна експозиция не се е увеличил значително към датата на отчитане в сравнение с датата на възникване, Банката следва да оцени загубата за тази кредитна експозиция в размер равен на 12 месеца очакваните кредитни загуби. 12-месечната ОКЗ представлява част от жизнения цикъл на ОКЗ, който произтича от събития, които са възможни в рамките на следващите 12 месеца след отчетната дата и е равен на очакваните парични пропуски през срока на кредитиране или група от кредитни експозиции, дължащи се на загуби, които биха могли да възникнат през следващите 12 месеца от отчетната дата. Недостигът на средства за целия живот, който ще настъпи, ако неизпълнението се случи през следващите 12 месеца след отчетната дата (или по-кратък период, ако очакваният живот на кредитната експозиция е по-малък от 12 месеца), се претегля с вероятността за възникване на неизпълнение (PD) през следващите 12 месеца след отчетната дата (или по-рано, при по-кратък срок).

За кредитни експозиции с остатъчен срок по-малък от една година се прилага 12-месечно PD. За дългови ценни книжа с остатъчен матуритет по-малък от 12 месеца се използва вероятност от неизпълнение, съответстваща на оставащия срок до падежа. Финансови активи, които не са кредитно обезценени или които са новосъздадени или закупени, както и активи, признати като нововъзникнали след съществена промяна, първоначално се класифицират във Фаза 1.

- Фаза 2 - Банката трябва да признава промените в 12-месечна ОКЗ чрез компенсации и да премества кредитни експозиции към измерване на ОКЗ за целия живот, при условие че има значително увеличение на кредитния риск на експозицията. ОКЗ за целия живот са очакваните кредитни загуби, които произтичат от всички възможни събития през очаквания живот на кредитната експозиция (т.е. Фаза 2, Фаза 3) и РОСИ. Загубите от обезценка се оценяват като ОКЗ за целия живот, ако кредитният риск на даден инструмент към датата на възникване се е увеличил значително след неговото признаване. Ако кредитният риск от кредитна експозиция не се е увеличил значително в последващ период, Банката отменя оценката на провизиите за обезценка ОКЗ за живота на кредита до 12-месечна ОКЗ.

- Фаза 3 - Финансовите инструменти, които се считат за обезценени, са включени във Фаза 3. Подобно на Фаза 2, провизиите за кредитни загуби отразяват очакваните кредитни загуби за целия живот на инструмента.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

Политика, приложима след 1 януари 2018 (продължение)

• Закупени или възникнали кредитни обезценени активи (РОСИ) са финансови активи, които са обезценени при първоначално признаване. ОКЗ се признават или освобождават само до степента, до която е налице последваща промяна в очакваните кредитни загуби за живота на активите. РОСИ експозициите не подлежат на разпределение в някоя друга от фазите, тъй като тези експозиции са обезценени към датата на първоначално признаване от Банката и винаги се оценяват въз основа на очакваните кредитни загуби за целия живот. Освен закупените активи, РОСИ активите могат да включват и финансови инструменти, които се считат за нови активи, след съществена промяна по съществуващ актив, който е бил отписан. Всяка последваща положителна промяна на техните очаквани парични потоци се признава като печалба от обезценка в отчета за доходите, дори ако очакваните парични потоци надвишават очакваните парични потоци при първоначалното им признаване.

Дефиниция на неизпълнение

За да се определи рискът от неизпълнение, Банката прилага дефиниция за неизпълнение, която е в съответствие с определението на Европейския банков орган (ЕБО) за необслужваната експозиция (Приложение 5.2.1.2). Счетоводната дефиниция за неизпълнение е в съответствие с тази, използвана за целите на докладването на управлението на вътрешния кредитен риск.

Финансов актив се обезценява, когато са настъпили едно или повече събития, които имат пагубно влияние върху очакваните бъдещи парични потоци от тази експозиция:

- Кредитополучателят е изправен пред значителни трудности при изпълнението на финансовите си задължения.
- Налице е нарушение на договора, като например неизпълнение или просрочено събитие.
- Банката, по икономически или договорни причини, свързани с финансовите затруднения на кредитополучателя, е предоставила на кредитополучателя отстъпка, която Банката не би обмислила в противен случай.
- Има вероятност кредитополучателят да влезе в несъстоятелност или друга финансова реорганизация.
- За РОСИ активите покупката с голяма отстъпка, която отразява възникналите кредитни загуби, се счита за пагубно събитие. Банката оценява критерия за голяма отстъпка, следвайки принципен подход, с цел да включи цялата разумна и подкрепяща информация, която отразява пазарните условия, съществуващи по време на оценката.

Държавни дългови ценни книжа

За държавните дългови ценни книжа Банката определя риска от неизпълнение, като използва вътрешна скала на кредитния рейтинг и ги счита за обезценени, ако вътрешният кредитен рейтинг на емитента/ контрагента към отчетната дата е еквивалентен на „С” (рейтинговата скала на Moody's). Дълговите инструменти с външен рейтинг, еквивалентен на „С”, винаги се считат за обезценени и носят еквивалентен вътрешен рейтинг, който представлява неизпълнение.

Значително увеличение на кредитния риск (SICR) и разпределение по фази

Определянето на това дали провизията за загуба следва да се основава на 12-месечни очаквани кредитни загуби или очаквани кредитни загуби за целия живот, зависи от това дали е налице значително увеличение на кредитния риск (SICR) на финансовите активи, издадените кредитни ангажименти и договорите за финансова гаранция, след първоначалното им признаване.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

Политика, приложима след 1 януари 2018 (продължение)

Значително увеличение на кредитния риск (SICR) и разпределение по фази (продължение)

Към всяка отчетна дата Банката прави оценка дали рискът от неизпълнение през оставащия очакван жизнен цикъл на експозицията е нараснал значително от очаквания риск от неизпълнение, изчислено при възникване.

Оценката за SICR се извършва, като се използват както качествени, така и количествени критерии, основани на разумна и подкрепяща се информация, която е достъпна без неоправдани разходи или усилия, включително информация за бъдещето и макроикономически сценарии, както и исторически опит. Освен това, независимо от резултата от оценката на SICR на базата на горните показатели, кредитният риск на даден финансов актив се счита за значително увеличен, когато договорните плащания са с над 30 дни просрочие.

Като основен критерий за оценката на SICR, Банката сравнява остатъчната вероятност за неизпълнение (PD) на всяка отчетна дата с PD за остатъчната продължителност на живота за същата точка във времето.

Банката използва посочените по-долу критерии в комбинация, когато е уместно, с цел идентифициране на значително увеличение на кредитния риск:

(i) Сравнение на PD за остатъчния живот на кредита

Банката счита за значително увеличение на кредитния риск (SICR) по отношение на кредитна експозиция, когато „Текущата остатъчна вероятност за неизпълнение“ към всяка отчетна дата (текуща остатъчна продължителност на живота) е по-висока от остатъчната вероятност за неизпълнение при същата точка на очакваната крива на PD при възникване на определен праг (остатъчен праг на остатъчната продължителност на живота).

В случаите, когато договорните парични потоци по кредитна експозиция са били изменени и първоначалната кредитна експозиция е била отписана, Банката използва датата на същественото изменение като дата на възникване на новата модифицирана експозиция на заема за целите на сравнението на PD за остатъчната продължителност на живота. От друга страна, в случаите, когато изменението не е достатъчно съществено, се прави сравнение между риска от неизпълнение при първоначално признаване (на базата на първоначалните непроменени договорни условия) и риска от неизпълнение към датата на отчета (относно променените договорни условия).

(ii) Мерки по реструктуриране

Отстъпките, предоставени през последните 24 месеца на кредитни експозиции в резултат на финансови затруднения на кредитополучателя, които в противен случай не биха били взети предвид от Банката, се идентифицират като свързани със значително увеличение на кредитния риск SICR и по този начин експозицията се разпределя във Фаза 2.

(iii) Индикатори за спиране

Банката прилага критерий за спиране 30 дни след изтичане на срока за идентифициране на SICR. По-специално, кредитите, които са просрочени повече от 30 дни и под 90 дни, се считат за свързани със значително увеличение на кредитния риск и се класифицират във Фаза 2.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

Политика, приложима след 1 януари 2018 (продължение)

Преминаване от Фаза 2 във Фаза 1

Кредитна експозиция, която е класифицирана във Фаза 2 поради значително увеличение на кредитния риск, се прекласифицира към Фаза 1, когато вече не отговаря на нито един от гореспоменатите критерии за Фаза 2.

Когато мерките за реструктуриране са били приложени в миналото и експозицията е категоризирана като реструктурирана редовна експозиция (поради прилагане на мерки за реструктуриране или вследствие на оздравяване на необслужвана реструктурирана експозиция), следните условия трябва да бъдат изпълнени, за да се класифицира обратно към Фаза 1:

- Счита се за редовна, включително когато е била прекласифицирана от необслужвана експозиция, след като е направен анализ на финансовото състояние на кредитополучателя и той показва, че вече не отговаря на условията, за да се счита за необслужвана експозиция;
- Изминали са най-малко две години изпитателен период от датата, на която се счита, че мерките по реструктуриране са били извършени за експозицията;
- Редовни плащания в значителен размер на главницата или лихвата са направени през най-малко половината от изпитателния период (т.е. една година)

Преминаване от Фаза 3 във Фаза 2

Финансов актив се прехвърля от Фаза 3 към Фаза 2, когато критериите, въз основа на които финансовият актив е характеризирен като обезценен, вече не са валидни. По-специално следва да бъдат изпълнени следните критерии:

- Експозицията отговаря на критериите за излизане от категорията за неизпълнение, прилагана от Банката;
- Положението на длъжника се е подобрило до степен, при която е възможно да се извърши пълно погасяване, в съответствие с първоначалните или променените условия;
- Длъжникът няма просрочени с материални суми над 90 дни.

Когато мерките за реструктуриране са били приложени за необслужвани експозиции, тези експозиции се считат, че спират да бъдат необслужвани и се прехвърлят обратно на Фаза 2, когато са изпълнени всички изброени по-долу условия:

- Прилагането на мерките за реструктуриране не води до признаване на обезценка;
- Изминала е една година от прилагането на мерките за реструктуриране;
- След приложените мерки за реструктуриране на задълженията, няма големи материални просрочени суми или опасения по отношение на пълното погасяване на експозицията в съответствие с условията за реструктуриране. Липсата на опасения се определя след анализ на финансовото състояние на длъжника от страна на Банката (обикновено в контекста на тест за обезценка). Проблемите се определят като не съществуващи, когато кредитополучателят е платил, чрез своите редовни плащания сумата, която преди това е била просрочена (ако има такава) или която е била отписана (когато няма просрочени суми) съгласно мерките за реструктуриране или в противен случай кредитополучателят е показал способността си да спазва условията за реструктуриране на задълженията.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

Политика, приложима след 1 януари 2018 (продължение)

Критерии за групиране на експозициите въз основа на характеристики на споделения кредитен риск

Банката сегментира кредитните си експозиции въз основа на характеристиките на споделения кредитен риск за целите на едновременно оценяване на значително увеличение на кредитния риск и измерване на обезценка на загуби по кредити на колективна основа. Различните сегменти имат за цел да групират кредитните експозиции в хомогенни групи по отношение на очакваните PD и темпове на възстановяване в случай на неизпълнение.

Споделените характеристики на кредитния риск, използвани за сегментирането на кредитните експозиции, включват следното:

- Вид инструмент (например кредитни експозиции, дългови инструменти и т.н.)
- Тип портфейл (например Кредитиране на дребно, Корпоративно банкиране и т.н.)
- Наблюдавана кредитна история (т.е. характеристики, базирани на поведението на кредитополучателите по обслужване на дълга, записано в регистрите на Банката);
- Клас на активи (например ипотечи, потребителски кредити, малък бизнес, големи корпоративни компании, средни предприятия и др.)
- Вид продукт (например револвиращи кредити, лични заеми, консолидация на дълга и др.)
- Оценка на кредитния риск (т.е. сегментиране по групи рейтинги)
- Дата на първоначално признаване
- Оставащ срок до падежа (т.е. сегментиране въз основа на оставащия срок)

Кредитните експозиции се разпределят в групи въз основа на характеристиките на споделения кредитен риск при първоначално признаване. На последващи периоди Банката преоценява групирането на своите експозиции поне веднъж годишно, за да се гарантира, че групите остават хомогенни по отношение на идентифицираните характеристики на споделения кредитен риск, а експозициите се пресегментират в случаите, когато съответната нова информация стане налична по отношение на кредитния риск, свързан с конкретните експозиции, или когато има промяна в възприятието на ръководството в сравнение с първоначалното признаване.

Измерване на очакваните кредитни загуби

Измерването на ОКЗ е безпристрастна среднопретеглена оценка на кредитните загуби, която отразява стойността на парите във времето, определена чрез оценяване на диапазон от възможни резултати. Кредитна загуба е разликата между паричните потоци, дължими на Банката, в съответствие с договорните условия на инструмента и паричните потоци, които Банката очаква да получи (т.е. дефицит на парични средства), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (ЕЛП) на същия инструмент, или коригиран кредитен ЕЛП в случай на закупени или възникнали кредитни обезценени активи (РОСИ). При измерването на ОКЗ се разглежда информация за минали събития, текущи условия и разумни и подкрепящи прогнози за бъдещи условия.

Банката оценява очакваните парични дефицити, които отразяват очакваните парични потоци от всички възможни източници, включително обезпечения и други кредитни подобрения, които са част от договорните условия и не се признават отделно. В случай на обезпечен финансов инструмент, очакваните парични потоци, свързани с обезпечението, отразяват стойността на паричните потоци във времето, които се очакват от ликвидацията, намалени с дисконтираните разходи за продажба на обезпечението, независимо дали е възможна ликвидация.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

Политика, приложима след 1 януари 2018 (продължение)

ОКЗ се изчисляват за максималния договорен период, през който Банката е изложена на кредитен риск, който се определя на базата на съществените условия на инструмента, или в случай на револвиращи кредити, като се вземат предвид фактори като очаквания кредитен риск на Банката управленски действия за смекчаване на кредитния риск и предишната практика.

Вземанията от клиенти, произтичащи от дейностите на Банката, различни от кредитиране, са представени в Други активи и обикновено са краткосрочни. Като се има предвид, че обикновено няма значителен финансов компонент, провизията за загуба на такива финансови активи се оценява на сума, равна на очакваните кредитни загуби за целия жизнен цикъл при опростения подход.

Входящи данни ключови за оценка на очаквани кредитни загуби

Изчисленията на ОКЗ се основават на срочната структура на вероятността от неизпълнение (PD), загубата от неизпълнение (LGD), експозицията в неизпълнение (EAD) и други входни параметри като коефициент на кредитно преобразуване (CCF) и процент на предплащане. Като цяло Банката извлича тези параметри от вътрешно разработени статистически модели и наблюдава данните и исторически данни, използвайки съществуващото развитие на инфраструктурата за регулаторната рамка и практиките за управление на риска.

PD представя вероятността от неизпълнение, оценена върху преобладаващите икономически условия към датата на отчета, коригирана, за да се вземат предвид прогнозите за бъдещи икономически условия, които е вероятно да повлияят на риска от неизпълнение през даден времеви хоризонт.

Банката използва точки във времето (PiT) PD, за да премахне всякакви пристрастия към исторически данни, като по този начин има за цел да отрази гледната точка на ръководството за бъдещето към датата на отчета, като включва съответната информация за бъдещето, включително макроикономически сценарии.

За изчисляване на ОКЗ се използват два вида PD:

- 12-месечен PD, който е очакваната вероятност за неизпълнение през следващите 12 месеца (или през остатъка от живота на финансовия актив, ако тя е по-малка от 12 месеца). Използва се за изчисляване на 12-месечен ОКЗ за експозиции във Фаза 1.
- PD за целия живот, която е очакваната вероятност за неизпълнение през остатъчния живот на финансовия актив. Той се използва за изчисляване на ОКЗ за жизнения цикъл за експозиции от Фаза 2, Фаза 3 и POCI.

За държавни дългови ценни книжа PD се получават от международна рейтингова агенция, като се използват методологии на риска, които максимизират използването на обективни променливи, които не съдържат преценка, и пазарни данни. Банката определя вътрешен кредитен рейтинг на всеки емитент/ контрагент въз основа на тези PD. В случай на контрагенти, за които няма налична информация, групата определя вътрешни кредитни рейтинги, получени от вътрешни модели. За корпоративни дългови ценни книжа, които са част от кредитния портфейл на Банката, важат политиките и правилата за обезценка на кредитите.

Експозицията в неизпълнение (EAD) е приблизителна оценка на експозицията към бъдеща дата на неизпълнение, като се вземат предвид очакваните промени в експозицията след отчетната дата, включително погасяване на главница и лихви и очаквани усвоени средства. EAD включва както балансови, така и задбалансови експозиции. Балансовата експозиция съответства на общата сума, която е изтеглена и се дължи за плащане, която включва непогасената главница, начислени лихви и всякакви просрочени суми. Задбалансовата експозиция представлява кредитът, който е на разположение за изтегляне, надвишаващ балансовата експозиция.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

Политика, приложима след 1 януари 2018 (продължение)

Освен това, коефициентът CCF се използва за преобразуване на сумата на задължението и други задбалансови суми до сума в EAD. Това е моделирано предположение, което представлява част от всяка неизползвана експозиция, която се очаква да бъде изтеглена преди възникване на събитие за неизпълнение.

В допълнение, процентът на предсрочно погасяване е прогноза за предсрочни авансови плащания по експозицията на заема, надвишаваща договорното погасяване съгласно графика за погасяване, и се изразява като процент, прилаган към EAD за всеки период, като съответно намалява последната сума.

LGD представлява очакването на Банката за размера на загубата от експозиция в неизпълнение и разликата между дължимите договорни парични потоци и тези, които Банката очаква да получи, включително всякакви суми от ликвидация на обезпечения. LGD варира според вида на контрагента, вида и поредност на претенцията, наличието на обезпечение или друга кредитна подкрепа и обикновено се изразява като процент от EAD. Банката разделя кредитния портфейл в две широки категории - обезпечени и необезпечени. За обезпечени експозиции, Банката оценява LGD компонента, използвайки лихвени проценти, които отразяват паричните постъпления, оценените постъпления от ликвидация на обезпечения, оценки за реализацията във времето, разходите за реализация и т.н. и време за възстановяване. Когато стойностите на компонентите на LGD зависят от макроикономически данни, такива видове зависимости се отразяват чрез включване на информация за бъдещето, като прогнозни индекси на цените в съответните модели. Оценката на горепосочените стойности на компонентите в LGD отразява наличните исторически данни, които обхващат разумен период, т.е. пълен икономически цикъл.

По отношение на дълговите ценни книжа, LGD обикновено се основава на исторически данни, получени главно от проучванията на агенциите за кредитен рейтинг, но може също така да се определи, като се вземе предвид съществуващата и очаквана структура на задълженията на длъжника и макроикономическата среда.

При изчисляването се взема предвид поредността на дълговата ценна книга, всяко потенциално обезпечение от длъжника или друг вид покритие.

Прогнозна информация

Измерването на очакваните кредитни загуби за всяка фаза и оценката на значителните увеличения на кредитния риск разглеждат информация за разумни и подкрепящи прогнози за бъдещи събития и макроикономически условия. Оценката и прилагането на прогнозна информация изисква значителна преценка.

Банката използва най-малко три макроикономически сценария (т.е. базов, неблагоприятен и оптимистичен) за постигане на целта за измерване на ОКЗ по начин, който отразява безпристрастен и вероятно претеглен резултат. Основният сценарий представлява най-вероятният сценарий.

Сценариите се отразяват в рисковите параметри, а именно 12-месечни PD, PD за живота и LGD, следователно се използват три набора от всеки от тези параметри, в съответствие с разработените сценарии.

Всеки сценарий има тегло, което представя вероятността за възникване за всеки от тези сценарии. Тези тегла се прилагат за трите групи изчисления на параметрите, за да се получи една единствена стойност на рисковия параметър, която впоследствие се използва както при оценката на SICR, така и при измерването на ОКЗ.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

Политика, приложима след 1 януари 2018 (продължение)

Модифицирани финансови активи

Банката може, в хода на обичайната си дейност, да променя договорните условия на дадено кредитно споразумение или като отстъпка, предоставена на клиент, изправен пред финансови затруднения или поради други търговски причини като промени в пазарните условия, конкуренция в банковата индустрия, задържане на клиенти и др.

При изменение на договорните условия на дадено кредитно споразумение следва да се направи оценка на това дали изменението на договорните условия е съществено, за да се направи заключение дали промяната отговаря на изискванията за отписване на първоначалния инструмент и признаването на нов въз основа на променените договорни условия.

Като цяло, кредитната експозиция се отписва само тогава, когато договорните парични потоци по експозицията изтичат или експозицията се прехвърли и прехвърлянето се определя като отписване.

Решението дали изменението на договорните условия на дадено кредитно споразумение се счита за достатъчно съществено, за да предизвика счетоводно отписване, изисква упражняването на преценка. В този контекст Банката оценява промените въз основа на тяхната значимост както на изменението на паричните потоци, така и на рисковия профил на кредитната експозиция, като използва качествени критерии, които показват дали е настъпило изтичане на договорните права върху тези парични потоци. Също така се вземат предвид и други фактори, засягащи промяната на очакваните парични потоци и рисковия профил на кредитната експозиция, подлежащи на промяна.

В случаите, когато изменението на договорните парични потоци не се счита за съществено (след оценката за отписване, извършена с помощта на посочените по-горе критерии за отписване), изменението не води до отписване. Банката преизчислява брутната балансова стойност на финансовия актив и признава разликата като печалба или загуба от изменение, която се отразява в отчета за доходите. Когато модификацията включва опрощаване на дълга, частта от актива, подлежащ на опрощаване, се отписва първо и след това се извършва изчисляването на печалбата / загубата от модификацията.

Банката е изградила структурирана рамка както за SPPI, така и оценка за отписването на неговите финансови активи, които се извършват, за да се осигури подходяща класификация и измерване. По-конкретно, Банката е въвела няколко нива на защита чрез извършване на прегледи както на оценките, така и на резултатите от тях от висшето ръководство с подходящи познания както за кредитни експозиции, така и за дългови ценни книжа.

Представяне на кредитната загуба

За дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност, загубите от обезценка се признават като провизия за загуба в отчета за доходите, като се намалява брутната балансова стойност на дълговите инструменти в баланса. За дългови инструменти, оценени по FVOCI, загубите от обезценка се признават в друг всеобхватен доход и натрупаната сума не намалява балансовата стойност на дълговите инструменти в баланса. За задбалансови финансови инструменти, произтичащи от кредитни дейности, обезценката за кредитни загуби е представена в Други пасиви, докато съответната ОКЗ се признава като загуба от обезценка.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

Политика, приложима след 1 януари 2018 (продължение)

Отписване на финансови активи

Когато Банката няма очаквания за възстановяване на дългов инструмент в неговата цялост или част от него, брутната балансова стойност на този инструмент се намалява директно, частично или изцяло, срещу обезценката. Сумата, се счита за отписана. Последващите плащания на отписани суми намаляват размера на загубите от обезценка и се отчитат в отчета за доходите.

Политика, приложима преди 1 януари 2018

Банката преценява към края на всеки отчетен период дали съществуват обективни доказателства, поради които даден финансов актив или група от финансови активи са обезценени. Финансов актив или група от финансови активи се обезценяват и следователно възникват загуби от обезценка, само ако има обективни доказателства за обезценка като резултат на едно или повече събития, които възникват след първоначално признаване на актива и тези събития имат въздействие върху очакваните парични потоци от финансовия актив или група финансови активи, които могат да бъдат надеждно измерени.

Индикатори за обезценка

Обективни доказателства, че финансов актив или група от активи са обезценени, включват наличието на данни за следните събития:

- Просрочие на договорени плащания по главница или лихви;
- Финансови затруднения на длъжника (например: коефициент на собствения капитал, съотношение на нетните приходи към обема на продажбите);
- Нарушение на условия по договор;
- Откриване на процедура по несъстоятелност;
- Влошаване на пазарните позиции на длъжника;
- Влошаване стойността на обезпечението по кредита;
- Влошаване на кредитния рейтинг под инвестиционното ниво;
- Отстъпки, предоставени на кредитополучателя при финансови затруднения, които Банката не би направила в противен случай.

(i) Активи оценявани по амортизирана стойност

Оценяване на обезценка

Банката преценява индивидуално дали съществува обективно доказателство за обезценка на индивидуално значими активи и групова обезценка за активи, които не са индивидуално значими. Ако Банката прецени, че няма обективни доказателства за обезценка за индивидуално оценен актив, тя го включва в група от финансови активи със сходен кредитен риск и оценява цялата група от активи за наличие на обезценка.

Загубите от обезценка, признати за финансови активи, за които не съществуват обективни доказателства за обезценка (възникнали, но не отчетени загуби - IBNR), представляват междинна стъпка в идентифицирането на загуби от обезценка на отделни активи в групата. Веднага след като информацията, която конкретно идентифицира загуби за индивидуално оценявани активи в групата е налична, тези активи се изваждат от нея.

Финансови активи, които са индивидуално оценявани за наличие на обезценка и за които има загуба от обезценка и тя продължава да се признава, не се включват в груповата оценка за наличие на обезценка.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

(i) Активи оценявани по амортизирана стойност (продължение)

Оценяване на обезценка (продължение)

При определяне дали един кредит е индивидуално значим за целите на оценяването му за обезценка, Банката взема под внимание различен брой фактори, които включват важността на връзката между отделния кредит и как той се управлява, размерът на кредита и вида на кредита като продуктова линия. Впоследствие кредитите, предоставени на корпоративни клиенти и финансови институции, както и ценните книжа в портфейл с инвестиционна цел най-общо, се считат за индивидуално значими. Портфейлите с кредити на физически лица се оценяват за наличие на обезценка на колективна/ портфейлна основа, доколкото те се състоят от множество на брой хомогенни портфейли; експозициите, които се управляват на индивидуална основа се оценяват индивидуално за целите на обезценката.

На всяка отчетна дата Банката оценява наличието на обективни индикатори за обезценка.

Измерване на обезценка

Когато са налице обективни доказателства за наличие на възникнала загуба от обезценка на финансов актив, отчитан по амортизирана стойност, размерът на загубата от обезценка се определя като разликата между балансовата стойност на актива и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци (с изключение на бъдещи кредитни загуби, които все още не са настъпили), дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент на актива. Ако финансовият актив има променлив лихвен процент, дисконтовият процент, използван за определяне на загубите от обезценка, е текущият ефективен лихвен процент, определен в договора. В случай, че е практически осъществимо, Банката може да измерва обезценката на база на справедливата стойност на инструмента, използвайки пазарни цени.

Изчислението на настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци на обезпечени финансови активи отразява паричните потоци, които могат да бъдат получени при реализация на обезпечението, намалени с разходите по придобиването му и последващата му продажба, независимо от вероятността обезпечението да бъде реализирано или не.

С цел определяне на колективна обезценка финансовите активи се групират на база на сходни рискови характеристики (например на база на категоризиране на тип на актива, стопански сектор, географско местонахождение, тип на обезпечение, брой дни просрочие и други фактори). Тези характеристики позволяват изчисляване на бъдещите парични потоци за група от сходни активи и са показател за възможността на оценяваните длъжници да платят всички суми, дължими според договорните условия за активите.

Бъдещите парични потоци за група от финансови активи, които са колективно оценявани за обезценка, се определят на база на договорените парични потоци от активите и историческия опит по отношение на загубите от активи с подобни характеристики за кредитен риск.

Оценките за промяна в бъдещите парични потоци за група от активи трябва да отразяват и да са в пълно съответствие с промените на съответни наблюдаеми данни/индикатори от един период до друг (например промени в равнището на безработица, цените на имотите, платежоспособността или други фактори, индикиращи промени във вероятността за загуби в тази група кредити и техния размер).

Историческите оценки се коригират на база на текущи наблюдаеми данни с цел да бъде отразено влиянието на настоящи условия, които не са засягали периода, в който историческата оценка е била направена, както и да бъде елиминиран ефектът от условия през историческия период, които вече не съществуват. Методологията и предположенията, използвани за определяне на бъдещите парични потоци, се преразглеждат редовно от Банката, за да бъдат намалени разликите между изчислените предполагаеми загуби и действителните такива.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

(i) *Активи оценявани по амортизирана стойност (продължение)*

Връщане/обръщане на обезценка

В случай, че в следващ период сумата на обезценката значително намалее и намалението може да бъде свързано със събитие, възникнало след като обезценката е била призната (например подобрене на кредитния рейтинг на кредитополучателя), заделената преди това провизия се намалява като се коригира балансовата сметката за обезценка на кредита. Сумата на корекцията се признава в отчета за доходите в разхода за провизии за кредитни загуби като намаление.

Отписване на кредити и вземания

Кредит, за който са налице достатъчно основания да се определи като несъбираем, се отписва срещу съответната провизия за загуба от обезценка. Банката взема под внимание цялата подходяща информация, включително появата на значителна промяна във финансовата позиция на длъжника до такава степен, че вече е невъзможно да плаща своите задължения към Банката. Моментът, в който Банката реши да отпише вземането си, зависи основно от факта дали има някакви обезпечения, продължителността на процеса на тяхната реализация, както и оценката на Банката за сумите, които ще събере от това обезпечение. По-специално за обезпечените експозиции, времето за отписване може да бъде удължено поради различни законови пречки. Банката определя дните на забава като индикатор, макар той да не е определящ фактор за отписване на вземането.

Неплатеното задължение от длъжника продължава да бъде обект на съдебни действия от страна на Банката, дори след като е отписано.

Последващите плащания на отписани суми намаляват размера на загубите от обезценка и се отчитат в отчета за доходите.

Модифициране/промяна в условията по договор за кредит

Модифициране на условията по договори за кредит може да бъде направено в резултат на различни фактори като промяна в пазарните условия, желанието на клиента и други фактори, както и потенциалното влошаване на финансовото състояние на длъжника. Преструктуриране е налице в случаите, когато договорените условия за плащане на кредита са били модифицирани/променени поради влошаване на финансовото състояние на длъжника и Банката му е предоставила облекчение с по-изгодни срокове и условия, които не би му предоставила при други обстоятелства, ако нямаше финансови затруднения. Друг вид предоговаряния, свързани повече с особеностите на бизнеса на клиента не се считат за мерки за реструктуриране от страна на Банката.

Мерките за реструктуриране обичайно не водят до отписване с изключение на случаите, описани в Приложение 2.2.10 Финансови активи, когато промените в първоначално приетите договорни условия/промяна във валута на кредита не го променят значително и кредитът става съвсем различен. В този случай първоначалният кредит се отписва и новият се записва по справедлива стойност, а разликата с нетната балансова стойност на стария инструмент се записва в отчета за доходите като печалба или загуба от отписване.

Модификациите, които не водят до отписване включват:

- промени в лихвения процент, които не се считат съществени или гратисния периоди;
- промени в обезпеченията, които не са съществени;
- други промени в договорните условия, напр. увеличение на срока, капитализация на начисления и др.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.15 Обезценка на финансови активи (продължение)

(i) *Активи оценявани по амортизирана стойност (продължение)*

Модификациите, които водят до отписване включват:

- промяна в кредитополучателя;
- промяна във валутата, в която е отпусната кредитната експозиция;
- консолидация на дълга, при която два или повече необезпечени потребителски кредити са консолидирани в един нов обезпечен кредит;
- премахване или добавяне на клауза за преобразуване и / или механизми за разпределяне на печалбата и;
- всякакви други промени, които водят до съществено различаване на условията по променения договор от тези по първоначалния договор (например нова клауза, поради която заемът не може да се счита, че е съгласно основното кредитно споразумение).

(ii) *Финансови активи на разположение за продажба*

Към датата на всеки отчетен период Банката прави оценка дали има обективни доказателства даден финансов актив на разположение за продажба да бъде обезценен. Отделно за капиталовите инструменти, значителен или продължителен спад в справедливата им стойност под тяхната отчетна стойност се взема предвид при определянето дали активите са обезценени.

Ако такива доказателства съществуват за финансови активи на разположение за продажба, натрупаната загуба – изчислена като разлика между цената на придобиване и текущата справедлива стойност минус предишни загуби от обезценка, отчетени като печалба или загуба, се прехвърля от другия всеобхватен доход и се признава като печалба/загуба в отчета за доходите.

Загубите от обезценка, признати в отчета за доходите за капиталови инструменти, не се обръщат в печалба в отчета за доходите при последващо увеличение на справедливата стойност на инструментите. Ако в последващ период справедливата стойност на дългов инструмент, класифициран на разположение за продажба, се увеличи и повишението е обективно свързано със събитие, настъпило след като загубата от обезценка е била призната в отчета за доходите, загубата от обезценка се реинтегрира/отчита се като приход в отчета за доходите.

2.2.16 Споразумения за обратно изкупуване и ценни книжа наети/отдадени под наем

(i) *Споразумения за обратно изкупуване*

Ценните книжа, които служат като обезпечение по “репо” сделки, се отчитат във финансовите отчети като ценни книжа, държани за търгуване, докато задължението към отсрещната страна се отчита съответно като депозити, дължими на други банки или на клиенти. Предоставеният ресурс по “обратни репо” сделки се отчита като предоставени кредити на други банки или клиенти. Разликата между продажната и покупната цена се отчита като лихва и се признава равномерно за срока на сделката по метода на ефективния лихвен процент.

(ii) *Ценни книжа наети/отдадени под наем*

Ценните книжа, отдадени под наем от Банката, продължават да се отчитат във финансовите й отчети. Ценните книжа, наети от Банката, не се признават във финансовите отчети, освен когато те са продадени на трети страни, в който случай задължението за връщането им се записва по справедлива стойност като търговско задължение.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.17 Оперативен лизинг

Банката като лизингополучател

Лизингът, при който значителна част от рисковете и ползите от собствеността се запазват от лизингодателя, се класифицира като оперативен лизинг, при който наетия актив не се признава в баланса. Плащанията по оперативен лизинг се отчитат в отчета за доходите по линейния метод за периода на лизинга.

Банката като лизингодател

Активите, отдадени под оперативен лизинг, се включват в имотите, машините и оборудването или инвестиционните имоти, според случая, в баланса. Те се амортизират през очаквания полезен живот на база, съответстваща на подобни имоти, машини и съоръжения. Приходите от наеми (нетно от всички стимули, дадени на лизингополучателите) се признават на линейна база за срока на лизинга.

2.2.18 Данъчно облагане

Данъчното облагане, отразено във финансовия отчет, е в съответствие с действащото българско законодателство.

Разходът за данък върху печалбата включва сумата на текущ и отсрочен данък. Той се признава в отчета за доходите, освен в случаите, когато се отнася до бизнес комбинация, или позиции, признати директно в собствения капитал или в друг всеобхватен доход.

Текущият данък за отчетния период се изчислява на база облагаемата печалба за годината въз основа на данъчните ставки, валидни към датата на отчета. Дължимият данък върху печалбата, изчислен на база на прилагания данъчен закон, се признава като разход в периода, в който печалбата е възникнала.

Банката компенсира текущите данъчни активи и текущи данъчни задължения само ако има законно право да прихваща признатите суми или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Като цяло отсроченият данък се изчислява по балансовия метод на база временните разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност в годишния финансов отчет. Отсроченият данък се изчислява на базата на данъчните ставки, които се очаква да бъдат действащи, когато активът се реализира или задължението се погаси. По принцип временни разлики могат да възникнат от данъчна и счетоводна амортизация на дълготрайни активи, преоценъчен резерв на финансови инструменти, провизии по съдебни дела и провизии за непозвани отпуски. Банката признава отсрочени данъчни активи, ако е вероятно, че ще има бъдеща облагаема печалба, срещу която временните разлики могат да бъдат използвани.

Банката компенсира отсрочени данъчни активи и пасиви за отсрочени данъци само ако има законно право да приспада текущите данъчни активи срещу текущи данъчни задължения; и отсрочените данъчни активи и пасивите по отсрочени данъци се отнасят до данъци върху дохода, събирани от един и същ данъчен орган.

2.2.19 Доходи на персонала

(i) Краткосрочни доходи на персонала

Краткосрочните доходи на персонала се признават като разход в момента на предоставянето им. Задължението се признава за сумата, която се очаква да бъде платена, ако Банката има правно задължение да плати тази сума в резултат на предоставена от служителите в минал период услуга и задължението може да бъде надеждно оценено.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.19 Осигуровки на персонала (продължение)

(ii) Социални, пенсионни и здравни фондове

Банката е задължена да прави определени вноски в държавен осигурителен фонд от името и за сметка на нейните служители съгласно действащото законодателство в България. Всички тези плащания/задължения се признават за разход в периода, за който се отнасят.

(iii) Обезщетения при пенсиониране

Съгласно чл. 222, ал. 3 от Кодекса на труда в България в случай на прекратяване на трудовия договор, след като служителят е достигнал законоустановената възраст за пенсиониране и независимо от причината за това прекратяване, на служителя се изплащат следните обезщетения: 2 брутни месечни заплати при всички случаи и 6 брутни месечни заплати, ако е работил в Банката най-малко 10 години.

Заделени са провизии за актюерската стойност на задължението към персонала в размер на общата сума, дължима при пенсиониране, като се използва метода на прогнозните кредитни единици. При този метод разходът за задълженията по планове с дефинирани доходи се отразява в отчета за доходите като се разпределя съгласно периода на служба на служителите в съответствие с актюерските изчисления, които се извършват всяка година.

Задължението е изчислено като настояща стойност на прогнозните бъдещи изходящи парични потоци, дисконтирани с доходността на ДЦК, емитирани от българското правителство към края на отчетния период.

Валутата и падежът на референтните емисии съответстват на валутата и изчисления срок на задълженията по планове с дефинирани доходи. Актюерските печалби и загуби, които възникват при изчисляването на задълженията на Банката, се признават директно в друг всеобхватен доход за периода, в който са възникнали и не се рекласифицират в отчета за доходите през следващи периоди. Разходите за минал стаж и лихвените разходи се признават незабавно в отчета за доходите.

2.2.20 Придобити активи от обезпечения

Земя и сгради, придобити от обезпечения по кредити по време на търг, за да възстановят необслужвани кредити, освен ако не е оповестено друго, се включват в „Други активи“ в баланса. Активите, придобити на търг, се държат временно до продажба и се оценяват по по-ниската от цената на придобиване и нетната реализируема стойност, която представлява приблизителната продажна цена в условията на обичайната дейност, намалена с разходите необходими за продажбата. В случаите, в които Банката използва придобитите активи от обезпечения по кредити като част от своята дейност, те могат да бъдат рекласифицирани в групата на собствени имоти или инвестиционни имоти, където е подходящо.

Всяка печалба или загуба при ликвидация се включва в отчета за доходите.

2.2.21 Получени дългосрочни заеми

Заемите, получени от Банката, се признават първоначално по тяхната справедлива стойност, представляваща постъпленията от емитирането, нетирани/намалени с възникналите разходи по сделката. Впоследствие получените заеми се отчитат по амортизирана стойност и всички разлики между нетните постъпленията и стойността им на падеж се отчитат в отчета за доходите за съответния период като се използва метода на ефективен лихвен процент.

Получените дългосрочни заеми включват привлечени средства от банки, привлечени средства от клиенти и други привлечени средства.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.22 Провизии

Провизии се признават, когато Банката има настоящо законово или конструктивно задължение, в резултат на минали събития и е вероятно за погасяването му да бъде необходим изходящ паричен поток от средства, включително икономически ползи за уреждането му и сумата на това задължение може надеждно да се измери.

Сумата, призната като провизия, е най-добрата оценка на необходимите разходи за уреждане на настоящето задължение на всяка дата на отчитане, при която се вземат под внимание всички рискове и несигурности, свързани с тези разходи.

Провизиите се преглеждат на всяка отчетна дата и се коригират, ако е необходимо, за да отразяват най-добрата текуща преценка за задължението. В последствие, ако вече не е вероятно да има изходящ паричен поток, включващ икономически ползи за уреждане на задължението, провизията се освобождава.

2.2.23 Законови резерви и дивиденди

Съгласно чл. 246 от Търговския закон в България, Банката трябва да заделя една десета от печалбата във фонд „Законови резерви“, докато не достигне една десета или повече от собствения капитал на Банката. Средства от резерва могат да се използват само за покриване на загуби от текущата или от предходната година. Съгласно банковото законодателство средствата, акумулирани в сметката за законови резерви, не могат да бъдат разпределени като дивидент без съгласието на местния банков регулатор.

Дивидентите се признават като задължение, когато са одобрени от Общото събрание на акционерите и с тяхната стойност се намалява собствения капитал. През 2018 г., на извънредно Общо събрание на акционерите, е одобрено разпределянето на дивидент в размер на 30,000 хил. евро (2017: 30,000 хил. евро), представляващи общо равностойността на 58,674 хил. лева (0.053541 евро, представляващ равностойността на 0.10472 лева за обикновена акция). Дивидентът се изплаща в рамките на петгодишен давностен срок, започващ на 5 декември 2018 г., съгласно чл. 110 от Закона за задълженията и договорите.

2.2.24 Парични средства и парични еквиваленти

За целите на отчета за паричния поток, паричните средства и паричните еквиваленти представляват балансови позиции с матуритет по-малък от 90 дни от датата на придобиване, включващи: паричните средства в брой, наличностите в БНБ, предоставените средства на други банки и краткосрочни ценни книжа. Инвестициите се квалифицират като парични еквиваленти само в случай, че срокът им е до 90 дни, считано от датата на придобиване. Парични средства и парични еквиваленти се отчитат по амортизирана стойност.

2.2.25 Договори за финансови гаранции и други свързани ангажименти

Политика, приложима след 1 януари 2018 г.

Финансови гаранции

Финансовите гаранции са договори, при които издателят се задължава да извърши определени плащания, с които да обезщети държателя на гаранцията за възникнали загуби вследствие невъзможността конкретният длъжник да извърши плащането, когато е дължимо в съответствие с условията по дълговия инструмент. Такива финансови гаранции се предоставят на банки, финансови и други институции от името на клиенти като обезпечение по кредити, овърдрафти и други банкови продукти.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.2 Основни елементи на счетоводните политики (продължение)

2.2.25 Договори за финансови гаранции и други свързани ангажименти (продължение)

Политика, приложима след 1 януари 2018 г. (продължение)

Ангажименти при отпускане на кредити

Ангажиментите представляват задбалансови позиции, при които Банката се задължава през срока на договора да предостави на клиента заем с предварително определени условия. Такива договорни задължения представляват ангажименти за разширяване на кредитните и резервните писма и те са част от обичайните дейности по кредитиране на Банката, за които се признава обезценка съгласно МСФО 9.

Обезценката за задбалансови експозиции (финансови гаранции и ангажименти) е включена в Други пасиви.

Политика, приложима преди 1 януари 2018

Финансовите гаранции са договори, при които издателят се задължава да извърши определени плащания, с които да обезщети държателя на гаранцията за възникнали загуби вследствие невъзможността конкретният длъжник да извърши плащането, когато е дължимо в съответствие с условията по дълговия инструмент. Такива финансови гаранции се предоставят на банки, финансови и други институции от името на клиенти като обезпечение по кредити, овърдрафти и други банкови улеснения.

Финансовите гаранции се признават първоначално по справедлива стойност към датата на издаване на гаранцията. След първоначалното признаване задълженията на Банката по тези гаранции се определят като по-високата от първоначално признатата стойност, намалена с натрупаната амортизация на таксите за срока на гаранцията, призната в отчета за доходите по линейния метод и най-добрата оценка на разходите, които ще бъдат необходими за уреждане на финансовото задължение към датата на баланса. Тези оценки се правят на база на натрупания опит от такива операции и историята на минали загуби, допълнени с преценки на Ръководството. Всяко увеличение на задълженията, отнасящи се до гаранции, се отразява в отчета за доходите.

2.3 МСФО 9 ‘Финансови инструменти’ – Ефект от първоначално прилагане

2.3.1 Преминаване към МСФО 9

Банката прилага МСФО 9 от датата на преминаване към новия стандарт 1 януари 2018 г. Банката е приложила предоставената от стандарта възможност за прилагане на изключения, за да не преизчислява сравнителни данни за предходни периоди; следователно сравнителните данни за 2017 г. на Банката са представени на база МСС 39. Ефектът върху балансовите стойности на финансовите активи и пасиви към датата на преминаване към МСФО 9 е признат като корекция на началните резерви и неразпределената печалба. Ефектите от приемането на МСФО 9 на 1 януари 2018 г. са представени в Приложение 2.3.2.

През 2015 г. бе иницирана Програма за МСФО 9 за цялата група, ръководена съвместно от отделите Риск и Финанси на Групата, за да се осигури стабилно и висококачествено изпълнение в съответствие с изискванията на стандарта и съответните регулаторни насоки.

Цялостното управление бе постигнато чрез централизиран офис за управление на програмата (РМО), който координира изпълнението между различните заинтересовани страни и отговаряше за ежедневните управленски задачи, както и за два комитета, а именно Управителен комитет и Технически комитет.

Управителният комитет, който включваше висши служители от всички основни функции на Групата, беше упълномощен да наблюдава изпълнението в съответствие със стандарта, да следи за навременността и качеството на резултатите от програмата, да преразглежда резултатите от

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.3 МСФО 9 ‘Финансови инструменти’ – Ефект от първоначално прилагане (продължение)

2.3.1 Преминаване към МСФО 9 (продължение)

програмата, да одобрява резултатите и промените в обхвата на програмата, където е уместно, и редовно да информира Изпълнителния съвет, Комитета по управление на риска, Одитния комитет и Съвета на директорите за напредъка по изпълнението на програмата. Техническият комитет се състои от експерти, които отговарят за оценката на ключови технически въпроси и анализиране на предложените промени в счетоводната политика и методологиите за управление на риска пред Управителния комитет преди те да бъдат представени и одобрени от компетентните органи на Банката. В зависимост от мащаба и сложността на плана за изпълнение, различни екипи учатват по проекта (Финанси на Групово ниво, Управление на риск за Групата, Информационни системи, Вътрешен одит, Кредитни бизнес звена, Управление на проблемни активи, Операции, Global Markets and Treasury and International General Division), посветени на различните елементи, свързани с прилагането на стандарта. Тези екипи бяха подкрепени от две външни консултантски фирми.

В контекста на Програмата за прилагане на МСФО 9 за цялата Група процесът на прилагане на изискванията на МСФО 9 от Юробанк България АД се управлява локално със създаването на местни РМО и Управителен комитет. Напредъкът се наблюдава от централния РМО и централния Управителен комитет в Централното управление, който осигурява подкрепа и насоки за осигуряване на последователно прилагане в рамките на групата Eurobank. Управляващият комитет на банката се състои от висши управленски членове на Банката и членове на Груповото РМО. РМО на Банката се състои от представители на основните функции на Банката и координира прилагането на изискванията на МСФО 9 в съответствие с насоките, политиките и процедурите на Групата.

Банката се ангажира да осигури висококачествено изпълнение и текущо прилагане на МСФО 9, което осигурява стабилно управление и рамка за вътрешен контрол в контекста на Програмата по МСФО 9, като взема предвид и всички съществуващи рамки, свързани с управлението на риска и корпоративното управление. По-конкретно, РМО и Ръководството са участвали в мониторинга и контрола на прилагането на МСФО 9 през текущата финансова година, която е годината на приемане на стандарта. Освен това Банката извърши преразглеждане на процесите и функциите, които участват в изчислението на ОКЗ, за да се гарантира добро управление, правилен мониторинг, както и привеждане в съответствие с цялостната рамка на риска и очакванията на надзорните органи.

Изчислението на ОКЗ е месечен процес, който е изцяло вграден в съществуващите функции на Банката, при което Комитетите на Банката, Бизнес звената и висшето ръководство са поели определени роли и отговорности, както е посочено по-долу:

- Риск комитет, който одобрява свързаните с МСФО 9 политики, методологиите на изчисляване на ОКЗ и резултатите от процеса на валидиране;
- Кредитните комитети, които отговарят за одобряването на статуса на обезценка и друга специфична информация за клиента, напр. налични парични потоци за обслужване на дълга;
- Отдел "Кредитен контрол" (CCD), който носи основната отговорност за изчисляването на ОКЗ, като наблюдава както индивидуалния, така и колективния процес на оценяване на кредитните експозиции. Като част от основните си отговорности, CCD преглежда предположенията, използвани в индивидуалната оценка, като например наличните парични потоци за обслужване на дълга (CFADS), сценарии и стратегии за възстановяване;
- Отдел „Методология на кредитния риск и контрол на капиталовата адекватност” (CRM & SAC), който отговаря за оценката на рисковите параметри, използвани в процеса на изчисляване на ОКЗ по МСФО 9, за преразглеждане на групирането на кредитни експозиции и осигуряване на тяхната хомогенност и преразглеждане на значителното увеличение на праговете на кредитния риск (SICR);

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.3 МСФО 9 ‘Финансови инструменти’ – Ефект от първоначално прилагане (продължение)

2.3.1 Преминаване към МСФО 9 (продължение)

Отдел CRM & SAC контролира процеса на изчисление на ОКЗ, като гарантира, че използваните предположения са подходящи. CRM & SAC извършва проверки, за да потвърди надеждността на резултата от процеса на разпределение по фази и ОКЗ;

- Бизнес звената за Търговия на дребно и Корпоративно банкиране (обслужвани експозиции) и Отдела за управление на проблемните активи (необслужвани експозиции), които участват в процеса на индивидуална оценка и отговарят за провеждане на теста за обезценка, избор на стратегии за възстановяване, оценка на CFADS и преглед на използваните допускания. Те са отговорни и за извършване на теста за плащане единствено на главница и лихви (SPPI), който определя кои заеми не се оценяват по амортизирана стойност.

Текущо се провеждат обучителни семинари на заинтересованите страни относно въздействието на МСФО 9 върху кредитните практики на Банката и ежедневните оперативни дейности, за да се гарантира, че новите изисквания са добре разбрани и ще се прилагат последователно в Банката като по този начин се определи въздействието на МСФО 9 върху ежедневните операции и цялостната бизнес стратегия на Банката.

2.3.2 Преминаване към МСФО 9 - ефект

Ефектът от преминаването към МСФО 9, който е в размер на 85,579 хил. лева преди данъци, както е показано в таблицата по-долу, се дължи основно на кредитния портфейл (84,926 хил. лева). Преходът към МСФО 9 води до намаление на собствения капитал със 77,021 хил. лева след данъци и се признава като корекция на началния баланс на 1 януари 2018 година.

<i>Ефект от:</i>	МСФО 9 брутен ефект	Данъчен ефект	МСФО 9 ефект след данъци
Обезценка			
Предоставени кредити и аванси на клиенти	84,926	(8,493)	76,433
Други финансови активи	653	(65)	588
Общо МСФО 9 ефект	85,579	(8,558)	77,021

Сумата от 39,780 хил. лева, включена в общата сума на първоначалния ефект от преминаването към МСФО 9, призната по обезценени кредити, е свързана с очакваната загуба съгласно стратегията на ръководството за ускорени продажби на необслужвани експозиции (НОЕ).

Основният двигател за ускореното намаляване на НОЕ са сделките за продажба на необслужвани експозиции. Допусканията, залежали в стратегията за управление на НОЕ, и по-специално допълнителните разходи, свързани с ускорените продажби на НОЕ, бяха отразени от Банката в първоначалния ефект от преминаването към МСФО 9, в съответствие с изискванията на стандарта за отразяване на прогнозна информация. За разлика от МСС 39, МСФО 9 не ограничава паричните потоци, които дружеството очаква да получи само до договорните парични потоци, които се събират от кредитополучателите. Освен това в МСФО 9 се посочва, че дейностите по управление на кредитния риск, които са насочени към минимизиране на потенциалните кредитни загуби, като продажби, са неразделна част от бизнес модела „държани за събиране“. Паричните потоци, които се очаква да бъдат получени от продажбата на необслужвани експозиции, следва да бъдат включени в изчисляването на очакваните кредитни загуби.

Очакваната възстановима сума от продажбата на необслужвани експозиции, които експозиции са приблизително 260 млн. лева в портфейла с кредити на дребно и 52 млн. лева в корпоративния портфейл към 1.1.2018 г., и съответно 246 млн. лева в портфейла с кредити на дребно и 33 млн. лева в корпоративния портфейл към 31.12.2018 г., е количествено определена, като са взети предвид

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**2.3 МСФО 9 ‘Финансови инструменти’ – Ефект от първоначално прилагане (продължение)****2.3.2 Преминаване към МСФО 9 - ефект (продължение)**

досегашната практика на Банката, прогнозните очаквания и съответната пазарна информация, свързана с продажните цени на необслужвани кредити и подобни транзакции.

Повече подробности са оповестени в Приложение 5.2 Фактори за финансов риск, Оперативни цели за управление на необслужвани експозиции.

ОКЗ за инвестиционните ценни книжа отчитани по FVOCI възлиза на 678 хил. лева. Те са признати в друг всеобхватен доход, поради това не оказват влияние върху собствения капитал и не са включени в общата таблица за ефекта от МСФО 9 представена по-горе. Цялата сума на ОКЗ за тези инструменти се дължи на инструменти класифицирани във Фаза 1.

Допълнителен анализ на ефекта от преминаването към МСФО 9 е представен по-долу.

(i) Рекласифициране и преоценяване на балансовите стойности при преминаване към МСФО 9

За целите на прехода към МСФО 9 Банката извърши оценка на бизнес модела на различните портфейли за своите финансови активи, за да определи евентуални промени в класификацията и оценката. Оценката е извършена въз основа на фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на първоначалното прилагане, т.е. 1 януари 2018 г.

В таблицата по-долу са представени промените в балансовите стойности и рекласификациите на финансови активи и финансови пасиви при преминаване към МСФО 9 към 1 януари 2018 година.

МСФО 9 Финансови активи	МСС 39 Балансова стойност 31.12.2017	Рекласификация	ОКЗ	МСФО 9 Балансова стойност 1.1.2018
Активи по амортизирана стойност				
Пари и парични еквиваленти и салда при Центраната банка	742,389	-	(12)	742,377
Предоставени средства на банки	1,264,068	-	(448)	1,263,620
Крайно салдо по МСФО 9				2,005,997
Предоставени кредити и аванси на клиенти	4,828,632	-	(84,926)	4,743,706
Гаранции и кредитни ангажименти	-	-	(119)	(119)
Прехвърлени от Ценни книжа на разположение за продажба	-	6,786	-	6,786
Крайно салдо по МСФО 9				4,750,373
Ценни книжа в инвестиционен портфейл (Дългови ценни книжа)	-	-	-	-
Начален баланс по МСС 39	19,181	-	-	19 181
Прехвърлени към активи амортизирана стойност (МСФО 9)	-	(19,181)	-	(19,181)
Крайно салдо по МСФО 9				-
Ценни книжа в инвестиционен портфейл (по амортизирана стойност)	-	-	-	-
Прехвърлени от Дългови ценни книжа по амортизирана стойност	-	19,181	(10)	19,171
Крайно салдо по МСФО 9				19,171
Други финансови активи	8,824	-	(64)	8,760
Общо финансови активи отчитани по амортизирана стойност	6,863,094	6,786	(85,579)	6,784,301

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.3 МСФО 9 'Финансови инструменти' – Ефект от първоначално прилагане (продължение)

2.3.2 Преминаване към МСФО 9 - ефект (продължение)

Финансови активи	МСС 39 Балансова стойност 31.12.2017	Рекласификация	ОКЗ	МСФО 9 Балансова стойност 1.1.2018
Активи за търгуване и хеджиращи деривати	14,467	-	-	14,467
Крайно салдо по МСФО 9				14,467
Активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата				
Активи за търгуване	-	-	-	-
Прехвърлени от дългови инструменти на разположение за продажба (МСС 39):	-	9,349	-	9,349
Крайно салдо по МСФО 9				9,349
Общо финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	14,467	9,349	-	23,816
Финансови активи	МСС 39 Балансова стойност 31.12.2017	Рекласификация	ОКЗ	МСФО 9 Балансова стойност 1.1.2018
Ценни книжа в инвестиционен портфейл, на разположение за продажба				
Начално салдо по МСС 39	440,228	-	-	440,228
Прехвърлени към отчитани задължително по справедлива стойност в печалбата или загубата (МСФО 9):	-	-	-	-
Прехвърлени към предоставени кредити и аванси на клиенти (МСФО 9):	-	(6,786)	-	(6,786)
Прехвърлени към FVOCI – дългови инструменти:	-	(424,093)	-	(424,093)
Прехвърлени към FVTPL – капиталови инструменти:	-	(9,349)	-	(9,349)
Крайно салдо по МСФО 9				-
Ценни книжа в инвестиционен портфейл FVOCI - (дългови инструменти)				
Прехвърлени от активи на разположение за продажба/ дългови инструменти (МСС 39):	-	424,093	-	424,093
Крайно салдо по МСФО 9				424,093
Общо финансови активи отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	440,228	(16,135)	-	424,093

Всички финансови пасиви, държани от Юробанк България АД, включващи привлечени средства от банки, задължения към клиенти, привлечени средства и финансови пасиви включени в Други пасиви към датата на преминаване към МСФО 9, са оценени по амортизирана стойност и остават незасегнати от преминаването към новия стандарт.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.3 МСФО 9 ‘Финансови инструменти’ – Ефект от първоначално прилагане (продължение)

2.3.2 Преминаване към МСФО 9 - ефект (продължение)

В резултат на прехода към МСФО 9 най-съществените промени в класификацията и оценката на финансовите активи на Банката са както следва:

- По-голямата част от дълговите ценни книжа с балансова стойност 424,093 хил. лева (от общата сума на инвестиционните ценни книжа размер на 440,228 хил. лева) класифицирани преди в категория на разположение за продажба по МСС 39, се оценяват по FVOCI съгласно МСФО 9.
- Капиталовите ценни книжа с балансова стойност 9,349 хил. лева, класифицирани преди в категория на разположение за продажба по МСС 39, се оценяват по FVTPL по МСФО 9.
- Корпоративните облигации в размер на 6,786 хил. лева, класифицирани преди в категория на разположение за продажба, се прехвърлят към Предоставени кредити и аванси на клиенти.

Таблицата по-долу представя влиянието на прехода към МСФО 9 към Резерв и неразпределена печалба:

	МСФО 9 ефект
Преоценъчен резерв	
Крайно салдо МСС 39	31,052
<i>от което Преоценъчен резерв от ЦК на разположение за продажба</i>	<i>31,052</i>
Прекласифициране съгласно МСФО 9 категориите	(824)
Прекласифициране съгласно МСФО 9 категориите – обезценка на портфейла отчитан по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	678
Данък	15
Начално салдо по МСФО 9	<u>30,921</u>
Неразпределена печалба	
Крайно салдо по МСС 39	361,632
Ефект от преминаване към МСФО 9 – обезценка, вкл. прекласифициране на портфейла отчитан по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	(85,433)
Данък	8,543
Начално салдо по МСФО 9	<u>284,742</u>

Следната таблица показва разпределението на обезценката на кредити и аванси на клиенти и на дългови ценни книжа, начислена в предходния период в съответствие с модела на претърпените загуби на МСС 39 и провизиите за кредитни ангажименти в съответствие с МСС 37 и съответствието ѝ към новата обезценка, калкулирана в съответствие с модела на очакваната загуба по МСФО 9 към 1 януари 2018 г.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

2.3 МСФО 9 ‘Финансови инструменти’ – Ефект от първоначално прилагане (продължение)

2.3.2 Преминаване към МСФО 9 - ефект (продължение)

	31 декември 2017 МСС 39/ МСС 37		1 януари 2018 МСФО 9		Общо обезценка по МСФО 9
	Провизия за обезценка	12- месечна ОКЗ	ОКЗ за целия живот на кредита - необезценени	ОКЗ за целия живот на кредита - обезценени	
Пари и парични еквиваленти и салда при Центраната банка	-	12	-	-	12
Предоставени средства на банки	-	449	-	-	449
Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	369,500	18,410	11,836	54,680	454,426
Гаранции и кредитни агажменти	19	119	-	-	138
Дългови ценни книжа по амортизирана стойност	-	10	-	-	10
Дългови ценни книжа FVOCI	-	678	-	-	678
Други финансови активи	-	64	-	-	64
Общо	369,519	19,742	11,836	54,680	455,777

Допълнителна загуба в размер на 85,579 хил. лева се признава в резултат от прехода към МСФО 9 за посочените инструменти. Провизията за кредитни загуби от дългови ценни книжа по FVOCI (678 хил. лева) се признава в друг всеобхватен доход и не намалява балансовата стойност на дълговите ценни книжа в баланса.

(ii) Регулаторен капитал

Очакваното влияние върху капитала на Банката от първоначалното прилагане на МСФО 9 е показано в таблицата по-долу:

	31 декември 2017 МСС 39	01 януари 2018 МСФО 9 пълен ефект	01 януари 2018 МСФО 9 споразумение при преминаване
Базов собствен капитал от първи ред	996,240	919,219	992,389
Рисково-претеглени активи	4,576,754	4,510,453	4,573,439
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	21.77%	20.38%	21.70%

Банката е избрала да приложи поетапния подход съгласно законодателството на ЕС (Регламент (ЕС) 2017/2395) за смекчаване на въздействието на прехода от МСФО 9 към регулаторния капитал. Преходният период е за пет години, като процентът на въздействието ще бъде включен 5% през 2018 г. и 15%, 30%, 50% и 75% през следващите четири години. Цялостното въздействие се очаква от 1 януари 2023 г. В резултат на това коефициентът на CET1 е намален приблизително с 7 базисни пункта през първата година от приемането на МСФО 9, което съответства на намаление от 3,972 хил. лева на регулаторния капитал чрез прилагане на регулаторни преходни разпоредби.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

3. Значими счетоводни преценки и решения при прилагане на счетоводната политика

В процеса на прилагане на счетоводните политики, Ръководството на Банката прави различни преценки, оценки и допускания, които могат да окажат влияние върху стойностите на активите и пасивите, приходите и разходите, признати във финансовите отчети в рамките на следващата финансова година и придружаващите ги оповестявания. Преценките и решенията се оценяват текущо и се базират на исторически опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития, които са приемливи при съответните обстоятелства. Най-значимите области, в които Банката прави преценки, оценки и допускания при прилагането на счетоводните си политики, са изложени по-долу:

3.1 Обезценка на кредити и вземания

Политика, приложима след 1 януари 2018

Очаквани кредитни загуби (ОКЗ)

Оценяването на ОКЗ изисква от ръководството да приложи значителна преценка, по-специално оценка за сумата и бъдещите парични потоци и стойностите на обезпечението при определяне на загубите от обезценка, както и оценката на значително увеличение на кредитния риск. Тези оценки се обуславят от редица фактори, промени в които могат да доведат до значителни промени във времето и размера очакваните кредитни загуби от обезценка, която да бъде призната.

Изчисленията на ОКЗ за Банката са резултат от сложни модели с редица основни предположения относно избора на променливи входящи данни и техните взаимозависимости. Елементите на моделите ОКЗ, които се считат за счетоводни приблизителни преценки и оценки, включват:

Определяне на значително увеличение на кредитния риск

МСФО 9 не включва определение за това какво представлява значително увеличение на кредитния риск (SICR). Оценка дали кредитният риск е нараснал значително се извършва към всеки отчетен период, като се взема предвид предимно промяната в риска от неизпълнение през оставащия живот на финансовия инструмент.

Банката оценява дали е възникнало значително увеличение на кредитния риск SICR след първоначалното признаване на базата на качествена и количествена разумна прогнозна информация, която включва значителна преценка на ръководството. По-строгите критерии биха могли значително да увеличат броя на инструментите, преминаващи към Фаза 2.

За всички кредитни експозиции основният критерий е процентната промяна в текущата остатъчна кумулативна стойност на PD за живота на инструмента сравнено с остатъчната кумулативна продължителност на експлоатационния период над определените прагове. Тези прагове се определят и варират за всеки портфейл, тип продукт, както и за ниво на PD при възникване. Като цяло, праговете за по-ниски PD стойности са по-високи от тези, оценявани за по-високи PD при възникване.

Към 31 декември 2018 г. диапазонът на праговете на PD през целия живот на инструмента въз основа на горепосочената сегментация, която определя разпределението към Фаза 2 за кредитните експозиции, са изложени по-долу:

Портфейл	Диапазон на праговете на SICR
Потребителски кредити	10% - 70%
Ипотечни кредити	20% - 30%
Малък бизнес	0% - 80%
Корпоративни кредити	100% - 2000%

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

3. Значими счетоводни преценки и решения при прилагане на счетоводната политика (продължение)

3.1 Обезценка на кредити и вземания (продължение)

Политика, приложима след 1 януари 2018 (продължение)

Определяне на сценарии, тежести на сценариите и макроикономически фактори

За постигане на целта за измерване на ОКЗ Банката оценява редица възможни резултати в съответствие с изискванията на МСФО 9 чрез прилагане на минимум три макроикономически сценария - базов, неблагоприятен и оптимистичен, по начин, който отразява непредубеден и представлява вероятно претеглен резултат. Всеки от сценариите се основава на предположенията на ръководството за бъдещите икономически условия под формата на макроикономически, пазарни и други фактори. Към 31 декември 2018 г. теглата на вероятностите за гореспоменатите сценарии, прилагани от Банката при изчисленията на ОКЗ, са 40% за базовия сценарий и 30% за неблагоприятния и оптимистичния сценарий. Банката гарантира, че оценките за обезценка и макроикономическите прогнози, приложими за бизнес и регулаторни цели, са в пълно съответствие.

По отношение на макроикономическите предположения Банката оценява редица показатели при проектирането на рисковите параметри. По отношение на макроикономическите показатели, използвани в оценката на ОКЗ на кредитните портфейли за годината, приключила на 31 декември 2018 г., средните аритметични стойности на прогнозните годишни стойности за сценариите от 2019 до 2023 г. са посочени в таблицата по-долу:

	Мерна единица	Аритметична средна стойност (2019 - 2023 г.) Претеглена вероятна годишна прогноза
Брутен вътрешен продукт	YOY % 2010 цени	3.06%
Вътрешно търсене	YOY % 2010 цени	3.36%
Брой заети лица	YOY %	(0.73%)
Коефициент на безработица	%	5.47%
3-месечен лихвен процент	%	2.30%
Продажби на дребно	YOY %	4.05%
Средна месечна заплата	YOY %	3.56%
Общ разполагаем доход на едно лице	YOY %	4.54%
Индекс на цените на жилищата	YOY % 2015=100	5.47%
Лихвен процент - спред (компания)	%	4.15%
Процент съгласно политика на Централната банка	%	1.04%
Внос (стоки и услуги)	YOY %	3.48%

Промените в сценариите и теглата, съответният набор от макроикономически променливи и предположенията, направени около тези променливи за прогнозния хоризонт, биха имали значителен ефект върху размера на ОКЗ.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

3. Значими счетоводни преценки и решения при прилагане на счетоводната политика (продължение)

3.1 Обезценка на кредити и вземания (продължение)

Политика, приложима след 1 януари 2018 (продължение)

Разработване на модели за калкулиране на ОКЗ, включващи различни формули, избор на входящи данни и взаимозависимости

За целите на изчислението на ОКЗ Банката извършва необходимата параметризация на модела въз основа на наблюдаваните данни към определен момент с голяма детайлност на месечните интервали. Изчисленията на ОКЗ се основават на входни параметри, т.е. EAD, PD, LGD, CCF и т.н., включващи и гледната точка на ръководството за бъдещето. Банката също така определя връзките между макроикономическите сценарии и икономическите фактори, като нивата на безработица и стойностите на обезпеченията, както и въздействието върху PD, EAD и LGD.

PD са по-скоро безпристрастни, отколкото консервативни и включват подходяща информация за бъдещето, включително макроикономически сценарии. Моделите на прогнозните рискови параметри включват редица обяснителни променливи, като БВП, безработица и т.н., които се използват като независими променливи за оптимална прогнозна оценка. Моделите се основават на линейни и логистични регресии и се изпълняват при различните макроикономически сценарии и съответните промени и сътресения в макросредата са отразени.

Сегментиране на финансови активи, когато техните ОКЗ се оценяват колективно

Банката сегментира експозициите си въз основа на характеристиките на кредитния риск при първоначалното им признаване за целите на едновременно оценяване на значителното увеличение на кредитния риск и измерване на обезценките за кредитни загуби на колективна основа. Различните сегменти имат за цел да обхванат разликите в PD и в степента на възстановяване в случай на неизпълнение. През следващите периоди Банката преразглежда групирането на своите експозиции поне веднъж годишно, за да гарантира, че групите остават хомогенни по отношение съответствието им към идентифицираните характеристики на споделения кредитен риск. Повторното сегментиране отразява възприятието на ръководството по отношение на промяната на кредитния риск, свързан с конкретните експозиции в сравнение с първоначалното признаване.

Моделиране и корекции след Управленски решения

Разработени са редица сложни модели за изчисляване на ОКЗ, като временно могат да се използват корекции в следствие управленско решение, за да обхванат нови разработки и налична информация, които все още не са отразени в изчислението на ОКЗ чрез моделите на риска. Промените в рейтинга на вътрешните контрагенти, новите или ревизирани модели и данни могат значително да повлияят на ОКЗ. Моделите се регулират от рамката за валидиране на Групата, която има за цел да осигури независима проверка и се одобряват от Риск комитет.

Анализ на чувствителността на кредитните портфейли

Таблиците по-долу представят ефекта от изчислението на ОКЗ в банката при потенциални, разумно комбинирани промени на прогнозите във всички макроикономически показатели, използвани за оценка на ОКЗ през следващите 5 години (2019-2023), в сравнение с действителните претеглени вериочтни макроикономически сценарии:

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**3. Значими счетоводни преценки и решения при прилагане на счетоводната политика (продължение)****3.1 Обезценка на кредити и вземания (продължение)***Политика, приложима след 1 януари 2018 (продължение)**Анализ на чувствителността на кредитните портфейли (продължение)*

Индикатор	Мерна единица	Сценарий		2019	2020	2021	2022	2023
		Оптимален	Неблагоприятен					
Брутен вътрешен продукт	YOY % 2010 цени	Оптимален		7.79%	7.27%	7.33%	7.39%	7.43%
		Неблагоприятен		(0.90%)	(1.68%)	(1.83%)	(2.03%)	(2.11%)
Вътрешно търсене	YOY % 2010 цени	Оптимален		5.66%	4.91%	4.61%	4.62%	4.59%
		Неблагоприятен		2.98%	2.05%	1.57%	1.41%	1.23%
Брой заетите лица	YOY %	Оптимален		1.14%	1.45%	1.05%	1.14%	1.03%
		Неблагоприятен		(2.60%)	(2.42%)	(2.86%)	(2.81%)	(2.90%)
Коефициент на безработица	%	Оптимален		4.12%	4.00%	4.13%	4.09%	4.30%
		Неблагоприятен		6.78%	6.70%	6.89%	6.82%	6.99%
3-месечен лихвен процент	%	Оптимален		0.59%	1.26%	2.70%	3.69%	4.14%
		Неблагоприятен		0.24%	0.92%	2.35%	3.31%	3.79%
Продажби на дребно	YOY %	Оптимален		5.67%	5.88%	5.71%	5.79%	5.71%
		Неблагоприятен		2.52%	2.55%	2.26%	2.21%	2.04%
Средна месечна заплата	YOY %	Оптимален		2.72%	5.66%	5.60%	5.81%	5.61%
		Неблагоприятен		0.27%	2.70%	2.46%	2.50%	2.17%
Общ разполагаем доход на едно лице	YOY %	Оптимален		8.81%	10.35%	9.83%	10.23%	10.01%
		Неблагоприятен		(1.69%)	(0.79%)	(1.48%)	(1.31%)	(1.63%)
Индекс на цените на жилищата	YOY % 2015=100	Оптимален		11.05%	10.97%	10.82%	11.12%	10.96%
		Неблагоприятен		(0.31%)	(0.91%)	(1.26%)	(1.17%)	(1.43%)
Лихвен процент - спред (компани)	%	Оптимален		3.13%	3.44%	3.70%	4.00%	4.16%
		Неблагоприятен		3.99%	4.34%	4.62%	4.94%	5.12%
Процент съгласно политика на Централната банка	%	Оптимален		0.44%	0.66%	1.16%	1.68%	2.15%
		Неблагоприятен		0.09%	0.32%	0.81%	1.31%	1.81%
Внос (стоки и услуги)	YOY %	Оптимален		7.44%	7.63%	7.61%	7.51%	7.30%
		Неблагоприятен		(0.63%)	(0.67%)	(0.73%)	(0.93%)	(1.18%)

Кредитен портфейл	Сценарий	Колективни ОКЗ	
		Сума	%
Кредитиране на дребно	Оптимален	(2,594)	(0.74%)
	Неблагоприятен	2,555	0.73%
Корпоративен	Оптимален	(4,584)	(4.08%)
	Неблагоприятен	10,778	9.58%
Общо	Оптимален	(7,177)	(1.56%)
	Неблагоприятен	13,332	2.89%

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

3. Значими счетоводни преценки и решения при прилагане на счетоводната политика (продължение)

3.1 Обезценка на кредити и вземания (продължение)

Политика, приложима след 1 януари 2018 (продължение)

Анализ на чувствителността на кредитните портфейли (продължение)

Анализът на чувствителността, когато се извършва по някои ключови параметри, може да предостави значима информация само за портфейли, където параметрите на риска имат значително влияние върху общия кредитен риск на кредитния портфейл, особено когато такива чувствителности се използват и за целите на управление на вътрешния кредитен риск. В противен случай чувствителността към някои комбинации от някои от рисковите параметри може да не доведе до значими резултати, тъй като в действителност съществуват взаимозависимости между различните икономически фактори, които правят каквито и да е промени свързани с промени в други фактори.

Банката актуализира и прави преглед доколко са разумни данните като извършва бек-тестване на основните допускания, използвани в оценката на методологията за измерване на SICR и ОКЗ, поне веднъж годишно или по-често, въз основа на факти и обстоятелства. В този контекст, по-опитният персонал в отделите за управление на риска на Банката следи рисковите параметри, прилагани за оценка на ОКЗ. Освен това, като част от добре дефинираната управленска рамка, всички ревизии на използваната методология се одобряват от компетентните комитети на Банката и като последно одобряващ е Риск комитетът.

Политика, приложима преди 1 януари 2018

Банката преглежда всеки месец кредитния портфейл, за да определи необходимостта от обезценка. Прегледът за обезценка се извършва в съответствие с одобрена от Ръководството политика за оценка на рискови експозиции. При определяне на това дали следва да се отчете загуба от обезценка, Банката преценява дали има явни доказателства, показващи че има намаление в очакваните бъдещи парични потоци на група от кредити, преди намалението да бъде определено за индивидуален кредит от този портфейл. Тези доказателства могат да включват данни, че има неблагоприятна промяна в платежоспособността на кредитополучателите от групата или промяна в икономически условия, които са пряко свързани с неизпълнение на задълженията в групата. Когато определя бъдещите парични потоци, Ръководството се основава на историческия опит за загуба от активи с характеристики за кредитен риск и обективни доказателства за обезценка на подобни на тези в групата активи. Методологията и предположенията, използвани за оценка на сумата и времето разпределение на бъдещите парични потоци, се преглеждат редовно, за да бъде намалена разликата между оценките за евентуална загуба и действителната загуба.

Обезценка на база индивидуална оценка

За кредити, оценявани на индивидуална база, главно в Корпоративния портфейл на Банката, ръководството използва най-добрата си оценка, за да определи настоящата стойност на паричните потоци, които се очаква да бъдат получени. При оценяването на тези парични потоци ръководството преценява финансовото състояние на кредитополучателя и нетната реализируема стойност на основните обезпечения. Очакваните постъпления от обезпечения представляващи недвижими имоти могат да бъдат засегнати от низходящата тенденция на пазарната стойност на имотите. Всеки кредит, за който се прави индивидуална оценка за обезценка се разглежда отделно.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

3. Значими счетоводни преценки и решения при прилагане на счетоводната политика (продължение)

3.1 Обезценка на кредити и вземания (продължение)

Политика, приложима преди 1 януари 2018 (продължение)

Обезценка на база колективна оценка

Колективна обезценка се прави за: а) групи от необезценени или обезценени кредити на дребно, които не се считат за индивидуално значими, и б) групи корпоративни кредити или кредити на дребно, които са индивидуално значими, но които не са били индивидуално обезценени.

При определяне дали загубата от обезценка трябва да бъде отразена в отчета за доходите, ръководството преценява дали има някакви наблюдавани данни, показващи, че има измеримо намаление на очакваните бъдещи парични потоци на кредитен портфейл, преди намалението да може да бъде идентифицирано на всеки индивидуален кредит в този портфейл. Тези доказателства могат да включват наблюдавани данни, показващи, че е имало неблагоприятна промяна в платежния статус на кредитополучатели в група, или промяна в икономическите условия, които са свързани с неизпълнение на задължения в групата.

3.2 Обезценка на капиталови инвестиции, държани за продажба

Политика, приложима след 1 януари 2018

Банката признава очакваните кредитни загуби по инструменти предишно класифицирани като капиталови инвестиции на разположение за продажба, прекласифицирани в новите категории (FVOCI, FVTPL) съгласно изискванията на МСФО 9 и политиката, описана в Приложение 2.2.15.

Политика, приложима преди 1 януари 2018

Банката определя капиталовите инвестиции, държани за продажба, като обезценени, когато има значителен (спад в средните пазарни цени под 60%-70% от стойността) или продължителен спад (спад в пазарните цени през последните 12 месеца) в справедливата стойност под техните балансови стойности. Определянето на това дали има значителен и продължителен спад изисква преценка, при която Банката оценява заедно с другите фактори и нормалното движение на цените на акциите. Обезценка може да има, когато има доказателство за влошаване на финансовото състояние на компанията, в която е инвестирано, на индустрията и отрасъла, при промени в технологиите, влошаване на оперативните и финансови парични потоци.

3.3 Справедлива стойност на финансови инструменти

Справедливата стойност на финансовите инструменти е цената, която би била получена за продажба на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката при текущи пазарни условия (т.е. изходяща цена), независимо дали тази цена е директно наблюдавана или оценена чрез друга техника за оценка.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се котират на активен пазар, се определят с помощта на други техники за оценка, които включват използването на модели за оценка. За финансовите инструменти, които се търгуват рядко и имат малка прозрачност на цените, справедливата стойност е по-малко обективна и изисква различна степен на преценка в зависимост от ликвидността, концентрацията, несигурността на пазарните фактори, предположенията за ценообразуване и други рискове, засягащи конкретния инструмент. В тези случаи справедливите стойности се оценяват от наблюдавани данни по отношение на подобни финансови инструменти или чрез други техники за оценка.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

3. Значими счетоводни преценки и решения при прилагане на счетоводната политика (продължение)

3.3 Справедлива стойност на финансови инструменти (продължение)

Използваните модели за оценка включват методи на настоящата стойност и други модели, базирани основно на наблюдавани входящи данни и в по-малка степен на ненаблюдаеми входящи данни, за да се поддържа надеждността на оценката на справедливата стойност.

Моделите за оценка се използват главно за оценяване на деривати и ценни книжа, оценени по справедлива стойност.

Когато за определяне на справедливите стойности на финансови инструменти, които не се котира на активен пазар, се използват техники за оценка, те се валидират и периодично преглеждат от квалифициран персонал, независим от персонала, който ги е създал. Всички модели са сертифицирани преди да бъдат използвани и са калибрирани, за да се гарантира, че резултатите отразяват действителните данни и сравнителните пазарни цени. Основните допускания и оценки, разгледани от ръководството при прилагането на модел за оценка, включват:

- вероятността и очакваното време на бъдещите парични потоци;
- избора на подходящ дисконтов процент, който се основава на оценка на това, което пазарният участник би приел за подходящо разпределение на процента над безрисковия процент; и
- преценка за определяне на модела, който да се използва за изчисляване на справедливата стойност.

Моделите използват доколкото е възможно само наблюдаеми данни, но области като кредитния риск (както собствения, така и този на контрагента), волатилността и корелациите изискват от ръководството да прави оценки, за да отразява несигурността в справедливите стойности в резултат на липсата на пазарни данни. Входящите данни за оценките, базирани на ненаблюдаеми данни, са несигурни, защото съществуват малко или липсват текущи пазарни данни. Въпреки това, в повечето случаи ще има някои исторически данни, на които да се базира оценката на справедливата стойност и следователно, дори когато се използват ненаблюдаеми входящи данни, справедливите стойности ще използват някои пазарно наблюдавани входящи данни.

Информацията относно справедливата оценка на финансовите активи и пасиви на Банката е представена в Приложение 5.3.

3.4 Класификация на финансовите инструменти

Банката прилага значителна преценка при класифицирането на своите финансови инструменти и по-специално в следните области:

Оценка на бизнес модела

Извършва се преценка, за да се определи подходящото ниво, на което да се оцени бизнес моделът. Бизнес моделите на Банката се определят на ниво ключов управленски персонал за кредитния портфейл и централно от Групата за дългови ценни книжа. При оценката на бизнес модела на финансовите инструменти те се агрегират в групи (бизнес линии) въз основа на техните характеристики и начина, по който се управляват с цел постигане на бизнес целите на Банката. Като цяло оценката се извършва на ниво бизнес единица както за кредити, така и за дългови ценни книжа.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

3. Значими счетоводни преценки и решения при прилагане на счетоводната политика (продължение)

3.4 Класификация на финансовите инструменти (продължение)

При оценката на бизнес модела на финансовите инструменти, Банката извършва оценка на минали продажби на финансовите инструменти и оценява очакваната им тенденция в бъдеще. Извършва се преценка при определяне на ефекта от продажбите на бизнес модел „държани за събиране“ в зависимост от тяхната цел, приемливо ниво и честота.

Тест на характеристиките на паричните потоци по договора (SPPI тест)

Банката извършва SPPI оценка на кредити и дългови ценни книжа, като отчита всички характеристики, които биха могли да доведат до не успешно преминаване на SPPI. Преценката се прилага от отговорните бизнес звена, когато се преценява дали определени договорни особености оказват съществено влияние върху бъдещите парични потоци. За кредити, които не са регресни, Банката оценява съвместно критериите като съотношенията за адекватност на собствения капитал, LTV (съотношението кредит към стойността на обезпечението) и DSCR (съотношението дълг-обслужване-покрите), както и наличието на корпоративни и лични гаранции. За да се прецени дали променливостта на паричните потоци се получава изменението на стойността на парите във времето, Банката извършва количествена оценка (както е описано в Приложение 2). Освен това, Банката оценява за определени случаи дали съществуването на условия, свързани със сроковете на изпълнението, излага Банката на риск, а не на кредитния риск на кредитополучателя.

Банката е изградила рамка за извършване на необходимите оценки в съответствие с приложимите политики, за да осигури подходяща класификация на финансовите инструменти, включително прегледи от опитен персонал както за кредитни експозиции, така и за дългови ценни книжа.

3.5 Задължения по планове с дефинирани доходи

Настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи зависи от редица фактори, които се определят на актюерска основа като се използват някои допускания.

Основните допускания, използвани за определянето на нетния разход за задължения по планове с дефинирани доходи, включват дисконтовия фактор и бъдещите увеличения на заплатите. Всяка промяна в тези допускания ще окаже влияние върху балансовата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи.

Към края на всяка година Банката определя дисконтовия фактор, който трябва да се използва при изчисляването на настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи. За определянето на дисконтовия фактор се използват лихвените проценти към края на отчетния период по ДЦК, емитирани от българското правителство. Валутата и падежът на референтните емисии съответстват на валутата и изчисления срок до падежа на задълженията по планове с дефинирани доходи.

Приетата норма на увеличение на заплатите се определя като ежегодно се преглеждат увеличенията на заплатите в Банката. Други допускания за задълженията по планове с дефинирани доходи като например инфлация са базирани на текущите пазарни условия.

Анализ на чувствителността на задълженията по планове с дефинирани доходи, базиран на възможни разумни промени в споменатите по-горе основни актюерски допускания към датата на изготвянето на тези финансови отчети, е представен в Приложение 30.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

3. Значими счетоводни преценки и решения при прилагане на счетоводната политика (продължение)

3.6 Провизии и условни задължения

Банката признава провизии, когато има настоящо правно или конструктивно задължение, има вероятност за изтичане на ресурси, съдържащи икономически ползи, за уреждане на задължението и може да бъде направена надеждна оценка на нейния размер.

Провизия не се признава и условно задължение се оповестява, когато не е вероятно изтичане на ресурси да бъде необходимо за уреждане на задължението, когато сумата на задължението не може да бъде надеждно оценена или в случай, че задължението се счита за възможно и при възникване или ненастъпване на едно или повече несигурни бъдещи събития.

Като се има предвид субективността и несигурността, присъщи на определянето на вероятността и размера на горепосочените изходящи потоци, Банката взема предвид редица фактори, като правни съвети, етап на въпроса и исторически доказателства от подобни случаи. Допълнителна информация във връзка с провизиите и условните задължения на Банката е представена в Приложение 35.

3.7 Справедлива стойност на земята, сградите и активите за препродажба

Справедлива стойност на земята и сградите

Банката определя справедливата стойност на земята и сградите, използвайки пазарни индикатори, като оценката е направена от професионални лицензирани оценители.

Основните методи на оценка, които определят справедливата стойност са:

- аналогови пазарни цени (където активите се сравняват с близки на тях, които се предлагат на пазара);
- настояща стойност на бъдещ доход от активи, генериращи наем;
- метод на редуцираната стойност (цената, която активът ще има към момента на придобиване или изграждане, редуцирана на база на икономически и физически амортизационни фактори).

Справедлива стойност на активи за препродажба

Дълготрайните активи се класифицират в баланса като активи за препродажба, когато тяхната балансова стойност ще бъде възстановена основно чрез продажба. Те се оценяват по по-ниската от балансовата им стойност и справедливата стойност, намалена с разходите по продажбата. Справедливата стойност се определя всяка година от външно оценителско дружество.

Справедливата стойност е основана на активни пазарни цени, коригирани, ако е необходимо, за различия във вида, местоположението и състоянието на специфичния актив. При липсата на такава информация оценката на справедливата стойност, извършена от външния оценител, е основана на разходите за придобиване на актива, коригирани с промените в икономическите условия.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

3. Значими счетоводни преценки и решения при прилагане на счетоводната политика (продължение)

4. Управление на капитала

Банката изготвя тримесечни законови отчети и месечни отчети за вътрешни цели, в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 575/2013 и Наредба №8 на БНБ за капиталовите буфери на банките. Банката прилага стандартизирания подход за кредитни и пазарни рискове и подхода за основен индикатор за операционен риск от 1 януари 2007 година.

Според надзорните изявления на Банката за целите на Българската народна банка в съответствие с Регламент (ЕС) 575 на Европейския парламент и Съвета към 31 декември 2018 г. Банката е спазила изискванията за капиталова адекватност, поддържайки съотношението СЕТ 1 значително над нормативно изискваното ниво. Както е оповестено в регулаторните отчети към Централната банка, коефициентът на капиталова адекватност на Банката е 20.06%.

Целите на Банката при управление на капитала, който е по-широко понятие в сравнение с капитала в баланса, са следните:

- Да се придържа към изискванията, наложени от регулаторните органи на банковия пазар, където Банката извършва дейност;
- Да гарантира способността на Банката да продължи да работи като действащо предприятие, така че да осигурява възвръщаемост за акционерите и печалба на вложителите; и
- Да поддържа добра капиталова база с цел подпомагане развитието на бизнеса.

В съответствие със Закона за кредитните институции всяка банка или банкова група следва да поддържа минимално ниво на капитал от 10,000 хиляди лева.

Капиталовата адекватност и използването на регулаторния капитал се контролират от Ръководството на Банката чрез техники и указания, разработени от Базел Комитета, Регламент (ЕС) № 575/2013 и Директива 2013/36 на Европейския съюз. Изискваната информация се подава в Българска Народна Банка на тримесечие.

Регулаторният капитал се състои от базов собствен капитал от първи ред, допълнителен капитал от първи ред и капитал от втори ред. Капиталът от първи ред включва внесения и регистриран капитал, фонд „Резервен“, неразпределената печалба от минали години, нереализираната печалба/загуба от финансовите инструменти на разположение за продажба и се намалява със стойността на нематериалните активи. Капиталът от втори ред включва сумите, привлечени като подчинен срочен дълг и резервите от преценка на недвижимите имоти, в които се помещава Банката.

Изискванията по отношение на собствения капитал съгласно Базел III са следните (като процент от рисковопретеглените активи):

- Базов собствен капитал от първи ред е в размер на 4.5%;
- Капитал от първи ред е в размер на 6%;
- Общият капитал е в размер на 8%.

В допълнение са въведени предпазен капиталов буфер и буфер за системен риск. Предпазният капиталов буфер е в размер на 2.5% от рисковопретеглените активи, а буферът за системен риск е в размер на 3% от рисковопретеглените активи.

Рисковопретеглените активи се изчисляват по смисъла на система от пет рискови категории, класифицирани според природата им и отразяващи оценката за кредитен, пазарен и други рискове, с които са свързани, като се взимат предвид признатите обезпечения или гаранции. По подобен начин се третират и задбалансовите експозиции с някои допълнения, които отразяват непредвидени потенциални загуби.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност

5.1 Използване на финансови инструменти

По своята същност дейностите на Банката принципно са свързани с използването на финансови инструменти, включително деривати. Банката приема депозити от клиенти с различна срочност и се старее да постигне по-високи от средните лихвени маржове посредством инвестиция на тези средства в активи с високо качество. Банката се стреми да увеличи тези маржове чрез обединяване на краткосрочни средства и кредитиране за по-дълги периоди при по-високи лихвени проценти, като същевременно поддържа достатъчна ликвидност за посрещане на всички задължения, които могат да настъпят.

Банката също така се стреми да повиши лихвените си маржове, като получи над средните маржове, нетно от провизии, посредством кредитиране на търговци и кредитополучатели на дребно в рамките на определен кредитен рейтинг. Такива експозиции включват както балансови кредити и аванси, така и задбалансови гаранции и други ангажименти, като например акредитиви.

Банката също така търгува с финансови инструменти като заема позиции в търгувани и извънборсови финансови инструменти, включително деривати, за да се възползва от краткосрочните пазарни движения на пазарите на акции и облигации, както и тези на валутни котировки и лихвени проценти.

5.2 Фактори за финансов риск

Поради същността на своята дейност Банката е изложена на редица финансови рискове като кредитен риск, пазарен риск (включително валутен и лихвен риск), ликвиден и оперативен риск. Цялостната стратегия за управление на риска на Банката има за цел да сведе до минимум всички потенциални неблагоприятни ефекти върху дейността ѝ, финансовото ѝ състояние и паричните ѝ потоци.

Цели и политики за управление на риска

Рискът е неделима част от дейността на Банката по пътя към постигане на нейните бизнес цели. Поради това ръководството на Банката е установило адекватни механизми за идентифициране на тези рискове на ранен етап и оценява потенциалното им въздействие върху постигането на тези цели. Тъй като условията, в които оперира Банката, от икономически, секторен и регулаторен характер ще продължават да се променят, механизмите за управление на риска се определят (и коригират), по начин, който позволява да се идентифицират и управляват рискове, свързани с промяната.

Структурата на Банката, вътрешните процеси и съществуващите механизми за контрол гарантират както принципа на независимост, така и упражняването на достатъчен надзор.

Ръководството на Банката счита ефективното управление на риска за основен приоритет, както и за голямо конкурентно предимство за организацията. В тази връзка Банката е отделила значителни ресурси за усъвършенстване на своите политики, методи и инфраструктура, за да осигури съответствие с изискванията на Европейската централна банка (ЕЦБ), с насоките на Европейския банков орган (ЕБО) и на Базелския комитет за банков надзор, с Българската народна банка и с най-добрите международни банкови практики. Банката е изградила добре структуриран процес за одобрение на кредити, независими прегледи на исканията за кредит и ефективни политики за управление на кредитния, пазарния, ликвидния и операционния риск. Политиките за управление на риска, прилагани от Банката, се преразглеждат ежегодно.

Стратегията за управление на риска в Банката, която е официално документирана, очертава цялостната насока на Банката по отношение на управлението на риска и капитала, включително мисията и целите за управление на риска, дефинициите за риск, принципите за управление на риска, рамката за рисковия апетит, рамката за управление на риска, стратегическите цели и инициативите на топ мениджмънта за подобряване на рамката за управление на риска, която се прилага.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

Максималният риск, който Банката желае да поеме при осъществяването на своите стратегически цели, се формулира чрез набор от количествени и качествени отчети за специфични видове риск, включително специфични нива на толерантност. Целта е да се подпомогне бизнес развитието на Банката, да се постигне силна капиталова позиция с по-висока възвращаемост на собствения капитал и да се гарантира спазването от страна на Банката на регулаторните изисквания.

Риск комитет

Рамката за управление на риска в Банката се състои от няколко различни подразделения. По-специално, Надзорният съвет е създал Риск комитет, който упражнява всички функции по управление на риска. Неговата дейност понастоящем се допълва с функцията на Управление „Риск“.

Надзорният съвет е делегирал на Риск комитета ролята да одобрява всички решения за стратегическо управление на риска (например местния рисков апетит, разпределение на капитала, профил на баланса и структурата за управление на риска). Риск комитетът отговаря за мониторинга на количествените и качествените аспекти на всички кредитни, пазарни, ликвидни и оперативни рискове. Риск комитетът има следните правомощия:

- ✓ Преглед и анализ на рисковия профил на Банката, както и идентифициране и оценка на съществените за Банката рискове;
- ✓ Създаване на адекватни политики и процедури за идентифициране, оценка, мониторинг и контрол на съществените рискове;
- ✓ Информирание на Надзорния съвет за съществени проблеми и събития, които могат да имат значително въздействие върху рисковия профил на Банката;
- ✓ Мониторинг на влезлите в сила политики, свързани с управлението на значителните рискове;
- ✓ Одобрение на подходящи методологии и модели за оценка на риска и лимит на експозиция.

Риск комитетът информира периодично Надзорния съвет за адекватността на структурата на Управление „Риск“, както и отчита ключови риск индикатори. Ако има съмнение за съществени проблеми, то те се ескалират или до Надзорен съвет на Юробанк България АД или до Груповия Риск комитет.

Управление на необслужваните експозиции

Банката е изградила организационен и йерархичен модел, за да подсили управление на проблемните активи и да бъде адекватна на макросредата, като същевременно прилага регулаторните изисквания.

В тази връзка бяха предприети инициативни мерки, като Банката трансформира операционния си модел за проблемни активи, създавайки специално управление „Управление на проблемните активи“ (TAG) и съответните органи за управление на проблемните активи, а именно „Комитет по проблемните активи“ (TAC) и „Комитет за управление и наблюдение на проблемни експозиции“ (SHMC).

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

Комитет по проблемните активи (ТАС)

Комитетът по проблемните активи е създаден като комитет към Управление „Управление на проблемни активи“ под Управителния съвет на Банката. Комитетът по проблемните активи следи и контролира управлението на проблемните активи на Банката. По-специално основните компетенции, които са делегирани на Комитета по проблемни активи, се отнасят до мониторинга на просрочените кредити и управлението на необслужваните кредити, определянето и внедряването на стратегията за управление на проблемните активи, както и одобрението и оценката на устойчивостта на мерките по реструктуриране и по приключвателните процедури.

Комитет за управление и наблюдение на проблемни експозиции (SHMC)

Комитетът за управление и наблюдение на проблемни експозиции е създаден като специален комитет, който осъществява мониторинг на списък от корпоративни клиенти, които са проблемни и не обслужват своите експозиции. Основните компетенции на комитета за управление и наблюдение на проблемни експозиции са свързани с мониторинга и решенията относно стратегията за управление проблемни отношения с корпоративни клиенти.

Управление „Управление на проблемни активи“ (TAG)

Управление „Управление на проблемни активи“ е създадено като независим орган, който се отчита пряко пред Главния изпълнителен директор на Банката. То е основното отговорно звено за управлението на портфейла от проблемните активи на Банката, за целия процес от момента преди изпадане в просрочие в случай на високо-рискови експозиции до правните действия. Управлението подsigурява непосредствено наблюдение, строг контрол и коригиране на курса спрямо непрекъснатите промени в макросредата, регулаторните и законови изисквания, добрите международни практики и новите или съществуващи вътрешни изисквания.

Управление „Управление на проблемни активи“ се състои от отдел „Управление на проблемни активи на дребно“, отдел „Управление на проблемни корпоративни активи“, отдел „Риск и политика“ и отдел „Централизирана обработка на кредитни сделки“. Структурата на управлението е напълно отделена от бизнес звената на Банката, както по отношение на управлението на портфейла, така и по отношение на процеса по одобрение на кредити, като по този начин се осигурява прозрачност, гъвкавост, по-добро приоритизиране и отговорност на мениджмънта като се прехвърля управлението от минимизиране на лошите дългове към управление на стойността на лошия дълг, в съответствие с рисковия апетит на Банката.

Управление „Управление на проблемни активи“ си сътрудничи с управление „Риск“, което от своя страна е отговорно за цялостната рамка за управление на риска и за разработването и утвърждаването на методологии и инструменти за кредитна оценка (т.е. модели и таблици за оценка). Налице е взаимодействие с Управление „Риск“, свързано с разработването, потвърждаването и актуализирането на Кредитната политика на „Управление на проблемни активи“, оценката и становището по бизнес предложенията на „Управление на проблемни активи“ и одобрението на мерките по реструктуриране (представители на управление „Риск“ участват в процеса на одобрение).

Резултатите от управлението на проблемните активи се представят на редовните Риск комитети.

Основните ръководни принципи на Управление „Управление на проблемни активи“ са:

- Запазване на ясната граница между бизнес звената и управлението на проблемните активи;
- Осигуряване на пряко участие на висшето ръководство в управлението на проблемните активи и тясно наблюдение на съответния портфейл;

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

Управление „Управление на проблемни активи“ (TAG) (продължение)

- Разработване на устойчива стратегия за работния процес по кредитиране посредством иновативни предложения, които ще доведат до надеждни решения, като същевременно се подсигури последователен подход за управление на проблемните активи в портфейлите;
- Инженерни подобрения в наблюдението и предлагането на целеви решения чрез сегментиране на кредитополучателите с просрочени експозиции и адаптиране на процеса по предоговаряне и работния подход към конкретен сегмент;
- Осигуряване на последователен подход за управление на проблемните активи в портфейлите;
- Предотвратяване на възникването на необслужвани кредити чрез ранна намеса и ясно определяне на основните финансови цели на проблемните активи;
- Наблюдаване на статистиката на просрочените кредити, както и определяне на целеви действия за намаляване на риска, за да се осигури намаляване на риска от портфейла;
- Стремение към максимизиране на броя на кредитополучателите, които се връщат към статус „редовен“ като следствие от осъществени модификации или действия по събиране на вземания;
- Следене на загубите, които произтичат от проблемни активи; и
- Дефиниране на критерии за оценка на устойчивостта на предложените мерки за реструктуриране и приключаване и определяне на йерархията за вземане на решения.

Оперативни цели за управление на необслужвани експозиции (НОЕ)

В отговор на изискванията на надзора на Европейската Централна Банка и съобразено с насоките на Групата, Банката разработи рамка с оперативни цели за управление на портфейла си от НОЕ, подкрепена с няколко ключови индикатори за измерване на резултатите.

В съответствие с посочената рамка, Банката разработи набор от оперативни цели за управление на НОЕ, както и подробна три-годишна стратегия за представянето на НОЕ портфейла, която ще се преразглежда на годишна база, за да отрази евентуалните промени настъпили в оперативната среда или в стратегическите приоритети на Банката. През февруари 2018 г., Ръководството на Банката одобри стратегия за управление на НОЕ за периода 2018-2021 г., която предвижда НОЕ портфейл от 566 млн. лева към края на 2019 и портфейл от 344 млн. лева (или 5% съотношение на необслужвани към всички експозиции) към края на 2021 г., което представлява намаление от 187% в обемите на НОЕ за края на 2021 г. спрямо декември 2017 г.

Основният двигател за ускореното намаляване на НОЕ се очаква да бъдат сделките за продажба на необслужвани експозиции. Допусканията, залегнали в стратегията за управление на НОЕ и по-специално очакваните допълнителните загуби при ускорена продажба на НОЕ портфейли, бяха отразени в ефекта от първоначално прилагане на МСФО 9, в съответствие с изискванията на стандарта за отразяване на прогнозна информация, както е пояснено в Приложение 2.3.2 Преминаване към МСФО 9 – ефект.

Предвидените в стратегията допълнителни мерки за намаляване на НОЕ са отписвания на необслужван дълг (частични и пълни), извършени спрямо натрупаната обезценка от предходни периоди.

През март 2019 г., Банката изготви актуализирана НОЕ стратегия и оперативни цели за периода 2019-2021 г., по искане на Единния Надзорен Механизъм, с цел уеднаквяване на периодичността на отчитане с този на други значими институции в ЕС, съгласно указанията на ЕЦБ. Новата стратегия на Банката намери отражение в Груповия план за ускорено намаление на НОЕ, оповестен в контекста на Плана за трансформация на Юробанк Ергасиас, който има за цел да постигне съотношение от 16% на необслужвани към всички експозиции към края на 2019 г. и коефициент под 10% към края на 2021 г.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск

Кредитният риск е рискът насрещната страна по сделката да не е в състояние да изплати в срок дължимите суми в пълен размер.

Сетълмент рискът е този, който възниква при уреждане на плащанията, например за сделки с финансови инструменти, включително деривати и валутни сделки. Рискът възниква, когато Банката извършва плащания, преди да може да се увери, че плащанията на насрещната страна са получени.

Кредитният риск възниква основно от дейности, свързани с предоставяне на кредити на корпоративни клиенти и на клиенти на дребно от страна на Банката, включително предоставянето на кредитни улеснения, като финансови гаранции и акредитиви. Банката е изложена и на кредитен риск, произтичащ от други дейности като инвестиции в дългови ценни книжа, търговски дейности, капиталови пазари и сетълмент дейности. Като се има предвид, че кредитният риск е основният риск, на който Банката е изложена, той се управлява стриктно и се наблюдава от централизирани специализирани звена в управление „Риск“, които от своя страна се отчитат пред Главния директор на „Управление на риска“ в Банката и пред Главния директор на „Управление на риска“ в Групата.

(а) Процес по одобрение на кредити

Понастоящем са обособени две отделни групи от кредитни комитети – комитети за клиенти с редовни експозиции и комитети за управление на проблемни експозиции.

Комитетите за клиенти с редовни експозиции са отговорни за прилагането на функциите по кредитна оценка, одобрение и периодичен преглед на редовните клиенти. Техните задължения са свързани едновременно с целите за поддържане за стабилен портфейл от кредити, осигуряване на постоянни приходи за Банката и устойчив растеж.

Дейността на комитетите за управление на проблемни експозиции включва работа с кредитополучатели със средна и висока степен на класификация на риска. Тяхната основна насока е прецизното оценяване на финансова жизнеспособност на клиентите, за да се определи стратегията за управление на портфейла.

Разделянето на задълженията гарантира независимост между ръководителите, които отговарят за взаимоотношенията с клиентите, процеса на одобрение и усвояване на кредита, както и наблюдение на кредита през целия му жизнен цикъл.

Кредитни комитети

Процесът на одобрение на кредити в сектор корпоративно банкиране е централизиран чрез създаване на кредитни комитети с нарастващи нива на одобрение на кредити, с цел управление на корпоративния кредитен риск. Основните комитети на Банката са следните:

- Кредитни комитети (централни и местни), упълномощени да одобряват ново финансиране, подновяване или промяна на съществуващите кредитни лимити, в съответствие с тяхното ниво на одобрение, в зависимост от общия размер на лимита и рисковия профил на клиента (т.е. висок, среден или нисък), както и стойността и вида на обезпечението;
- Комитет за управление на проблемни кредитни експозиции, упълномощен да одобрява кредитни искания и да предприема действия към клиенти с влошена експозиция;
- Международни кредитни комитети (регионални и национални), създадени за кредитиране на големи кредитополучатели на дъщерните дружества от Групата, са упълномощени да одобряват нови лимити, подновявания или промяна по съществуващи лимити, в съответствие с тяхното ниво на одобрение в зависимост от общата експозиция на клиента и рисковия профил на клиента (т.е. висок, среден или нисък), както и стойността и вида на обезпечението; и
- Международни комитети за управление на проблемни експозиции, създадени за работа с големи клиенти с влошена експозиция на дружества от Групата.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

Кредитни комитети (продължение)

Кредитните комитети провеждат заседания веднъж седмично или по-често, ако се налага.

Отдел „Кредитен риск“

Основните задължения на отдел „Кредитен риск“ са:

- Преглед и оценка на кредитните искания на:
  - ✓ Местни големи и средни корпоративни клиенти от всяка рискова категория;
  - ✓ Специализирани звена, като проектно финансиране, факторинг;
  - ✓ Чуждестранни клиенти; и
  - ✓ Клиенти от сектор „на дребно“ (банкиране на малък бизнес и индивидуално банкиране) над предварително определен праг и за предварително определени типове изключения;
- Даване на независимо становище за риска за всяко искане за кредит, което включва:
  - ✓ Оценка на кредитния профил на клиента въз основа на идентифицираните качествени и количествени рискови фактори (пазарни, операционни, структурни и финансови);
  - ✓ Задълбочен секторен анализ; и
  - ✓ Препоръки за изготвяне на сигурна, добре обезпечена и добре контролирана сделка.
- Преглед и потвърждение на рейтингите на всеки отделен кредитополучател, които да отразяват установените рискове;
- Участие във всички кредитни комитети и с право на глас в местните такива (както за клиенти с обслужвани експозиции, така и за такива с необслужвани), съгласно процедурата за одобрение на кредити;
- Активно участие във всички външни/регулаторни проверки на Банката;
- Подготовка на специализирани доклади към Международния Кредитен Сектор (ICS) на регулярна основа, по отношение на изтеклите прегледи на кредити, сделки по финансиране със заемни средства, както и изготвяне различни статистики за съществуващите и ново одобрените финансираня при поискване;
- Осигуряване на съответствие на звената за кредитиране с одобрените политики в Банката; и
- Предоставяне на специализирани знания, опит и подкрепа на други управления в Банката във връзка с оперативни процедури и процедури по кредитиране, политики за сигурност, нови кредитни продукти и схеми за реструктуриране.

Процес на одобрение в сектор „Банкиране на дребно“

Процесът по одобряване на кредити за малки предприятия (с оборот до 3 милиона лева) е централизиран следвайки специфични насоки за признати обезпечения, както и принципа „четири очи“. Оценката се основава на анализ на финансовото състояние на кредитополучателя и на статистическите „скор карти“.

Процесът по одобрение на кредити в сектор „Индивидуално банкиране“ (потребителски и жилищни кредити) също е централизиран. Той се основава на специализирани модели за оценка на кредитните искания и критерии за кредитиране, които отчитат поведението на изплащане, личното богатство и финансовото състояние на кредитополучателите, включително наличието на недвижим имот, вида и качеството на обезпеченията и други фактори. Непрекъснатото наблюдение на качеството на портфейла и всички други отклонения, които могат да възникнат, води до незабавно коригиране, в случай, че се счете за необходимо, на кредитната политика и процедури.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

(б) Наблюдение на кредитния риск

Отдел „Кредитен контрол“

Отдел „Кредитен контрол“ следи и оценява качеството на всички кредитни портфейли на Банката и оперира независимо от бизнес звената. Отделът докладва пряко на Главния директор на „Управление на риска“.

Основните задължения на отдела са:

- Наблюдение и преглед на състоянието на всички кредитни портфейли на Банката;
- Провеждане прегледи на място и изготвяне на писмени доклади до ръководството относно качеството на всички кредитни портфейли на Банката и спазването на действащите разпоредби на Европейския банков орган;
- Надзор и поддръжка на системите за кредитен рейтинг и за обезценка, които се използват за оценка на корпоративните клиенти;
- Редовно наблюдение и докладване на тримесечна база на Комитета по риска на ниво страна на рисковите експозиции, заедно с придружаващите ги анализи;
- Участие в процеса по одобрение на нови политики за кредитиране и нови кредитни продукти;
- Участие в Комитета по проблемни активи;
- Участие в заседанията на Кредитните комитети и Комитетите за управление на проблеми експозиции, без право на глас;
- Наблюдение и оценка на ефективността на приетите стратегии и предложените решения по отношение на справянето с необслужваните експозиции и постигане на целите за намаляване на необслужваните експозиции;
- Участие при формулиране на политиката за провизиране и редовно следене на степента на адекватност на провизиите на всички кредитни портфейли на Банката.

Отдел „Методология на кредитния риск и контрол на капиталовата адекватност“

Отдел „Методология на кредитния риск и контрол на капиталовата адекватност“ се отчита пряко пред главния директор на „Управление на риска“.

По-специално, основните отговорности на отдела са:

- Управление на развитието на модели, внедряване, поддръжка и валидация на вътрешнорейтинговите модели за вероятност от неизпълнение (PD), загуба от неизпълнение (LGD) и експозиция в неизпълнение (EAD), които се използват за оценка на кредитния риск;
- Да управлява разработването, внедряването, поддържането и валидирането на моделите за оценка на риска;
- Да управлява разработването, внедряването, поддържането и валидирането на МСФО 9 моделите за изчисляване на 12-месечна очаквана кредитна загуба и очаквана кредитна загуба за целия срок на инструмента;
- Внедряване, мониторинг и поддържане на калкулационния модул за обезценка по МСФО 9;
- Внедряване, мониторинг и поддържане на системите за кредитен рейтинг;

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

(б) Наблюдение на кредитния риск (продължение)

Отдел „Методология на кредитния риск и контрол на капиталовата адекватност“ (продължение)

- Провеждане на стрес тестове, както вътрешни, така и външни (ЕБО/Българска народна банка (БНБ)) и поддържане на модела за стрес тестове на кредитния риск;
- Изготвяне на анализ на кредитния риск за целите на Вътрешния анализ на адекватността на капитала (ВААК)/ Стълб 2;
- Изготвяне на оповестяванията за кредитен риск по базелския Стълб 3;
- Да участват в изготвянето на бизнес плана, плана за необслужваните експозиции и плана за възстановяване на Банката по отношение на качеството на активите и капиталовите изисквания за кредитния портфейл (прогнозни обезценки и рисково-претеглени активи), както и участие в съответните комисии;
- Подпомагане на бизнес звената при използването на модели за кредитен риск при вземане на бизнес решения, за целите на кредитирането, в оценката на въздействието на стратегическите инициативи върху капитала и разработването и използването на показатели, свързани с риска.
- Да съблюдава регулаторната рамка във връзка с горепосоченото, да извършва оценка на въздействието, да инициира и управлява съответните проекти;
- До докладва редовно на Главния директор на „Управление на риска“ и на Главния директор на „Управление на риска“ на Групата, на Риск комитета на управителния съвет по отношение на: ефективността на риск моделите, рисковите параметри (PD, LGD, EAD), концентрационен риск, регулаторните промени и оценката на въздействието им и прегледи на качеството на активите.

Отдел „Пазарен риск“

Отдел „Пазарен риск“ е отговорен за измерването, наблюдението и отчитането на експозицията на Банката към риск от контрагента, който представлява риска от загуба поради неизпълнение от страна на клиента на договорните задължения в контекста на сделките на капиталовите пазари, като например ценни книжа, деривати, репо-сделки, обратни репо сделки, междубанкови пласменти и други.

Банката определя лимити за нивото на риск от контрагента (вж. също 5.2.1 (е) редуциране на кредитния риск), които се основават главно на кредитния рейтинг на контрагента, предоставен от международните рейтингови агенции и на типа на продукта (например лимити за контрол на нетни открити позиции в деривати, както по отношение на размер, така и на срок, експозиции в държавни ценни книжа, междубанкови сделки и салда по оперативните сметки). Усвояването на горепосочените лимити и всякакви надвишения по тях, както и съвкупната експозиция по контрагент и тип на продукта се следи ежедневно от отдела. При изчисляването на окончателната експозиция се вземат предвид договорите за редуциране на риска.

В случай на необезпечени деривативни сделки, Банката оценява текущата експозиция заедно с потенциалната бъдеща експозиция, посредством използването на финансови модели. За наблюдение на неусвоения лимит се използва общата експозиция.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

(в) Кредитни ангажименти

Основната цел на кредитните ангажименти е да се гарантира, че средствата са на разположение на клиента, както е договорено. Договорите за финансова гаранция носят същия кредитен риск като кредитите, тъй като представляват неотменими гаранции, че Банката ще извършва плащания в случай, че клиентът не може да изпълни задълженията си към трети страни. Документарните и търговските акредитиви, които са писмена гаранция от Банката от името на клиент, позволяващи на трета страна да усвоява средства от Банката до определена сума и при определени правила и условия, са обезпечени от извършената доставка на стоки, за която те се отнасят и следователно носят по-малък риск от кредита. Ангажиментите за предоставяне на кредит представляват договорни задължения за предоставяне на кредит при предварително определени условия (Приложение 35) под формата на кредити, гаранции или акредитиви, за които Банката обикновено получава такса ангажимент. Такива ангажименти са неотменими за срока на договора или могат да бъдат отменени само в случай на съществен неблагоприятен ефект.

(г) Концентрационен риск

Банката определя нивата на кредитния риск, който поема, чрез поставяне на лимити за експозиция от кредитополучател или група от кредитополучатели и по индустриални сектори. Концентрационният риск се наблюдава регулярно и се отчита на Риск комитета.

(д) Рейтингови системи

Рейтинг на кредитни експозиции на корпоративни клиенти

Банката използва редица рейтингови модели и инструменти, за да отрази по подходящ начин риска, произтичащ от корпоративни клиенти с кредитни експозиции с различни характеристики. Съответно Банката използва следните рейтингови модели за корпоративния портфейл:

- Moody's Risk Advisor ("MRA" или "Фундаментален анализ"- "FA") се използва за оценка на риска на кредитополучателите в сектора на корпоративното кредитиране.
- Слот модели: за оценка на риска, произтичащ от ограничени експозиции, които са част от специалния корпоративен кредитен портфейл, се използват слот модели за рейтинг.
- Вътрешни модели за кредитен рейтинг ("ICR") се използват за тези клиенти, които не могат да бъдат рейтинговани нито от "MRA", нито от слот методологията.

Системата за кредитен рейтинг „Moody's Risk Advisor“ дава възможност за оценка на кредитоспособността на корпоративните кредитополучатели чрез анализ на (а) количествени критерии (минимум два годишни финансови отчета), които се сравняват с финансовите отчети на сходна група (т.е. компании с подобна бизнес дейност) и б) качествени параметри като фирмена репутация и състояние, управленски характеристики и умения и др. MRA взема предвид балансите на предприятието, отчетите за приходите и разходите и отчетите за паричните потоци за изчисляване на ключовите коефициенти. Анализът на коефициентите включва оценки на тренда на всяко съотношение в множество периоди, както по отношение на кривата, така и на волатилността на тренда. Той също така сравнява стойността на коефициента за последния период със стойностите,

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

(д) Рейтингови системи (продължение)

които са една четвърт под или над медианата за сравнима група. Освен това MRA е снабден с широко използван набор от качествени фактори, свързани с качеството на управление на компанията, позицията на компанията в нейния индустриален сектор и присъщите рискове за съответната индустрия. MRA използва финансови данни за компании, опериращи на българския пазар.

По отношение специализирания кредитен портфейл (за който Банката използва слот рейтингови модели) и в съответствие с дефинициите на Европейския банков орган (ЕБО), той се състои от типове експозиции към предприятия, специално създадени за финансиране или управление на физически активи, когато основният източник на приходи и погасяването на задължението са пряко свързани с финансираните активи. Рейтинговата система New Credit Rating (NCR) се прилага за проекти за недвижими имоти, т.е. за финансиране на проекти за недвижими имоти (например офис сгради, които могат да бъдат отдавани под наем, търговски площи, жилищни сгради, индустриални или складови площи), където очакваните парични потоци за погасяването на кредита ще бъдат генерирани от съответния актив (лизингови плащания, плащания за наем или продажба на актива). Рейтинговата система за проекти за недвижими имоти се използва за инвестиционни недвижими имоти (инвеститори) и недвижими имоти в процес на изграждане (строители). Според слот методологията се оценяват четири ключови аспекта на проекта: финансова стабилност, характеристики на актива, стабилност на инвеститора/строителя, обезпечения.

MRA не се използва за определени типове предприятия, които се отличават със специални характеристики на различните счетоводни методи, които използват за изготвяне на своите финансови отчети, като застрахователни компании и брокерски фирми. Освен това предприятия (като стартиращи предприятия), които не са представили финансова информация за най-малко два годишни счетоводни периода, не се оценяват с MRA.

В случай, че за клиента не е приложим нито MRA, нито рейтинг въз основа на слот методологията, се използва вътрешният кредитен рейтинг ("ICR"). Той се основава на задълбочен анализ на набор от качествени фактори (управление на компанията, промишленост, условия на работа, пазарен сектор, обезпечение по кредита и др.) и количествени фактори (финансови показатели като рентабилност, ливъридж, ликвидност и други, които са вземат от финансовите отчети на клиента). Всеки клиент трябва да получи индивидуален рейтинг, но клиентите, които принадлежат към обща група, трябва да бъдат разглеждани заедно. В случай, че свързаното дружество предостави корпоративна гаранция, тогава дружеството, което е кредитополучател, трябва да получи кредитния рейтинг на компанията, предоставяща гаранцията.

В контекста на прилагането на МСФО 9, Банката допълнително подобри своите модели за оценка на корпоративния кредитен риск, свързвайки оценката на рисковите параметри с макроикономически фактори, което позволи прогнозиране на промяната на рейтинга при различни макроикономически сценарии (базисен, неблагоприятен и оптимистичен).

Описаните по-горе рейтингови системи са неразделна част от процеса на вземане на решения и управление на риска при корпоративното банкиране:

- Одобрение или отхвърляне на кредита, както в процеса на създаване, така и в последващия процес на преразглеждане;
- Разпределяне на нивата на компетенция в процеса на одобрение на кредита;
- Изчисляване на обезценката (критериите за определяне на фаза и последващото изчисление на очакваните кредитни загуби на база прогнозните рискови параметри).

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

(д) Рейтингови системи (продължение)

Рейтинг на кредитни експозиции на дребно

Банката прилага кредитни оценки на своите клиенти на дребно, като използва редица статистически базирани модели както при създаването на кредита, така и последващо чрез поведенчески скоркарти. Тези модели са разработени въз основа на наличната информация, за да се предвиди вероятността от неизпълнение, загубата от неизпълнение и експозицията в неизпълнение. Те обхващат целия спектър от продукти на дребно (кредитни карти, потребителско кредитиране, жилищни кредити и кредити за малки предприятия).

Моделите са разработени въз основа на историческите данни на Банката и на данните от кредитните отдели. Поведенческите скоркарти се изчисляват автоматично на месечна база, като по този начин се гарантира, че оценката на кредитния риск е актуална.

Моделите се прилагат в процеса на одобрение на кредити, управлението на кредитните лимити, както и в процеса на събиране на вземанията за приоритизиране на сметките в процеса на обработката.

В контекста на внедряването на МСФО 9, Банката допълнително е усъвършенствала своите модели за оценка на кредитния риск на дребно, свързвайки калулацията на рисковите параметри с макроикономически фактори, което позволява тяхното прогнозиране за една година и за целия срок при различни макроикономически сценарии (базисен, неблагоприятен и оптимистичен) и по този начин подпомага анализа на процеса по определяне на фазите и разпределение на база рискови класове в хомогенни пулове.

Отдел „Методология на кредитния риск и контрол на капиталовата адекватност“ съблюдава капацитета на рейтинговите модели и системите за оценка, за да класифицират клиентите според риска, както и да прогнозират текущо вероятността от неизпълнение, загубата от неизпълнение и експозицията в неизпълнение. Банката проверява актуалността на рейтинговите модели и системите за оценяване на годишна база като проверката включва както количествени, така и качествени аспекти.

(е) Редуциране на кредитния риск

Ключов елемент от бизнес стратегията на Банката е намаляване на риска чрез използване на различни техники за неговото редуциране. Най-важните средства за намаляване на риска са залогът на обезпечението, гаранциите и рамковите споразумения за нетиране.

Типове обезпечения, които най-често се приемат от Банката

Банката има вътрешни политики, в които са посочени следните видове обезпечения, които обикновено се приемат в процеса на кредитиране:

- Недвижим имот;
- Залог на движимо имущество;
- Залог на търговски предприятия;
- Залог на вземанията;
- Ценни книжа;

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

(е) Редуциране на кредитния риск (продължение)

- Парични средства;
- Гаранции;
- Поръчителство;
- Други приемливи обезпечения.

Съгласно кредитната политика на Банката определен коефициент на покритие е предварително условие, както при одобрението на кредитната сделка, така и текущо, за всеки вид обезпечение.

При междубанкови експозиции (например обратни репо сделки, деривати), Банката приема като обезпечение само парични средства или ликвидни облигации.

Принципи на оценяване на обезпеченията

При определянето на максималното съотношение на обезпеченията за кредити, Банката отчита цялата налична информация, включително специфичните характеристики на обезпеченията, ако участниците на пазара вземат това предвид при ценообразуването на съответните активи. Оценката и следователно допустимостта се основават на следните фактори:

- справедливата стойност на обезпечението, т.е. цената на излизане, която би била получена за продажба на актива в обичайна сделка при текущи пазарни условия;
- справедливата стойност отразява способността на участниците на пазара да генерират икономически ползи чрез използването на актива в най-високата и най-добрата му употреба или чрез продажбата му;
- отчита се намаляване на стойността на обезпечението, ако видът, местоположението или състоянието (като влошаване и остаряване) на актива дават основание за това;
- не се дава стойност на обезпечението, ако залогът не е правно приложим.

Политики и документация за обезпеченията

По отношение на обезпеченията политиката на Банката подчертава необходимостта от своевременност и разумно изпълнение на обезпеченията и съответните процеси, с цел да се гарантира, че обезпеченията и съответната документация са правно приложими по всяко време. Банката има право да ликвидира обезпечение в случай на финансово затруднение на длъжника и може да претендира и контролира паричните постъпления от процеса на ликвидация.

Гаранции

Гаранциите използвани като средство за редуциране на кредитния риск от Банката, са основно издадени от централни и регионални правителства в страните, в които Банката оперира. Европейският инвестиционен фонд (ЕИФ) е също значителен гарант за кредитен риск.

Риск от контрагента

Банката намалява риска от контрагенти, произтичащ от дейности на капиталовите пазари, като сключва рамкови договори за нетиране и други подобни споразумения, както и споразумения за обезпечение с контрагенти, с които извършва значителен обем сделки. Рамковите споразумения за нетиране обикновено не водят до компенсирани на балансните активи и пасиви, тъй като транзакциите обикновено се уреждат на брутна основа.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.1 Кредитен риск (продължение)****(е) Редуциране на кредитния риск (продължение)**

Въпреки това, съответният кредитен риск се намалява чрез рамково споразумение за нетиране, доколкото при възникване на случай на неизпълнение всички суми с насрещната страна се прекратяват и се уреждат на нетна база.

В случай на деривати, Банката използва договорите на Международната асоциация за суапове и деривати (ISDA), които ограничават експозицията чрез прилагане на нетиране, и приложения за кредитна подкрепа (CSAs), които допълнително намаляват общата експозиция към съответния контрагент. В рамките на тези споразумения, общата експозиция към контрагента се изчислява ежедневно, като се вземат предвид всички нетиращи споразумения и обезпечения.

Същият процес се прилага и в случая на репо сделки, при които се използват стандартни Глобални рамкови споразумения за репо сделки (GMRA). Експозицията (нетната разлика между сумата на репото и пазарната стойност на ценните книжа) се изчислява ежедневно и обезпечението се прехвърля между контрагентите като по този начин експозицията се минимизира.

5.2.1.1 Максимална експозиция към кредитен риск преди обезпечение**Суми съгласно МСФО 9**

	Към 31 декември 2018
Кредити и аванси на банки	1,418,148
Намалени с: Обезценка	(226)
Кредити и аванси на клиенти:	
- Ипотечни	1,751,030
- Потребителски кредити (включително кредитни карти)	792,274
- Малки бизнес кредити	700,029
- Корпоративни кредити	2,364,851
Намалени с: Обезценка	(336,995)
Активи за търгуване - дългови ценни книжа	7,096
Деривативни финансови инструменти	2,400
Дългови ценни книжа по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход	378,858
Дългови ценни книжа по амортизирана стойност	19,181
Намалени с: Обезценка	(583)
Други финансови активи*	15,404
Намалени с: Обезценка	(1,337)
Експозициите на кредитен риск, свързани с задбалансови позиции, са както следва (прил. 35):	
Гаранции и акредитиви	196,064
Кредитни ангажименти	1,089,966
Намалени с: Обезценка	(589)
Общо	8,395,571

(*) отнася се до финансови активи обект на изисквания по МСФО 9, които са признати като други активи

Горната таблица представя максималната кредитна експозиция на Банката към 31 декември 2018 г., без да се вземат предвид притежаваните обезпечения или други кредитни подобрения.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.1 Максимална експозиция към кредитен риск преди обезпечение (продължение)

Суми съгласно МСС 39

	<u>Към 31 декември 2017</u>
Кредити и аванси на банки	1,264,068
Кредити и аванси на клиенти:	
- Ипотечни	1,579,204
- Потребителски кредити (включително кредитни карти)	647,655
- Малки бизнес кредити	570,201
- Корпоративни кредити	2,031,572
Активи за търгуване - дългови ценни книжа	13,263
Деривативни финансови инструменти	241
Дългови ценни книжа по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход	430,877
Дългови ценни книжа по амортизирана стойност	19,181
Други активи	8,824
Експозициите на кредитен риск, свързани с задбалансови позиции, са както следва (прил. 35):	
Гаранции	80,561
Акредитиви	38,226
Кредитни ангажименти	835,455
Общо	<u>7,519,328</u>

Горната таблица представя максималната кредитна експозиция на Банката към 31 декември 2017 г., без да се вземат предвид притежаваните обезпечения или други кредитни застраховки.

Относно балансовите активи, изложените по-горе експозиции се основават на нетните балансови стойности, отчетени в баланса.

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти

Разделът по-долу дава подробен преглед на експозицията на Банката към кредитен риск, произтичащ от кредитни портфейли на клиенти. След приемането на МСФО 9 от 1 януари 2018 г., Банката актуализира оповестяванията във връзка с определените насоки, за да се съобрази с измененията в МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестявания“. Като се има предвид, че Банката е приела МСФО 9 без преизчисляване на сравнителна информация, то информацията, приложима съгласно МСФО 9, е представена отделно от съответните оповестявания съгласно МСС 39, когато е уместно.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите

Политика, приложима след 1 януари 2018

Предоставените кредити и аванси на клиенти, отчитани по амортизирана стойност, се класифицират в зависимост от това как се измерва очакваната кредитна загуба.

Съответно кредитите, докладвани като необезценени, включват кредити, за които се признава „12-месечна очаквана загуба“, тъй като те не показват значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване и кредитите, за които се признава „очакваната кредитна загуба за живота на кредита“, тъй като за тях има значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, но не се считат за такива в неизпълнение.

Категорията „обезценени кредити“ включва кредити, за които се счита, че са в неизпълнение, за които е призната обезценка, равна на „очаквана кредитна загуба за живота на кредита“, и кредити, класифицирани като „закупени или възникнали финансови активи с кредитна обезценка“ (РОСІ), които винаги се измерват на базата на очакваната кредитна загуба.

Счетоводната политика на Банката по отношение на обезценката на финансови активи е посочена в Приложение 2.2.15.

Политика, приложима преди 1 януари 2018

Кредитите и авансите на клиенти се класифицират като „нито просрочени, нито обезценени“, „просрочени, но необезценени“ и „обезценени“.

Кредитите, отчетени като „нито просрочени, нито обезценени“, са такива без договорени плащания в просрочие или други индикации за обезценка.

В категорията „просрочени, но необезценени“ са включени кредити с просрочени договорни плащания най-малко един ден, но които не са обезценени, освен ако не е налице информация за обратното. За експозициите на дребно това обикновено са случаите, когато кредитите са с просрочие по-малко от 90 дни, докато за корпоративните експозиции на едро се оценяват както просрочието, така и вътрешният рейтинг, който отразява цялостното финансово състояние и перспективи.

За кредити в горепосочените категории, въпреки че не се считат за обезценени, Банката признава колективна загуба от обезценка.

"Обезценени" кредити, които са индивидуално оценени, включват всички корпоративни експозиции, както и малките предприятия и ипотечните кредити, които носят индивидуална обезценка за загуба.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите (продължение)

Останалите експозиции на дребно се считат за обезценени, когато те са в просрочие повече от 90 дни или по-рано, в случай че има обективни доказателства за обезценка и имат колективна обезценка за загуба. Освен това, обезценените кредити на дребно с мерки по реструктуриране могат да включват и кредити с просрочие под 90 дни.

Регулаторни дефиниции

„Експозиции в неизпълнение“ в съответствие с регулаторната дефиниция за неизпълнение, приета от Банката, включват съществени експозиции с просрочие над 90 дни, експозиции, които Банката оценява като малко вероятно да бъдат изплатени, както и тези, които са индивидуално оценени за обезценка и носят индивидуална обезценка. Към 31 декември 2018 г. експозициите в неизпълнение на Банката възлизат на 552,986 хил. лв.

„Необслужвани експозиции“, които Банката понастоящем наблюдава и отчита, в съответствие с насоките, определени от Европейския банков орган (Технически стандарти за изпълнение на ЕБО), включват съществени експозиции, които са с просрочие над 90 дни или са оценени като малко вероятно да бъдат платени, обезценени експозиции, експозиции, класифицирани като такива в неизпълнение за регулаторни цели, както и необслужвани експозиции с мерки по реструктуриране. Банката е съгласувала счетоводната си дефиниция за неизпълнение с определението за неизпълнение на ЕБО, както е описано по-горе.

Към 31 декември 2018 г. необслужваните експозиции на Банката възлизат на 647,378 хил. лв. Съответно „Обслужваните експозиции“ включват експозиции без просрочени плащания, тези, които са с просрочие по-малко от 90 дни или не са оценени като малко вероятно да бъдат платени, не са обезценени и не са в неизпълнение за регулаторни цели. Към 31 декември 2018 г. обслужваните експозиции на Банката възлизат на 4,960,806 хил. лв.

Категорията „малко вероятно да бъдат изплатени“ се отнася до експозиции, при които възможността на кредитополучателя да погаси изцяло своите кредитни задължения без реализирането на обезпечение се оценява като малко вероятно, независимо от наличието на просрочени суми или броя на просрочените дни.

Количествена информация

Суми съгласно МСФО 9

Следващите таблици представят общата брутна сума, представляваща максималната експозиция към кредитен риск преди обезценка на кредити и аванси, които са класифицирани като обезценени (Фаза 1 и Фаза 2) и тези, класифицирани като обезценени (Фаза 3 и РОСИ). Те също така представят общия размер на обезценка, призната по отношение на всички кредити и аванси, анализирани и индивидуално или колективно оценени, въз основа на това как е изчислена съответната обезценка, балансовата стойност на кредити и аванси, както и стойността на обезпеченията, държани за ограничаване на кредитния риск.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите (продължение)

За целите на управлението кредитният риск в публичният сектор, включващ експозиции към централното и местно правителство, държавните дружества и предприятия, контролирани и изцяло или частично притежавани от държавата, е включен в кредитирането на едро.

В допълнение, стойността на обезпеченията, представени в таблиците по-долу, е ограничена до съответната брутна сума на кредита.

Общата обезценка за кредити и аванси е в размер на 336,995 хил. лв., от които 156,061 хил. лв. представляват провизиите за индивидуално обезценени кредити, а останалата сума в размер на 180,934 хил. лв. представлява провизии на портфейлна основа. През 2018 г. общите нетни кредити и аванси на Банката се увеличават с 9%. С цел минимизиране на потенциалното увеличаване на експозицията към кредитния риск, Банката се фокусира повече върху бизнеса с големи корпоративни предприятия с добър кредитен рейтинг или с клиенти на дребно, осигуряващи достатъчно обезпечение.

Следващата таблица представя информация за кредитното качество на брутната балансова стойност на кредити и аванси на клиенти, отчитани по амортизирана стойност и номиналните експозиции по поети кредитни ангажименти и съответните им обезценки към 31 декември 2018 г.:

	Към 31 декември 2018										
	Необезценени		Обезценени		Общо брутна балансова стойност/ номинална експозиция	Обезценка				Нетна балансова стойност	Стойност на обезпечението
	ОКЗ за целия срок на кредита		ОКЗ за целия срок на кредита			ОКЗ за целия срок на кредита		ОКЗ за целия срок на кредита			
	12-месечна ОКЗ	необезценени	Индивидуално оценени	Колективно оценени		12-месечна ОКЗ	необезценени	Индивидуално оценени	Колективно оценени		
Кредитиране на дребно	2,486,198	245,637	238,325	273,173	3,243,333	(17,386)	(10,810)	(106,658)	(143,675)	2,964,804	2,086,528
- Ипотечни кредити	1,369,416	121,637	103,032	156,945	1,751,030	(2,860)	(3,276)	(40,561)	(65,275)	1,639,058	
Стойност на обезпечението	1,327,718	108,016	54,135	84,827	-	-	-	-	-	-	1,574,696
- Потребителско кредитиране	679,571	68,220	-	44,483	792,274	(8,037)	(3,538)	-	(29,217)	751,482	
Стойност на обезпечението	9,350	4,641	-	116	-	-	-	-	-	-	14,107
- Малък бизнес	437,211	55,780	135,293	71,745	700,029	(6,489)	(3,996)	(66,097)	(49,183)	574,264	
Стойност на обезпечението	380,084	45,646	60,888	11,107	-	-	-	-	-	-	497,725
Корпоративно кредитиране	1,893,769	335,201	127,484	8,397	2,364,851	(3,047)	(2,150)	(49,403)	(3,866)	2,306,385	1,638,085
Стойност на обезпечението	1,274,119	297,047	62,749	4,170	-	-	-	-	-	-	1,638,085
Общо	4,379,967	580,838	365,809	281,570	5,608,184	(20,433)	(12,960)	(156,061)	(147,541)	5,271,189	
Обща стойност на обезпечението	2,991,271	455,350	177,772	100,220	-	-	-	-	-	-	3,724,613
Задължения, свързани с кредити	1,185,506	99,270	587	667	1,286,030	(358)	(10)	(81)	(140)		
Кредитни ангажименти	1,033,661	55,868	199	237	1,089,965	-	-	-	-		
Финансови гаранции и други ангажименти	151,845	43,402	388	430	196,065	(358)	(10)	(81)	(140)		

Закупените или възникнали обезценени кредити (РОСІ) са представени заедно с обезценените кредити (9,389 хил. лева брутна балансова стойност).

Банката оценява кредитното качество на своите кредити и аванси на клиенти и кредитни ангажименти, които са предмет на кредитен риск. Вътрешните системи за кредитен рейтинг на Банката в портфолиото на едро се основават на различни количествени и качествени фактори, а кредитното качество в портфейла на дребно се основава на вероятността от неизпълнение (PD).

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите (продължение)

Таблицата по-долу представя разпределението на brutната балансова стойност на предоставените кредитите и номиналната експозиция на кредитните ангажименти на базата на категориите за кредитното качество и разпределението по фази:

		31 декември 2018			
		Необезценени		Обезценени	
Вътрешен кредитен рейтинг		12-месечна ОКЗ	ОКЗ за целия живот на кредита за необезценени	ОКЗ за целия живот на кредита за обезценени	Общо брутна балансирана стойност
		Кредитиране на дребно			
- Ипотечно	PD<2.5%	1,368,129	85,751	30,812	1,484,692
	2.5%<=PD<4%	1,207	1,828	866	3,901
	16%<=PD<99.99%	80	34,057	228,300	262,437
- Потребителски	PD<2.5%	75	9	-	84
	2.5%<=PD<4%	619,569	9,975	2,317	631,861
	4%<=PD<10%	58,377	28,353	3,475	90,205
	10%<=PD<16%	484	5,718	30	6,232
	16%<=PD<99.99%	1,066	24,165	38,661	63,892
- Кредити за малък бизнес	PD<2.5%	24	-	-	24
	2.5%<=PD<4%	379,463	13,795	4,785	398,043
	4%<=PD<10%	56,900	30,678	13,964	101,542
	10%<=PD<16%	824	5,781	776	7,381
	16%<=PD<99.99%	-	5,527	187,512	193,039
Корпоративно кредитиране					
	Силно	904,193	-	-	904,193
	Задоволително	989,576	-	-	989,576
	Под наблюдение	-	335,201	-	335,201
	Обезценени	-	-	135,881	135,881
Общо		4,379,967	580,838	647,379	5,608,184

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите (продължение)

31 декември 2018

	Вътрешен кредитен рейтинг	Необезценени		Обезценени	
		12- месечна ОКЗ	ОКЗ за целия живот на кредита за необезценени	ОКЗ за целия живот на кредита за обезценени	Общо номинална стойност
<u>Кредитни ангажименти</u>					
<i>Кредитиране на дребно</i>					
Кредитни ангажименти					
	PD<2.5%	142,708	2,135	1	144,844
	2.5%<=PD<4%	188,048	554	-	188,602
	4%<=PD<10%	93,807	22,527	-	116,334
	10%<=PD<16%	272	2,566	4	2,842
	16%<=PD<99.99%	1,154	7,397	51	8,602
Договори за финансови гаранции и други ангажименти					
	2.5%<=PD<4%	15,891	-	19	15,910
<i>Корпоративно кредитиране</i>					
Кредитни ангажименти					
	Силно	223,134	-	-	223,134
	Задоволително	384,538	-	-	384,538
	Под наблюдение	-	20,689	-	20,689
	Обезценени	-	-	381	381
Договори за финансови гаранции и други ангажименти					
	Силно	90,349	-	-	90,349
	Задоволително	45,605	-	-	45,605
	Под наблюдение	-	43,402	-	43,402
	Обезценени	-	-	798	798
Общо		1,185,506	99,270	1,254	1,286,030

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите (продължение)

Следващата таблица представя групирането на корпоративния портфейл съгласно вътрешния кредитен рейтинг (MRA/ NCR/ ICR рейтингова скала), което съответства на категориите за класификация на кредитното качество, представени в горните таблици, като първият и единствен критерий за категоризирането е Фазата, в която е разпределен кредитополучателя.

Категория на кредитното качество	Фаза	Рейтинг (MRA/ ICR/ NCR)
Силно	Фаза 1	1-4
Задоволително	Фаза 1	4,1-8,6
Под наблюдение	Фаза 2	2-9
Обезценени	Фаза 3	3-10

Таблиците по-долу представят движението на брутните балансови суми за кредити и аванси на клиенти по продуктова линия по отношение на началните и крайните баланси за отчетния период от 01.01.2018 до 31.12.2018 г.:

	31 декември 2018												Общо
	Корпоративни			Ипотечни			Потребителски			Малък бизнес			
	12-месечна ОКЗ необезценен	ОКЗ за живота на кредита обезценен	ОКЗ за живота на кредита обезценен	12-месечна ОКЗ необезценен	ОКЗ за живота на кредита обезценен	ОКЗ за живота на кредита обезценен	12-месечна ОКЗ необезценен	ОКЗ за живота на кредита необезценен	ОКЗ за живота на кредита обезценен	12-месечна ОКЗ необезценен	ОКЗ за живота на кредита необезценен	ОКЗ за живота на кредита обезценен	
Брутна балансова стойност към 1 януари 2018	1,871,587	58,192	222,661	1,205,613	156,530	293,892	467,576	158,385	52,504	360,743	76,740	273,708	5,198,131
Нови финансови активи - първоначално създадени или закупени	305,370	-	-	298,848	-	-	236,986	-	-	137,945	-	-	979,149
Прехвърляния:													
към 12-месечни ОКЗ	38,048	(37,740)	(308)	46,116	(45,555)	(562)	79,443	(79,275)	(167)	21,025	(20,978)	(47)	-
към ОКЗ за живота на кредита-необезценени	(305,436)	305,742	(306)	(29,986)	50,695	(20,708)	(15,994)	22,682	(6,689)	(27,047)	29,616	(2,569)	-
към ОКЗ за живота на кредита-обезценени	(6,666)		6,666	(4,113)	(17,364)	21,477	(3,079)	(8,799)	11,878	(2,566)	(10,284)	12,850	-
Финансови активи отписани през периода	-	-	(52,504)	-	-	(8,056)	-	-	(580)	-	-	(293)	(61,433)
Отписани суми	-	-	(44,999)	-	-	(9,405)	-	-	(7,451)	-	-	(56,229)	(118,084)
Погашения	(430,619)	(4,379)	(14,153)	(161,897)	(24,410)	(21,922)	(134,196)	(34,869)	(7,855)	(82,887)	(21,332)	(22,990)	(961,509)
Валутни разлики и други движения	421,485	13,386	18,824	14,835	1,741	5,261	48,835	10,096	2,843	29,998	2,018	2,608	571,930
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	1,893,769	335,201	135,881	1,369,416	121,637	259,977	679,571	68,220	44,483	437,211	55,780	207,038	5,608,184
Кумулативни загуби от обезценка	(3,047)	(2,150)	(53,269)	(2,860)	(3,276)	(105,836)	(8,037)	(3,538)	(29,217)	(6,489)	(3,996)	(115,280)	(336,995)
Нетна балансова стойност към 31 декември 2018	1,890,722	333,051	82,612	1,366,556	118,361	154,141	671,534	64,682	15,266	430,722	51,784	91,758	5,271,189

Финансови активи, отписвани през периода представляват продадените кредити, както и тези, които са модифицирани (когато модификацията е довела до отписване) през периода.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите (продължение)

Обезценени кредити и аванси на клиенти

В таблицата по-долу е представен анализът на просрочията на кредитите и авансите, които са обезценени (Фаза 3) по продуктова линия по брутната им балансова стойност, както и съответните кумулативни загуби от обезценка:

	Към 31 декември 2018				(ОКЗ за живота на кредита - обезценени)
	Ипотечни	Потребителски	Кредити за малък бизнес	Корпоративни	
под 90 дни	60,101	14,573	22,252	50,262	147,188
90 до 179 дни	24,033	6,214	7,536	4,543	42,326
180 до 360 дни	10,522	8,144	5,882	12,747	37,295
над 360 дни	165,321	15,552	171,368	68,328	420,569
Обща брутна балансова стойност	259,977	44,483	207,038	135,880	647,378
Обезценка	(105,836)	(29,217)	(115,280)	(53,269)	(303,602)
Нетна балансова стойност към 31 декември 2018	154,141	15,266	91,758	82,611	343,776
Стойност на обезпечението	138,961	116	71,995	66,920	277,992

Към 31 декември 2018 г. общата брутна балансова стойност на обезценените кредити включва РОСИ (закупени или първоначално създадени с кредитна обезценка) кредити в размер на 9,389 хил. лева.

Суми съгласно МСС 39

Таблицата по-долу представя максималната експозиция към кредитен риск преди обезценка за загуба на кредити и аванси, които са класифицирани като необезценени (т.е. „нито просрочени, нито обезценени” и „просрочени, но необезценени”) и тези, класифицирани като обезценени. Тя представя и общата сума на обезценката, призната по отношение на всички кредити и аванси, както и общата нетна стойност:

	Към 31 декември 2017 г.
Кредити и аванси на клиенти	
Нито просрочени, нито обезценени	4,037,424
Просрочени, но необезценени	317,944
Обезценени	842,764
Обща брутна балансова стойност	5,198,132
Обезценка	(369,500)
Обща нетна балансова стойност	4,828,632
Включени в брутната стойност на кредитите и авансите са:	
Кредити и аванси просрочени над 90 дни	627,968

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.1 Кредитен риск (продължение)****5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)****(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите (продължение)**Кредити и аванси, които са нито просрочени, нито обезценени

Кредитното качество на портфейла от кредити и аванси, които не са били просрочени или обезценени към 31 декември 2017 г., може да бъде оценено по отношение на вътрешната стандартна система за оценяване. Следната информация се основава на тази система:

Приемлив риск	Към 31 декември 2017 г.
Ипотечни	1,249,441
Корпоративни кредити	1,825,849
Потребителски кредити	583,949
Кредити за малък бизнес	375,165
Общ приемлив риск	4,034,404
Списък под наблюдение (Корпоративно кредитиране)	3,020

Кредити и аванси, просрочени, но необезценени

Към 31 декември 2017	Потребителски кредити	Ипотечни кредити	Кредити за малък бизнес	Корпоративни кредити	Общо
Просрочени до 29 дни	28,920	72,286	39,137	96,771	237,114
Просрочени 30 - 89 дни	13,092	40,420	23,178	4,140	80,830
Общо	42,012	112,706	62,315	100,911	317,944

Обезценени кредити и аванси*Колективно обезценени кредити и аванси*

За колективно оценените сметки, кредитите се третираат като обезценени въз основа на исторически данни за загуби за групи кредити с подобни характеристики. Критериите, използвани от Банката за определяне на обективни доказателства за обезценка, са представени в Приложение 5.2.1

31 декември 2017	Потребителски кредити	Ипотечни кредити	Кредити за малък бизнес	Корпоративни кредити	Общо
Просрочени до 29 дни	11,115	44,849	864	10,519	67,347
Просрочени 30 - 89 дни	7,229	24,673	990	5,857	38,749
Просрочени 90 - 179 дни	7,149	31,191	2,341	-	40,681
Просрочени до 1 година	5,917	12,781	1,560	-	20,258
Просрочени над 1 година	21,093	180,398	89,988	-	291,479
Колективно оценени за обезценка	52,503	293,892	95,743	16,376	458,514

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите (продължение)

Класификацията на клиентите на дребно се основава на пълния анализ на просрочените задължения по групи. Групирането е на базата на общи характеристики на съответните продукти, сходни рискове, които те носят, и вида на обезпечението, което ги гарантира.

Индивидуално обезценени кредити и аванси

За индивидуално оценените договори, кредитите се третираат като обезценени, веднага след като са налице обективни доказателства, че е възникнала загуба от обезценка. Използваните от Банката критерии за определяне, че са налице обективни доказателства за обезценка, включват:

- известни трудности с паричния поток, с които се сблъсква кредитополучателят;
- просрочени договорни плащания по главницата или лихвата;
- нарушения на клаузи или условия на кредита;
- вероятност кредитополучателят да изпадне в несъстоятелност или друго финансово реструктуриране;
- понижаване на кредитния рейтинг от външна агенция.

Критериите, използвани от Банката за определяне на обективни доказателства за обезценка, са представени в Приложение 5.2.1

31 декември 2017	Кредити за малък бизнес	Корпоративни кредити	Общо
Просрочени до 29 дни	12,265	35,687	47,952
Просрочени 30 - 89 дни	8,775	51,973	60,748
Просрочени 90 - 179 дни	5,623	7,783	13,406
Просрочени до 1 година	5,140	12,788	17,928
Просрочени над 1 година	146,163	98,053	244,216
Индивидуално обезценени кредити	177,966	206,284	384,250

Корпоративните кредитополучатели се оценяват индивидуално, следвайки системите за кредитен рейтинг: а) Системата за оценка на недвижимите имоти (NCR) - прилага се само за проекти за недвижими имоти, т.е. финансиране на недвижими имоти; б) системата на Moody's Risk Advisor (RA) - използва се за оценка на всички видове клиенти, с изключение на стартиращи предприятия, застрахователни/финансови дружества, дружества със специална цел, финансиране на проекти за недвижими имоти; и в) вътрешен кредитен рейтинг (ICR) - за останалите дружества, които не са оценени с горепосочените рейтинги. Кредитният рейтинг се основава на задълбочен анализ на качествени и количествени фактори. Качествените фактори са тези, които се занимават с управлението на кредитополучателя, индустрията, условията на работа, пазарния сектор, в който той оперира, ценни книжа, обслужване на кредити и др. Количествените фактори са тези, които се отнасят до набор от коефициенти (основни коефициенти: рентабилност, ливъридж, ликвидност), произтичащи от финансовите отчети на кредитополучателя (баланс, отчет за доходите, приложения към финансовите отчети и др.).

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(а) Качество на кредитите и авансите на клиентите (продължение)

Кредитите за кредитиране на малкия бизнес, просрочени над 90 дни, са оценени индивидуално за всеки отделен случай, съгласно политиката на Банката за провизиране.

Провизиите за обезценка отразяват вероятността ръководството да не бъде в състояние да наложи правата си и да придобие обезпечение по кредити в неизпълнение. Въпреки трудностите при влизане във владение на обезпечението, ръководството на Банката ще работи усилено за събиране на неизплатените задължения с всички възможни средства, с които разполага.

Таблицата по-долу предоставя информация за обезпечението към 31 декември 2017 г., както следва:

	Корпоративни кредити	Потребителски кредити	Кредити за малък бизнес	Ипотечни кредити	Общо
Необезпечени кредити	498,689	633,192	72,931	88,116	1,292,928
Кредити, гарантирани от други банки	28,237	-	25,255	-	53,492
Кредити, гарантирани от други страни, включително кредитно застраховане	29,331	-	533	-	29,864
Кредити обезпечени с:					
- жилищни недвижими имоти	52,305	200	160,146	1,473,195	1,685,846
- други недвижи имоти	1,153,431	54	284,089	17,272	1,454,846
- парични депозити	6,084	6,013	7,823	621	20,541
- други активи	263,495	8,196	19,424	-	291,115
Общо кредити и аванси на клиенти	2,031,572	647,655	570,201	1,579,204	4,828,632

Приложената таблица по-горе представя по-малката от балансовата стойност на кредита и стойността на предоставеното обезпечение; останалата част е отнесена към необезпечените експозиции. Балансовата стойност на кредитите е разпределена съобразно ликвидността на активите, приети като обезпечение.

(б) Обезпечения и придобити обезпечения

Обезпечения

Съотношението на кредита към стойността на обезпечението (LTV) за ипотечното кредитиране отразява брутната кредитна експозиция на датата на баланса към пазарната стойност на имота, държан като обезпечение.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(б) Обезпечения и придобити обезпечения (продължение)

Коефициентът LTV на ипотечния портфейл е представен по-долу:

	31 декември	
	2018	2017
Ипотеки		
Под 50%	281,815	241,323
50%-70%	396,795	345,933
71%-80%	322,401	271,199
81%-90%	266,948	232,657
91%-100%	60,093	70,719
101%-120%	149,046	166,578
121%-150%	98,606	131,098
Повече от 150%	175,326	196,529
Обща експозиция	1,751,030	1,656,036
Средно LTV	66.46%	69.49%

Видът обезпечения за различните видове активи е представен в таблицата по-долу::

Експозиция	Процент от експозицията, която е предмет на изисквания за обезпечение		Основен вид обезпечение
	31.12.2018	31.12.2017	
Деривативни инструменти за търгуване	100	100	Парични средства
Деривативни финансови инструменти	100	100	Парични средства
Предоставени кредити и аванси на клиенти на дребно			
Кредити за малък бизнес – обезпечени	100	100	Имоти (жилищни, търговски, административни), парични обезпечения, гаранции, оборудване
Кредити за малък бизнес – необезпечени	под 100, без фиксиран процент на покритие	под 100, без фиксиран процент на покритие	Имоти (жилищни, търговски, административни), парични обезпечения, гаранции, оборудване

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.1 Кредитен риск (продължение)****5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)****(б) Обезпечения и придобити обезпечения (продължение)**

Експозиция	Процент от експозицията, която е предмет на изисквания за обезпечение		Основен вид обезпечение
	31.12.2018	31.12.2017	
Кредити за малък бизнес – Факторинг	100	100	Фактури за факторинг
Ипотечни кредити	100	100	Жилищен имот
Потребителски кредити, включително кредитни карти	-	-	няма
Предоставени кредити и аванси на корпоративни клиенти			
Корпоративно банкиране - Факторинг	100	100	Фактури за факторинг
Корпоративно банкиране	не е фиксиран задължителен процент на покритие	не е фиксиран задължителен процент на покритие	Имоти (жилищни, търговски, административни), парични обезпечения, оборудване

Разпределението на обезпеченията и гаранциите е както следва:

	Към 31 декември 2018			
	Стойност на полученото обезпечение			
	Недвижими имоти	Финансови	Други обезпечения	Общо
Кредити на дребно	1,849,748	54,613	182,167	2,086,528
Корпоративно кредитиране	756,933	55,187	825,966	1,638,086
Общо	2,606,681	109,800	1,008,133	3,724,614

Придобити обезпечения

Банката признава обезпеченията в баланса, когато получи собствеността обикновено чрез съдебни процеси или като упражнява права върху други кредитни застраховки. Основният вид обезпечение, което Банката придобива срещу погасяване или намаляване на непогасения кредит, е недвижимо имущество, което се признава в придобитите активи. Те са включени в Други активи (Приложение 23). Активите, придобити след търг, се държат временно за ликвидация и се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност, която е оценената продажна цена, при обичайния ход на дейността, минус разходите, необходими за продажбата. В случаите, когато Банката използва придобити имоти като част от своята дейност, те се класифицират като собствени или инвестиционни имоти.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(б) Обезпечения и придобити обезпечения (продължение)

Придобити обезпечения (продължение)

Следващите таблици представят обобщение на обезпеченията, които Банката е придобила и са били признати като придобити обезпечения, както и движението през 2018 г. и 2017 г.:

Тип на актива	2018	2017
Търговски имот	4,714	6,183
Жилищен имот	3,139	4,520
Земи	635	946
Общо	8,488	11,649

Равнение на движението на ниво 3:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Баланс към 1 януари	11,649	8,715
Продажби	(2,664)	(1,140)
Обезценка	(497)	(518)
Прехвърляне	-	4,592
Баланс към 31 декември	8,488	11,649

Количествена информация за оценките на справедливата стойност с използване на значителни ненаблюдаеми данни (ниво 3)

Вид имот	Справедлива стойност 31/12/2018 (в хил.лв.)	Техника на оценяване	Вид цена	Обхват (лева) (средно претеглена) 2018	Обхват (лева) (средно претеглена) 2017	Връзка между ненаблюдаеми данни и справедливата стойност
Земя	635	Подход на пазарни сравнения	цена за м ²	0.50 - 94.29 (12.40)	0.50 - 318.18 (17.89)	Значително увеличение на цената на м ² би довело до висока справедлива стойност
Жилище	3,139	Подход на пазарни сравнения	цена за м ²	1.47 - 1521.64 (373.70)	1.51 - 2523.02 (467.59)	Значително увеличение на цената на м ² би довело до висока справедлива стойност
		Разходи за придобиване	цена за м ²	62.45	116.12	Значително увеличение на цената на м ² би довело до висока справедлива стойност
Комбинирано	4,714	Подход на пазарни сравнения	цена за м ²	44.34 - 1441.23 (330.92)	48.27 - 1419.38 (260.41)	Значително увеличение на цената на м ² би довело до висока справедлива стойност
		Метод на дохода	наем за м ²	1.25 - 7.20 (2.94)	1.55 - 7.16 (3.81)	Значително увеличение на цената на м ² би довело до висока справедлива стойност
		Разходи за придобиване	цена за м ²	8.79 - 288.00 (75.77)	0.88 - 279.39 (47.75)	Значително увеличение на цената на м ² би довело до висока справедлива стойност

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(в) Географски и отраслови концентрации на кредитите и аванси на клиенти

Банката държи диверсифицирани портфейли на пазарите и прилага лимити за концентрации, произтичащи от географското местоположение или дейността на групи кредитополучатели, които биха могли да бъдат засегнати по подобен начин от промени в икономическите или други условия с цел намаляване на кредитния риск.

Суми съгласно МСФО 9:

Таблицата по-долу представя експозициите на Банката по кредити и аванси на клиенти и кредитни ангажименти по тяхната брутна балансова стойност и номинална стойност съответно по фаза, продуктова линия, индустрия и географски регион, както и обезценка за загуба.

	31 декември 2018															
	България				Гърция				Други в Европа				Други страни			
	Брутна балансова/ номинална стойност		Брутна балансова/ номинална стойност		Брутна балансова/ номинална стойност		Брутна балансова/ номинална стойност		Брутна балансова/ номинална стойност		Брутна балансова/ номинална стойност		Брутна балансова/ номинална стойност			
	ОКЗ за целия живот на кредита - необезценени	ОКЗ за целия живот на кредита - обезценени	Обезценка	ОКЗ за целия живот на кредита - необезценени	ОКЗ за целия живот на кредита - обезценени	Обезценка	ОКЗ за целия живот на кредита - необезценени	ОКЗ за целия живот на кредита - обезценени	Обезценка	ОКЗ за целия живот на кредита - необезценени	ОКЗ за целия живот на кредита - обезценени	Обезценка	ОКЗ за целия живот на кредита - необезценени	ОКЗ за целия живот на кредита - обезценени	Обезценка	
Кредити на древно	2,466,976	244,406	507,258	277,176	2,919	367	873	384	11,966	487	1,511	334	4,337	377	1,856	635
-Ипотечни	1,356,230	120,940	256,096	110,966	2,020	217	815	324	8,209	198	1,280	124	2,957	282	1,786	558
-Потребителски	673,559	67,686	44,124	40,445	899	150	58	60	3,733	289	231	210	1,380	95	70	77
-Малък бизнес	437,187	55,780	207,038	125,765	-	-	-	-	24	-	-	-	-	-	-	-
Корпоративно кредитиране	1,621,973	334,207	155,287	57,555	-	-	-	-	267,762	994	594	909	4,034	-	-	2
-Търговия и услуги	413,170	8,546	32,275	17,327	-	-	-	-	33,608	28	404	-	-	-	-	-
-Производство	337,552	104,214	35,402	7,426	-	-	-	-	135,659	-	-	-	-	-	-	-
-Строителство	201,224	11,100	16,974	7,258	-	-	-	-	974	966	-	-	-	-	-	-
-Туризм	172,314	128,245	8,407	1,281	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Енергиен сектор	92,981	-	25,738	3,490	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-Други	404,732	82,102	36,491	20,773	-	-	-	-	97,521	-	190	909	4,034	-	-	2
Общо	4,088,949	578,613	662,545	334,731	2,919	367	873	384	279,728	1,481	2,105	1,243	8,371	377	1,856	637
Ангажименти свързани с кредити	1,063,403	98,817	952	589	1,005	150	5	-	120,829	277	297	-	268	27	-	-
Кредитни ангажименти	911,723	55,415	135	-	840	150	5	-	120,829	277	297	-	268	27	-	-
Финансови гаранции и други ангажименти	151,680	43,402	817	589	165	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(в) Географски и отраслови концентрации на кредитите и аванси на клиенти (продължение)

Суми съгласно МСС 39:

Следващите таблици представят разбивка на експозицията на Банката по кредити и аванси на клиенти по брутна балансова стойност, по продуктова линия, индустрия и географски региони:

	България	Гърция	Други в Европа	Други страни	Общо
Кредити и аванси на клиенти:					
- Ипотечни	1,565,793	2,921	8,116	2,374	1,579,204
- Потребителски кредити (включително кредитни карти)	643,202	755	3,177	521	647,655
- Кредити за малък бизнес	570,199	-	2	-	570,201
- Корпоративни кредити	2,017,602	-	10,879	3,091	2,031,572
31 декември 2017	4,796,796	3,676	22,174	5,986	4,828,632

	Търговия и услуги	Производство	Частни лица	Строителство	Публичен сектор	Финансови институции	Други	Общо
Кредити и аванси на клиенти:								
- Ипотечни	-	-	1,579,204	-	-	-	-	1,579,204
- Потребителски кредити (вкл. кредитни карти)	-	-	647,655	-	-	-	-	647,655
- Кредити за малък бизнес	345,006	89,705	7,303	50,985	-	161	77,041	570,201
- Корпоративни кредити	827,589	558,946	-	247,124	1,291	60,883	335,739	2,031,572
31 декември 2017	1,172,595	648,651	2,234,162	298,109	1,291	61,044	412,780	4,828,632

(г) Практики за реструктуриране при кредитиране

Модификации на договорните условия на кредитите могат да възникнат поради различни фактори като промени в пазарните условия, задържане на клиенти и други фактори, както и поради потенциалното влошаване на финансовото състояние на кредитополучателите. Банката използва редица опции за реструктуриране, за да подобри управлението на взаимоотношенията с клиентите и ефективността на усилията за събиране на вземания, както и да подобри нивото на възстановяване на паричните потоци и да намали кредитните загуби при кредитирането на дребно и корпоративното кредитиране.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(г) Практики за реструктуриране при кредитиране (продължение)

Класификация на програмите за реструктуриране

Практиките за реструктуриране, наблюдавани и докладвани от Банката въз основа на насоките за прилагане на техническите стандарти на Европейския банков орган (EBA ITS), се извършват само в случаите, когато договорните условия за плащане по кредит са променени, тъй като се счита, че кредитополучателят не е в състояние да изпълни съществуващите условия на кредита поради известни финансови затруднения и Банката предоставя отстъпки като по-благоприятни условия, които не би разглеждала, ако кредитополучателят не е бил във финансови затруднения.

Всички останали видове модификации, предоставени от Банката, когато няма известни финансови затруднения на кредитополучателя и могат да бъдат обусловени от фактори от бизнес характер, не се класифицират като мерки за реструктуриране.

Програми за реструктуриране

Програмите за реструктуриране се предоставят след оценка на способността и желанието на кредитополучателя да изплати задълженията си и могат да бъдат от краткосрочен или дългосрочен характер. Целта е да се подпомогнат кредитополучателите с финансови проблеми като се предоговорят техните изходящи парични потоци за погасяване с устойчива модификация и в същото време се предпази Банката от понасяне на кредитни загуби. Банката използва целеви стратегии за сегментиране с цел да адаптира различни краткосрочни или дългосрочни устойчиви управленски решения към избрани групи кредитополучатели за посрещане на техните специфични финансови нужди.

Естеството и вида на опциите за реструктуриране могат да включват, но не са ограничени до едно или повече от следните:

- консолидация на дълга, при която съществуващите задължения на кредитополучателя се комбинират в един кредит;
- плащания само на лихва;
- гратисен период;
- намалени погасителни вноски;
- план за изплащане на просрочията;
- удължаване срока на договора/частично опрощаване на кредита/отписване;
- намаляване на лихвения процент;
- разделен баланс (комбинация от опции за реструктуриране, които основно включват капитализация на просрочените задължения, удължаване на срока на кредита и намаляване на лихвения процент);
- оперативно реструктуриране.

По-специално за необезпечени потребителски кредити (включително кредитни карти), програми за реструктуриране (напр. удължаване на срока) се прилагат в комбинация с консолидация на дълга, при която всички съществуващи потребителски баланси се обединяват. Решенията за реструктуриране се прилагат, за да се осигури достатъчно намаление на вноската и надеждно решение за кредитополучателя. В определени случаи консолидацията на дълга може да се комбинира с учредяване на ипотека, за да се превърнат необезпечените кредитни експозиции в обезпечени.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(г) Практики за реструктуриране при кредитиране (продължение)

В случай на ипотечни кредити намаляването на вноската може да се постигне чрез мерки за реструктуриране, като например удължени срокове за плащане, капитализация на просрочените задължения, разделен баланс и намалени погасителни планове.

Корпоративните експозиции подлежат на реструктуриране, когато има индикации за финансови затруднения на кредитополучателя, доказани от комбинация от фактори, включително влошаване на финансовите показатели, понижаване на кредитния рейтинг, забавяне на плащанията и други.

Звената за банкиране на дребно са отговорни за всички първоначални модификации на кредити, просрочени от 1 до 89 дни.

Управление „Управление на проблемни активи“ (TAG) е независим орган, който носи цялостната отговорност за управлението на портфейла на проблемните кредити на Банката, включително реструктурираните кредити, в съответствие с действащите регулации. TAG осигурява строг контрол и стриктно наблюдение на ефективността на схемите за реструктуриране и представянето на управляваните портфейли. TAG също така гарантира непрекъснатото подобряване и приспособяване на политиките и процедурите чрез извършване на прегледи за гарантиране на качеството и чрез оценка и отчитане на макроикономическото развитие, регулаторните и законови изисквания и промени, най-добрите международни практики и всички съществуващи или нови вътрешни изисквания.

TAG си сътрудничи с Управление на риска, за да постигне взаимно разбиране и да разработи подходяща методология за оценка на рисковете, присъщи на всеки вид модификация и просрочие в портфейла.

Политика, приложима след 1 януари 2018 г.

i. Класификация на кредитите с мерки по реструктуриране

Кредитите с мерки по реструктуриране се класифицират като необезценени (Фаза 2) или обезценени (Фаза 3) чрез оценка на техния статус на просрочие и кредитно качество.

Обезценените кредити с мерки по реструктуриране влизат първоначално в изпитателен срок от една година като изпълнението на плащанията на кредитополучателите се наблюдава отблизо. Ако в края на гореспоменатия период кредитополучателите са спазили условията на програмата и няма просрочени дължими суми и опасения по отношение на пълното погасяване на кредитите, кредитите се отчитат като необезценени реструктурирани кредити (Фаза 2). Освен това, необезценени реструктурирани кредити, включително тези, които са били класифицирани по-рано като обезценени и отговарят на условията на програмата, се наблюдават за период от две години. Ако в края на този период кредитополучателите са направили плащания на значителна сума, нямат дължими суми, просрочени повече от 30 дни и кредитите не са нито обезценени, нито са изпълнени други критерии за значително увеличение на кредитния риск, те излизат от статуса „реструктурирани“ и се класифицират като Фаза 1.

По-специално, категорията на обезценени кредити включва тези, които (а) към датата, на която са били предоставени мерки за реструктуриране, са били просрочени повече от 90 дни или са оценени като малко вероятно да бъдат изплатени, (б) в края на едногодишния изпитателен срок отговарят на критериите за влизане в статус за необезценени и през двегодишния период на мониторинг са били предоставени нови мерки за реструктуриране или са станали просрочени повече от 30 дни и (в)

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(г) Практики за реструктуриране при кредитиране (продължение)

i Класификация на кредитите с мерки по реструктуриране (продължение)

първоначално са класифицирани като необезценени и през двегодишния период на наблюдение са изпълнили критериите за влизане в статус „обезценени”.

Освен това кредити с мерки по реструктуриране, които не се обслужват съгласно новите модифицирани условия и впоследствие стават съдебни, престават да бъдат наблюдавани като част от дейностите по реструктуриране на Банката и се докладват като съдебни обезценени кредити (Фаза 3) в съответствие с управлението и наблюдението на всички предсрочно изискуеми кредити на Банката.

ii. Реструктуриране на кредити

В случаите, когато договорните парични потоци на реструктуриран кредит са били съществено променени, първоначалният реструктуриран кредит се приключва и се признава нов кредит. Банката записва модифицирания кредит като „нов” финансов актив по справедлива стойност и разликата с нетната балансова стойност на съществуващия кредит се признава в отчета за доходите като печалба или загуба от отписване.

Въпреки това, в някои случаи може да има доказателства, че новият кредит е с кредитна обезценка при първоначалното признаване и следователно се признава като възникнал с кредитна обезценка (РОСИ).

В случаите, когато модификацията е в резултат на мерките за реструктуриране и не се счита за съществена, Банката преизчислява брутната балансова стойност на кредита и признава разликата като печалба или загуба от модификация в отчета за доходите. Банката продължава да наблюдава модифицирания реструктуриран кредит, за да определи дали финансовият актив показва значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване по време на периода на реструктуриране.

Политика, приложима преди 1 януари 2018 г.

i. Класификация на кредитите с мерки по реструктуриране

Кредитите с мерки по реструктуриране се класифицират като обезценени или необезценени, като се оценява просрочието и кредитното им качество към датата на предоставяне на мерките за реструктуриране, както и на всяка отчетна дата.

Обезценените кредити влизат първоначално в изпитателен срок от една година, когато изпълнението на плащанията от кредитополучателите се наблюдава отблизо. Ако в края на гореспоменатия период кредитополучателите са спазили условията на програмата и няма просрочени дължими суми и опасения по отношение на пълното погасяване на кредитите, кредитите се отчитат като необезценени. Освен това необезценените кредити, включително тези, които преди това са били класифицирани като обезценени и са изпълнили условията на програмата, се наблюдават за период от две години. Ако в края на този период кредитополучателите са направили редовни плащания на значителна сума, няма дължими суми просрочени повече от 30 дни и кредитите не са обезценени, кредитите излизат от статуса „реструктурирани”.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(г) Практики за реструктуриране при кредитиране (продължение)

i. Класификация на кредитите с мерки по реструктуриране (продължение)

По-специално, категорията на обезценените кредити включва тези, които (а) към датата, на която са били предоставени мерки за реструктуриране, са били просрочени повече от 90 дни или оценени като малко вероятно да бъдат изплатени, (б) в края на едногодишния изпитателен срок отговарят на критериите за влизане в статус „необезценени“ и през двугодишния период на мониторинг са предоставени нови мерки за реструктуриране или са станали просрочени повече от 30 дни, и (в) първоначално са били класифицирани като необезценени и през двугодишния период на мониторинг са изпълнили критериите за влизане в статус „обезценени“.

В допълнение, необезценените кредити на дребно са класифицирани или като фаза 1 или фаза 2 в зависимост от тяхното просрочие към датата на отчета, докато за корпоративните кредити се оценяват едновременно рейтинга и просрочието на кредитополучателя.

При това, кредитите с мерки по реструктуриране, които не се обслужват съгласно новите модифицирани условия и впоследствие се обявяват за съдебни, престават да се наблюдават като част от дейностите по реструктуриране на Банката и се отчитат като съдебни обезценени кредити в съответствие с управлението и мониторинга на Банката на всички съдебни кредити.

ii. Оценка на обезценката

При предприемане на мерки за реструктуриране, Банката извършва оценка на финансовото състояние на кредитополучателя и неговата способност за погасяване съгласно политиките за обезценка на Банката. По-конкретно, кредитите на дребно са отделени от другите кредитни портфейли и колективната оценка за обезценка отразява риска от по-големи загуби, което води до по-високи разходи за провизии/ покритие с провизиите спрямо немодифицираните кредити. Оценката на обезценката на експозициите на едро се извършва на индивидуална основа, като се вземат предвид различните рискови аспекти (като рейтинг на кредитополучателя, финансово състояние, придържане към програмата за реструктуриране и ниво на обезпечения) и се изчислява съответната обезценка.

iii. Реструктуриране на кредита

Съществуващ кредит, чиито условия са били изменени, може да бъде отписан и реструктурираният кредит може да бъде признат като нов кредит, когато промените в първоначалните договорни условия водят до реструктуриран кредит, считан като цяло за съществено различен финансов актив. При отписване, всяка разлика между стария кредит и справедливата стойност на новия кредит се признава в отчета за доходите. Обезценените кредити, които се отписват в резултат на мерки за обезценка, продължават да се класифицират като обезценени, докато съществуват достатъчно доказателства за значително намаляване на риска от неплащане на бъдещи парични потоци и няма други индикатори за обезценка.

Следващите таблици представят анализ на дейностите на Банката за реструктуриране на кредити, отчитани по амортизирана стойност. Съответните таблици по-долу са представени на базата на брутна балансова стойност, а кумулативната загуба за обезценка се представя отделно, в съответствие с вътрешния процес на мониторинг на кредитен риск на Банката съгласно принципите на МСФО 9.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.1 Кредитен риск (продължение)****5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)****(г) Практики за реструктуриране при кредитиране (продължение)**

Таблицата по-долу представя обобщение на видовете дейности по реструктуриране на Банката:

Мерки за реструктуриране:	2018	2017
Разделен баланс	-	507
Удължаване срока на договора	208,050	269,261
Намалени плащания под дължимите лихви	22,878	-
Намаляване на лихвения процент	216,280	62,414
Намалени плащания над дължимите лихви	27,978	-
План за погасяване на просрочията	55,973	27,656
Само лихвата	17,521	-
Общо брутна балансова стойност	548,680	359,838
Намалени с: кумулативни обезценки	(68,796)	(82,862)
Общо нетна балансова стойност	479,884	276,976

Следващите таблици представят обобщение на кредитното качество на реструктурираните кредити и аванси на клиенти:

	Към 31 декември 2018		
	Общо кредити и аванси	Реструктурирани кредити и аванси	% от реструктурирани кредити и аванси
Брутна балансова стойност:			
12-месечна ОКЗ	4,379,967	-	0%
ОКЗ за живота на кредита - необезценени	580,839	364,592	63%
ОКЗ за живота на кредита - обезценени	647,378	184,088	28%
Обща брутна балансова стойност	5,608,184	548,680	10%
Кумулативна ОКЗ за обезценка :			
12-месечна ОКЗ	(20,432)	-	
ОКЗ за живота на кредита (необезценени)	(12,961)	(3,571)	
ОКЗ за живота на кредита (обезценени), от които:	(303,602)	(65,225)	
- индивидуално оценени	(156,061)	(26,106)	
- колективно оценени	(147,541)	(39,119)	
Общо нетна балансова стойност	5,271,189	479,884	9%
Получено обезпечение	3,724,613	413,765	

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.1 Кредитен риск (продължение)****5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)****(г) Практики за реструктуриране при кредитиране (продължение)**

Следващата таблица представя движението на реструктурираните кредити и аванси :

	Към 31 декември 2018
Брутна балансова стойност към 1 януари 2018	354,884
Мерки за реструктуриране през годината	337,000
Погасяване по кредити	(20,344)
Отписване на реструктурирани кредити	(42,743)
Кредити и аванси, излизащи от статус „реструктурирани“	(80,117)
Намалени с: кумулативни обезценки	(68,796)
Нетна балансова стойност към 31 декември 2018	479,884

Следващата таблица представя експозицията на Банката към реструктурирани кредити и аванси по продуктова линия:

	Към 31 декември 2018 г.
Кредити на дребно	196,687
- Ипотечни	126,372
- Потребителски	28,977
- Малък бизнес	41,338
Корпоративни кредити	351,993
Обща брутна балансова стойност	548,680
Намалена с: кумулативни обезценки	(68,796)
Обща нетна балансова стойност	479,884

Следващата таблица представя експозицията на Банката към реструктурирани кредити и аванси по географски региони:

	Към 31 декември 2018 г.
България	548,516
Гърция	154
Други в Европа	7
Други държави	3
Обща брутна балансова стойност	548,680
Намалена с: кумулативни обезценки	(68,796)
Обща нетна балансова стойност	479,884

Следващата таблица предоставя информация за измененията, дължащи се на мерките за реструктуриране върху кредитните експозиции, които не са довели до отписване. Тези финансови активи са модифицирани, докато са имали обезценка за загуба, измерена в размер, равен на очакваната кредитна загуба за целия живот на кредита:

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.1 Кредитен риск (продължение)

5.2.1.2 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

(г) Практики за реструктуриране при кредитиране (продължение)

Модифицирани кредити през годината

31 декември 2018 г.

Брутна балансова стойност към 31 декември 548,680

(Загуба) от модификация (4,692)

Модифицирани кредити от първоначалното признаване

Брутна балансова стойност към 31 декември, за която обезценката е променена на 12-месечна ОКЗ 13,468

5.2.1.3 Дългови ценни книжа, кредити и аванси на банки и деривати

В таблицата по-долу е представен анализ на дълговите ценни книжа, дериватите и пласментите при банки, нетирани от обезценка за очаквана кредитна загуба по рейтинг, присъден от кредитна агенция на базата на кредитна оценка от номинирани външни институции за кредитна оценка:

31 декември 2018 г.

Необезценени

Рейтинг	Ценни книжа за търгуване	Дългови ценни книжа по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход	Дългови ценни книжа по цена на придобиване	Кредити и вземания от банки	Деривати	Общо
AA- to AA+	-	-	-	7,300	-	7,300
BBB- to BBB+	7,096	378,858	-	110,991	-	496,945
BB- to BB+	-	-	-	206	-	206
По-ниски от BB-	-	-	18,598	1,299,010	2,400	1,320,008
Без рейтинг	-	-	-	415	-	415
Общо	7,096	378,858	18,598	1,417,922	2,400	1,824,874

31 декември 2017 г.

Рейтинг	Ценни книжа за търгуване	Инвестиционни ценни книжа, AFS	Дългови ценни книжа	Кредити и вземания от банки	Деривати	Общо
AA- to AA+	-	-	-	6,794	-	6,794
A- to A+	-	-	-	101,580	-	101,580
BBB- to BBB+	13,263	424,092	-	-	-	437,355
BB- to BB+	-	-	-	3,539	-	3,539
По-ниски от BB-	-	-	19,181	1,151,635	191	1,171,007
Без рейтинг	-	6,785	-	520	50	7,355
Общо	13,263	430,877	19,181	1,264,068	241	1,727,630

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.1 Кредитен риск (продължение)****5.2.1.3 Дългови ценни книжа, кредити и аванси на банки и деривати (продължение)****Концентрация на рисковете от финансови активи с кредитен риск**

Следващата таблица представя разбивка на финансовите инструменти на Банката (с изключение на кредити и аванси на клиенти) по тяхната балансова стойност, категоризирани по географски региони към 31 декември 2018 г. За тази таблица Банката е разпределила експозициите по региони въз основа на страната на местоживеене на нейните контрагенти.

(а) Географски сектори

	България	Гърция	Други в Европа	Други държави	Общо
Кредити и вземания от банки	-	1,299,010	85,936	32,976	1,417,922
Ценни книжа за търгуване - дългови ценни книжа	7,096	-	-	-	7,096
Дългови ценни книжа по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход	378,858	-	-	-	378,858
Дериватни финансови инструменти	-	2,400	-	-	2,400
Дългови ценни книжа по амортизируема стойност	-	-	18,598	-	18,598
31 декември 2018 г.	385,954	1,301,410	104,534	32,976	1,824,874

	България	Гърция	Други в Европа	Други държави	Общо
Кредити и вземания от банки	-	1,151,635	96,946	15,487	1,264,068
Ценни книжа за търгуване - дългови ценни книжа	13,263	-	-	-	13,263
Инвестиционни дългови ценни книжа – AFS	426,701	-	4,176	-	430,877
Дериватни финансови инструменти	50	191	-	-	241
Инвестиционни дългови ценни книжа – DSL	-	-	19,181	-	19,181
31 декември 2017 г.	440,014	1,151,826	120,303	15,487	1,727,630

5.2.1.4 Нетирание на финансови активи и финансови пасиви

Банката няма нетирани активи/пасиви, които да попадат под обхвата на МСС 32, т.е. нетната балансова стойност се отчита в счетоводния баланс, когато дружеството има правно основание да се прихванат признатите суми и е налице намерение за уреждане на нетна база, или за реализиране на актива и уреждане на пасива едновременно.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.1 Кредитен риск (продължение)****5.2.1.4 Нетирание на финансови активи и финансови пасиви (продължение)**

Банката има сключени рамкови споразумения за нетирание с банки-контрагенти, които са неотменими, в случай че даден контрагент не е в състояние да изпълни задълженията си. В допълнение приложимото законодателство позволява на Банката едностранно да урежда търговски вземания и задължения, които са станали дължими, при положение, че са деноминирани в същата валута и към същата насрещна страна.

Те попадат в обхвата на оповестяването, ако са намерили отражение в баланса. Банката също така прави маржин депозити като обезпечение по своите деривативни позиции. Насрещната страна може да погаси задължението на Банката с маржин депозита в случай на неизпълнение.

	Сума преди нетирание в баланса, брутно	Сума нетирана в баланса, брутно	Сума след нетирание в баланса, нетно	Получени или предоставени финансови или парични обезпечения, признати или непризнати в баланса, които не са нетирани в баланса	Нетна сума на експозицията
	(a)	(b)	(c) = (a) - (b)	(d)	(c) - (d)
Активи към 31 декември 2018 г.					
Деривативни финансови инструменти	2,400	-	2,400	(2,400)	-
Пасиви към 31 декември 2018 г.					
Деривативни финансови инструменти	(5,397)	-	(5,397)	5,138	(259)
	Сума преди нетирание в баланса, брутно	Сума нетирана в баланса, брутно	Сума след нетирание в баланса, нетно	Получени или предоставени финансови или парични обезпечения, признати или непризнати в баланса, които не са нетирани в баланса	Нетна сума на експозицията
	(a)	(b)	(c) = (a) - (b)	(d)	(c) - (d)
Активи към 31 декември 2017 г.					
Деривативни финансови инструменти	173	-	173	(173)	-
Пасиви към 31 декември 2017 г.					
Деривативни финансови инструменти	(7,135)	-	(7,135)	6,823	(313)

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.2 Пазарен риск

Пазарният риск представлява текущия или потенциален риск за доходите и капитала, произтичащ от неблагоприятни движения в пазарни променливи като лихвени проценти, валутни курсове, цени на капиталови инструменти и имплицитна волатилност. Пазарният риск принципно може да окаже влияние както върху позициите в търговския портфейл, така и върху тези извън него, обхващайки и активната, и пасивната страна на баланса на Банката. Пазарният риск обхваща:

- Лихвен риск;
- Валутен риск;
- Риск, свързан с цените на капиталовите инструменти.

Лихвеният риск е текущия или потенциален риск за доходите и капитала, произтичащ от промяна в посоката или волатилността на лихвените проценти/лихвените деривати, формата на лихвената крива и спреда между различните лихвени проценти.

Валутният риск е текущия или потенциален риск за доходите и капитала, произтичащ от неблагоприятни движения на спот и форуърдните обменни курсове на чуждестранните валути спрямо базисната валута в търговския и банковия портфейли.

Рискът от промяна на цените на капиталови инструменти е текущия или потенциален риск за доходите и капитала, произтичащ от промяна в посоката или волатилността на цените на капиталовите инструменти или стойността на капиталовите индекси или промени във връзките между различните капиталови цени/индекси.

Корпоративните ръководни принципи по отношение на контрола и наблюдението на пазарните рискове са дефинирани в „Политиката за пазарен риск и риск от контрагента“ на Банката, разработена в съответствие с „Политиката за пазарен риск и риск от контрагента“ на Групата. Целите на „Политиката за пазарен риск и риск от контрагента“ са:

- да създаде основната рамка и да постави минималните стандарти за контрол и управление на пазарния риск в Банката;
- да осигури съответствие с изискванията на местни и чуждестранни регулатори;
- да осигури надлежно спазването на указанията на Групата;
- да установи рамка, която да позволи на Банката да придобие конкурентно преимущество чрез рисков-базирано вземане на решения.

“Политиката за пазарен риск и риск от контрагента” се допълва от процедури за пазарния риск, които излагат в детайли стандартите и изискванията, необходими за прилагането на Политиката. Политиката и процедурите се отнасят до контрола на пазарните рискове, произтичащи от всички активи, пасиви и задбалансови позиции на Банката, като по този начин покриват както дейностите на управление „Капиталови пазари“, така и всички останали, които носят експозиция към пазарен риск. „Политиката за пазарен риск и риск от контрагента“ се одобрява и приема от Риск комитета на Юробанк България АД и се поддържа и обновява от отдел „Пазарен риск“. Отдел „Пазарен риск“ преразглежда политиката поне веднъж годишно и предлага евентуални промени в нея за одобрение от Риск комитета.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.2 Пазарен риск (продължение)

Установената от Банката рамка за контрол и управление на пазарните рискове има за цел:

- да защити Банката от непредвидени пазарни загуби и да допринесе за стабилността на доходите посредством независимо идентифициране, оценка и разбиране на пазарните рискове, присъщи на бизнеса;
- да допринесе за привеждането на банковата организационна структура и управленски процес в съответствие с най-добрите международни практики и да постави минималните стандарти за контрол на пазарните рискове;
- да изгради прозрачна, обективна и последователна информация относно пазарните рискове като база за вземането на разумни решения;
- да бъде създадена структура, с помощта на която Банката да може да осъществи връзката между бизнес стратегията и операциите - от една страна, и целите на контрола и наблюдението на риска - от друга;

Рисковият апетит на Банката по отношение поемането на пазарни рискове представлява размера на неочакваните загуби, които тя е склонна да поеме вследствие на неблагоприятни изменения в пазарните променливи. Той е свързан със способността ѝ да абсорбира тези загуби, която на свой ред зависи от капитала и резервите на Банката, потенциалните загуби, породени от други непазарни рискове и регулаторния капитал, изискван за поддържане на бизнеса. Банковият апетит за пазарен риск е изразен под формата на номинални лимити за експозициите към пазарни рискове. Апетитът за поемане на пазарен риск се определя от Риск комитета на Банката, който одобрява всички лимити за поемане на риск от страна на Банката. Тези лимити също така са част от глобалната структура от лимити на Групата и са ратифицирани на ниво група. Рисковият апетит за пазарен риск на Банката също така се определя чрез характеристики като различни типове разрешени пазари, продукти, държави, контрагенти и валути.

Техники на оценка на пазарният риск

Банката се грижи за това всички съществени позиции, изложени на пазарен риск, да бъдат включени в системата за измерване на пазарните рискове. Като минимум, системата за измерване на пазарните рискове следва да обхваща рискове, породени от експозиции към следните специфични фактори, пораждащи пазарен риск, т.е. специфичните пазарни цени или курсове, които влияят върху стойността на позициите:

- Валутни курсове;
- Лихвен проценти;
- Цени на акции.

Измерването на пазарния риск се осъществява текущо чрез използването на данни за номиналните експозиции и лимити върху тях, допълнени от извършването на регулярни стрес тестове. Банката не използва VaR-базирани лимити. Единствено за портфейла от търгувани капиталови инструменти се изчислява ежедневно VaR. При решение на Ръководството на Банката в бъдеще е възможно да бъде въведен допълнителен value-at-risk анализ.

Валутен риск

Промените във валутните курсове оказват съответното въздействие върху финансовото състояние и паричните потоци на Банката. Основната част от откритата валутна позиция на Банката е срещу евро, като обменният курс на лева спрямо еврото е фиксиран на 1.95583 като част от параметрите на Валутния борд в България. Ръководството определя лимити за откритите позиции по отделни валути и за нетната обща открита овърнайт позиция, като тези лимити се следят на ежедневна база.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.2 Пазарен риск (продължение)

Чувствителност на активите и пасивите

Лихвен риск на паричните потоци е рискът от промяна в бъдещите парични потоци от даден финансов инструмент вследствие на промени в пазарните лихвени проценти. Лихвен риск на справедливата стойност е рискът от промяна на стойността на финансовите инструменти вследствие на промени в пазарните лихвени проценти.

Колебанието на пазарните нива на лихвените проценти оказва въздействие върху финансовата позиция и паричните потоци на Банката. В резултат на подобни промени лихвеният марж може да се увеличи, но също така би могъл и да се намали или да доведе до загуби при поява на неочаквани движения. Ръководството наблюдава нивата на лихвените дисбаланси на месечна база и оценява необходимостта от предприемане на промени в лихвената политика на Банката.

Банката е изложена на въздействието на различни видове пазарен риск. Представеният анализ на чувствителността на активите и пасивите показва потенциалното влияние на възможни промени върху отчета за доходите и капитала, определени на база на наблюденията върху пазарната динамика и икономическата среда през отчетния период.

	31 декември 2018 г.			
	Общ ефект върху иконом. стойност	Пряк ефект в отчета за доходите	Пряк ефект върху капитала	Ефект на банковия портфейл
<u>Лихвени проценти</u>				
+100 б.т. паралелно изместване за всички валути	(9,614)	(398)	(10,836)	1,620
<u>Акции/Индекси върху акции/Взаимни фондове</u>				
-10% намаление на цените	(98)	(98)	-	-
<u>Валутни курсове</u>				
-10% обезценка на местната валута	879	879	-	-

	31 декември 2017 г.			
	Общ ефект върху иконом. стойност	Пряк ефект в отчета за доходите	Пряк ефект върху капитала	Ефект на банковия портфейл
<u>Лихвени проценти</u>				
+100 б.т. паралелно изместване за всички валути	(9,727)	(737)	(14,469)	5,479
<u>Акции/Индекси върху акции/Взаимни фондове</u>				
-10% намаление на цените	(98)	(96)	(2)	-
<u>Валутни курсове</u>				
-10% обезценка на местната валута	622	622	-	-

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.2 Пазарен риск (продължение)

Чувствителност на активите и пасивите (продължение)

Таблицата по-долу представя разпределението на активите и пасивите обект на пазарен риск между търговски и нетърговски портфейли:

Към 31 декември 2018	Нетна балансова стойност	Измерване на пазарен риск	
		Търговски портфейл	Нетърговски портфейл
Активи, обект на пазарен риск			
Пари и парични еквиваленти и салда при Центраната банка	871,393	-	871,393
Активи за търгуване	8,071	8,071	-
Деривативни финансови инструменти	2,400	2,400	-
Предоставени средства на банки	1,417,922	-	1,417,922
Предоставени кредити и аванси на клиенти	5,271,189	-	5,271,189
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	409,407	-	409,407
Други финансови активи	14,067	-	14,067
Общо активи, обект на пазарен риск	7,994,449	10,471	7,983,978
Пасиви, обект на пазарен риск			
Деривативни финансови инструменти	5,938	2,640	3,298
Деривативни финансови инструменти	28,079	-	28,079
Привлечени средства от клиенти	6,814,255	-	6,814,255
Други привлечени средства	22,973	-	22,973
Други финансови пасиви	25,818	-	25,818
Общо пасиви, обект на пазарен риск	6,897,063	2,640	6,894,423
		Измерване на пазарен риск	
	Нетна балансова стойност	Търговски портфейл	Нетърговски портфейл
Към 31 декември 2017			
Активи, обект на пазарен риск			
Пари и парични еквиваленти и салда при Центраната банка	742,389	-	742,389
Активи за търгуване	14,226	14,226	-
Деривативни финансови инструменти	241	241	-
Предоставени средства на банки	1,264,068	-	1,264,068
Предоставени кредити и аванси на клиенти	4,828,632	-	4,828,632
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	459,409	-	459,409
Други финансови активи	8,824	-	8,824
Общо активи, обект на пазарен риск	7,317,789	14,467	7,303,322
Пасиви, обект на пазарен риск			
Деривативни финансови инструменти	7,793	5,061	2,732
Деривативни финансови инструменти	9,025	-	9,025
Привлечени средства от клиенти	6,080,217	-	6,080,217
Други привлечени средства	30,420	-	30,420
Други финансови пасиви	26,685	-	26,685
Общо пасиви, обект на пазарен риск	6,154,140	5,061	6,149,079

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.2 Пазарен риск (продължение)****Чувствителност на активите и пасивите (продължение)**

Чувствителността по отношение на промените в трите основни пазарни рискови фактора – валутни курсове, лихвени проценти и цени на акциите, е пресметната и представена в горната таблица. Използваните параметри за изчисление са определени въз основа на текущата пазарна среда и динамиката, наблюдавана през последните няколко години и представят по достоверен начин възможните изменения в пазарните променливи.

1. Чувствителността към промени във валутните курсове е изчислена директно на база на общата нетна открита позиция на Банката във всички валути (с изключение на евро) като 10% обезценяване в стойността на местната валута спрямо всички чуждестранни валути (без евро), основните сред които са щатски долар, швейцарски франк и британски паунд. Валутният курс лев/евро е фиксиран на 1.95583 като част от параметрите на Валутния борд
2. Чувствителността спрямо лихвените равнища е определена като се използва паралелно изместване на кривата на доходността по отношение на релевантните балансови и задбалансови позиции на Банката и се пресметнат промените в тяхната настояща стойност.

Резултатите са разпределени в три колони в зависимост от счетоводното третиране на всяка позиция:

- Пряк ефект в отчета за доходите – за позиции, чиято преоценка се отразява в печалбата или загубата (ценни книжа в оборотен портфейл и деривати);
- Пряк ефект върху капитала – за позиции, чиято преоценка се отразява в друг всеобхватен доход (ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход);
- Други – за позиции без счетоводна преоценка (активи и пасиви, неоченявани по справедлива стойност), при които ефектът се отразява като промяна в икономическата стойност на капитала.

Сумата на трите колони показва общия ефект върху икономическата стойност на Банката.

Чувствителността по отношение на промяната в цените на акциите се изчислява като се използва 10% спад на цените на притежаваните регистрирани за търговия акции.

Концентрация на валутен риск

Таблицата по-долу представя експозицията на Банката към валутен риск към 31 декември 2018 г. и 2017 г.:

Активи	Към 31 декември 2018					Общо
	BGN	EUR	USD	CHF	Други валути	
Пари и парични еквиваленти и салда при Центраната банка	707,916	153,749	5,530	1,181	3,017	871,393
Предоставени средства на банки	195	1,363,029	37,532	5,203	11,963	1,417,922
Финансови активи държани за търгуване	8,040	-	31	-	-	8,071
Деривативни финансови инструменти	319	-	2,000	-	81	2,400
Кредити и аванси на клиенти	3,787,304	1,373,729	53,546	56,610	-	5,271,189
Инвестиционни ценни книжа	7,711	397,557	4,139	-	-	409,407
Други финансови активи	6,068	5,658	1,693	63	585	14,067
Общо финансови активи	4,517,553	3,293,722	104,471	63,057	15,646	7,994,449

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.2 Пазарен риск (продължение)

Концентрация на валутен риск (продължение)

Пасиви	Към 31 декември 2018					Общо
	BGN	EUR	USD	CHF	Други валути	
Привлечени средства от банки	7,141	16,625	4,271	-	42	28,079
Деривативни финансови инструменти	-	5,801	-	137	-	5,938
Привлечени средства от клиенти	4,359,339	2,007,940	394,904	7,751	44,321	6,814,255
Други привлечени средства	22,973	-	-	-	-	22,973
Други финансови пасиви	14,687	5,200	5,442	351	138	25,818
Общо финансови пасиви	4,404,140	2,035,566	404,617	8,239	44,501	6,897,063

Активи	Към 31 декември 2017					Общо
	BGN	EUR	USD	CHF	Други валути	
Пари и парични еквиваленти и салда при Центраната банка	369,899	363,082	5,768	1,299	2,341	742,389
Предоставени средства на банки	5	1,191,993	55,293	5,461	11,316	1,264,068
Финансови активи държани за търгуване	14,165	-	61	-	-	14,226
Деривативни финансови инструменти	137	36	-	50	18	241
Кредити и аванси на клиенти	3,444,028	1,290,534	27,893	66,177	-	4,828,632
Инвестиционни ценни книжа	5,851	450,142	3,416	-	-	459,409
Други финансови активи	5,529	2,406	747	35	107	8,824
Общо финансови активи	3,839,614	3,298,193	93,178	73,022	13,782	7,317,789
Пасиви						
Привлечени средства от банки	3,201	5,822	1	-	1	9,025
Деривативни финансови инструменти	-	7,793	-	-	-	7,793
Привлечени средства от клиенти	3,727,605	1,934,328	363,988	7,457	46,839	6,080,217
Други привлечени средства	30,420	-	-	-	-	30,420
Други финансови пасиви	17,637	8,131	-	-	917	26,685
Общо финансови пасиви	3,778,863	1,956,074	363,989	7,457	47,757	6,154,140

5.2.3. Ликвиден риск

Съгласно дефиниция на Базелския комитет ликвидност е “способността на Банката да финансира увеличение на активите си или да посрещне задълженията си, когато те станат изискуеми, без да претърпи неприемливи загуби”.

Ликвидният риск е риска, при който Банката не може да посрещне плащания, свързани с нейните финансови пасиви, когато станат дължими, както и да възстанови средства след тяхното изтегляне. Последствията могат да бъдат невъзможност за изпълнение на задължения за изплащане на депозити и кредитиране. Банката има ограничен апетит по отношение на ликвидния риск и приема потенциално увеличени разходи по поддържане на ликвидни буфери с оглед подсигуриране на адекватна ликвидна позиция.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.3 Ликвиден риск (продължение)

Управление на ликвидния риск

Банката поддържа политики за ликвидността, които подсиуряват наличието на адекватни практики в областта на управление на ликвидността.

Като част от своята рамка за управление на ликвидния риск, Банката съблюдава различни ликвидни съотношения и индикатори. Основните аспекти, които следва да бъдат взети под внимание при контрола на ликвидността, са ликвидните съотношения, наличието на достатъчно и качествени ликвидни активи и буфери, профилът на падежните несъответствия, разнообразието и стабилността на депозитната база, съотношението на кредити към депозити, резултатите от провежданите стрес тестове и др.

Отдел „Пазарен риск“ има съществена роля при наблюдението на ликвидните рискове, които Банката поема и в подаването на отчети за състоянието на рисковете към висшия мениджмънт.

Отдел „Пазарен риск“ е отговорен за регулярното изготвяне и докладване на вътрешния отчет за ликвидните несъответствия и заложените в него ликвидни съотношения. Отделът независимо упражнява контрол на ликвидния риск и ескалира всякакви отклонения към съответните ръководни органи.

Освен вътрешно приетите ликвидни съотношения и отчети, във връзка с Регламент (ЕС) 575/2013, Регламент (ЕС) 2015/61 и Регламент (ЕС) 2016/313 Банката изготвя отчети за отношение за ликвидно покритие (Liquidity Coverage Ratio - LCR), допълнителни показатели за наблюдение на ликвидността (Additional Liquidity Monitoring Metrics - ALMM) на месечна база и отношение на нетно стабилно финансиране (Net Stable Funding Ratio - NSFR) на тримесечна база. През 2018 г., отчетът за ликвидност съгласно Наредба 11 на БНБ беше заменен от новия отчет „Падежна стълбица“ за целите на мониторинга на падежната структура на входящите и изходящи потоци. Отчетът „Падежна стълбица“ се изготвя по методологията на ЕБО съгласно Приложение 23 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/2114 на Комисията.

Банката анализира ликвидната си позиция също така и при стресови сценарии, разработени да проверят способността на Банката да устои на кризисни ситуации (например значителен отлив на депозити, редуциране на кредитните линии и др.).

Управителният съвет (УС) на Банката възлага на Комитета за управление на активите и пасивите (АЛКО) първостепенна отговорност да съветва УС относно стратегическото управление на активите и пасивите на Банката с цел да управлява лихвения и ликвиден риск на Банката.

АЛКО е съставен от представители на висшия мениджмънт на Банката, заседава най-малко веднъж месечно и надлежно докладва за всички значими въпроси на Управителния съвет.

В неговите правомощия е да взема всички необходими решения по отношение на лихвената политика, управлението на ликвидността и активите и пасивите на Банката и да определя целевите параметри по потенциалното външно финансиране.

Относно управлението на активите и пасивите АЛКО регулярно разглежда:

- Структурата, текущото състояние и тенденциите в развитието на активите и пасивите;
- Лихвения марж, генериран от активите и лихвения разход на привлечените средства (депозитна база, външни финансираня);
- Лихвени проценти, предлагани от основните конкуренти и пазарни дялове;
- Капиталова адекватност.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.2 Фактори за финансов риск (продължение)****5.2.3 Ликвиден риск (продължение)****Управление на ликвидния риск (продължение)**

Относно управлението на ликвидността АЛКО регулярно разглежда:

- Ликвидни съотношения и ликвидните буфери, дефинирани от БНБ;
- Вътрешни ликвидни съотношения;
- Ликвидни буфери;
- Източници и употреба на ликвидност и ликвидни разчети;
- Ликвидни стрес тестове, отразяващи промените по падежната таблица на активите и пасивите при стрес сценарии и ефектите върху ликвидните буфери.

На стратегическо ниво АЛКО управлява активите и пасивите на Банката с оглед осигуряване на редовно и навременно посрещане на текущите и бъдещи задължения.

Оперативното управление на ликвидността на Банката и изпълнението на решенията на АЛКО относно управлението на ликвидността се възлагат на Началника на управление „Капиталови пазари”. При необходимост в управлението на ликвидността директно може да бъде ангажиран и АЛКО, който мобилизира всички ресурси на Банката с цел посрещане на ангажиментите по разплащания.

Парични потоци

Приложената таблица показва паричните потоци във връзка с вземания и задължения на Банката по финансови активи/пасиви, разпределени по остатъчен матуритет към датата на баланса. Посочените в таблицата стойности са договорните недисконтирани парични потоци към края на 2018 и 2017 година. Задълженията без договорен матуритет (спестовни депозити и депозити на виждане) са представени в колона „По-малко от 1 месец”.

31 декември 2018 г.	Балансова стойност	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Финансови активи							
<i>Недеривативни активи</i>	7,992,049	8,523,300	3,306,114	147,093	532,450	2,437,181	2,100,462
Пари и депозити при ЦБ	871,393	871,393	871,393	-	-	-	-
Предоставени средства на банки	1,417,922	1,418,265	1,418,265	-	-	-	-
Кредити и аванси на клиенти	5,271,189	5,797,045	1,001,394	142,203	528,854	2,152,267	1,972,327
Финансови активи държани за търгуване	8,071	8,230	979	55	30	1,331	5,835
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	409,407	414,300	16	4,835	3,566	283,583	122,300
Други финансови активи	14,067	14,067	14,067	-	-	-	-
<i>Деривативни финансови инструменти</i>	2,400	1,245,654	1,235,689	823	853	6,822	1,467
Входящи парични потоци на нетна база	-	9,965	-	823	853	6,822	1,467
Входящи парични потоци на брутна база	-	1,235,689	1,235,689	-	-	-	-
Общо активи (по договорен матуритет)	7,994,449	9,768,954	4,541,803	147,916	533,303	2,444,003	2,101,929

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.3 Ликвиден риск (продължение)

Управление на ликвидния риск (продължение)

31 декември 2018 г.	Балансова стойност	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Финансови пасиви							
Недеривативни пасиви	6,891,125	(6,895,080)	(5,125,442)	(508,815)	(1,050,503)	(204,942)	(5,378)
Привлечени средства от банки	28,079	(28,079)	(28,079)	-	-	-	-
Привлечени средства от клиенти	6,814,255	(6,816,963)	(5,071,545)	(508,717)	(1,046,715)	(189,986)	-
Други привлечени средства	22,973	(24,220)	-	(98)	(3,788)	(14,956)	(5,378)
Други финансови пасиви	25,818	(25,818)	(25,818)	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	5,938	(1,251,818)	(1,237,382)	(1,173)	(1,862)	(9,959)	(1,442)
(Изходящи) парични потоци изплатени на нетна база	-	(14,436)	-	(1,173)	(1,862)	(9,959)	(1,442)
(Изходящи) парични потоци изплатени на брутна база	-	(1,237,382)	(1,237,382)	-	-	-	-
Общо пасиви (договорен падеж)	6,897,063	(8,146,898)	(6,362,824)	(509,988)	(1,052,365)	(214,901)	(6,820)

31 декември 2018 г.	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Задбалансови позиции						
Кредитни ангажименти	(1,089,966)	-	(61,364)	(561,137)	(445,306)	(22,159)
Финансови гаранции и други ангажименти	(196,064)	(23,099)	(63,420)	(41,396)	(57,477)	(10,672)
Общо	(1,286,030)	(23,099)	(124,784)	(602,533)	(502,783)	(32,831)

31 декември 2017 г.	Балансова стойност	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Финансови активи							
Недеривативни активи	7,317,548	8,079,273	2,942,364	137,844	558,580	2,389,775	2,050,710
Пари и депозити при ЦБ	742,389	742,389	742,389	-	-	-	-
Предоставени средства на банки	1,264,068	1,264,169	1,264,169	-	-	-	-
Кредити и аванси на клиенти	4,828,632	5,570,341	925,998	132,336	550,738	2,083,827	1,877,442
Финансови активи държани за търгуване	14,226	14,418	968	28	53	5,478	7,891
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	459,409	479,132	16	5,480	7,789	300,470	165,377
Други финансови активи	8,824	8,824	8,824	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	241	1,280,264	948,241	304,464	15,498	8,798	3,263
Входящи парични потоци на нетна база	-	13,736	-	832	843	8,798	3,263
Входящи парични потоци на брутна база	-	1,266,528	948,241	303,632	14,655	-	-
Общо активи (по договорен матуритет)	7,317,789	9,359,537	3,890,605	442,308	574,078	2,398,573	2,053,973

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.2 Фактори за финансов риск (продължение)

5.2.3 Ликвиден риск (продължение)

Управление на ликвидния риск (продължение)

31 декември 2017 г.	Балансова стойност	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Финансови пасиви							
Недеривативни пасиви							
Привлечени средства от банки	6,146,347	(6,150,541)	(4,518,291)	(564,280)	(901,001)	(157,938)	(9,031)
Привлечени средства от клиенти	9,025	(9,025)	(9,025)	-	-	-	-
Други привлечени средства	6,080,217	(6,082,782)	(4,482,581)	(560,260)	(897,174)	(142,767)	-
Други финансови пасиви	30,420	(32,049)	-	(4,020)	(3,827)	(15,171)	(9,031)
Други финансови пасиви	26,685	(26,685)	(26,685)	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти							
(Изходящи) парични потоци изплатени на нетна база	7,793	(1,280,845)	(945,055)	(304,929)	(16,675)	(11,303)	(2,883)
(Изходящи) парични потоци изплатени на брутна база	-	(17,357)	-	(1,174)	(1,997)	(11,303)	(2,883)
(Изходящи) парични потоци изплатени на брутна база	-	(1,263,488)	(945,055)	(303,755)	(14,678)	-	-
Общо пасиви (договорен падеж)	6,154,140	(7,431,386)	(5,463,346)	(869,209)	(917,676)	(169,241)	(11,914)

31 декември 2018 г.	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Задбалансови позиции						
Кредитни ангажименти	(835,455)	-	(47,140)	(463,048)	(294,141)	(31,126)
Финансови гаранции и други ангажименти	(118,787)	(11,230)	(15,061)	(39,670)	(49,129)	(3,697)
Общо	(954,242)	(11,230)	(62,201)	(502,718)	(343,270)	(34,823)

Задбалансови позиции

(а) Кредитни ангажименти

Датите на договорните суми по задбалансовите ангажименти на Банката, които я задължават да предостави кредити на клиенти и други улеснения са представени на виждане – най-ранния период, в който може да бъде поискано Банката да плати.

(б) Финансови гаранции и други ангажименти

Финансовите гаранции, показани в приложената таблица, са на база най-ранната падежна дата, на която гаранцията може да влезе в сила.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.3 Справедливи стойности на финансови активи и пасиви**

Справедливата стойност е цената, която може да бъде получена за продажбата на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката при текущите пазарни условия (изходна цена). Когато няма котирана цена за идентичен актив или пасив, справедливата стойност се измерва посредством техники за оценка, които са уместни според обстоятелствата и максимизират използването на подходящи наблюдавани входящи данни и свеждат до минимум използването на ненаблюдавани входящи данни. Наблюдаваните входящи данни се синтезират от пазарна информация, като публична информация за действителни събития или сделки и отразяват допускания, които пазарните участници биха използвали, когато оценяват финансови инструменти, например котираните цени на активни пазари за подобни инструменти, лихвени проценти и криви на доходност, имплицитна волатилност или кредитни спредове.

Справедливи стойности на финансови активи и пасиви, които не са оценени по справедлива стойност

Следната таблица представя балансовите стойности и справедливите стойности на финансовите активи и пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в баланса, анализирани по нивото в йерархията на справедливата стойност, в която е включена всяка оценка на справедливата стойност:

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	На 31 декември 2018	
				Обща справедлива стойност	Обща балансова стойност
Финансови активи					
Предоставени кредити и аванси на клиенти					
- Корпоративни кредити	-	-	2,116,779	2,116,779	2,306,385
- Малък бизнес	-	-	563,474	563,474	574,264
- Потребителски кредити	-	-	838,076	838,076	751,482
- Ипотечни	-	-	1,748,441	1,748,441	1,639,058
Общо	-	-	5,266,770	5,266,770	5,271,189

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	На 31 декември 2017	
				Обща справедлива стойност	Обща балансова стойност
Финансови активи					
Предоставени кредити и аванси на клиенти					
- Корпоративни кредити	-	-	1,951,474	1,951,474	2,031,572
- Малък бизнес	-	-	576,091	576,091	570,201
- Потребителски кредити	-	-	748,616	748,616	647,655
- Ипотечни	-	-	1,782,650	1,782,650	1,579,204
Общо	-	-	5,058,831	5,058,831	4,828,632

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.3 Справедливи стойности на финансови активи и пасиви (продължение)

Допусканията и методологиите, които лежат в основата на определянето на справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност към отчетната дата, са в съответствие с тези, използвани за определянето на справедливата стойност на финансовите инструменти, признати по справедлива стойност. Те са:

а) Кредити и аванси на клиенти

При кредитите и аванси на клиенти няма котиран пазарен цени, тъй като няма активни пазари, на които се търгуват тези инструменти. Справедливата стойност се определя като се дисконтират очакваните бъдещи парични потоци за времето, за което се очаква те да бъдат получени, като се използва подходящ дисконтов фактор, коригиран спрямо риска. Кредитите се групират в хомогенни активи със сходни характеристики, така както се наблюдават от ръководството (например: по продукт, вид на заемополучателя, статут на просрочие) с цел да се подобри прецизността на получените изходящи данни. При оценката на бъдещите парични потоци Банката отчита информацията за договорните условия, остатъчния матуритет и параметрите на кредитния риск на експозициите.

За други финансови инструменти, които са краткосрочни (пари и парични еквиваленти и салда при Центраната банка, предоставени кредити на клиенти, привлечени средства от Централни банки и други банки) или се преоценяват на чести интервали (привлечени средства от клиенти) и други привлечени средства, балансовите стойности представляват достоверни приближения на справедливите стойности.

Финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност

Активите за търгуване, деривативните финансови инструменти и други сделки, които се извършват за търговски цели, както и ценни книжа отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в отчета за доходите, се оценяват по справедлива стойност, определена на база на котиран цени, ако има такива. Ако няма котиран цени, справедливата стойност се определя като се използват методи за оценка.

Финансовите инструменти, които се отчитат по справедлива стойност, са групирани в зависимост от това дали входящите данни за справедливата цена са наблюдавани или ненаблюдавани по следния начин в трите нива на йерархията на справедливата стойност към 31 декември 2018 г.:

Ниво 1 – Финансови инструменти, оценявани на базата на котиран цени на активни пазари за идентични финансови инструменти, до които дружеството има достъп към датата на оценката. Пазарът се счита за активен, ако котираните цени са лесно и редовно предоставяни от борси, дилъри, брокери, индустриални групи, оценителски компании или регулаторни агенции и тези цени представляват действителни и редовно осъществявани пазарни трансакции. Те включват котиран дългови инструменти, както и акции и деривативни инструменти, търгувани на борси, както и взаимни фондове и други продукти свързани с дялове, които имат редовни и често публикувани котировки.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.3 Справедливи стойности на финансови активи и пасиви (продължение)****Финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност (продължение)**

Ниво 2 – Финансови инструменти, оценявани посредством оценителски методи със следните входящи данни: 1) котирани цени на подобни финансови инструменти на активни пазари, 2) котирани цени за идентични или подобни финансови инструменти на пазари, които не са активни; 3) входящи данни, различни от котирани цени, които са наблюдавани пряко или косвено – основно наблюдавани лихвени проценти и криви на доходност за стандартни интервали, форуърдни валутни курсове, цени на акции, кредитни спредове и имплицитна волатилност, получени от международно признати доставчици на пазарни данни и 4) може да включват и други ненаблюдавани входящи данни, които обаче имат незначителен дял за цялостната оценка на справедливата стойност. Финансовите инструменти от Ниво 2 включват основно извънборсови деривати и по-малко ликвидни дългови инструменти.

Ниво 3 – Финансови инструменти, оценявани посредством оценителски методи със значителни ненаблюдавани входящи данни. Когато се определят ненаблюдаваните входящи данни, се използва най-добрата налична информация, включително собствена информация, като същевременно се вземат под внимание допусканията на пазарните участници (например допускания относно риска). Финансовите инструменти от Ниво 3 включват некотирани капиталови инструменти и неликвидни дългови ценни книжа.

Йерархията на категоризация на справедливата стойност на активите и пасивите, признати по справедлива стойност, е представена в следващата таблица:

	31 декември 2018 г.			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност:				
Финансови активи, държани за търгуване				
- Дългови ценни книжа	7,096	-	-	7,096
- Капиталови ценни книжа	975	-	-	975
Деривативни финансови инструменти	-	2,400	-	2400
Ценни книжа в инвестиционен портфейл				
- Ценни книжа в инвестиционен портфейл отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	378,858	-	-	378,858
- Ценни книжа в инвестиционен портфейл отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	1	-	11,950	11,951
Общо финансови активи	386,930	2,400	11,950	401,280
Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност:				
Деривативни финансови инструменти	-	5,938	-	5,938
Общо финансови пасиви	-	5,938	-	5,938
	31 декември 2017 г.			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност:				
Финансови активи, държани за търгуване				
- Дългови ценни книжа	13,263	-	-	13,263
- Ценни книжа за собственост	963	-	-	963
Деривативни финансови инструменти	-	241	-	241
Инвестиционни ценни книжа на разположение за продажба				
- Дългови ценни книжа	424,092	-	6,786	430,878
- Ценни книжа за собственост	16	3,416	5,918	9,350
Общо финансови активи	438,334	3,657	12,704	454,695
Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност:				
Деривативни финансови инструменти	-	7,793	-	7,793
Общо финансови пасиви	-	7,793	-	7,793

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)****5.3 Справедливи стойности на финансови активи и пасиви (продължение)****Финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност (продължение)**

<u>Равнение на измерване на справедливата стойност на Ниво 3</u>	2018 г.	2017 г.
Балансова стойност на 1 януари	12,704	15,574
Прехвърляния към Ниво 3	3,584	-
Общо печалба (загуба) за периода включена в печалбата или загубата	2,448	-
Прехвърляния към кредитния портфейл	(6,786)	-
Общо загуба за периода включена в друг всеобхватен доход	-	(2,870)
Балансова стойност на 31 декември	11,950	12,704

Процесите на оценяване, използвани от Банката

Банката използва широко приети модели за оценка за определяне на справедливата стойност на обичайни финансови инструменти като лихвени и валутни суапи и форуърди, за които се използват само наблюдавани пазарни данни и изискват малки управленски преценки. Наблюдавани цени или входящи данни за моделите обикновено са налични за борсово търгувани дългови или капиталови ценни книжа, борсови или обикновени извънборсови деривати. Наличието на наблюдавани пазарни цени и входящи данни за моделите намалява нуждата от управленски преценки и също така намалява несигурността, свързана с определянето на справедливата стойност.

Там, където за определянето на справедливата стойност на финансови инструменти са използвани оценителски методи, те се потвърждават спрямо исторически данни и публикувани прогнози и където е възможно спрямо текущи или скорошни наблюдавани сделки с различни инструменти, като периодично се прави преглед от квалифициран персонал, различен от персонала, който ги е създал. Всички модели се одобряват преди да бъдат използвани и се коригират, за да бъде подсигурано, че изходящите данни отразяват действителна информация и сравними пазарни цени. Оценки на справедливата стойност, получени от модели, се коригират и с други фактори като ликвиден риск или несигурност в модела до степента, до която пазарните участници биха ги взели под внимание при оценяване на инструментите. Справедливата стойност отразява кредитния риск на инструмента и включва корекции, които вземат под внимание кредитния риск на Банката и контрагента, когато е уместно.

Банката следва процеси и процедури за определяне на справедливата стойност, които са въведени на групово ниво от сектор „Пазарен и контрагентски риск“ на Групата. Някои от специфичните оценителски контроли включват: потвърждаване на наблюдаваното оценяване, повторно извършване на оценките от модела, процес на преглед и одобрение на новите модели или промени в моделите, допълнителни настройки и бек-тестване спрямо наблюдавани пазарни сделки, когато такива са налични, анализи на значителни движения в оценките и др. Там, където за определяне на справедливата стойност са използвани оценки от трети страни, те се подлагат на преглед, за да се осигури съответствие с изискванията на МСФО 13.

Техники за оценяване

Справедливата стойност на извънборсовите деривативни финансови инструменти се определя като се дисконтират очакваните парични потоци използвайки пазарни лихвени проценти към датата на оценка. Към извънборсовите деривативни инструменти се прилагат корекции за кредитен риск на контрагента и собствен кредитен риск там, където е приложимо. Двустранните корекции за кредитен риск вземат под внимание очакваните парични потоци между Банката и контрагентите ѝ при

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

5. Управление на финансовия риск и справедлива стойност (продължение)

5.3 Справедливи стойности на финансови активи и пасиви (продължение)

Финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност (продължение)

съответните условия на деривативните инструменти и ефекта на кредитния риск върху оценката на тези парични потоци. Когато е уместно, Банката взема под внимание и ефектите на всички споразумения за редуциране на кредитния риск, включително обезпечителни споразумения и рамкови споразумения за нетиране, при изчисляването на корекциите за оценка на кредитния риск (CVAs).

Банката определя справедливата стойност на дълговите инструменти, които притежава, като използва котировки от активни пазари за ценни книжа със сходен кредитен риск, матуритет и доходност или като използва метода на дисконтираните парични потоци.

Справедливата стойност на нерегистрираните за търговия капиталови инструменти се изчислява основно: 1) като се използват оценителски доклади от трети страни, основани на нетните активи на дружеството, в което е инвестирано и ръководството не извършва допълнителни корекции, 2) оценка на нетните активи, коригирани, където се прецени за необходимо, и 3) модели на дисконтираните дивиденди, когато използването на такива модели е подходящо.

6 Нетен доход от лихви

Приходи от лихви и подобен приход	2018 г.	2017 г.
Предоставени кредити на клиенти	283,023	258,338
Предоставени средства на други банки	21,304	19,886
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	7,518	9,030
Хеджиращи инструменти	4,035	5,668
Деривативни инструменти	7,076	5,294
Ценни книжа в оборотен портфейл	97	100
Общо	323,053	298,316

Сумата на компенсиране на дисконтирането на ОКЗ (Приложение 18) в размер на 21,528 хил. лева е включена в приходите от лихви по обезценени кредити за 2018 година.

Лихвените приходи включват начислени лихви по обезценени заеми на клиенти в размер на 30,037 хил. лева (2017 г.: 18,106 хил. лева), от които 8,307 хиляди лева (2017 г.: 3,700 хил. лева) остават дължими от клиенти към края на годината.

Разходи за лихви и подобен разход	2018 г.	2017 г.
Депозити от клиенти	7,830	9,976
Хеджиращи инструменти	2,733	3,386
Дългосрочни заемни средства	405	496
Деривативни инструменти	-	74
Депозити от банки	572	182
Общо	11,540	14,114

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

7 Нетен доход от такси и комисиони

Приходи от такси и комисиони	2018 г.	2017 г.
Преводи	32,710	30,005
Поддържане на сметки	24,580	23,274
Комисиони от покупко-продажба на валута	10,853	11,107
Такси свързани с кредитиране	9,955	9,601
Постъпления от продажба на услуги	9,444	8,771
Касови операции	7,518	7,442
Документарни операции	2,180	1,748
Управление, попечителски услуги и търговия с ценни книжа	616	969
Други такси	1,363	948
Операции с деривативни инструменти	-	206
Общо	99,219	94,071

Разходи за такси и комисиони

	2018 г.	2017 г.
Такси свързани с кредитиране	3,497	2,112
Преводи	11,173	10,187
Касови операции и кореспондентски сметки	771	791
Други такси	648	459
Управление, попечителски услуги и търговия с ценни книжа	232	202
Общо	16,321	13,751

8 Други оперативни приходи, нетно

	2018 г.	2017 г.
Нетна печалба от отписване на финансови активи	2,255	-
Нетна (загуба) от модификация на нереструктурирани кредити	(1,885)	-
Нетна печалба от продажба на дълготрайни активи	581	20
Приходи от наеми	186	260
Обезценка на инвестиционни и собствени имоти	(105)	(272)
Общо	1,032	8

9 Нетна печалба/ (загуба) от търгуване

	2018 г.	2017 г.
Нетен резултат от деривативни инструменти	118	(1,440)
<i>от които:</i>		
<i>Печалба / (Загуба) от деривативни инструменти – хеджиращи (Приложение 25)</i>	<i>(44)</i>	<i>26</i>
<i>Печалба / (Загуба) от деривативни инструменти - нехеджиращи</i>	<i>162</i>	<i>(1,466)</i>
Общо	118	(1,440)

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

10 Други разходи за дейността	2018 г.	2017 г.
Разходи за персонала (Приложение 11)	74,940	62,139
Наеми по оперативен лизинг	20,683	20,652
Ремонт и поддръжка	8,631	8,821
Външни услуги	5,707	5,793
Амортизация на дълготрайни материални активи (Приложение 21)	6,866	6,964
Реклама и маркетинг	5,865	6,877
Амортизация на нематериални активи (Приложение 22)	6,814	6,473
Разходи за софтуер	5,518	5,199
Сигурност	4,834	4,363
Други оперативни разходи	1,035	959
Комуникации	550	541
Материали	1,441	1,598
Застраховки	530	576
Разходи за командировки	793	689
Възстановен ДДС	-	(8)
Общо	144,207	131,635

Начислени суми през 2018 г. за предоставените услуги от регистрираните одитори за задължителен съвместен независим финансов одит, са следните: за КППМГ Одит ООД - 192 хил. лева без ДДС, за Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД - 27 хил. лева без ДДС.

През 2018 г. Банката е начислила суми за други незадължителни одиторски услуги, предоставени от КППМГ Одит ООД на обща стойност 121 хил. лева без ДДС, за Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД - 3 хил. лева без ДДС.

За 2017 г. начислената сума за предоставените одиторски и неодиторски услуги от ПрайсуотърхаусКупърс Одит ООД е в размер на 253 хил. лева без ДДС и 29 хил. лева за услугите, предоставени от Мур Стивънс България - Одит ООД.

11 Разходи за персонала	2018 г.	2017 г.
Заплати и други възнаграждения	61,883	51,329
Разходи за социално осигуряване	4,513	3,942
Разходи за пенсионно осигуряване – планове с дефинирани вноски	5,753	4,765
Разходи за пенсионно осигуряване – планове с дефинирани доходи (Приложение 30)	585	288
Други	2,206	1,815
Общо	74,940	62,139

12 Разходи от обезценка за кредитни загуби	2018 г.	2017 г.
Предоставени кредити на клиенти (Приложение 18)	(63,274)	(70,085)
Провизии по задбалансови ангажименти – (заделени)/ възстановени	(453)	422
Други загуби от обезценка	(72)	-
Общо	(63,799)	(69,663)

Други загуби от обезценка включват начислените разходи за очаквани кредитни загуби през 2018 г. съгласно МСФО 9 по финансови активи, различни от кредити предоставени на клиенти (ценни книжа, банкови депозити и др.).

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

13 Разход за данъци	2018 г.	2017 г.
Разходи/(приходи) по отсрочени данъци (Приложение 28)	217	(310)
Данък за текущата година	17,565	15,145
Общо	17,782	14,835

Официалната данъчна ставка е 10% (2017 г.: 10%) върху облагаемата печалба съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане.

Данъкът върху доходите от дейността се различава от теоретичната сума, която би възникнала в случай, че се приложи основната данъчна ставка, както следва:

	2018 г.	2018 г.	2017 г.	2017 г.
	Дан. ставка	Сума	Дан. ставка	Сума
Печалба преди данъци		175,209		151,100
Данък, изчислен по основната данъчна ставка	10.0%	17,521	10.0%	15,110
<i>Данъчен ефект от:</i>				
Разходи, непризнати за данъчни цели	0.3%	544	0.4%	581
Приходи, непризнати за данъчни цели	(0.2%)	(271)	(0.5%)	(712)
(Печалба)/ загуба, призната в друг всеобхватен доход	0.0%	(12)	(0.1%)	(144)
Разход за данъци	10.1%	17,782	9.8%	14,835

Допълнителна информация за данъчните временни разлики е изложена в Приложение 28.

Данъчните власти могат да проверяват Банката по всяко време за 5 годишен период, следващ отчетната данъчна година, като могат да наложат допълнителни данъци и глоби. Ръководството на Банката няма информация за събития, които могат потенциално да доведат до значителни данъчни задължения.

Последната пълна данъчна проверка приключи през 2014 г. и обхваща периода 2008 г. – 31.03.2013 г. по ЗДДС и 2008 г. – 2012 г. по ЗКПО.

14 Ефект на данъка върху печалбата върху всеобхватния доход

	Годината, завършваща на 31 декември 2018 г.			Годината, завършваща на 31 декември 2017 г.		
	Стойност преди данъци	Данъчни (разходи) / приходи	Стойност след данъци	Стойност преди данъци	Данъчни (разходи) / приходи	Стойност след данъци
Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход/ ценни книжа на разположение за продажба	(9,610)	961	(8,649)	13,076	(1,308)	11,768
Промяна в справедливата стойност на имоти и оборудване, нетно от данък	(40)	4	(36)	-	-	-
Преизчислени задължения по планове с дефинирани доходи	121	(12)	109	(841)	84	(757)
Общо	(9,529)	953	(8,576)	12,234	(1,223)	11,011

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

15 Пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка	2018 г.	2017 г.
Пари и парични еквиваленти	116,689	107,873
Салда при Централната банка	754,704	634,516
Общо	871,393	742,389
<i>от които:</i>		
Задължителен резерв в БНБ в съответствие с Наредба 21 на БНБ	608,978	541,139

Задължителните резерви в БНБ представляват минималното ниво на средни месечни депозити, които Банката е задължена да поддържа по сметки в БНБ. Към края на 2018 г. и 2017 г. Банката е изпълнила задължението си да поддържа минимум 100% покритие на изискуемите резерви със парични средства в БНБ на месечна база. Тези суми могат да бъдат ползвани от Банката свободно на дневна база, при условие, че се поддържа определено средно месечно ниво на депозитите.

16 Предоставени средства на банки	2018 г.	2017 г.
Депозити в банки	1,418,148	1,264,068
Намалено с обезценка	(226)	-
Общо	1,417,922	1,264,068

В сумата на предоставените средства на други банки е включена начислена лихва в размер на 59 хиляди лева (2017 г.: 160 хиляди лева).

Приблизително 100% (2017 г.: 100%) от предоставените средства на други банки представляват депозити в банки, опериращи в страните членки на ОИСР (Организация за икономическо сътрудничество и развитие).

17 Ценни книжа в оборотен портфейл	2018 г.	2017 г.
Български държавни облигации	7,096	13,263
Акции	975	963
Общо	8,071	14,226
Капиталови ценни книжа		
- Листвани на фондова борса	975	963
Дългови ценни книжа		
- Листвани на фондова борса	7,064	13,202
- Нелиствани на фондова борса	32	61

Облигациите включват начислена лихва в размер на 22 хиляди лева (2017 г.: 37 хиляди лева).

Печалба/ (загуба) от ценни книжа в оборотен портфейл	2018 г.	2017 г.
Дългови ценни книжа	(75)	327
Капиталови ценни книжа	(189)	47
Общо	(264)	374

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

18 Предоставени кредити и аванси на клиенти	2018 г.	2017 г.
- Потребителски кредити (включително кредитни карти)	792,274	678,464
- Малък бизнес	700,029	711,189
- Ипотечни кредити	1,751,030	1,656,039
- Корпоративни кредити	2,364,851	2,152,440
Кредити и аванси (брутни)	5,608,184	5,198,132
Минус разходи от обезценка за кредитни загуби	(336,995)	(369,500)
Нетна балансова стойност на кредитите и аванси на клиенти	5,271,189	4,828,632

В сумата на предоставените кредити и аванси е включена начислена лихва от 28,650 хиляди лева (2017 г.: 32,514 хиляди лева). През 2018 г. Банката е закупила кредити от Българийн Ритейл Сървисиз АД в размер на 12,538 хиляди лева (2017 г.: 46,437 хиляди лева). Компанията е свързано лице на Банката.

	2018 г.	2017 г.
Десетте най-големи експозиции към клиенти	371,412	584,424
Процент от брутните кредити	6.62%	11.24%

Промените в провизиите за обезценка на кредити и аванси по класове са както следва:

Приложимо след 1 януари 2018

	31 декември 2018												Общо
	Корпоративни			Ипотечни			Потребителски			Малък бизнес			
	12-месечна ОКЗ	ОКЗ за живота на кредита необезценен	ОКЗ за живота на кредита обезценен	12-месечна ОКЗ	ОКЗ за живота на кредита необезценен	ОКЗ за живота на кредита обезценен	12-месечна ОКЗ	ОКЗ за живота на кредита необезценен	ОКЗ за живота на кредита обезценен	12-месечна ОКЗ	ОКЗ за живота на кредита необезценен	ОКЗ за живота на кредита обезценен	
Салдо към 1 януари 2018 г.	4,936	305	132,799	2,670	4,461	109,960	5,320	4,306	25,442	5,869	5,124	153,234	454,426
Нови финансови активи - първоначално създадени или закупени	594	-	-	735	-	-	6,028	-	-	2,552	-	-	9,909
Прехвърляния:													
към 12-месечни ОКЗ	510	(273)	(237)	1,741	(1,016)	(725)	1,684	(1,492)	(192)	1,558	(1,512)	(46)	-
към ОКЗ за живота на кредита-необезценени	(367)	531	(164)	(67)	7,580	(7,513)	(447)	2,501	(2,054)	(441)	1,212	(771)	-
към ОКЗ за живота на кредита-обезценени	(4)	-	4	(84)	(778)	862	(48)	(695)	743	(57)	(894)	951	-
Изменение във връзка с промяна между 12-месечни ОКЗ и ОКЗ за живота на кредита	(2,663)	1,385	6,446	415	(5,570)	6,935	(397)	(1,207)	11,381	(724)	792	(3,567)	13,226
Изменение, дължащо се на промени в рисковите параметри на ОКЗ (различни от приходи от отписани кредити и разходи за събиране на кредити)	404	97	6,140	(1,333)	(315)	11,758	(3,221)	(142)	4,768	(1,002)	(287)	16,928	33,795
Промени в договорните парични потоци поради модификации, които не водят до отписване	-	-	(10)	(44)	(735)	(2,587)	(12)	(230)	(432)	(2)	(34)	(395)	(4,481)
Финансови активи отписани през периода	(162)	(51)	-	(1,015)	(173)	-	(80)	(3)	-	(754)	(17)	-	(2,255)
Отписани суми	-	-	(97,503)	-	-	(17,462)	-	-	(8,030)	-	-	(56,522)	(179,517)
Компенсирани на дисконтирането	-	-	1,958	6	1	7,759	6	56	1,329	-	-	10,414	21,529
Валутни разлики и други движения	(201)	156	9,591	(164)	(179)	(1,005)	(796)	444	476	(510)	(388)	(2,031)	5,393
Салдо към 31 декември 2018 г.	3,047	2,150	53,269	2,860	3,276	105,836	8,037	3,538	29,217	6,489	3,996	115,280	336,995

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

18. Предоставени кредити и аванси на клиенти (продължение)

Приложимо преди 1 януари 2018

	Потребит. кредити	Ипотечни кредити	Кредити за малък бизнес	Корпорат. клиенти	Общо
Салдо към 1 януари 2017 г.	33,361	71,597	162,205	145,340	412,503
Увеличение на провизиите	9,002	23,334	20,936	16,813	70,085
Приходи от отписани кредити и разходи за събиране на кредити	913	304	1,590	4,567	7,374
Отписани несъбираеми кредити	(12,459)	(20,356)	(43,415)	(44,783)	(121,013)
Курсови разлики	(8)	1,956	(328)	(1,069)	551
Салдо към 31 декември 2017 г.	30,809	76,835	140,988	120,868	369,500

Кредитни ангажименти, финансови гаранции и други ангажименти	31 декември 2018			Общо
	12- месечна ОКЗ	ОКЗ за живота на кредита - необезценени	ОКЗ за живота на кредита - обезценени	
Салдо към 1 януари 2018 г.	53	6	79	138
Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка	167	-	-	167
Увеличение на провизиите през годината	138	1	142	281
Валутни разлики и други движения	-	3	-	3
Салдо към 31 декември 2018 г.	358	10	221	589

19 Ценни книжа в инвестиционен портфейл

19а Ценни книжа в инвестиционен портфейл разпределение	2018 г.	2017 г.
Инвестиционни ценни книжа оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	11,951	-
Инвестиционни ценни книжа оценявани по амортизирана стойност	19,181	-
ОКЗ за инвестиционни ценни книжа оценявани по амортизирана стойност	(583)	-
Инвестиционни ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	378,858	-
Ценни книжа на разположение за продажба	-	440,228
Инвестиционни дългови ценни книжа	-	19,181
Общо	409,407	459,409
Капиталови Ценни книжа		
- Листвани на фондова борса	1	16
- Нелиствани на фондова борса	11,950	9,335
Дългови Ценни книжа		
- Листвани на фондова борса	397,456	445,619
- Нелиствани на фондова борса	-	4,439
Общо	409,407	459,409

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**19 Инвестиционни ценни книжа (продължение)**

Движението на прекласифицираните от ценни книжа на разположение за продажба към ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход е представено в таблицата по-долу:

19б Инвестиционни ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход/ Ценни книжа на разположение за продажба - движение

Балансова стойност към 31 декември 2016 г.	431,067
Закупени ценни книжа	49,181
Продадени ценни книжа	(51,116)
Изменение в начислените лихви	348
Амортизация на сконто и премия	(575)
Нетно увеличение в справедливата стойност	13,328
Обезценка на корпоративни ценни книжа	(2,005)
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	440,228
МСФО 9 прекласификация към кредити и аванси на клиенти	(6,786)
Прекласификация от ценни книжа на разположение за продажба към ценни книжа по амортизирана стойност / ценни книжа по справедлива стойност през печалбата или загубата	(9,349)
Продадени ценни книжа	(39,728)
Изменение в начислените лихви	(699)
Амортизация на сконто и премия	(757)
Нетно увеличение в справедливата стойност	(4,051)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	378,858

Печалба намалена със загуба и обезценка на инвестиционни ценни книжа

	2018 г.	2017 г.
Преоценъчен резерв, прехвърлен от друг всеобхватен доход в отчета за доходите	2,480	2,659
Печалба/ (загуба) от продажба на ценни книжа отчетени в друг всеобхватен доход	(100)	277
Печалба/ (загуба) отчетена от обезценка на ценни книжа в инвестиционен портфейл	2,409	(2,005)
Печалба от продажба на дългови ценни книжа	-	5,580
Печалба/ (загуба) от операции с деривативни инструменти (хеджиращи)	(47)	-
Общо	4,742	6,511

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

19 Ценни книжа държани с инвестиционна цел (продължение)

19в	Дългови ценни книжа по амортизирана стойност	2018 г.	2017 г.
	Облигации издадени от банки	19,181	19,181
	ОКЗ	(583)	
	Общо	18,598	19,181

Движението на провизиите за обезценка на инвестиционните ценни книжа през 2018 г. е представено в таблицата по-долу:

	Инвестиционни ценни книжа оценявани по амортизирана стойност 12-месечна ОКЗ	Инвестиционни ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход 12-месечна ОКЗ
Салдо към 1 януари 2018	10	678
Промени, дължащи се на промяна в рисковите параметри на ОКЗ (различни от трансферите)	573	(241)
Финансови активи отписани през периода	-	(29)
Салдо към 31 декември 2018	583	408

20 Инвестиционни имоти

Инвестиционният имот се държи с цел увеличаване на стойността на капитала и не се обитава от Банката.

Справедлива стойност на инвестиционните имоти.

Справедливата стойност на инвестиционните имоти се актуализира с цел да отразява пазарните условия към края на отчетния период като се използват оценителски доклади на лицензирано оценителско дружество. Справедливата стойност на инвестиционния имот е цената, която може да бъде получена при продажба на имота в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Най-добрият пример за справедлива стойност е текущата цена на активен пазар за подобни недвижими имоти. При липсата на подобна информация, оценката на справедливата стойност, извършена от външен оценител, се основава на скорешни цени на имоти в различно състояние или местоположение, с корекции отразяващи тези различия.

За целите на оповестяването справедливата стойност се основава на оценителски доклади, изготвени от оценителско дружество към края на отчетния период. В резултат на текущата икономическа среда и пазарни условия, честотата на сделките с недвижими имоти е сравнително ниска. Въпреки това ръководството прецени, че за определянето на справедлива стойност все още има достатъчна пазарна активност, която да осигури сравними цени за обичайни сделки с подобни имоти.

Инвестиционни имоти	2018 г.	2017 г.
В началото на годината	406	678
Нетни загуби от промени в справедливата стойност	-	(272)
В края на годината	406	406

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

20 Инвестиционни имоти (продължение)

Количествена информация за оценка на справедливата стойност чрез използването на значителни ненаблюдавани входящи данни (Ниво 3)

Вид недвижим имот	Справедлива стойност към 31/12/2018 г. в хиляди лева	Методи за оценка	Значими ненаблюдавани входящи данни	Интервал (средно претеглен) за 2018 г. в лева	Интервал (средно претеглен) за 2017 г. в лева	Връзка между ненаблюдаваните входящи данни и справедливата стойност
Земя	406	Подход на пазарните сравнения	Цена на м ²	11.97	11.97	Значително увеличение на цената на м ² ще доведе до висока справедлива стойност.

21 Имоти и оборудване

	Земя и сгради	Подобрения на наети активи	Обзавеждане и инвентар	Общо
Към 31 декември 2016 г.				
Отчетна стойност	18,806	25,902	90,434	135,142
Натрупана амортизация	(5,518)	(17,320)	(71,304)	(94,142)
Балансова стойност	13,288	8,582	19,130	41,000
Към 31 декември 2017 г.				
В началото на периода	13,288	8,582	19,130	41,000
Новопридобити активи	448	1,223	9,487	11,158
Прехвърляния	(4,547)	(45)	-	(4,592)
Разход за амортизация (Приложение 10)	(247)	(1,783)	(4,934)	(6,964)
В края на периода	8,942	7,977	23,683	40,602
Към 31 декември 2017 г.				
Отчетна стойност	12,959	27,068	84,939	124,966
Натрупана амортизация	(4,017)	(19,091)	(61,256)	(84,364)
Балансова стойност	8,942	7,977	23,683	40,602
Към 31 декември 2018 г.				
В началото на периода	8,942	7,977	23,683	40,602
Новопридобити активи	13,286	1,423	7,608	22,317
Негативна преоценка и отписвания	(145)	-	(6)	(151)
Възникнали от придобиване на дъщерни дружества	68 292	-	894	69,186
Разход за амортизация (Приложение 10)	(393)	(1,858)	(4,615)	(6,866)
В края на периода	89,982	7,542	27,564	125,088
Към 31 декември 2018 г.				
Отчетна стойност	94,394	27,864	87,960	210,218
Натрупана амортизация	(4,412)	(20,322)	(60,396)	(85,130)
Балансова стойност	89,982	7,542	27,564	125,088

Придобити активи чрез придобиване на дъщерно дружество на Централния офис на ММО в размер на 69,186 лв. През декември 2018 г.

	2018 г.	2017 г.
Земя и сгради по преоценена стойност	89,982	8,942
Преоценен резерв, нетно от данъци	(1,023)	(1,059)
Разлика между натрупаната амортизация, изчислена по цена на придобиване и по преоценена стойност (нетрансферирана към неразпределена печалба)	683	764
Отсрочени данъци по преоценка	(113)	(118)
Земя и сгради по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация	89,529	8,529

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**21 Имоти и оборудване (продължение)**

Количествена информация за оценка на справедливата стойност чрез използването на значителни ненаблюдавани входящи данни (Ниво 3)

Вид недвижим имот	Справедлива стойност към 31.12.2018 г. в хил. лева	Методи за остойно-стяване	Значими ненаблюдавани входящи данни	Интервал (средно претеглен) за 2018 г. в лева	Интервал (средно претеглен) за 2017 г. в лева
Земя	13,506	Метод на база на приходите	Цена на м ²	22	
Офис	71,297	Метод на база на приходите	Наем на м ²	6.14 - 21.87 (20.05)	1.50 - 19.56 (3.95)
Офис	5,179	Метод на пазарните сравнения	Цена на м ²	112.03 – 3122.44 (535.38)	400.95 - 1662.46 (1080.91)
Общо	89,982				

Земята и сградите са класифицирани изцяло на Ниво 3 в йерархията на справедливата стойност. Равнението на движението на Ниво 3 за годината може да бъде видяно в таблиците, показани по-горе.

22 Нематериални активи

	Софтуер	Лицензи	Вътрешно разработени	Други	Общо
<i>Към 31 декември 2016 г.</i>					
Отчетна стойност	30,797	33,453	4,910	19,715	88,875
Натрупана амортизация	(15,776)	(23,194)	(1,047)	(9,316)	(49,333)
Балансова стойност	15,021	10,259	3,863	10,399	39,542
<i>Към 31 декември 2017 г.</i>					
В началото на периода	15,021	10,259	3,863	10,399	39,542
Новопридобити активи	7,249	2,576	967	2,393	13,185
Трансферирани	150	(150)	-	-	-
Разход за амортизация (Приложение 10)	(2,047)	(2,870)	(586)	(970)	(6,473)
В края на периода	20,373	9,815	4,244	11,822	46,254
<i>Към 31 декември 2017 г.</i>					
Отчетна стойност	37,954	25,570	5,877	23,135	92,536
Натрупана амортизация	(17,581)	(15,755)	(1,633)	(11,313)	(46,282)
Балансова стойност	20,373	9,815	4,244	11,822	46,254
<i>Към 31 декември 2018 г.</i>					
В началото на периода	20,373	9,815	4,244	11,822	46,254
Новопридобити активи	7,387	8,445	995	2,269	19,096
Трансферирани	(16)	49	-	(33)	-
Разход за амортизация (Приложение 10)	(2,476)	(2,555)	(605)	(1,178)	(6,814)
В края на периода	25,268	15,754	4,634	12,880	58,536
<i>Към 31 декември 2018 г.</i>					
Отчетна стойност	44,588	34,015	6,829	25,077	110,509
Натрупана амортизация	(19,320)	(18,261)	(2,195)	(12,197)	(51,973)
Балансова стойност	25,268	15,754	4,634	12,880	58,536

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

23 Други активи	2018 г.	2017 г.
Разчетни сметки	10,894	4,215
Активи за препродажба	8,488	11,649
Други дебитори	2,963	4,030
Разходи за бъдещи периоди	4,966	4,261
Други активи	1,547	1,692
Материали	24	21
Минус: обезценка на други финансови активи	(1,337)	(1,113)
Общо	27,545	24,755

Финансовите активи, включени в Други активи, са в размер на 14,067 хиляди лева (2017 г.: 8,824 хиляди лева). Натрупаната обезценка на финансовите активи е в размер на 1,337 хиляди лева (2017 г.: 1,113 хиляди лева). Нефинансовите активи в размер на 13,478 хиляди лева (2017: 15,931 хиляди лева) се очаква да бъдат използвани в рамките на 12 месеца.

Обезценка на други активи	2018 г.	2017 г.
Начално салдо към 1 януари	1,113	1,214
Начислени обезценки в отчета за доходите	179	379
Освободени обезценки в отчета за доходите	(15)	(51)
Използвани през годината	60	(429)
Крайно салдо	1,337	1,113

24 Привлечени средства от банки	2018 г.	2017 г.
Разплащателни сметки	2,183	3,353
Депозити на други банки	25,896	5,672
Общо	28,079	9,025

25 Деривативни финансови инструменти

Банката сключва следните договори за деривативни инструменти както с цел хеджиране, така и за не-хеджиращи (бизнес) цели: валутни форуърди, валутни суапи, лихвени суапи, между-валутни лихвени суапи в различни валути, форуърдни договори с фиксиран лихвен процент (FRA), валутни опции и лихвени опции. Договорите за валутни форуърди представляват задължение определена сума от дадена валута да бъде обменена за друга валута по определен обменен курс на конкретна бъдеща дата. Тъй като валутните форуърди са извънборсови сделки, те могат да бъдат структурирани така, че точно да отговарят на изискванията на клиентите по отношение на размера, точната бъдеща дата и използваната валутна двойка.

Валутните суапи представляват ангажимент за обмен на един набор от парични потоци срещу друг. Икономическият резултат от суапите е размяна на валути или комбинация от валути и лихвени проценти (при лихвени суапи в различни валути). Кредитният риск за Банката се представя чрез потенциалните разходи за замяна на договорите за суап, в случай, че съответните контрагенти не изпълнят задължението си. Тъй като при валутните суапи се изисква размяна на главниците в съответните валути в края на договора (съответно засилената значимост на ефекта на дифузия), профилът на потенциалната кредитна експозиция обикновено е възходящ.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

25 Деривативни финансови инструменти (продължение)

Тези рискове и съответните настояща справедлива стойност и потенциална бъдеща кредитна експозиция (включително като дял от съответните условни стойности) се следят както текущо, така и в перспектива. За да контролира поетия кредитен риск, Банката изготвя кредитни оценки на контрагентите, прилагайки подобни техники, които използва при кредитната си дейност.

Лихвените суапи са ангажименти за обмен на един набор от парични потоци за друг. Икономическият резултат от суапите е обмен на лихвени проценти. Профилите на очакваната и максималната кредитни експозиции по лихвени суапи се оценяват непосредствено преди сключването им с помощта на финансово моделиране. Те зависят от „ефекта на дифузия“ (волатилността на базисния инструмент и други стохастични свойства) и „ефекта на амортизация“ (изтичането на живота на сделката с изминаване на времето). Експозицията достига своя пик в междинна точка от живота на суаповата сделка. Тъй като самите условни суми не биват разменяни, сумата, изложена на кредитен риск, представлява относително малък процент от условния размер. Форуърдният договор с фиксиран лихвен процент (FRA) представлява сделка между два контрагента, при която една от страните (купувачът или заемачият „дълга позиция“) се съгласява да направи предварително известно лихвено плащане към другата страна (продавача или заемачия „къса“ позиция) на определена бъдеща дата, като продавачът се съгласява да направи лихвено плащане към купувача на базата на неизвестен към момента на сключването на сделката процент, който ще бъде определен при изтичането на договора. Повечето FRA договори се базират на добре установен референтен лихвен процент като например доларов LIBOR или EURIBOR.

Опциите са финансови инструменти, които предоставят на едната страна правото, но не и задължението, да закупи или продаде базовия актив от или на друга страна при фиксирана цена за определен период от време или на определена предварително конкретна бъдеща дата. Опциите обикновено не са свързани с периодични плащания, а се характеризират със заплащане на премия при сключването на договора и окончателно изплащане на съответната дължима сума при упражняването на правото. Обикновено ефектът на дифузия е по-силен от ограничения ефект на амортизация – по-дългите времеви периоди се транслират в по-широки диапазони на движение на базовата променлива, което би могло да доведе до голяма кредитна експозиция, свързана с опцията (при закупени опции).

Условните суми по някои видове финансови инструменти представляват база за сравнение с инструментите в баланса на Банката, но не е задължително те да са индикатор за размера на бъдещите парични потоци, свързани с инструмента или за настоящата му справедлива стойност и следователно не представляват измерител за експозицията на Банката към кредитен или пазарен риск. Деривативните инструменти могат да доведат до положителен резултат (активи) или отрицателен резултат (пасиви) като следствие от флукуациите на пазарните лихвени проценти или обменни курсове и съпоставянето на тези променливи със заложените в договора условия. Общата договорна или условна сума на наличните деривативни финансови инструменти, степента до която те са печеливши или губещи, и съответно агрегираната справедлива стойност на деривативните финансови активи и пасиви, могат да варират значително в някои случаи. Справедливите стойности на деривативните инструменти са посочени по-долу:

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

25 Деривативни финансови инструменти (продължение)

Към 31 декември 2018 г.	Справедлива стойност		
	Номинална стойност	Активи	Пасиви
Деривати, държани за търгуване, които не отговарят на изискванията за деривати държани за хеджиране			
Валутни деривати			
Извънборсови валутни суапи	1,228,543	2,400	1,323
Общо валутни деривати	1,228,543	2,400	1,323
Лихвени деривати			
Извънборсови лихвени суапи	38,334	-	1,317
Извънборсови опции купени и продадени	39,383	-	-
Общо лихвени деривати	77,717	-	1,317
Деривати за хеджиране			
Извънборсови лихвени суапи	107,571	-	3,298
Общо извънборсови лихвени деривати за хеджиране	107,571	-	3,298
Общо признати деривативни активи/пасиви		2,400	5,938

Към 31 декември 2017 г.	Справедлива стойност		
	Номинална стойност	Активи	Пасиви
Деривати, държани за търгуване, които не отговарят на изискванията за деривати държани за хеджиране			
Валутни деривати			
Извънборсови валутни форуърди	17,625	69	18
Извънборсови валутни суапи	1,211,279	172	3,513
Общо валутни деривати	1,228,904	241	3,531
Лихвени деривати			
Извънборсови лихвени суапи	38,334	-	1,530
Извънборсови опции купени и продадени	64,564	-	-
Общо лихвени деривати	102,898	-	1,530
Деривати за хеджиране			
Извънборсови лихвени суапи	111,482	-	2,732
Общо извънборсови лихвени деривати за хеджиране	111,482	-	2,732
Общо признати деривативни активи/пасиви		241	7,793

Банката хеджира част от лихвеният си риск, произтичащ от евентуалното намаление в справедливата стойност на облигации с фиксиран лихвен процент, деноминирани в чуждестранна валута, като използва лихвени суапи.

През 2018 г. загубата от хеджиращия инструмент, дължаща се на промяна в справедливата стойност, е 704 хиляди лева (2017 г.: печалба 1,975 хиляди лева). Печалбата от хеджираните позиции, дължаща се на хедж риск е 659 хиляди лева (2017: 1,949 хиляди лева загуба). Нетният ефект, отразен в отчета за доходите, е загуба в размер на 44 хиляди лева (2017 г.: печалба в размер на 26 хиляди лева), както е представено в Приложение 9. През 2018 г. хеджирането на справедливата стойност е високо ефективно (2017 г.: високо ефективно).

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

25 Деривативни финансови инструменти (продължение)

Хеджиране на справедливата стойност

Към 31 декември 2018 г. сумите, свързани с позиции, определени като хеджирани позиции на справедлива стойност, са както следва:

Към 31 декември 2018

Хеджиране на справедливата стойност	Нетна балансова стойност	Натрупана сума от корекциите за хеджиране на справедливата стойност по хеджираната позиция
Дългови ценни книжа	119,495	(2,223)
Общо	119,495	(2,223)

Към 31 декември 2018 г. и 2017 г. натрупаната сума от корекции за хеджиране на справедливата стойност, отразени в счетоводния баланс за всички хеджирани позиции, по които отчитането на корекции за хеджиране е преустановено, е 0 лева.

Към 31 декември 2018

Хеджиране на справедливата стойност

Номинална сума	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Общо
Лихвени суапи	-	-	-	58,675	48,896	107,571
Общо	-	-	-	58,675	48,896	107,571

26 Привлечени средства от клиенти

2018 г.

2017 г.

Големи корпоративни клиенти	1,540,547	1,167,551
Средни корпоративни клиенти	228,046	262,928
Общо корпоративни клиенти	1,768,593	1,430,479
Клиенти на дребно	5,045,662	4,649,738
Общо	6,814,255	6,080,217

В привлечените средства от клиенти са включени задължения по начислени лихви, възлизащи на 2,231 хиляди лева (2017 г.: 1,560 хиляди лева).

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

27 Други привлечени средства	2018 г.	2017 г.
Получени кредити от Българската банка за развитие	22,973	26,508
Получен кредит от Европейската инвестиционна банка	-	3,912
Общо	22,973	30,420

Движението на задълженията, произтичащи от финансова дейност, е представено в таблицата по-долу:

	2018 г.	2017 г.
Салдо към 1 януари	30,420	78,959
Изплащане на дългосрочен дълг (главница)	(7,441)	(48,514)
Разход за лихви	405	496
Платени лихви	(411)	(522)
Салдо към 31 декември	22,973	30,420

а) Кредити, получени от Българската банка за развитие

През юли 2015 г. Юробанк България АД и Българската банка за развитие подписаха договор за кредит по партньорска програма "НАПРЕД" за индиректно финансиране на микро, малък и среден бизнес, в размер на 30,000 хиляди лева. Средствата от кредита се усвояват на три равни транша от по 10,000 хиляди лева всеки, в рамките на съответно договорения период за усвояване. Към 31 декември 2018 г. общата сума на задължението е 22,973 хиляди лева. (2017 г.: 26,508 хиляди лева).

б) Кредити, получени от Европейската инвестиционна банка

През октомври 2009 г. Юробанк България АД и Европейската инвестиционна банка сключиха договор за заем до 50,000 хиляди евро (97,792 хиляди лева) за финансиране на инвестиционни проекти на малки и средни предприятия в България, както и за оборотни средства. Крайният срок за погасяване е през 2018 г. Към 31 декември 2018 г. Юробанк България няма задължение към Европейската инвестиционна банка (2017 г.: 3,912 хиляди лева).

в) Целеви финансираня в рамките на гаранционно споразумение между Юробанк България и Международната Финансова Корпорация (IFC), член на групата на Световната Банка

През февруари 2012 г. Юробанк България АД и Международната Финансова Корпорация (IFC), член на Световната Банка, договориха Споразумение за Търговско Финансиране за подпомагане на търговски сделки на местно ниво под формата на краткосрочно финансиране на пред-експортни трансакции, предоставяне на гаранции и акредитиви, в размер на 20,000 хиляди щатски долара. През декември 2013 г. размерът на лимита бе увеличен до 40,000 хиляди щатски долара.

Към 31 декември 2018 г. и 2017 г. използваният лимит по тази кредитна линия е 0 лева.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**28 Отсрочени данъци**

Отсрочените данъци са изчислени по балансовия метод като е използвана данъчна ставка от 10% (2017 г.: 10%). Движението на отсрочените данъци е както следва:

	2018 г.	2017 г.
Отсрочени данъчни пасиви в началото на годината	1,776	2,243
Отсрочени данъчни пасиви, признати в друг всеобхватен доход, нетно	8	(157)
Разходи/(приходи) по отсрочени данъци (Приложение 13)	217	(310)
Нетно отсрочени данъчни пасиви в края на годината	2,001	1,776

Отсрочени данъчни активи и пасиви се отнасят до следните елементи:

	2018 г.	2017 г.
Отсрочени данъчни пасиви		
Ускорена амортизация	3,689	3,642
Преоценка на дълготрайни активи	113	117
Печалба от замяна на акции	416	416
	4,218	4,175

Отсрочени данъчни активи

Начисления за неизползвани отпуски	128	137
Провизии по съдебни дела	787	625
Задължения по планове с дефинирани доходи	523	473
Отсрочен данъчен актив свързан с актюерски загуби	20	32
Отсрочен данъчен актив по провизии за реструктуриране	181	336
Други временни разлики	578	796
Общо	2,217	2,399

Разходът (приходът) по отсрочени данъци, посочени в отчета за доходите, произтича от следните временни разлики:

	2018 г.	2017 г.
Амортизация	46	(83)
Начисления за неизползвани отпуски	9	11
Провизии по съдебни дела и задбалансови задължения	(162)	(14)
Други временни разлики	218	(392)
Провизии за реструктуриране и за други задължения	156	201
Задължения по планове с дефинирани доходи	(50)	(33)
Разходи/(приходи) по отсрочени данъци (Приложение 13)	217	(310)

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**29 Провизии по други пасиви****(а) Съдебни процедури**

Банката е страна в съдебни процедури, възникващи в нормалния ход на дейността ѝ. Периодът, в който се очакват изходящи парични потоци във връзка със съдебни дела не може да бъде точно определен. Базирайки се на преценка на Ръководството, се очаква до две години изходящият поток да бъде реализиран. По-детайлна информация е представена в Приложение 35 (а).

В таблицата по-долу е представено движението на провизиите по съдебните искове:

Провизии по съдебни спорове	2018 г.	2017 г.
Начално салдо към 1 януари	6,243	6,117
Начислени в отчета за доходите	1,642	1,438
Използвани през годината	(1,372)	(1,312)
Крайно салдо	6,513	6,243

(б) Провизии за реструктуриране

Таблицата по-долу показва движението на провизиите по реструктуриране през 2018 г.:

Провизии по реструктуриране	2018 г.	2017 г.
Начално салдо към 1 януари	1,167	4,366
Начислени в отчета за доходите	-	66
Използвани през годината	(863)	(3,265)
Крайно салдо	304	1,167

(в) Заложени активи

Активи са заложени като обезпечение по бюджетни сметки и по получено дългосрочно финансиране от Българска банка за развитие. В съответствие с националното законодателство Банката поддържа задължителните резерви в БНБ, изчислени като процент върху депозитната база, основно за обезпечаване на ликвидността:

	Активи		Съответни пасиви	
	2018 г.	2017 г.	2018 г.	2017 г.
Пари по сметки в БНБ (задължителни резерви)	608,978	541,139	6,813,134	6,082,615
ЦК заложени по бюджетни сметки	65,355	34,016	47,564	29,494
Кредити, заложени във връзка с дългосрочно финансиране	18,604	23,967	22,973	26,508
Общо	692,937	599,122	6,883,671	6,138,617

Заложенията финансови активи, служещи като обезпечения по задължения (включващи сумите, отразени по-горе), към 31 декември 2018 г. са 692,937 хиляди лева (2017 г.: 599,122 хиляди лева). Тези трансакции са направени при обичайни условия за стандартно кредитиране, за наети/отдадени под наем ценни книжа, както и изискванията, определени за размяна, когато Банката участва като посредник.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**29 Провизии по други пасиви (продължение)**

Към 31 декември 2018 г. Банката няма заложен суми като покритие за сделки свързани с акредитиви и гаранции (2017 г.: 82 хил. лева). Сумата от 263 хил. лева (2017 г.: 192 хил. лева) е блокирана по сметката в БНБ, свързана с оспорвано постановление на съда Заложените средства по Споразумение за кредитна подкрепа са 2,738 хил. лева (2017 г.: 6,650 хил. лева).

Банката е установила, че задържа всички рискове и ползи от заложените кредити и ценни книжа за търгуване в инвестиционен портфейл и поради това тези активи не са били отписани. Съответните пасиви са признати в „Привлечени средства от клиенти“ (Приложение 26) и „Други привлечени средства“ (Приложение 27).

30 Задължения по планове с дефинирани доходи

МСС 19 „Доходи на наети лица“ установява принципа, че разходите за доходи на персонала трябва да се признават в периода, в който са заработени от служителя, а не когато са платени или дължими. Плановите с дефинирани доходи включват актюерски допускания при измерването на задълженията и разходите. Ето защо възниква актюерска печалба и загуба. Задълженията се изчисляват чрез дисконтиране, тъй като те биха могли да бъдат уредени много години, след като наетите лица са ги заработили.

Според ревизирия МСС 19, задължението за доходи на наети лица, признато в баланса в края на година трябва да е равно на задължението в баланса към началото на годината и след ефекта от:

- разходи за текущ трудов стаж;
- разходи за лихви;
- вноски на работодателите;
- изплатени обезщетения;
- печалби или загуби от свиване или уреждане на плана;
- печалби или загуби в актюерските задължения или активите на плана.

Задължения по планове с дефинирани доходи	2018 г.	2017 г.
Задължения по планове с дефинирани доходи към 1 януари	5,059	3,886
Разходи за текущ трудов стаж	485	391
Разходи за лихви	91	89
Изплатени обезщетения	(94)	(191)
Уреждане/съкращаване	9	43
Преизчисление	(121)	841
Задължения по планове с дефинирани доходи към 31 декември	5,429	5,059
Разходи, признати в отчета за доходите		
Разходи за текущ трудов стаж	485	391
Разходи за лихви	91	89
Уреждане/съкращаване	9	43
Други разходи	-	(235)
Обща сума, включена в разходите за персонал (Приложение 11)	585	288
Общо преизчисление признато в отчета за всеобхватния доход	(121)	841

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**30 Задължения по планове с дефинирани доходи (продължение)**

Значителни актюерски предположения:	2018 г.	2017 г.
Норма на дисконтиране	2.01%	1.80%
Процент на бъдещо увеличение на заплатите:		
2019 г.:	5.00%	3.00%
2020 г.:	5.00%	3.00%
2021 г.:	5.00%	3.00%

МСС 19 изисква използването на дисконтов фактор, определян след сравнение на доходността на висококачествени корпоративни облигации или ДЦК към отчетната дата, ако няма „дълбок“ пазар за подобен дълг. Дисконтовият фактор трябва да отразява процентът, при който задълженията се очаква да бъдат изцяло уредени. Дисконтовият фактор се определя на базата на доходността по дългосрочни ДЦК с фиксиран лихвен процент, емитирани от българското правителство.

Анализ на чувствителността

Количественият анализ на чувствителността, основан на разумно очаквани промени на значими актюерски допускания към 31 декември 2018 година, включва:

Увеличение/ (намаление) на дисконтовия фактор с 0.5%/ (0.5%) би довело до (понижение)/ увеличение на стандартните законови задълженията за обезщетение при пенсиониране с (429 хил. лева)/ 478 хил. лева.

Увеличение/ (намаление) на бъдещите предполагаеми увеличения на работните заплати с 0.5%/ (0.5%) би довело до повишение/ (намаление) на стандартните законови задълженията за обезщетение при пенсиониране с 472 хил. лева/ (423 хил. лева).

Анализът на чувствителността, описан по-горе, е основан на промяна в определени допускания при непроменени стойности на останалите допускания. В действителност подобно предположение е малко вероятно да се случи и при промени в някои от допусканията може да има корелация със стойностите на други допускания.

Методите и допусканията, използвани при изготвянето на горния анализ на чувствителността, са прилагани последователно при определянето на задълженията по планове с дефинирани доходи и не са променяни спрямо предходната година.

31 Други пасиви	2018 г.	2017 г.
Други кредитори	20,467	19,377
Начислени разходи	25,948	19,169
Начисления за неизползвани отпуски	1,279	1,365
Задължения за данъци	12,582	214
Други	771	1,044
Общо	61,047	41,169

Финансовите пасиви, включени в Други пасиви, са в размер на 25,818 хиляди лева (2017: 26,685 хиляди лева).

32 Основен капитал

Към 31 декември 2018 г. общият брой на акциите на Юробанк България АД е 560,323,302 с номинална стойност 1 лев на акция (2017 г.: 560,323,302). Капиталът на Банката е изцяло внесен. Юробанк Ергасиас С.А. притежава пряко 56.14%, другите 43.85% от капитала са притежание на И Ар Би Ню Юръп Холдинг Б.В. и 0.01% се притежават от миноритарни акционери.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**33 Парични средства и еквиваленти**

За целите на отчета за паричния поток паричните средства и еквиваленти се състоят от следните активи с падеж до 90 дни:

	2018 г.	2017 г.
Пари и парични еквиваленти (Приложение 15)	116,689	107,873
Парични средства в БНБ с изключение на минималното ниво на задължителни резерви	450,221	363,946
Предоставени средства на банки (Приложение 16)	1,418,148	1,264,068
Общо парични средства и еквиваленти	1,985,058	1,735,887
Намлаено с обезценка	(226)	-
Общо парични средства и еквиваленти - нетно	1,984,832	1,735,887

50% от минималното ниво на задължителните резерви, държани в БНБ, се считат за част от паричните средства и еквиваленти, тъй като Банката може да ги използва по всяко време, без да е необходимо да заплаща лихва.

34 Сделки със свързани лица

Юробанк България АД е дъщерно дружество на Юробанк Ергасиас С.А., публично дружество регистрирано на Атинската Фондова Борса.

В резултат на успешното приключване на увеличението на основния капитал, изцяло покрито от частни, институционални и други инвеститори през ноември 2015 г., процентът на обикновените акции с право на глас от капитала на Юробанк Ергасиас ,притежавани от Гръцкия фонд за финансова стабилност намаля от 35.41% до 2.38%.

Независимо от отбелязаното по-горе значително намаление на процента на акциите все още се счита, че Гръцкия фонд за финансова стабилност (ГФФС) има значително влияние върху Юробанк Ергасиас. В контекста на закон 3864/2010, който е в сила, ГФФС упражнява своето право на глас в общото събрание на гръцката банка, включително за решения, отнасящи се до изменение на Устава на банката, включително увеличение или намаление на капитала или съответното упълномощаване на Съвета на директорите на банката, решения по сливания, разделения, преустройство, възстановяване, удължаване на съществуването или прекратяване на дейността на банката, трансфер на активи, или някакъв друг въпрос, изискващ одобрение от квалифицирано мнозинство, както е записано в Закона за предприятията 2190/1920. В допълнение на 4 декември 2015 година Юробанк Ергасиас сключи ново Рамково споразумение с ГФФС, заменяйки предишното, подписано на 26 август 2014 година, което регулира по-конкретно, (а) корпоративното управление на банката, (б) плана за реструктуриране и неговото съблюдаване, (в) мониторинг върху прилаганата рамката за управление на необслужвани кредити и изпълнението на решението за необслужвани кредити от страна на банката, (г) значими задължения и прехвърляне на правата на глас, (д) мониторинг на фактическия рисков профил на банката, съгласно одобрените рискова и капиталова стратегии, (е) предварително писмено съгласуване за рисковата и капиталова стратегии на банката и за стратегията, политиката и управлението на Групата с ГФФС по отношение на просрочените и необслужваните кредити и всяко подобрене, удължаване на срока, преразглеждане и отклонение от договореностите и (ж) задачите, правата и задълженията на представителя на ГФФС в Съвета на директорите на Юробанк Ергасиас С.А.

Юробанк България извършва голям брой сделки със свързани лица в нормалния ход на своята дейност. Те включват кредити, депозити и валутни операции. Обемите на тези операции, балансовите им стойности и свързаните с тях приходи и разходи към края на годината са както следва:

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

34 Сделки със свързани лица (продължение)

	31 декември 2018 г.			31 декември 2017 г.		
	Компания майка	Други лица от Групата*	Ръководен персонал	Компания майка	Други лица от Групата*	Ръководен персонал
Закупени кредити и аванси от свързани лица (Приложение 18)	-	12,538	-	-	46,437	-
Предоставени кредити на банки (средно претеглен лихвен процент 2018: 0.98% , 2017: 1.46%)	1,299,229	174	-	1,151,635	432	-
Предоставени кредити на клиенти (средно претеглен лихвен процент 2018: 2.10%, 2017: 2.09%)	-	-	108	-	92,177	32
Дългови ценни книжа	-	19,181	-	-	19,181	-
Деривативни финансови активи	2,400	-	-	192	50	-
Други активи	-	163	-	-	1,212	-
Акции в дъщерни дружества	-	4,868	-	-	-	-
	908	776	-			
Привлечени средства от банки				1,011	174	-
Привлечени средства от клиенти (средно претеглен лихвен процент 2018: 0.02%, 2017: 0.00%)	-	24,262	95	-	20,301	215
Деривативни финансови пасиви	5,397	-	-	6,917	-	-
Други пасиви	-	63	-	-	64	-
Приходи от лихви	32,098	1,601	2	30,454	1,461	2
Разходи за лихви	(2,748)	(5)	-	(3,421)	(9)	-
Приходи от такси и комисиони	7	748	-	417	591	-
Разходи за такси и комисиони	(73)	(2)	-	(102)	(3)	-
Нетен (разход)/ приход от търговия	(608)	(50)	-	512	(3,710)	-
Възнаграждения и други краткосрочни приходи	-	-	1,801	-	-	1,618
Разходи за наем	-	(6,964)	-	-	(7,234)	-
Разходи за оценка на обезпечения	-	(266)	-	-	(283)	-
Други разходи	(643)	(606)	-	(684)	(551)	-
Издадени гаранции	-	79	-	-	7	-
Получени гаранции	2,816	-	-	4,320	-	-
Общо	1,338,783	56,560	2,006	1,191,251	170,297	1,867

*представяват други дружества с общ контрол

Отпуснатите кредити на свързани лица към 31 декември 2018 са категоризирани като необезценени (Фаза 1) съгласно политиката на Банката за провизиране.

Крайното контролиращо дружество за Групата е Юробанк Ергасиас С.А.

Ключовият ръководен персонал включва членовете на Управителния и Надзорния съвет.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**34 Сделки със свързани лица (продължение)**

Списък на свързаните дружества за Банката през 2018 г. е представен в таблицата по-долу:

<u>Свързано дружество (име на компанията)</u>	<u>Държава</u>	<u>Свързаност с дружеството</u>
Eurobank Ergasias S.A.	Гърция	Дружество майка
ERB Hellas Plc	Великобритания	Друго дружество от Групата
Eurobank Factors S.A.	Гърция	Друго дружество от Групата
Be-Business Exchanges S.A.	Гърция	Друго дружество от Групата
Bancpost S.A.	Румъния	Друго дружество от Групата
Bulgarian Retail Services A.D.	България	Друго дружество от Групата
Eurobank EFG a.d. Beograd	Сърбия	Друго дружество от Групата
ERB Retail Services IFN S.A.	Румъния	Друго дружество от Групата
ERB Leasing EAD	България	Друго дружество от Групата
ERB Property Services Sofia E.A.D.	България	Друго дружество от Групата
Eurobank Fund Management Company (Luxembourg) S.A.	Люксембург	Друго дружество от Групата
ERB IT Shared Services S.A.	Румъния	Друго дружество от Групата
Eurobank Holding (Luxembourg) S.A.	Люксембург	Друго дружество от Групата
Eurobank Cyprus Limited	Кипър	Друго дружество от Групата
СЕН Balkan Holdings Limited	Кипър	Друго дружество от Групата
IMO Property Investments Sofia E.A.D.	България	Друго дружество от Групата
IMO Central Office E.A.D.	България	Друго дружество от Групата
IMO 03 E.A.D.	България	Друго дружество от Групата
Eurobank Private Bank Luxembourg S.A.	България	Друго дружество от Групата
ERB Leasing Bulgaria E.A.D.	България	Друго дружество от Групата

35 Условни пасиви и ангажименти**(а) Съдебни искиове**

Банката е обект на определен брой съдебни искиове, произтичащи от обичайната дейност. Освен провизиите, които са начислени (Приложение 29), не са оповестени други условни пасиви, свързани с правни искиове, тъй като професионалното становище е, че практически е невъзможно да се определи времето на възникване на съществени загуби в бъдеще.

(б) Ангажименти по кредити, гаранции и други финансови улеснения

Към 31 декември 2018 г. Банката има договорени суми по своите задбалансови финансови инструменти, които я задължават допълнително да предостави кредити на клиенти, да осъществи плащане по гаранции и други финансови улеснения, както следва:

	2018 г.	2017 г.
Финансови гаранции	140,604	80,561
Акредитиви	55,460	38,226
Ангажименти по кредити и други кредитни пасиви	1,089,966	835,455
Общо	1,286,030	954,242

(в) Капиталови разходи

Към 31 декември 2018 година Банката има следните ангажименти по капиталови разходи:

	2018 г.	2017 г.
Капиталови разходи	8,362	5,480

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)**36 Оперативен лизинг****(а) Ангажименти по оперативен лизинг – Банката като лизингополучател**

Банката е страна по договори за оперативен лизинг на сгради и превозни средства. В случаите, когато Банката е лизингополучател по неотменяем оперативен лизинг, бъдещите минимални лизингови плащания са както следва:

Бъдещи минимални лизингови плащания	2018 г.	2017 г.
До 1 година	5,433	9,755
От 1 до 5 години	1,654	40
Общо	7,087	9,795

(б) Ангажименти по оперативен лизинг – Банката като лизингодател

Банката е страна по договори за оперативен лизинг на сгради. В случаите, когато Банката е лизингодател, сумата на минималните бъдещи плащания по отношение на неотменяемия оперативен лизинг към 31 декември 2018 г. е 92 хиляди лева (2017 г.: 30 хиляди лева).

37 Акции в дъщерни дружества

През януари 2018 г. Юробанк България АД придоби 100% от акциите на И АР БИ Пропърти Сървисис София АД на стойност 4,868 хил.лв. (през юни 2018 г., след горепосочената сделка, името на компанията се промени на И АР БИ Пропърти Сървисис София ЕАД).

През годината Банката придоби 100% от акциите ИМО Централен офис ЕАД на стойност 10,636 хил. лева и в края на годината юридическото сливане между двете дружества беше осъществено. Банката отчете придобитите активи и пасиви на ИМО Централен офис ЕАД по тяхната балансова стойност към датата на юридическото вливане без корекции на справедливата стойност, в съответствие с действащата счетоводна политика, описана в Приложение 2.2.1.

38 Събития след датата на баланса

На 7 ноември 2018 г. Юробанк България обяви, че е сключено споразумение между Юробанк Ергасиас С.А. и Пиреос Банк С.А. за придобиване на Банка Пиреос България АД (“БПБ”), дъщерно дружество на Пиреос Банк С.А. от Юробанк България (“Транзакцията”) на стойност 147 млн. лева.

На 13 юни 2019 г. придобиването на Банка Пиреос България АД от Юробанк България АД приключи с покупката на 99.9819% от акциите на БПБ, всички от които с право на глас и след получените съответни регулаторни одобрения, както следва – от Управителния съвет на Българската народна банка на 28 март 2019 г., от Комисията за защита на конкуренцията на 9 май 2019 г. и от HFSF на 12 юни 2019 г.

Банка Пиреос България ще остане дъщерно дружество на Юробанк България до юридическото сливане на двете банки, което се очаква да приключи до края 2019 година.

Оценяването на справедливата стойност на активите и пасивите на БПБ, все още не е завършено поради краткия период от време между покупката на акциите и датата на подписване на този финансов отчет. Въз основа на последните налични официални данни към датата на транзакцията, общата сума на активите на БПБ възлиза на 2,865 милиона лева, от които 1,066 милиона лева парични средства, 99 милиона лева вземания от банки и 1,576 милиона лева нетни кредити на клиенти, докато общата стойност на задължения възлиза на 2,481 милиона лева, от които 2,141 милиона лева са клиентски депозити, а 340 милиона лева са другите задължения, от които 134 милиона лева са хибриден капитал и подчинен срочен дълг.

(Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е упоменато друго)

Приложения към самостоятелния финансов отчет (продължение)

38 Събития след датата на баланса (продължение)

Сливането на операционните системи, ребрандирането на офисите, придобити от Банка Пиреос България АД и всички произтичащи от това промени, се очаква да бъдат приключени до края на 2019 г.

На 29 март 2019 г. е финализирана сделката за продажба на портфейл с необслужвани кредити към EOS Matrix в резултат на управление на кредитния риск, насочено към максимално увеличение на постъпленията от необслужвани експозиции на Банката.

Други значими събития след датата на баланса

Споразумение за сливане между Eurobank и Grivalia

На 26 ноември 2018 г. Съветите на директорите („СД“) на Юробанк Ергасиас С.А. и „Гривалия Пропъртис“ („Гривалия“) обявиха, че са взели единодушно решение да започнат сливането на двете компании чрез вливането на „Гривалия“ към Юробанк („Сливането“).

На 7 февруари 2019 г. Европейската комисия реши, че сливането е в съответствие с ангажиментите на Eurobank Ergasias и правилата за държавните помощи, като се има предвид, че укрепването на капиталовата ѝ база чрез сливането ще позволи на Eurobank Ergasias значително да намали своите необслужвани кредити в близко бъдеще.

На 22 февруари 2019 г. Съветът на директорите на Eurobank Ergasias и Grivalia одобри проекта на Споразумение за сливането относно придобиването на Grivalia от Eurobank Ergasias съгласно разпоредбите на Гръцкия кодифициран закон 2190/1920 и съгласно действащите разпоредби на Гръцките закони 2166/1993 и 2515/1997. Сливането ще се извърши чрез счетоводно консолидиране на активите и пасивите на двете дружества и по-специално чрез прехвърляне на активите и пасивите на Grivalia към Eurobank Ergasias, както е описано в баланса от 31 декември 2018 г. на Grivalia. Предложеното съотношение за обмен на акции е 15.80000000414930 нови обикновени поименни акции на Eurobank Ergasias за всеки 1 обикновен регистриран дял на Grivalia, докато акционерите на Eurobank ще запазят броя на обикновените акции на Eurobank Ergasias, които понастоящем притежават. Сливането ще доведе до разделяне на собствеността на разширения акционерен капитал с около 58,9% на съществуващи акционери на Eurobank Ergasias и с около 41,1% на съществуващите акционери на Grivalia.

Посоченото по-горе зависи от изпълнението на определени условия, включително одобрението на проекта на споразумение за сливанията от Общото събрание на акционерите на всяко от дружества на 5 април 2019 г. и получаването на останалите необходими разрешения и одобрения от компетентните органи, които са очаква да се случат през м. май 2019 г. Сливането ще засили позицията на Eurobank Ergasias, както и нейната доходност, което от своя страна ще даде възможност за ускоряване на плана за намаляване на необслужваните експозиции.

След приключването на сливането, групата на Fairfax, която понастоящем притежава съответно 18,40% и 51,43% в Eurobank Ergasias и Grivalia, ще стане най-големият акционер в обединеното дружество с приблизително 33,03% дялово участие.

Към декември 2018 г. групата на Grivalia има общи активи в размер на 1,16 млрд. евро, а общите пасиви са 0,29 млрд. евро. Годишният финансов отчет на Grivalia за годината, приключила на 31 декември 2018 г., е на разположение на интернет страницата на дружеството.

Споразумение с дружеството за управление на недвижими имоти

На 22 февруари 2019 г. Съветът на директорите на Eurobank Ergasias одобри предстоящото споразумение (SLA), съгласно член 100 от гръцкия Закон 4548/2018 на Банката с новоучреденото дружество под името „Grivalia Management Company SA“, което ще бъде свързано лице с Eurobank Ergasias, тъй като член на Съвета на директорите на Банката притежава мажоритарно (70%) от акциите на дружеството и е изпълнителен член на съвета на директорите на дружеството.

Банката сключва 10-годишен договор за консултантски услуги с Grivalia Management Company S.A. за комбинирания портфейл от недвижими имоти на сливащите се дружества, който влиза в сила след приключване на сливането.

Допълнителна информация за горепосочените сделки е предоставена в доклада на директорите на Eurobank Ergasias за годината, приключила на 31 декември 2018 г., и в съответните съобщения на уебсайта на Eurobank Ergasias от 26 ноември 2018 г. и 8 февруари, 25 февруари и 1 март 2019 г.